

VISOKA ZAVEST „Za vas še vode nimamo!“

Pohvala vsem, ki so pripomogli k odlični vaji teritorialne obrambe v občini Trebnje

Mirna, Volčje njiwe, Stan, Dobenec, Zabrdje, Selo, Gilink, Trstenik, Brezovica, Gomila. In še katera izmed vasi v okolici Mirne. Predzadnji petek je toč okoli »zdivjala vojna«. Odbor splošnega ljudskega odpora na Mirni, nekaj čet bataljona teritorialne obrambe Trebnje, člani civilne zaščite ter vojski enote polkovnika Jožeta Nagode ta iz Novega mesta so pripravili odlično organizirane in izpeljane obrambne vaje, pri katerih se domačim branilcem pomagali tudi sosede iz Mokronoga in Šmarjete, ki so napadali »sovražnika« na prehodih k Mirni.

To, čemur posvečamo uvodnik v današnji novoletni številki, pa ni le odlična vaja; o njej berite več na 9. strani. Radi bi povedali toplo, pristržno besedo o močni zavesti prebivalstva krajevne skupnosti Mirna, ki je poldrugi dan živelo s svojo vojsko in skupaj z njo tako tudi najlepše počastilo dan JLA.

Bilo je na Stanu. Kmetiča je snela z zidu misno tablico in jo skrila, rekoč domačim branilcem: »Ja, zdaj, ko ste vi tu, je že vse v redu, ko pa pridejo morda oni z belim trakcem (tako so se ločili »napadalci« od branilcev), ne smejo vedeti, kako se tu piše...».

(Nadaljevanje na 13. str.)

Niko Kavčič in Boris Andrijančič trenutek potem, ko sta podpisala sporazum o skupni naložbi v novi Krki in obrat v Ločul. »Na zdravje« obeh generalnih direktorjev: Ljubljanske banke in Krke, tovarne zdravil iz Novega mesta, pa pomeni tudi nadaljnje obojestransko sodelovanje. (Foto: Mirko Vesel)

»KRKA« NACRTNO IZGRAJUJE SVOJE KAPACITETE

Skupna vlaganja „Krke“ in LB

Ljubljanska banka in tovarna zdravil KRKA sta v sredo podpisali pogodbo o dolgoročnem združevanju sredstev in poslovnem sodelovanju

23. decembra je bil za širšo dolensko področje podpisan v Ljubljanski banki pomemben akt: generalni direktor LB Niko Kavčič in glavni direktor tovarne zdravil KRKA mr. Boris Andrijančič sta podpisala pogodbo o dolgoročnem združevanju sredstev, ki zajema tudi poslovno sodelovanje oz. skupna vlaganja v proizvodnjo. Po pogodbi bodo znašala skupna in začetna vložena sredstva 94.780.000 dinarjev. Pri tem znaša delež KRKE 55 odstotkov, delež Ljubljanske banke pa 45 odstotkov.

Prva pogodba te vrste v naši praksi je hkrati primer, da Ljubljanska banka sklepa zanimivo in za oba partnerja

koristno poslovno sodelovanje. Glavni direktor tovarne zdravil KRKA mr. Boris Andrijančič je pred podpisom pogodbe med drugim izjavil, da se KRKA že vrsto let ukvarja z razvojem fleksibilne farmacevtske sinteze in fermentacije. V lastnem inštitutu in s sodelovanjem partnerjev iz tujine je KRKA razvila vrhunsko tehnologijo za fermentacijo antibiotikov. Tovarna je svojo tehnologijo že preizkusila v lastni proizvodnji, vendar pa je sedanjí tovrstni obrat omogočal samo polindustrijsko in sorazmerno majhno industrijsko proizvodnjo. Z novim poslovnim sodelovanjem med KRKO in LB pa gre za pomembno investicijo v povečani obrat te proizvodnje. Nove proizvodne prostore

(Nadaljevanje na 3. str.)

Motel „Jasnica“ je odprt

Novi motel je ena najlepših stavb v tem delu Dolenjske – Mnogo gostov na otvoritvi

Prvi motel na območju zahodne Dolenjske je bil 21. decembra svečano odprt na Jasnici pri Kočevju. Odpril ga je predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Danilo Dougan.

Svečanosti je prisostvovalo nad 100 turističnih, gostinskih, družbeno-političnih in drugih delavcev iz Ljubljane, Kočevja, Ribnice, Novega mesta in od drugod.

Novi motel je last podjetja AVTO Kočevje, zgrajeno pa ga je v 180 dneh gradbeno podjetje ZIDAR. Motel ima skupno 1500 kvadratnih metrov koristne površine, njegova gradnja in oprema pa je veljala 6.730.000 din.

Direktor AVTA Stane Ocepek je v govoru ob otvoritvi med drugim poudaril, da bo treba postopoma urediti še parkirne prostore, garaže in zelenice, že spomladi pa bo v bližini motela »Jasnica« zgrajen PETROL tudi bencinsko črpalko.

Novi motel, ki je ena najlepših stavb v kočevski občini in v tem delu Dolenjske, bo prišel še posebno do veljave, ko bo posodobljena cesta Kočevje Brod na Kolpi—Delnice, ki je tudi bližnjica od Ljubljane do južnega Jadrana. J. P.

Na Dolenjsko: 4 plakete JLA

Generalpolkovnik Franc Pogajen, komandant ljubljanske armadne oblasti, je ob letosnjem dnevu JLA, 22. decembra, podelil na predlog koordinacijskega odbora za vprašanja obrambe pri RK SZDL Slovenije 3 srednje in 25 malih plaket JLA posameznikom in organizacijam v Sloveniji. Kar štiri male plakete so 21. decembra popoldne v Ljubljani prevzeli tudi predstavniki naših organizacij.

Malo plaketo JLA so med drugimi prejeli: občinska organizacija ZMS Novo mesto — za doseženo prvo mesto v republiškem tekmovanju najboljših organizacij mladine in garnizij JLA;

teritorialni bataljon občine Trebnje — ki se je letos izkazal zlasti pri načrtovanju in urjenju enot, pri uspešnih mobilizacijskih in taktičnih vajah in pri uresničenem vzgojnem načrtu;

občinska organizacija Rdečega križa Novo mesto — za dosežene uspehe pri pripravi vrst RK, njegovega članstva in ostalega prebivalstva za vseljudsko obrambo v zadnjih dveh letih, in

Dolenjski list v Novem mestu — za redno obveščanje javnosti o življenju in delu pripadnikov ter enot JLA na svojem območju, za načrtno prenosanje partizanskih tradicij na mladi rod ter za popularizacijo dejavnosti enot teritorialne obrambe.

Namesto čestitk

za novo leto 1971 je svet delovne skupnosti Dolenjskega lista podaril za gradnjo onkološkega inštituta v Ljubljani (za boj proti raku) 1.000 dinarjev.

Vsem svojim naročnikom, bralcem, sodelavcem ter številnim prijateljem doma in po svetu pa želimo s temi vrsticami vsi srečo, zdravje in mir v 1971. letu!

Kolektiv
DOLENJSKEGA LISTA

10.000 ljudi brez vode

Bela krajina močno prizadeta zaradi suše

Odkar ljudje pomnijo, v Beli krajini pozimi še ni bilo suše, kot je letos. V Črnomlju je 22. decembra zasedal občinski štab za pomoč v elementarnih nesrečah ter razpravjal, kako več kot polovici prebivalstva v občini pomagati v hudih suši. Posledica tega, da je več kot 80 odst. prebivalstva na črnomeljskem območju še brez vodovoda, je zdaj huda. Pomankanje vode je zaradi trimesečne suše najmočnejše v vaseh med Adlešiči in Vinico, v obrobni predelih Kočevja. (Nadaljevanje na 3. str.)

srečna nova godina

feliz año

happy new year

VRATA
OKNA
POLKNA
NA
ribnica KREDIT

Letošnje republiško tekmovanje v sodelovanju med vojski in mladino je bilo zaključeno s podelitvijo priznanj 17. decembra v Domu JLA v Ljubljani. Najboljši so Novomeščani, zelo dobro pa so se odrezali tudi vojaki in mladina iz Ribnice in Črnomlja. Na sliki: predstavniki s priznanji in pokali: z leve na desno so: Rade Djurašević, kapetan I. klase JLA, in Mira Žibert iz Ribnice, Janko Gregorič, podpolkovnik JLA, in Janez Slapnik iz Novega mesta ter Stojan Džordžević, kapetan I. klase JLA, in Mirko Čadonič iz Črnomlja.

RAZBIT AVTOBUS, PA VENDAR BREZ ŽRTEV. Zalostno se je 20. decembra končala skupna pot naših delavcev, ki so se vračali v domovino na novoletne počitnice. Lahko pa bi bilo še mnogo huje. Avtobus je zavozil na železniški prehod v Boštanj pri Sevnici, ker je voznik spregledal spuščene zapornice. Lokomotiva vlaka Trebnje — Sevnica je avtobus nekaj časa rinila po nasipu, dokler ni bil popolnoma uničen. Na srečo ni bilo človeških žrtev. Na omenjenem prehodu je bilo doslej že precej nesreč, posebno odkar so asfaltirali cesto proti Radečam. (Foto: Franc)

Mleka ni moči pričarati

V mnogih mestih primanjkuje veliko mleka - Živinorejci se ne pustijo izzvati s pikrimi šalami - Odobreno je delno zvišanje cen, a to še ni rešitev

Prvo poročilo o večjem pomanjkanju mleka v raznih mestih naše države so nekateri zabelili s pikrimi pripombami. Ena najbolj pikrih je bila: »Kje so zdaj tisti živinorejci, ki so pred nekaj meseci trdili, da z mliekom lahko napolnijo kanal Donava - Tisa - Donava?« To je največji kanal v naši državi; speljan je skoraj čez vsa Vojvodino.

■ Ker s takimi »šalami« niso znali »pričarati« dovolj mleka - mlekarne so ga dobile vsak dan celo manj - je zvezni izvršni svet moral narediti pri zamrznjenih cenah izjemo. Sredi decembra je sklenil, da tiste delovne organizacije, ki letos še niso zvišale cene mleka v prodaji na drobno, lahko to store sedaj, in sicer za 30 par pri litru.

Taka določba je gotovo le

začasna, da bi prebrodili najhujše pomanjkanje mleka, ki v nekaterih drugih mestih povzroča veliko več težav kot pri nas. Zagrebške prodajalne dobijo vsaki dan za okrog 30.000 litrov mleka manj, kot bi bilo potrebno za najnujnejšo preskrbo prebivalstva. Zagrebška mlekarica, ki oskrbuje s pasteuriziranim mliekom tudi mnoga sosednja mesta, dostavlja prodajalnam dnevno le okrog 210.000 litrov mleka, kar je za okrog 150.000 litrov manj kot pred zamrznitvijo cen. Porabniki mleka čakajo v vrstah, a nekateri ga zdijo temu ne dobijo. Če ga ni dovolj, ga ne morejo dobiti vsi. Nekateri si v sili pomagajo s tako imenovanim alpskim mliekom, ki pa je zaradi posebnega pripravljavanja in pakiranja dvakrat tako drago kot navadno.

■ Na tak način ni moči pomagati družinam z nizkimi osebnimi prejemki, čeprav zagovorniki nizkih cen zatrjujejo, da mleko mora biti poceni prav zaradi njih. Kako naj jim koristi nizka cena, če mleka ne dobijo ali si v skrajni sili morajo pomagati z veliko dražjim alpskim!

Največji bi lahko vprašali, ali nekateri živinorejci ne morejo več svojih krav, da ni več mleka. Krav namreč ni toliko manj, kolikor je manjši odkup mleka.

■ Brez skrbi! Zaradi prenikne odkupne cene mleka ne ostane nobena krava nepomolzena. Živinorejci pa ne morejo gospodariti bolj »socialno« kot drugi delovalci ljudje. Mleko morajo vnovčevati po gospodarni ceni ali vsaj najvišji možni. Računi pa kažejo, da ga je

TEDEN SOLIDARNOSTI — Ob tednu solidarnosti z Vietnamom, so v mnogih mestih po svetu organizirali protestne demonstracije proti ameriški politiki in za podporo boju vietnamskega ljudstva. Na gornjem posnetku je prizor s takih demonstracij v švedskem glavnem mestu Stockholmu.

tedenski zunanjepolitični pregled

pri dosedanjih odkupnih cenah bilo bolje dati živini kot mlekarni. Po zamrznitvi cen se je temu verjetno pridružilo še nekaj kljubovanja.

Spomladi, ko je bilo po občinah veliko sej raznih svetov, občinske skupščine, sindikatov in drugih organov zaradi cene mleka, je bilo slišati pripombe: »Naj le zavirajo zvišanje cene. S tem bodo povzročili, da bo liter mleka še pred novim letom — misljeno je bilo leto 1971. — po dva dinarja.« Seveda v prodaji na drobno.

Takrat je šlo za 10 par pri litru. Do dva dinarja je bilo še okrog 30 par. Po zadnjem sklepu zveznega izvršnega sveta je polovica te razlike odobrena, čeprav še velja predpis o zamrznjenju cen.

- Mleka ni moči pričarati.
- Če ga želimo imeti dovolj,
- je treba z njim umno gospodariti. Ne le v hlevih —
- tudi pri politiki cen.

JOŽE PETEK

Na Poljskem so v vrhovih partije, države in vlade izvedli temeljite spremembe. Pisali smo že o odstopu prejšnjega sekretarja CK poljske partije Wladislawa Gomułka, ki ga je nadomestil Edward Gierek. Zdaj so zamenjali tudi šefa države. Namesto Mariana Spychalskega je postal predsednik poljskega državnega sveta — ta položaj odgovarja predsedniku republike — dosedanjí predsednik vlade Josef Cyrankiewicz. Novi predsednik vlade pa je postal Piotr Jaroszewicz. Tako ima Poljska na najvišjih položajih zdaj čisto novo vodstvo, čeprav so seveda vsi imenovani že dolga leta delali na visokih položajih v partiji in državi.

Važnejše kot nova imena pa je seveda nekaj drugega: ali bo temu sledila tudi nova politika? Zc zdaj je na Poljskem slišati precej resnih kritik na račun Gomułkove politike, ki ji očitajo, da je bila zapra, da ni imela zveze z ljudstvom in da ni znala učinkovito voditi in usmerjati razvoja in napredka dežele. Ob najnovejšem primeru Poljske se je znova potrdilo, da bo razvoj kar sam potekal v najboljši meri. Brez stalnega in tesnega stika med partijo in vsemi sloji prebivalstva je mogoče voditi politiko, ki bo hkrati učinkovita in bo imela tudi potrebno podporo prebivalstva. To je zdaj tudi ena glavnih misli, ki jih poudarjajo novi poljski voditelji. Če jim bo uspelo načelo o tesni povezanosti med politiko partije in interesi vsega ljudstva ter stvarnimi možnostmi tudi uresničiti, potem Poljska lahko računa, da se bo po dolgotrajnem zastoju znova začela hitreje razvijati.

Minila je deseta obletnica ustanovitve Fronte za narodno osvoboditev Južnega Vietnana in z njo tudi teden solidarnosti z vojnem vietnamskega ljudstva, ki so ga z raznimi akcijami zabeležili po svetu. Vietnamska vojna traja že toliko časa, da se je svetovna javnost že kar privadila na vsakdanja poročila o bojih, spopadih, mrtvih, požarih vseh in vsem podobnem, kar tako surova vojna, kot je vietnamska, vsak dan pri naša. Ta teden solidarnosti je med drugim prispeval tudi k temu, da je v svetovni javnosti — in tudi naši — malo bolj obudil, že kar nekam uspavano zavest, da mi-

ru, ki nam je vsem tako drag, še vedno ne uživa vse človeštvo, ampak da so še vedno — in ne samo v Vietnamu — celi narodi izpostavljeni trpljenju žrtvam, ki jih zahtevajo tako imenovane »lokalne vojaške vojne«. Surazmerno z močjo te zavesti narasča tudi moralni in politični pritisk na tiste vlade in politike, ki so neposredno odgovorne za vietnamsko vojno in za uporabo sile tudi v drugih delih sveta. Seveda si ne moremo delati utvar, da se je mogoče samo z moral-

Prenovljeni poljski vrh

no-političnim pritiskom in obsodbo tako učinkovito zoperstaviti sili, da bi jo zares onemogočili. Toda tudi tisti, ki se zanašajo predvsem na silo, ne morejo povsem mimo razpoložena svoje in svetovne javnosti. Smisel moralno-politične angažiranosti proti politiki sile je v bistvu prav v tem, da angažiranost takšno politiko otežuje, medtem ko je pasivnost v bistvu podpora politiki sile.

Gvinejski predsednik Sekou Toure je te dni znova opozoril, da Portugalska še vedno ogroža njegovo državo. Kot je znano, se je pred dobrim mesecem dni skupina belih plačancev, ki jih je najela Portugalska, skušala zasedeti Gvinejo in zrušiti sedanji režim. Gvinejski predsednik trdi, da portugalski kolonizatorji niso opustili tega načrta, ampak pripravljajo nove akcije, da bi uresničili in da pri tem uživajo podporo nekaterih zahodnih držav in rasističnih režimov v Afriki. Nedvomno je res, da si kolonialne sile in rasistični režimi v Afriki prizadevajo spodkopati mlade neodvisne afriške vlade. Pri tem se v enaki smeri opirajo na svojo vojaško in gospodarsko moč, kot na slabost ter politično in gospodarsko nerazvitost mnogih afriških držav. Če so zdaj izbrali Gvinejo za cilj takih poskusov, so jo v veliki meri izbrali tudi zato, ker mladi gvinejski režim še ni znal in uspel trdneje organizirati državo in ker je doslej — marsikdaj tudi neopravičljivo — zamujal čas. Ta nevarnost bi morala biti resno opozorilo afriškim državam, da se morajo bolj resno lotiti izgrajevanja lastnih političnih in gospodarskih struktur, kajti njihova notranja moč je najboljša orožje proti poskusom vmešavanja iz tujine.

VATIKAN — Papež Pavel VI. je na ves svet naslovil poslanico, v kateri postavlja k miru vsi družini, družbi in mednarodni.

TUCSON — V tem ameriškem mestu v zvezni državi Arizoni je v hotelu izbruhnil požar, v katerem je izgubilo življenje 25 ljudi. Bojijo se, da je bilo število več, kajti gasilci še niso razčistili požarišča.

TELEGRAMI

KAIRO — V okviru velike diplomatske akcije, ki jo vodi Egipt, bo predsednik egiptovske skupščine Labib Sukelr v kratkem odpoštoval na obisk v Indijo, Indonezijo, Malezijo, Nepal, Pakistan, Afganistan in Ceylon.

OTTAWA — Kanada, ki je nedavno priznala IR Kitajsko in navzela z njo diplomatske odnose, bo v kratkem sklenila s njo tudi sporazume o kulturnem sodelovanju, o konzularnih odnosih in o civilnem letalskem prometu.

SALGON — Osvobodilna fronta Južnega Vietnana je zaradi bojišč in novoletnih praznikov razglasila tridnevno premirje. Toda ameriško poveljstvo in sajgonske oblasti so s svoje strani pristale samo na enodnevno premirje na Božič.

BUKARESTA — Predsednik romunske vlade Ion Gheorghe Maurer, ki je bil 5. oktobra letos toliko poškodovan v prometni nesreči, se je po daljšem zdravljenju zdaj znova vrnil na redno delo, kot predsednik vlade.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **REDNI VIRI ZA ZDRAVSTVO PRESIBKI** — Vse kaže, da bodo za prihodnje leto finančna sredstva za zdravstvo iz rednih virov presibka za čedalje dražjo zdravstveno dejavnost. Spričo tega smo na razpustu oziroma pred odločitvijo: ali dopustiti, da bo zdravstveno varstvo manj učinkovito ali pa manjkajoča sredstva nadomestiti z razširjenjv doplačil zavarovancev za zdravstvene storitve. Seveda pa ta doplačila ne bi smela biti tolikšna, da bi mnogim zavarovancem praktično onemogočila zdravljenje. Spričo tega je slišati predloge, naj bi se višina doplačil ravnala po finančni zmogljivosti zavarovancev. Zavarovanci, ki imajo majhne osebne dohodke oziroma pokojnine, naj bi plačevali manjša doplačila kot tisti z visokimi zaslužki in pokojninami.

■ **SZDL O POLITIČNEM SISTEMU** — V četrtek, 24. decembra je republiška konferenca SZDL Slovenije obravnavala razvoj političnega in ekonomskega sistema ter podprla predlog za ustavne spremembe. Poleg tega je republiška konferenca SZDL obravnavala tudi priprave na volilne konference v organizaciji Socialistične zveze.

■ **NOVA BOLNIŠNICA ŽE SPREJELA PRVE BOLNIKE** — V torek, 22. decembra, so preselili prve bolnike v novi bolnišnični objekt ljubljanskega kliničnega centra. Oddelek za plastično kirurgijo in opeklino se seli v celoti, dve poletaži bo dobil neozgodni oddelek, eno poletažo pa nevrološki oddelek. V naslednjih nekaj tednih bo v novih prostorih že na razpolago 256 bolniških postelj. Računajo, da bodo marca ali aprila preselili tudi interno kliniko, v njenih prostorih pa bi naselili nove oddelke onkološkega inštituta. Celotna gradnja ljubljanskega klinične-

ga centra pa naj bi bila končana do leta 1973.

■ **V »VEGI« PRISILNA UPRAVA** — Skupščina občine Ljubljana-Center je soglasno sodelila postaviti tovarno aparatov in instrumentov »Vega« v Ljubljani pod prisilno upravo. Podjetje je sicer v zadnjih letih doseglo viden napredek pri izbiri izdelkov in uvajanju tehnoloških postopkov, vendar sta način proizvodnje in poslovna politika pripeljala tovarno v tak položaj, da bo letošnje leto zaključila, po nekaterih ocenah, z 22 milijoni dinarjev izgube. Slišati je bilo predloge, naj bi se tovarna priklju-

Večja doplačila zavarovancev?

čila velenjskemu podjetju za gospodinjstvo opremo »Gorenje«, toda to podjetje je predlog odklonilo. Za »Vego« se zdaj menda zanima tudi »iskras«. Odborniki so po-

■ **ODLIKOVANI DUHOVNICI** — Prodsdnik republiške skupščine Sergej Kraigher je v ponedeljek, 21. decembra, slovesno izročil odlikovanja profesorju teološke fakultete v Ljubljani in predsedniku Društva slovenskih duhovnikov dr. Stanku Čajnkarkju (red zasluge za narod z zlato zvezdo), dekanu teološke fakultete dr. Maksu Miklavčiču, stolnemu kanoniku dr. Alojziju Ostercu in župniku v Sentilju v Slovenskih gorcah Antonu Ravšlu (vsem trem red zasluge za narod s srebrnimi žarki). Odlikovanja je podelil predsednik Tito ob življenjskih jubilejih odlikovancev ter za njihove posebne zasluge in dosežene uspehe, pomembne za socialistično graditev države.

■ **JUBILEJ ZAVODA ZA GLUHONEME** — Zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih v Ljubljani je slavil v torek, 22. decembra, 70-letnico uspešnega organiziranega dela za otroke in mladino, ki so prikrajšani za svet govora. Ta jubilej je zavod pričakal v novih, sodobno urejenih prostorih.

■ **TOMOS: 8000 AVTOMOBILOV** — V koprski tovarni motorjev in avtomobilov bodo letos izdelali kakih 55.000 mopedov, 17.000 izvenkrmnih motorjev ter 18.000 žepalk. Avtomobilov so leta 1968 izdelali 1683, letos pa bo z njihovega tekočega traku prišlo že kakih 8000 avtomobilov.

■ **MLECNA KRIZA** — Na nedavnem posvetovanju v kmetijskem poslovnem združenju v Ljubljani so bili mnenja, da s sedanjim povišanjem maloprodajnih cen mleka za 0,30 din ni rešeno pokrivanje stroškov, ki jih imajo farme. Lete izgubljajo zaradi podražitve reprodukcijskega materiala v zadnjem četrtletju 0,40 do 0,50 din pri litru mleka. Zato predlagajo, naj izgubo pri konzumnem mleku za letošnje leto plačajo občine, za predelano mleko pa republika. Na omenjenem posvetu je bilo slišati, da je v Sloveniji zdaj le 10.469 ali 5 odstotkov kmetij, ki imajo po štiri ali več krav, po eno ali dve kravi ima 95.371 ali 52 odstotkov kmetij, na 56.257 ali 32 odstotkih slovenskih kmetij pa sploh ne re-dijo krav.

■ **CEMENTA — ZDAJ PA PREVEC** — Poleti so mnogi graditelji zaman povpraševali po cementu. Oktobra in novembra pa je prišlo v naša pristanišča 450.000 ton cementa. V naslednjih treh mesecih bomo uvozili iz Turčije, Egipta in Sovjetske zveze še 450.000 ton cementa, kakih 250.000 ton pa je zalog v naših cementarnah. Cementa je zdaj nenadoma celo preveč in se je celo bati, da bi se kvaril.

Ob praznovanju kočevskega podjetja TRIKON so 18. decembra slavnostno odprli tudi novo parno likalnico svojega konfekcijskega obrata. Likalnico je odprl predsednik občinske skupščine Miro Hegler. (Foto: Drago Mohar)

Skupna vlaganja „Krke“ in LB

(Nadaljevanje s 1. str.)

bodo zgradili do konca julija 1972, v njih pa bo moč goče urušničevati šestkrat večjo proizvodnjo v fermentaciji, medtem ko bo proizvodnja v sintezi lahko večja celo za desetkrat več. S tako investicijo in povečanimi kapacitetami bo KRKA dosegla evropsko raven v svoji stroki, proizvodnja pa bo seveda vsestransko ekonomična.

Ze doslej je Ljubljanska banka prek raznih aranžmajev podpirala razvoj dolenske industrije, pri čemer je zlasti nudila dragoceno pomoč hitro razvijajoči se tovarni zdravi KRKA v Novem mestu in nekaterim drugim industrijskim obratom v občini. Inž. Matjaž iz LB je ob podpisu pogodbe med drugim pojasnil, da sta investicijski program in specifikacija opreme sestavni del podpisane pogodbe. Čez kak mesec dni bodo imenovali skupni poslovni odbor, ki bo vodil potrebna dela. Podpis pogodbe je bli hkrati zaključni akt o opravljenih vsestranskih pripravah.

Generalni direktor banke

Motel Turist Grosuplje

21. decembra so ob avtomobilski cesti pri Grosupljem slovesno odprli novo pomembno gostinsko in turistično postojanko: motel TU-ELST Grosuplje. Kolektiv hotela Turist iz Ljubljane, ki se z novim objektom predstavlja širši Dolenjski, je lahko ponosen na pomembno pridobitev: na sodoben motel s 67 najsoodobnejše urejenimi ležišči, restavracijo, odprt in pokrit kopalni bazen in kamp. Taverna bo kot nočni lokal odprta za potujoče vse do jutra. V sosednjih prostorih restavracije je 140 sedežev, 170 pa v odprtih prostorih. V lavarni je 35 sedežev, v kampu pa prostora za 40 osebnih avtomobilov. Parking nudi prostor za 100 osebnih avtomobilov in 6 avtobusov. Hotel Turist pripravlja še drugo fazo razvoja svojega motela v Grosupljem, o tem pa v kratkem kaj več.

Sejmišča

Cene iste

Na novomeškem sejmišču je bilo v ponedeljek, 21. decembra, precej kupcev. Izbirali so lahko med 540 pajski, prodanih pa je bilo 414. Za mlajše prašičke so plačevali 150 do 210 din, za starejše pa 220 do 500 din.

Skoro vse prodano

Na brežiškem sejmu je bilo v soboto, 19. decembra, naprodaj 583 prašičkov, kupci pa so jih pokupili 461. Mlajši pajsčki so šli v denar po 10 do 11 din kilogram, večji pa največ po 8 din kilogram.

Niko Kavčič je po podpisu pogodbe med drugim povedal, da jo šteje za izredno pomembno dejanje v našem sedanem gospodarskem položaju. Pogodba predstavlja zlasti nove kvalitativne odnose med banko in njenimi komitentii, saj gre za vlaganja, ki so zelo pomembna, hkrati pa za spodbudne načrte, ki obetajo že vnaprej velike uspehe. Ljubljanska banka bo s takim sodelovanjem nadaljevala,

saj je po mnenju njenih strokovnjakov ena izmed oblik bodočega reševanja gospodarskega razvoja in poslovnih načrtov.

Za nadaljnji razvoj tovarne zdravi KRKA pomeni zato podpis pogodbe z Ljubljansko banko enega izmed temeljnih kamnov, zaradi česar lahko kolektiv tovarne zdravi samo čestitamo za pametno in sodobno gospodarsko politiko.

„Konj, ki vleče, je udarjen“

Direktor novomeške podružnice SDK Jože Padovan o kreditni politiki, nelikvidnosti, rasti narodnega dohodka, prizadevanjih za stabilizacijo in vlogi SDK pri reševanju dolenjskih težav

Novoletni čas in čas obračunov: direktorja novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva Jožeta Padovana je zato uredništvo zaprosilo za nekaj odgovorov o dolenjskem gospodarstvu, o njegovi trenutni moči, težavah in možnostih v prihodnjem letu.

— Kakšna je kreditna politika v občinah, ki jih pokriva novomeška podružnica SDK in kako je z obratnimi sredstvi delovnih organizacij?

»Čuti se, da smo potisnjeni na rob, ker živimo na periferiji. Pri obravnavanju problemov, ki bi jih morali reševati s krediti, nismo v prvem planu, čeprav bi dostikrat zaslužili, da smo. Odmaknjeni smo od bank, ki držijo v rokah velik kapital (državni kapital).

Domača banka maši vrzeli in skuša reševati. To se ji ne posreči vselej, ker ima premalo denarja. Zato ji radi očitajo, z'raj se ne združi. Ali bi bilo to umestno? Potom bi se najbrž zgodilo, da bi dobili še manj denarja za lastne težave!«

— Pred slabim letom je direktor republiške centralne SDK Lojze Kernšič dejal, da z izjemo nekaterih majhnih obrtnih podjetij na Dolenjskem ni nelikvidnosti. Kako je danes?

»Od takrat se stanje ni dosti spremenilo. Kritičnih primerov nimamo, saj doslej ni bilo primera, ko ne bi bilo mogoče kaplačati osebnih dohodkov. Tudi banka v tem času ni bila nelikvidna. Čeprav je naše gospodarstvo na zdravih osnovah, pa običajno ukrepi prizadenejo tistega konja, ki vleče. Stabilizacijski ukrepi so zaradi slabih, torej jih občutijo dobri. Hitra rast novomeškega gospodarstva bo zato gotovo vsaj deloma in začasno za trta.«

— Ali je rast narodnega dohodka usklajena s porastom celotne vrednosti, ustvarjene v gospodarstvu, ter s porastom cen?

»Je in ni: tudi na Dolenjskem imamo take, ki žro lastno substanco. Na srečo jih ni veliko. Imamo pa žal tudi take, tipično jugoslovanske

Želja bo končno izpolnjena

Še malo in HOTEL PUGLED bo končno le dosegel 10.000 nočitev v letu dni

V HOTELU PUGLED v Kočevju so novembra letos zabeležili 790 nočitev (732 domačih in 58 tujih) ali 36 več kot v istem mesecu lani.

V prvih enajstih mesecih letos so turisti pronočili v hotelu že 9534-krat, medtem ko so v vsem lanskem letu, zabeležili le 9.175 nočitev.

10 000 ljudi brez vode

(Nadalj. s 1. str.)

sklega Roga ter v semiškem koncu. V vaseh blizu Kolpe si ljudje pomagajo z dovodom vode vsaj za živino, drugje morajo več kilometrov daleč z vprego, da pridejo do vode.

Stab je pozval na pomoč vse gasilske avtomobile za pomoč v občini, za pomoč so zaprosili tudi ljubljansko podjetje SNAGA, da bi vsaj s tremi avtomobili v cisternah razvažalo vodo. Prav tako računajo na sodelovanje pripadnikov JLA. Prebivalce vasi, ki jih je prizadela suša, stane liter pripeljane vode 3 dinarje, vendar so kljub stiski pripravljani plačati.

Sedanja suša je menda dovolj zgovoren dokaz, da je gradnja vodovodov nujno potrebna, predvsem pa bo treba pohiteti z načrti. Ugotavljajo namreč, da je projekt za vodno oskrbo Bele krajine 3 leta v izdelavi a narejenega ni nič. Naročnik projekta je poleg obeh belokranjskih občin še Vodni sklad SRS.

V HOTELU PUGLED so že popolnoma prepričani, da bodo letos končno le presegle mejo 10.000 nočitev na leto, ki je še niso dosegli, odkar obstaja njihovo podjetje. Do cilja jim manjka le še 446 nočitev, ki jih bodo v decembru gotovo dosegli, saj doslej niso v nobenem mesecu imeli pod 500 nočitev.

Priznati pa moramo, da v prvem četrtletju letos ni kazalo, da bo hotel dosegel in presegel število 10.000. V prvih treh mesecih letos go ime li celo občutno manj gostov, kot v istem obdobju lani. Vendar se je že sredi spomladja začel položaj hitro popravljati. J. P.

NOVO V ZAD- NJIH DNEH

V motelu na Jasnici bodo tega gostinskega in turističnega objekta je verjetno najpomembnejši dogodek na Dolenjskem. Če bo hotela Dolenjska resneje poseči v turistična dogajanja Slovenije in Jugoslavije, bo prav gotovo morala preskrbeti več postelj. Zaradi ugodne lege imajo številna turistična gradnja odlične možnosti za razvoj, še posebej med glavno turistično sezono.

Ker tudi niso odvisna ključno od lepega vremena, ker imajo možnosti za zdraviliški in zimski turizem, je razumljivo, da lahko upajo na dokaj enakomerno razporeditev gostov in prenočišč skozi vse leto.

V primerjavi s nekaterimi drugimi kraji, ki imajo samo nekajmesečno sezono, pa se to odvisno od vremena — ali na morju ali pa v smučarskih centrih — ima torej Dolenjska lepe možnosti za razvoj. Otočec in Čateške Toplice se na gradnjo še pripravljata.

»Dajmo bralou v roke dobro knjigo! je pravzaprav parola, ki bi jo lahko na Dolenjskem zaigraje zamenjali z drugo, manj veselo ugotovitvijo: »Kaj je v knjigo, to nako posodo duha?«

Ugotovitve, da so ljudske knjižnice osiromašene, ker pride na njihove police vse premalo novih knjig, je nedvomno samo ena plat resnice, brčkone niti ne najpomembnejša. Če gre verjeti samo statističnim podatkom za novomeško občino, se bomo morali uprašati drugače. Zakaj je v knjižnicah tako malo ljudi? Kaj pomeni podatek, da je med 28.853 knjig, med katerimi je res samo 2.168 novih, poseglo le 3.977 bralcev? Ali pa podatek, da v povprečju prebere vsako knjigo komaj vsak drugi občan novomeške komune, oziroma da en človek prebere samo pol knjige? Nedvomno je poprečje celo ugodno za statistiko: če odštejemo nekaj deset ali sto »moljav«, ki preberejo po več knjig na teden, ki so redni gostje ljudskih knjižnic — potem lahko samo žalostno ugotovimo, da velika večina ljudi knjigo ne bere!

Zelo malo je namreč verjetno, da bi bilo število tistih, ki si knjige kupujejo, naš približno enako število tistih, ki berejo sposojene knjige. Enostavno zato, ker so knjige v veliki primerih zares dragi!

Verjetno je število novih knjig premanjnih in je 75 tisočakov premanjna dotacija za ljudske knjižnice občine s skoraj 50 tisoč prebivalci. Ne gre pa zamegliti problema s zapiranjem oči pred dejstvi, ki zgovorno opozarjajo: vse premalo je bralcev, posebno mladih. Da temu pomaga tudi skunde, ki je poceni in v vsakem kiosku, pa prav gotovo tudi drži. 21-227

PODJETJE KOVINAR KOČEVJE

objavlja naslednje prosto delovno mesto

NABAVNEGA REFERENTA

z delnim opravljanjem skladiščne službe

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. srednja strokovna izobrazba strojne ali ekonomske smeri in najmanj 2 leti prakse v svoji stroki;
2. VK oz. KV delavec kovinske ali trgovske stroke z najmanj 5 leti prakse v svoji stroki.

Osebnih dohodki po pravilniku o OD. Stanovanje bo zagotovljeno v 6 mesecih. Pismene prijave pošljite na gornji naslov. Objava velja 15 dni po dnevu razglasitve oglasa.

DOLENJKA

trgovsko podjetje na debelo in drobno
NOVO MESTO

objavlja

prosto delovno mesto

SALDOKONTISTA

Pogoji: srednja ekonomska šola in praksa na enakem in podobnem delovnem mestu. Prijave je treba poslati v 8 dneh po objavi.

NAJVEČJA NEVARNOST ZA ŽIVLJENJE

Vreme, žuželke in rastlinske bolezni so tri velike nesreče kmetijska... Skupna škoda zaradi vsake od teh nadlog je že sama po sebi zadosti velika, da je vsaka primerjava med njimi odveč.

Jessie I. Wood

JESSIE I. WOOD,
PLANT DISEASES, 1953

Žuželke so v živalskem svetu nekaj posebnega, saj prizadevajo človeku neznanosko škodo. Od vsega, kar človek prideluje zase, si one vzamejo najmanj desetino. Kot naravni »drvarji« uničuje žuželke več lesa na leto kakor vsi gozdni požari in glive skupaj. In od začetka stoletja, ko je Ronald Ross dobil Nobelovo nagrado, ker je odkril, da komarji prenašajo malarijo, se kar vrstijo nove ugotovitve o žuželkah, ki prenašajo bolezni.

In po malem se tem pridružujejo še drugi škodljivci: družijo se drugi škodljivci; celo nekdanji neškodljivi živali postanejo v spremenjenih okoliščinah škodljivci. Človek hote ali nehoti prinese nove žuželke na domače rastlinstvo ali tuje rodno rastlinstvo k domačim žuželkam. Evropski žitni hrošček ni delal nobenih težav, dokler ni v Evropo prišla koruza. Tudi koloradski hrošč je bil popolnoma neškodljiv, dokler niso v njegovem dosegu začeli saditi krompirja.

Zuželke in glive delajo toliko škode človekovemu zbiranju in njegovim posevkom, da jih je treba zatirati. Toda včasih so zatiralni pripravki tako lahko hujše zlo kot bolezen, ki naj bi jo zbiravili.

Zatiranje s kemičnimi pripravki se je začelo po nekem naključju v Franciji. Francoski vinogradniki v bordojski pokrajini so se divje jezili na pobalnice, ki so jim kradli grozdje po vinogradih, ko je začelo rdečiti. Da bi pobalnice preslepili, so vinogradniki skušali nekakšno zdrizasto mešanico modre galice, apna in vode in s tem poškrpili listje in grozdje. S tem niso le prikrili zrelosti grozdja, temveč so pregnali tudi kobilice in zatirali glivične bolezni. Kmalu so tudi drugod svedeli za to in začeli uporabljati bordojsko brozgo.

V začetku so bili pripravki ki se preprosti. Za uničevanje koloradskega hrošča so uporabljali tako imenovano pariško zelenilo, mešanico arze-

nika in bakrovega acetata. Hrošče, jabolčnega zavijača in pedice so uničevali s apnenozveplenimi škropivi. Kmalu so tudi to škropivo zamenjali s še hujšim strupom, svinčnim arzenatom, ki so ga iznašli leta 1892, da so rešili listnato drevje pred gobarjem, ki je prišel iz Evrope. Po močvirjih so razlivali nafto, da so uničevali komarje, dokler niso leta 1931 ugotovili, da gre to bolje s pariškim zelenilom.

Nikotin je eden najbolj znanih strupov, toda za zatiranje žuželk je uporaben šele koncentriran in očiščen. Tobačni listi niso na primer nič bolj varni pred žuželkami kot druge rastline. Zato so pridelovalci tobaka začeli škropiti tobak s svinčnim arzenatom. In svinoc in arzenik sta tudi za človeka huda strupa. Kadilci pa niso bili obvarovani pred tema dvema snovema v tobačnem dimu, ker je bil tobak leta 1906 izločen iz seznama drog. Tobak pa tudi ni živilo in zato ga ne zadene zakon o čistosti živil in zdravil.

Arzenovi pripravki za zatiranje žuželk pa so prignali v listje, ki so ga s njimi poškrpili. Tudi v tleh so se kopičili in skozi korenine prodirali v rastlino in v listje, tako da se je koncentracija arzena v listih še povečala. Od leta 1932 do 1951 se je množina arzena v cigaretah povečala od 12,8 mikrograma v eni cigareti na 42 mikrogramov, to je povečanje za več kot tristo odstotkov. V istem času je v ZDA narasla poraba cigaret trikratno. In tako je ob koncu tega obdobja krožilo po cigaretah in cigaretinem dimu devetkrat več arzena kakor v začetku. Nasprotno pa imajo cigarete iz turškega in makedonskega tobaka le 0,81 mikrograma arzena. Arzenški preparati so najbrž tam komaj v rabi.

Po odkritju dobitnika Nobelove nagrade dr. Otta Warburga ima človeštvo še poseben razlog za zaskrbljenost zaradi vdihavanja arzenovih spojin, pa naj bo to

v cigaretinem dimu, v dimu iz premoga, naftnih derivatov, katrana ali asfalta. Arzenove spojine namreč vplivajo na dihanje celic ter povzročajo raka. Odkar je več arzenovih pripravkov v cigaretah, dimu in prahu, je število obolelih za pljučnim rakom naraslo za dvesto odstotkov pri ženskah ter za štiristo odstotkov pri moških. Med kadilci pa je kar za devet tisoč odstotkov več primerov pljučnega raka. Koliko je tu povzročitelj kataran, ki nastane ob nepopolnem izgorovanju tobaka, ni znano...

...Kemiški so pridno delali, da bi odkrili nove pripravke za uničevanje žuželk. Leta 1942 so ugotovili, da je diklor-difenil-trikloretan, s kratkico DDT, učinkovit proti žuželkam. Pripravek je cenen in izredno učinkovit, kot

V letu, ki je razglašeno za evropsko leto varstva narave, je pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani izšla knjiga dveh znanih ameriških pobornikov za varstvo narave. Loren J. Milne in Margery Milne nas v delu RAVNOTEŽJE V NARAVI sicer vodita v nam tuje okolje, v Ameriko, Avstralijo in Afriko, kjer nam pokažeta usodne posledice brezvestnega človekovega delovanja, ki naj bi zbudile naša razmišljanja. To pa je stvar, ki je prid: tudi pri nas so se že dogodile in se dogajajo podobne stvari, žal pa se bodo dogajale tudi danes in jutri. Seveda gibanja za varstvo narave ne smemo razumeti tako, da bi nam pomenilo samo prizadevanja za vsako ceno ohraniti pri življenju to ali ono rastlinsko ali živalsko vrsto, ki je na tem, da izumre. Gre za mnogo več: za ohranitev znanih življenjskih pogojev za človeka! Gre za ohranitev celotne življenjske skupnosti na

nalašč za žuželke. Če se je muha le usedla na tenko mrežico tega strupa, ji je že skozi nožico prišlo v telo zadosti strupa, da je takoj poginila. S tem pripomočkom so lahko škropili stene, prahili nasade in posevke, ali z njim zatirali ličinke komarjev po močvirjih.

DDT je prišel na trg prav v času, ko so ga potrebovali v drugi svetovni vojni. Bolhe in uši, redne spremljevalke vojakov in pregnancev, ki niso mogli skrbeti za osebno čistočo ter za redno menjavanje in pranje perila, sedaj niso bile več posebna nadloga. Civilno prebivalstvo in vojniki so bili rešeni nadloge, če so jim le obleko naprašili z DDT. Vojaško zdravstveno osebje je z olajšanjem sprejelo to novost, saj so se resnično bali bolh in uši. Bolhe

zemlji, v katero je bil doslej tudi človek skladno vključen, ki je bila v mirnem sožitju in od katere smo imeli predvsem korist mi, ljudje.

Naj naštejemo le naslove zanimivih poglavij knjige, ki kar sama vabi, da jo človek vzame v roke in ob njej — razmišlja. To so: »Tkana življenja. Dežela v ravnotežju. Človek si podreja naravo. Življenje z naravo. Nove krpe in stare. Čemu je na svetu krokodil? Pravo število divjadi. Veliki ljubitelji skorje. Boljši pregled. Novo orožje. Ponos pastirjev. Majhni vzroki — velike posledice. Kunčja vojna. Vrednost močvirij. Kam z odpadki? Gozd. Največja nevarnost za življenje. Opuščene dežele. Jutrišnji fosili? Zavetišča.«

Delo je prevedel Alojzij Sercelj, opremila pa Nadja Furlan. Knjigo je natisnilo CP »Riječka tiskarna« v Rijeku. V knjigarnah stane 40 dinarjev. — Iz knjige objavljamo krajši odlomek.

namreč prenašajo kugo, verno smrti srednjega veka. Uši pa so krive širjenja pegastega legarja, vrdeče smrti, šibe, ki je baje Napoleona pregnala izpred Moskve. Poleg tega prenašajo uši še neke oblike mrzlice, potodnovnico in povratno mrzlico...

...Potem pa so se v Italiji prvič pojavile hišne muhe, odporne proti DDT (l. 1947), nato v Kaliforniji (1948), v Illinoisu (1949) in še drugod. Biologi so jih laboratorijsko preiskali ter ugotovili, da so bile resnično spremenjene. Bile so odporne proti DDT, pa tudi proti drugim kemičnim pripravkom. Potem so v laboratoriju vzrejali te nove odporne pasme in so v sedmih mesecih dobili zarod, ki se mu je odpornost povečala od trikratne na dvatisočkratno. Kaže, da bo hišna muha kmalu sposobna razkrojiti vsak strup, ki ji bo prišel v telo. Kemično orožje izgublja svojo moč...

...Vsakokrat, ko se katero živo bitje porodi na spolni način, se hkrati tudi povečajo različne dedne lastnosti prednikov. Majhen del, morda stotinka potomstva, pa dobi lahko tudi čisto nove lastnosti po dednosnem načelu, imenovane mutacija (= nenadna sprememba). Če se na primer po mutaciji pojavi pri kakih žuželki sposobnost, da razkroja strupe bolje kot druge njene vrstnice, ima ta žuželka neslutene prednosti. Takšne in njej podobne žuželke bodo namreč preživele in izšle zmagovite iz kemičnega boja, v katerem jih je človek hotel uničiti. Pri nadaljnjem spolnem razmnoževanju se ta na novo pridobljena lastnost prenaša na potomstvo.

Resničen napredek bi mogel le, če bi človek izumil zanesljivejšo obrambo posevkov in uskladiščenih živil pred žuželkami. Tormite lahko uženemo, če gradimo stavbe iz kovine, iz betona, iz plastike ali keramike. Z umetnimi vlakni smo se že delno ognili škodi zaradi moljev. Sečigalne naprave in mlinci za odpadke pustijo le še malo, na čemer bi se pasle muhe.

Žal pa vse preradi pozabljamo na naše naravne zaveznike med žuželkami samimi, med žuželkojedimi ptiči ter med netopirji. Šele leta 1959, ko so brez uspeha prašili iz zraka jelove gozdove v državi Maine proti krvavi ušici, so entomologi poskusili ukrotiti ušice s hroščkom *Laricobius erichsonii*, ki so ga prinesli iz Evrope. *Laricobius* je kar dobro opravil svoj nalog. S krili in nožicami si je pomagala, da je prišel do mesta, kjer so sedele ušice in sesale sok balzamove smreke. Z DDT

Človek, ki ga zanima le človeško delo..., je morda dal posekati neko določeno drevo ali ubiti vola, a pri tem že plete v mislih nadaljnje kupčije. Glejte ga, kako hiti čez cesto... menda je železniška družba pravkar izdala novo serijo delnic.

...Toda nikar popolnoma ne preslišimo prikupnega žvrgolenja v krošnji jablane in ne prezrimo pravilnih belih oblakov! Narava vsak tremetek izdaja svoje delnice — rosne kapljice vedno godijo ovenelemu listju.

William T. Davis,
Staten Island (1892)

jim namreč niso mogli do živga.

Tudi hrošči, posebno pikapolonice in njihove ličinke, požro obilico listnih uši. Ptiči stalno čistijo drevje škodljivcev. Tudi komarjev je dosti manj tam, kjer letajo laststovke in netopirji. Brlezi in žolne pospravijo 80 do 90 odstotkov prezimujočih jabolčnih zavijačev v New Hampshire. Bolezen in mrzaj jih pobere povprečno le malo nad štiri odstotke. Nekaj preživelih uničuje še zajedalci in človekovi strupi. Živi dejavniki biološkega zatiranja pa se — v nasprotju s strupi — lahko neprestano prilagajajo v razvojnem procesu škodljivcev.

Tehnično orožje, ki si ga je izmislil sodobni človek, pa je takšno, da lahko udari po škodljivcih in po človeku samem. Vsaka jedrska eksplozija poveča radioaktivnost po vsem svetu. In znano je, da sevanja, bodisi da so röntgenska ali pa posledica razpadanja radioaktivnih delcev, povečujejo število mutacij. To pa še pospešuje razvojni proces, v katerem žuželke že tako prekašajo človeka. Jedrski napad in takojšnje vsesplošne povračilne akcije bi prinesle konec človekove civilizacije ter bi zbrisale s površja sveta človeka in večino kopenskih sesalcev. Le nekatere žuželke bi ostale v svojih naravnih zakloniščih. Če bi se napad zgodil pozimi, bi prezimujoče žuželke ter jamski netopirji morda to preživel in bi se nekega spomladanskega dne prikazali na plan, ko bi se dež radioaktivnih delcev že polegla na znano mero. In potem bi bile nedvomno spet na oblasti žuželke, ki bi bile preživele še hujši strup in še preizkušnje, ki jim jo je kdajkoli pripravil človek...

Čudni, tuji svet, pričakovani kot obljubljena dežela, pa se tako rad izpreminjaš v razočaranje! Največ razočaranj je s stanovanjem. Človeku, vajenemu svojega reda v družini, je neprijetno v samskem domu, v sobi, v kateri je ponekod tudi šest ljudi. Zeleno vojaške postelje v dve nadstropji in šest stanovalcev, od katerih ima vsak svoje navade. Vseh šest se mora prilagajati drug drugemu.

Neki predstavnik v eni izmed tovarn, ki smo jih obiskali, nam je rekel: »Najslabši jugoslovanski delavec postane najslabšeji kar preko noči, čim si najde kje sobo in pripelje od doma ženo. Vi ste družinski ljudje!« Največ hudega smo videli v samskih domovih in tam smo se nabrali najslabših vtisov. Ko govorimo o stanovanjskih težavah naših delavcev v Zahodni Nemčiji, ne smemo pozabljati, da ocenjujemo te težave v eni izmed najbolj razvitih dežel v Evropi!

TUJINA JE MAČEHA

S stanovanji veliko nevšečnosti, pa tudi drobnih sporov in težav pri delu ne manjka - Kako bodo pridobili polkvalifikacijo s priučitvijo delavci, ki niso razmeščeni na ustrezna delovna mesta - O vseh ugotovitvah z obiska smo obvestili republiške in zvezne sindikalne organe

Samski dom vam odpira vrata: vstopite!

Pršli ste s kovčkom na delo v Nemčiji. Dobra volja je močno splahnela na dolgi poti, povsem pa je je zmanjkalo, ko se je skupina iztovorila z vlaka na železniški postaji. Tu je zdaj Nemčija. V tovarni vas sprejmejo stvarno, navodila so kratka in jasna, nihče ne izgublja besed po nepotrebnem. Preveč ste izmučeni, da bi si lahko zapomnili vse, kar vam je povedal tolač, in da bi sprejeli številne prve vtise, ki vam jih ponuja novi svet.

Že ste pred samskim domom, v katerem boste stanovali. Cena za ležišče je od 36 do 50 DM na mesec, skupaj s postojnino, grotjem, uporabo vode in elektrike. Če imate veliko srečo, pridete v sobo z dvema ležiščema, če imate smolo, naletite na sobo s šestimi ležišči.

Toliko da ste vstopili, že

vas ozmerja eden izmed so-stanovalcev, ker ste ga zbudili... V nos vam udari vonj po nogah in neopranih nogavicah, po posteljnem perilu, ki je premalokrat zamenjano. V mislih vam zalgru podoba na belo, sveže posteljno posteljo, ki vam jo je doma pogrinjala mati ali žena. Tu si boste posteljo posteljali sami. Iz žalostnega razmišljanja vas zbudi klicanje. Odhitite v sprejemno sobo, kjer vam bodo povedali vse o hišnem redu in vam dali tudi napisan hišni red.

Kaj je narobe v samskih domovih?

Ko smo si jih ogledovali, so nam povsod pokazali kopalnice, v katerih je pokradenih mnogo tušev in vodovodnih pip, kuhinje, v katerih so pokradeni kuhinjski in omarice za spravljanje živil, ki so mnoge brez vrata, ker so posamezniki vdrali in krá-

di tovarišem živila. Nihče še ni bil zasačen pri takšnem prestopku, toda sledovi nedvomno pričajo, da je takšnih prestopkov mnogo. V vseh samskih domovih smo lahko videli klubske sobe, ki so bile zaklenjene, na vratih pa je viselo kratko obvestilo, da je soba do nadaljnjega zaprta, ker so nekateri kljub prepovedi kadili, ker je nekdo prežgal naslanjač itd. Kolektivna kazen in takšnih kazni je v samskih domovih veliko. Najboljše pa prav gotovo niso.

In kaj povedo naši ljudje o svojem stanovanju? Pritožujejo se, da jim menjaajo rjuhe samo enkrat na mesec, kar je gotovo premalo, pritožujejo se, da jih je preveč v eni sobi in da zato težko počivajo, radi bi pralne stroje za pranje osebne perila, hladilnike za hrano, televizorje v klubskih sobah, pritožujejo se, da po dve leti uprave domov ne bedijo sob itd., itd. Pritožbo je na pretek. V prenatrpanih samskih domovih pa je prav gotovo težko vzdrževati red.

Barake kot v posmeh ob popolnoma novi tovarni

Najslabše je s stanovanjem prav gotovo v Ulmu. Tovarna Magyris Deutz ima tam v bližini najsodobnejše urejene obrate za avtomobilsko motorje samski dom za naše delavce. Ta dom bi bil pravo koncentracijsko taborišče, če bi oskaj barak, v katerih stanujejo naši ljudje, napeljali še bodočo žico in postavili nekaj stražnih stolpov.

Ob ta samski dom so se, kot so nam pripovedovali, spotačnili tudi nemški časopisi. V tovarni se izgovarjajo, da so pripravljene graditi, da pa ne morejo dobiti lokacije za gradnjo. V tem samskem domu je očiten spor med upravo in stanovalci. Uprava doma si preveč doledno prizadeva uvesti idealen red, kar je domala nemogoče ob iz vseh vetrov zbranih stanovalcih. Zaradi prestopkov, ki jih delajo posamezniki, so nato kaznovani vsi stanovalci (razbite šipe, odtrgane pipe in tuši, vzlomljene omarice, nered v sobah, vrata brez ključa itd.). V upravnih samskih domov vse preradi pozabljajo na to, da kolektivne kazni porajajo pri odraslih ljudeh odpor.

SIEMENS ima najboljša stanovanja

Najlepše urejene samske domove ima tovarna SIEMENS v Münchnu. Tam so zaposlena večinoma dekleta, ki so že po naravi bolj vnetja za red. V sobah so po največ štiri stanovalke, velikost pa je sob s po dvema ležiščema. V novjših stavbah ima vsaka soba svojo kopalnico in stranišče ter majhno kuhinjo.

Čeprav je v samskem domu cena za ležišče, ki se giblje med 36 in 50 DM navidežno nizka, je kar visoka, če izračunamo najemnino za eno samo sobo, v kateri stanuje 6 ljudi! Od 250 do 300 DM pa je mesečna najemnina za komfortno dvosobno stanovanje v Augsburgu ali Münchnu. K temu moramo dodati, da štirje ali šest stanovalcev v sobi težko ustvari sožitje, še posebno, če so prišli vsak z drugega konca Jugoslavije. Naši delavci godrnjajo, ker so jim na zavodih za zaposlovanje v samskih domovih obljubljali sobe na izbiro... Povedo, da morajo tam, kjer jih je v sobi po šest, spati pri odprtih oknih, ker bi se sicer zadušili. En sam neredšč mod štiri ali petimi redoljubnimi stanovalci povzroča nered v vsej sobi.

Tudi pri delu ne manjka težav

Z delom so naši delavci večinoma zadovoljni, z zaslužkom manj. Tudi tega so zlasti pri tistih iz sosednjih republik krive neutemeljene obljube zavodov za zaposlovanje.

Sporov z nemškimi delavci skoroda ni, čeprav so nam naši na sestanku pri MAN v Augsburgu pripovedovali, da jih Nemci zmerjajo s Cigani in komunisti, da jim pravijo, naj bodo tiho, ker so doma jedli travo, da jih razmeščajo na najbolj umazana in najslabše plačana dela ter podobno. Predstavniki tovarn ob takšnih vprašanjih trdijo, da pritožb ni, in sprašujejo,

zakaj se nihče ne pritoži. Naši odgovarjajo, da se nimajo komu pritožiti.

Ugotovili smo, da se naši delavci težko privajajo na bruto plače in da si ne znajo razložiti odtegljajev, ki so vpisani na plačilnih listih. Mnogi dvignejo ob priložnosti skontacijo in nato ne marajo razumeti, da je treba skontacijo vrniti. Marsikdo nasede zavarnemu agentu in se da zavarovati za visok znesek, prepričan, da bo plačal premijo enkrat na leto, podpisal pa je pogodbo, da bo tak znesek plačeval zavarovalnici vsak mesec...

Nejasnosti s priučevanjem in kvalifikacijo

Po delovni pogodbi je našim delavcem v času priučevanja, ki traja tri mesece, zagotovljen dohodek 4,82 DM na uro. Delodajalec jih sme, če v dveh mesecih dosežejo normo ali akord, že tretji mesec plačati po delu. Pri tem pa se mnogim začne težavo, ker so hkrati razporejeni na nova delovna mesta in težko ujamajo korak z akordom ali normo ter nato zaslužijo manj. Zlasti pri tvrdki MAN v Augsburgu so se naši delavci pritožovali, da nemški mojstri njihov akord pišejo nemškim delavcem in da zato oni zaslužijo manj.

Poseben spor nastaja pri priučevanju. Nemški tvrde priučevanju naših delavcev že v Jugoslaviji pri naših zavodih za zaposlovanje. V sosednjih republikah so delavcem namenjeni v tujino, pri priučevanju na pačno obljubljali, da bodo v Nemčiji dobili kvalifikacijo. Po nemških zakonih lahko dobijo naziv kvalificiranega delavca samo tisti, ki je končal 3letno poklicno šolo.

Naši delavci lahko v kovinski stroki po 3 do 6-mesečnem priučevanju doma in 3-mesečnem priučevanju v Nemčiji ter nato, ko delajo 2 leti na delovnem mestu, za katero so priučeni, dobijo naziv polkvalificiranega delavca. Pri tvrdki MAN v Augsburgu je bilo na sestanku mnogo ogorčenih varilcev, ključavničarjev, rezkalcev in vrtalcev, ki jim je bila doma obljubljena kvalifikacija na tak način... Največ jih je iz Banja Luke. Mnogi so zdaj razporejeni na takšna delovna mesta, ki niso v nobeni zvezi s priučevanjem.

»Prodali so nas za belo blago!«

Ti priučeni varilci, ključavničarji, rezkalci in vrtalci so zato prikrajšani pri zaslužku: prve tri mesece dela so zaslužili od 700 do 900 DM na mesec, po pretoku priučevanja v Nemčiji pa zaslužijo mnogi od 500 do 600 DM. Banjalučani so v Augsburgu zahtevali, da jih je 500 in da jih je njihov zavod za zaposlovanje prodal za belo blago.

Veliko ogorčenja je med našimi delavci, ki jih je v Nemčiji zaposlila IBT Trbovlje. Nekaj sto jih dela v tovarnah BMW in pri SIEMENSU v Münchnu. Ti delavci se po določilih pogodbe, ki so jo podpisali, dve leti ne morejo zaposliti pri nobenem drugem delodajalcu v Nemčiji. Nobeden izmed njih ne ve, koliko dejansko zasluži, ker jim po posebni pogodbi s tvrdko, pri kateri jim je IBT

Trbovlje v Nemčiji oskrbovali zaposlitev, del njihovega zaslužka odtrgujejo in nakazujejo podjetju IBT Trbovlje. Osební dohodek, ki ga prejema v Nemčiji, je sramotno nizek.

Poudariti moram, da nas je ob pomenku o tem bilo edinkrat med našim obiskom sram, da smo Jugoslovani. Toliko bolj nas je bilo sram, ker so nam predstavniki tovarne in nemškega sindikata ob tem rekli, da je to največja svinjarija, kar jih poznajo, čeprav je to naša jugoslovanska stvar... Dodati so še to, da je to isto kot prodaja belega blaga.

Način, kako zaposluje IBT Trbovlje delavce v Nemčiji, je v nasprotju s našimi ustavnimi določili in s osnovnimi vodili naše družbene ureditve, zato se moramo resno vprašati: kakaj naši organi, ki so dolžni posredovati, ne posredujejo in ne naredijo temu konec? Poizkusimo si predstavljati našega delavca, ki je pod takšnimi pogoji odšel dolet v tujino in tam dve leti ne sme menjati zaposlitve, pač pa mora delati za sramotno majhen osebni dohodek!

Ne bomo več pozabljali na vas!

Premalo je prostora, da bi lahko stisnili v tem zapisi vse ugotovitve in vtise, zbrane na 10-dnevnem popotovanju med vami, ki delate na tujem. O vsem, kar smo videli in zvedeli na obisku med vami, smo poročali na sestanku predsednikov občinskih sindikalnih svetov Dolenjske, Spod. Posavja in kočevsko-ribniškega območja, o tem pa smo pisмено obvestili tudi republiški svet Sindikatov Slovenije in centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije.

Na že omenjenem posvetu predsednikov sindikalnih svetov, ki je bil v Metliki, smo ugotovili:

V prihodnjem letu se bo na obisku pri vas vrstilo več skupin iz sindikalnih svetov našega območja. Na razgovorih, ki jih prirejajo s vami sindikalni sveti za novoletne praznike, se bomo z vami pogovorili predvsem o tem, kako bi ga organizirali v okviru nemških sindikatov, ker boste samo na organiziran način lažje prebrodili kopice drobnih težav, ki vas peklajo, in dosegli nekatere pravice, za katere ste prikrajšani. Zavzeli se bomo za to, da bi naši uradni predstavniki zahtevali pri vaših delodajalcih v Nemčiji ureditev boljših stanovanjskih pogojev in poskrbeli, da vam bo v tovarnah na voljo več tolačev in več socialnih delavcev, ki se bodo utovarjali samo s vami. Opozorili smo, da nekateri zavodi za zaposlovanje našim delavcem pred odhodom v tujino obljubljajo več, kot bi smeli (to ne velja za novo-meški Zavod za zaposlovanje). Zahtevali smo, da se takoj in odločno načne nedopusten način zaposlovanja v tujini, ki ga uporablja IBT Trbovlje.

Vsem, ki delate na tujem, v imenu DOLENJSKEGA LISTA in v imenu sindikalnih svetov iskrena želja za srečno praznovanje in za srbian još sreče v novem letu ter za dobro delo in zaslužek na tujem!

M. JAKOPEC

Prizor z razgovora z našimi delavkami, ki delajo v tovarni SIEMENS v Münchnu. Udeležba je bila zelo slaba, ker delavke očitno niso bile obveščene o našem prihodu. (Foto: M. Jakopec)

Predstavniki tovarne SIEMENS v Münchnu so nas med drugim peljali tudi na ogled novega samskega doma, ki je že skoraj popolnoma dograjen. Tako, kot so nasploh stanovanja za naše delavke pri SIEMENSU med najboljšimi, kar smo jih videli, bo samski dom, ki ga vidite na sliki, najsodobnejše urejen: v sobah osta po največ dve postelji z vsemi pritlikinami. (Foto: M. Jakopec)

NI NUJNO,

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebno željo pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Ostali so mi samo še spomini

»Ko bi bilo zdaj vse tako, kot so govorili takrat, med vojno...«

29. november je vsako leto dan, ko se še posebej spominjam časa, ko smo se v Zagorjevi zidnici v Radni vasi povežali v OF in drug drugemu obljubili pomoč. Skoda, da nisem takrat mislila na to, da bi si vse, kar smo doživljali, zapisala.

Bilo je 1941. leta. Takrat so me dobro poznali: naš Franci, nekdanji občinski tajnik, Franc Dragan, Jože Zagar, Martin Starič in drugi. Vedno mi je v spominu moj pokojni mož, ki je bil med prvimi partizani. Zivelci smo ob robu gozda in bili tesno povezani z gubčevci in cankarjevci. Rekli so mi mama, čeprav nisem bila še tako priletna. Mož je odšel z njimi, sama pa sem morala ostati pri otrocih.

Zakaj to pišem? Da ne bi čisto vsi pozabili name, ko živim daleč stran s svojimi težavami. Dolga leta sem stanovala v najemni hiši, spala na stoji, živela v revščini in upanju, da se bo kaj spremenilo. Kasneje sem se pre-

selila k otrokom, ki so sami invalidi. Sin je brez rok, hči duševno prizadeta in invalid, njena hčerka je popolnoma zaostala, da jo je treba kljub 11 letom pitati. Moj pokojnik pa možu gre vsa za otroke, tako da nimam niti toliko, da bi si kupila vsaj eno nogavico.

Ostali so mi samo še spomini na preteklost, na čas,

ko smo poslušali, kako se bo vse po svobodi izboljšalo. Ko bi bilo vse tako, kot so rekli! Toda danes vidim, da se mnogi vozijo v avtomobilih, veseljačijo, dobro živijo, jaz pa dajem družini nekoliko krompirja in korenja za večerjo, saj je meso za nas predrago, da bi si mogli privoščiti juho.

Oprostite vsemu temu mojemu pisanju, nepovezane misli mi rojijo po glavi, če ni dobro, vrzite stran. To pišem, da bodo vedeli borci Cankarjeve, da še živim.

JOZA ŽUŽKOVA,
Rihpovec 14,
Trebnoje

V listu spremljiva dogodka doma

Sva belokranjska in služna vojaka v Varaždinu. Ze prej sva spremljala dogodke v našem kraju preko Dolenjskega lista, ki se nama je zelo priljubil. Sedaj ga dobivava tudi sem.

Pozdravljava vse bralce Dolenjskega lista, Rauhove in Rožnega dola in Metezve iz Nove Lipe, posebno pa sva belokranjska dekleta, in vsem želimo srečno novo leto!

RAUH in METEŽ
Varaždin

Želimo srečno 1971!

Vsem bralcem Dolenjskega lista, znancem in prijateljem ter uredništvu želimo srečno novo leto slovenski fantje, ki so pri vojakih v Šibeniku!

ALOJZ BELE, Zameško
TONI BLAŽIČ iz Žalovič
LUDVIK LEGAN, Ajdovec

Slovenski fantje, ki so pri vojakih v Tetovu v Makedoniji, lepo pozdravljajo vse domače, sorodnike, sosede in prijatelje. Želijo jim veselo in zdravo novo leto. Na sliki so z leve na desno: Pavel Plečko iz Hoč pri Mariboru, Jože Zeleznik iz Križa pri Trzinu, Martin Lindič iz Trzinu, Jože Kostreva iz Hrušice pri Novem mestu in Božo Kragl iz Brezovega pri Sevnici. Čestitkam se pridružujejo tudi Štefan Jazbec iz Zabukovja pri Sevnici, Franc Jeler z Blance, Angel Turk z Vrha pri Novem mestu in Metod Zagar iz Mirne peči pri Novem mestu.

Tudi občani pozdravljamo predlog o posojilu

V Dolenjskem listu sem prebral članek z naslovom »Ljudsko posojilo za ceste«. Mnogi ljudje pozdravljajo ta predlog, pripravljeni so ga podpreti v skladu s svojimi možnostmi. Zapisali ste, da je 68 odst. voznikov soglašalo z njim, niste pa anketirali drugih vrbivalcev, med njimi takih, ki se prav zaradi slabih cest bojijo kupiti motorna vozila. Za modernizacijo bi lahko prispevali tudi ti, ki imajo doma ob makadamskih cestah, saj bi se tako rešili večnega prahu.

Mnogo je delovnih organizacij, ki trpijo velike izgube, ker imajo njihovi avtomobili zaradi slabih cest krajšo življenjsko dobo. Prav gotovo bi del svojih dohodkov lahko posodili za modernizacijo.

Izboljšati pa je treba tudi lokalne ceste, ceste III. in IV. reda. Dobrih cest ne čini samo tisti, ki ima motorno vozilo, temveč vsak napreden človek, saj prav cestna povezava izredno veliko pomeni za kraje, ki so oddaljeni od mest in gospodarskih središč. Tudi prebivalci iz zaostalega podeželja, kakršno je pri nas, bi se radi vključili v sodobno gospodarstvo. Slaba makadamska cesta Brestanica-Sevnica ima na 14 km kar 8 železniških prehodov in en podvoz, visok le 1,8 m, in predstavlja pomembno oviro za zaostajanje naših krajev. Zvedeti smo, da v 5-letnem načrtu modernizacije naša cesta sploh ni omenjena, zato menim, da je zamisel »Ljudsko posojilo za ceste« nujno treba podpreti. Po mojem bi bilo najboljši uspešno in pošteno, če bi razpisali posojila za posamezne ceste.

Sva zvesta braica

Sva vojaka in zvesta braica Dolenjskega lista, ker nama redno prinaša novice iz domačih krajev. Ko dobiva v roke vaš tednik, se od njega ne ločiva, dokler ni pre-

bran. Upava, da so nanj naročeni vsi dolenjski fantje, ki so pri vojakih.

Vsem bralcem, posebno pa domačim, želiva srečno in veselo novo leto!

VIKTOR NOVAK
iz Šentjerneja
JOŽE ČEMAS
iz Žilj pri Vinici

Carova mama je klonila

11. decembra je v Stari cerkvi pri Kočevju umrla Carova mama. Terezija Car je pod tebo bremen, ki so v klonila v svojem 75. letu dveh svetovnih vojn in vmesnih težavah previhrala preko nje. Vojna vihra druge svetovne vojne jo je izrgala iz domačega kraja. Z družino se je satekla v Staro cerkev.

Rodila je troje otrok. Najstarejši sin je sodeloval v NOV. Mnogim ilegalcem in partizanom je dajala hrano. Rada je brala in bila dolgoletna naročnica Dolenjskega lista, še prej pa kočevskih Nočic.

Ostala nam bo v trajnem spominu, kot zaledna in pošena slovenska mati.

Ne pozabimo na »Dolenjca«!

»Dolenjec« je moj edini zvesti spremljevalec od prvega dne v JLA in mi vsak teden najbolj približa domači kraj ter prinese dragocene novice iz naše ožje domovine. Kadar ga dobim, odložim celo harmoniko, ki mi je tu edino razvedrilo. Zelo sem zadovoljen z vsebino lista in želim, da bi tudi v bodoče pisal tako preprosto in razumljivo.

Zato, fantje, prepričajte se o tem, kar vam svetuje stara kocka, ki ima še iskruje, in ne bo vam žal!

Lep pozdrav uredništvu, vsem bralcem, posebno pa Belokranjcem (sem metliške gore list) ter srečno in uspešno novo leto!

ANTON ŠUSTARIČ
Sisak

Kdo bo poskrbel za deklo Marijo?

Kljub zakonitim pravicam se ji obeta usoda Cankarjevega Jerneja

Prebivalci iz bučenskih in studenskih krajev, ki poznajo primor Marijo Blatnik, se še daj časa čudijo, zakaj Marija, kljub temu da že več kot 40 let dela kot dekla, še vedno nima pravic iz pokojninskega varstva.

Da bi prišel na kraj, sem se zglasil pri bučenskem odborniku Francu Litjaku, ki je dejal, da mu je znano samo, da Marijin prvi gospodar Marušič iz Dol. Radulj ne prizna, da je bila Marija pri njem redno zaposlena, marveč le kot začasna sezonska kmečka delavka. Marijin očji sorodnik pa mi je povedal naslednje:

Marija Blatnik se je rodila pred 66 leti v družini s številnimi otroci v Križah, ali še bolj povedano, v Gor. Raduljah, kjer sodaj gospodarji Tone Jesih, ki se je kasneje pričlenil k tej hiši. Mariji pravijo ljudje Blatnikov Mic, ker je še kot otrok in deklica kazala moške lastnosti, ni marala za gospodinjska dela, ustrašila pa se ni nobenega moškega dela. Nikoli se ni naučila n obrati ne pisati, bila je duševno slabše razvita, pri delu na polju pa je bila tako dobra, da so jo povsod radi vzeli v pomoč. Dobro se spominjam, da je bila pri gospodarju Marušiču stalno zaposlena in da je stanovala pri njem, čeravno ni imela daleč do doma.

Ker se je nekako med 1926 in 1928. letom njen brat Franc pričlenil na Selakovo kmetijo in gostilno ter kmalu zateen odšel na delo v belgijske rudnike, jo je takratni gospodar Selak vzel na delo

kot deklo, kar je še danes. Pri tej hiši je zaposlena že 42 let, torej ima Marija že 7 let več, kot je predpisano za žensko pokojnino, pa vendar je še vedno ne uživa. Menim, da je skitovanje na

Ne morem brez njega

Oglašam se iz Beograda, kjer sem pri vojakih. Ko sem bil še doma, sem bil zvest bralec Dolenjskega lista, zato tudi tukaj ne morem brez njega, saj mi prinaša novice iz domačega kraja, ki jih preberem od prve do zadnje vrstice. Zato priporočam vsem, ki so daleč od doma ali doma, naj se nanj naročijo!

Hkrati želim bralcem in vsem, ki omogočajo izhajanje Dolenjskega lista, srečno in uspešno novo leto! Enako vsem dekletom in fantom iz domačega kraja, posebno pa staršem in sorodnikom ter sosedom iz Dojsnega.

ZVONE ČIZELJ
Beograd

prevega Marijinega gospodarja samo izgovor sedanje Marijine gospodinjje, ki je dolžna pomagati do starostne pokojnine.

Zakaj to pišemo? Kljub temu da je danes 66-letna Marija še čila in zdrava, čeravno opravlja še vsa moška kmečka dela, bo prej ali slej bolezen in starost krepkoje potrkala na njena vrata. Takrat jo bo doletela usoda Cankarjevega hlapca Jerneja, in to kljub zakonom in pravicam, ki jih v svoji nevednosti sama ne more doseči.

Morda se bo našel kdo, ki bo sodobno kmečko deklo Marijo skušal pripeljati skozi zamotan labirint pravnih predpisov? Morda ji bo kdo, ki je službeno pristojen, pomagal do njenih pravic? Namen tega pisanja je, da bi se to čimprej zgodilo.

KAREL ZORKO,
Zavratac 32,
p. Studence

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

upravlja z gozdovi SLP ter gospodarji z zasebnimi gozdovi. Preko svojih delovnih enot izvaja vsa gozdarska dela in nuditi tudi svoje proizvode po dnevni, konkurenčni ceni. Po želji kupca dostavlja proizvode na dom ali v skladišče.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim partnerjem žel v novem letu 1971 obilo uspehov!

TOVARNA OTROSKE KONFEKCIJE

JUTRANJKA SEVNICA

priporoča svoje kvalitetne izdelke.

Za novo leto 1971 čestita potrošnikom, poslovnim prijateljem in občanom!

RUŠENJE HIŠE

PODJETJE
DOMINVEST — Novo mesto

razpisuje
oddajo del za rušenje stare stanovanjske stavbe BRŠLJIN števil. 16.

Rok za rušenje objekta in ostali pogoji so interesentom na razpolago pri podjetju Dominvest, kjer bodo dobili vsa potrebna navodila.

Oddaja del bo 30. 12. 1970 ob 8. uri v prostorih podjetja Dominvest, Novo mesto, Prešernov trg 8.

PODJETJE DOMINVEST
NOVO MESTO

France Potočar (s harmoniko) in s skupino borcev na Ljubljanskem polju nekaj dni po osvoboditvi Ljubljane.

F. POTOČARJU V SPOMIN

France Potočar iz Potočne vasi pri Novem mestu je bil eden mnogim Dolenjcem, saj je igral na nešteti porokah in peselcah. Po okupaciji je postal aktivist in je pomagal osvobodilnemu gibanju. Po kapitulaciji Italije je vstopil v XIV. osvobodilno brigado, napadal je Bučko in želel uničiti letališče Cerklje, se isto ofenzivo je preživel na Brezovici, na Planini, branil je most pri Brodu na Kolpi, uničeval osto pri Kočevski reki, čez Roy se je prebrl na Gorjance.

Z desetimi borci je bil odrejen v Pečkov bataljon v Poljane pri Dolenjskih Toplicah. Tam je pomagal kopalci podzemeljska skladišča za večjo količino municije, orožja in drugega materiala, da bi skrila učila nemškemu okupatorju. Ker je bilo malo detonatorjev, je s tovariši večkrat odhajal v skladišče blizu Kočevja, odkoder so prav tako nosili material v Poljane. S prepolnimi nahrbtniki včasih niso našli ni vode, da bi se odžejali, pri skladišču pa so slišali trobente vojaških enot iz Kočevja, ki so klicale k zaftrku.

Potočar je bil nadse prljubljen; zaigral je na harmoniko in zapel, posebno v Dolenjskih Toplicah je velkokrat nastopil pred boreci, aktivisti in mladino. Njegova partizanska harmonika, kot jo je sam imenoval, je med prvimi zaigrala v svobodni Ljubljani.

Po odhodu v Hoče pri Mariboru je ob težkem delu v enoti vedno našel dovolj časa, da je zaigral in zapel, da je razveselil sebe, borce in mladino. Tak je bil France med borbo, tak je ostal vse do svoje prerane smrti. FRANCE FERBEŽAR

Kmečka trma je še marsikje cokla

Vas Prevolje je primer, kako malo se naredi, če ni sloge

Več let po osvoboditvi, ko so se vaščani Prevolj pri Studencu v sevniški občini vrnili iz nemškega vrgnanstva, se ni nič spremenilo. Le nekaj šivilne družine so postajale vedno manjše, ker so otroci odhajali na delo v druge kraje in v tujino. Pred dobrimi desetimi leti so v vasi dobili elektriko, nekateri so si kupili električne žage in sadne mlince, to pa je bilo tudi vse. Nobena hiša ni mela ne vodnjaka ne kapnice. Za kuhno prenašajo vodo v skafih in brenatih iz vaškega korita in iz sštenbuhas, kot nazivajo drug vodni izvir, ki je last podgomiljskega gospodarja.

Le prvi sosed je imel s sodno odločbo izgovorjeno pravico do vode. Prevolfčani pa so tu in tam izrazili željo, da bi imeli pitno vodo doma. To bi se že mogoče

uresničilo, če ne bi bilo vmes kmečke trme.

Ker je bila voda pri sštenbuhas brez ustreznih naprav, so se v njej zaredile žabe. Vaščani so pred dvema letoma sklenili, da bodo naredili zajetje, na ta sestanek pa so povabili tudi lastnika parcele. Če prav ni nasprotoval temu predlogu, se želja ni uresničila, ker s predlogom ni soglašal sosed, ki ima uporabno pravico do te vode. Ker ni bilo sporazuma, so se sosedski odnosi zaostrih, vse skupaj je pripelalo celo do tožbe, ki jo je izgubil sosed, ki ima te pravice do vode.

Kasneje je zbolel in umrl najmlajši otrok podgomiljskega gospodarja, v vodi pa so menda našli povzročitelja tifusa. Celjski zavod za zdravstveno varstvo je vzela vzorec vode ter izdelal načrt za za-

jetje in izgraditev vodovoda. Podgomilski gospodar je zbral denarja, da je s pomočjo treh sosedov in sorodnikov zgradil vodovod. Sosed, ki ni ničesar privzel, je potem celo zahteval, da mu mora zgraditi betonsko korito.

Če bi drugi sosedje kopal le slabih 400 metrov od vodnega zbiralnika navgor in tam zgradili zajetje, bi že letos ali najpozneje spomladi lahko pritekla voda v vse hiše vasi Prevolje tako daleč po vodo.

Ceravno mi, ki živimo v nekoliko nižjih vaseh, prebivalce obeh Hubanjc nazivamo z nekoliko posmehljivim imenom ahriboncija, bi se prav pri njih lahko veliko naučili. Če bi bili manj trmasti in bolj složni, bi lahko slavili prav tako zmago, kot so jo oni, ko jim je za letošnji praznik pritekla tekoča voda v hišo.

Karel Zorko
Zavrutec 32, p.

Elektrotehna vabi

V prodajalnah ELEKTROTEHNA v Novem mestu, Krškem in Sevnici lahko kupite žarnice za novoletno jelko. Tudi razne elektrotehnične izdelke, primerne za novoletno darilo, boste dobili v teh prodajalnih.

Kolektivi vseh treh prodajalnih ELEKTROTEHNA čestitajo svojim kupcem za novo leto 1971 in se priporočajo za obisk!

(PO-E)

Zakaj ni dostave vsak dan?

Na Pušcavo pri Mokronogu nam poštni dostavljaci vosijo pošiljke samo ob ponedeljkih, sredah in petkih, druge dneve pa moramo sami ponje. Ljudje imamo narocene različne časopise in bi jih radi dobivali čimprej, saj je novica učinkovita le tedaj, če je v resnici nova. Menim, da bi se z modernizacijo poštne dostave dalo kaj ukreniti, saj polje iz Mokronoga do Pušcave lepa asfaltna cesta in ne bi bilo tako težko raznositi pošto.

Hkrati, ko sporočam to željo, se zahvaljujem za poslano knjižno nagrado, ki sem jo dobila za poslano križanko.

STEFKA BEC
Pušcava 1
p. Mokronog

Novomeška filatelistična razstava

Novomeško filatelistično društvo je v mali dvorani Dolenjske galerije na dan pred praznikom gostilo pionirje filateliste iz občin Kočevje in Novo mesto, ki so razstavili svoje zbirke. Novomeški krožek šteje 95 pionirjev in sodi v okoliš filatelističnega društva. Pionirji so sojedovali že na treh razstavah v Slovenskih Konjicah, na republiški in svetovni ravni, ter dosegli lepe uvrstitve. Letos so dobili celo srebrno medaljo. Razstavljali so tudi na prvi filatelistični razstavi pionirjev Dolenjske v Žužem-baržu.

Kočevski pionirji so na novomeški razstavi pokazali nekaj lepih zbirk Matija Bezala in je predstavljal s cveticami, Ivan Metelko z znankami o vesolju, Bojan Mohar s cveticami in žigom ob lanskem

pionirskem pohodu v Kočevju, Irena Dečko s cveticami in Viktor Peterlin s znankami iz ZSEB. Od Novomeščanov so se predstavili Rudi Mraz, Rožica Perjanina, Ivačka Šepič, Trina Brulc, Franci Les, Smilko Pavišič, Jerneja Campa, s posameznimi zbirkami pa še Ožbér, Grča, Segedin, Jenko, Slanković, Avbar in Ovinček.

Pionirji upajo, da bodo ob prihodnjem praznovanju dneva republike lahko pripravili razstavo pionirjev filateliste iz vse Dolenjske.

MARJAN TRATAR

Medsebojni odnosi v podjetju »GORJANCI«

Po novembrskem dogovoru s šefom avtobusnega prometa bi moral biti na redni letni dopust 19. decembra. Ker letošnjega dopusta še nisem izkoristil, se mi zdi, da sem ga bil v zadnjem mesecu upravičen izkoristiti.

10. decembra sem vprašal namestnika šefa avtobusnega prometa o dopustu, ker je bil šef odsoten, vendar sem imel za naslednji dan raspored za vožnjo, ker namestnik še ni bilo. Tudi namestnik šefa avtobusnega prometa ni upošteval moje zahteve za dopust in ni nikogar obvestil o moji želji.

11. decembra sem šel v prometno pisarno in dobil od drugega Klemenčiču omeniti, da bi moral nastopiti dopust. Dehurji je zahteval, da moram delati še naslednji dan. Seveda sem se temu uprl, ker sem se ob pravem času pogovoril, kako bom izkoristil dopust. Po krajšem pogovoru me je tov. Drago Klemenčič zapodil iz pisarne z besedami »Marš ven! ker lahko potrdilo prisotni kolegi in sprovedniki.«

Zelo sem bil presenečen nad postopkom dehurnega prometnika Smatram, da nisem zaslužil, da me odlovi na tak način, saj sem pri podjetju že od njegove ustanovitve.

BORIS STOPAR
šofer podjetja
»GORJANCI«

Kmetijsko in trgovsko podjetje AGRARIA Brežice

želi vsem poslovnim prijateljem, kooperantom in kupcem srečno novo leto 1971.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

obvešča komitente in občane, da zaradi internih del ob zaključku leta

ne bo poslovala za stranke v svojih enotah v Novem mestu, Krškem, Metliki in Trebnjem dne 4. in 5. januarja 1971.

Besede, samo jalove besede

»Kmetje ne verjamejo več ne besedam, ne popisanemu papirju«

V zadnjih letih smo lahko prebrali veliko besed o napakah, ki so se dogajale v kmetijstvu v preteklosti, napisanih je bilo tudi veliko resolucij, kako bi bilo treba izboljšati položaj kmeta. Na žalost je res, da papir vse prenese, praksa pa še vedno kaže slab odnos družbe do kmetijstva, posebno do zasebnega kmeta. Nehote se mi vsiljuje občutek, da nekateri vodilni še vedno skučajo Marxa za brado in imajo kmeta za razrednega sovražnika, zato ker poseduje osnovna sredstva, nič zato če gre samo za enega konja ali morda dve krami.

Ob mnogih resolucijah mora naš kmet plačevati kmetijsko mehanizacijo še enkrat dražje kot njegov italijanski ali avstrijski sosed, da o drugih ugodnostih, ki jih imajo kmetje tamkaj, ni ni govorimo. Če gre naš človek v Nemčijo, si tam ausluži traktor, da bi pomagal svoji družini in državi, ga na carini očitano za težko zasluženo denarje, verjetno v strahu, da se na naši vasi ne bi okrepil sranredni sovražnik.

Vsa leta po vojni smo pričeli iredno nagli rasti cen industrijskih izdelkov toda zato se ni nihče razburjal. Za vse druge cen so bili uobkektivno in upravičeno razlogi. Če pa bi hotel kmet iztržiti več za svoje pridelke ali živino, mu to že prepričljivo vredpisi in prekupčevalci v naših zadrugah, ki morajo najprej poskrbeti za svoje plače ter za pokrivanje izgub, ki so nastale ob različnih kmetijskih eksperimentih.

Kmetijska zadruga Crnomelj, na primer, plačuje teleta po 11 do 12 din, dasiravno plačujejo enaka teleta na naših sejnih po 15 in več dinarjev in čeprav plačujejo kupci v Ljubljani teletno po 40 in več dinarjev. Pradiše so plačevali 11. novembra po 7,60 din kilogram šive teže. Prekupčevalci, pa tudi tisti, ki predlagajo predpise in določajo cene, se očitno ne zavedajo da krava ne rodi vsak mesec, kakor oni do-

bivajo plače. Veliko malih kmetov, ki so stari ali imajo bolezen v hiši, tele pa prodajo samo dve leti in jim ne more biti vseeno, če ga dobijo plačanega po 11 ali 15 dinarjev.

Ne samo v besedah, marveč tudi v dejanjih bi bilo potrebno izboljšati položaj kmeta, potem ne bo treba ugotavljati, da mladina beži s kmetij.

F. M.
Krupa 15
Semič

Zadružna njiva bo za šport

Zadnje leto leto je našo šolo obiskovalo 419 učencev, od katerih jih je 400 izdelalo razredni šolski osep je znašal 18,5 odst. V našem kolektivnem letu pa želimo še izboljšati učni uspeh. Vsem slabim učencem dajemo učiteljsko dodatno pomoč: odred je razpisal tekmovalne v učnem delovnem delu, pisničnem in higijenskem delu. Bogato izvenšolsko delo spodbuja k delu in učenju vse učence. Vsa hi rad dobil nagrado in naslov najboljšega. Ta naslov si lahko pridobi le tisti, kdor je priden, vesten in prizadeven in ne zanemarlja nobene izmed dejavnosti na šoli. Kar 52 učencev je v zadnjem šolskem letu izdelalo v odličnem uspehu.

Letos dela na šoli sedem krožkov in dve samostojni sekciji: šolsko športno društvo s šestimi športnimi panogami in laborantiški odred s šestimi vodi. Največje zanimanje je za dramski krožek, ki pripravi pravilno stopogoni prstani Pevski zbor se pripravlja na tekmovalje za značko skladateljca Marjana Kocina. Literarni krožek je izdelal prvo številko glasila »Veseli dnevi«.

Potrudili smo se tudi na področju zdrave prehrane: od 410 učencev prejema malico 385 učencev, kar je še daleč nad republiškim povprečjem. V različnih krožkih dela 427 učencev, v izvenšolsko dejavnost so vključeni vsi, nekateri celo dvakrat. Veliko zanimanje nam je omogočilo, da sodelujemo v tekmovalju pionirskih

odredov, športnih društev in rokometno žogo, znanju iz »Veseli kole« in tekmovalju »Smeje se z nama«.

Pri delu nas najbolj ovira pomanjkanje prostora; razvidi so namreč prošti le zjutraj in zvečer, športno društvo si je samo usposobilo zadrugaško njivo. Tu je še drugi prostor, ki si ga je uredilo društvo. Taborniki so do zdaj hodili na rob gošta, s snopom in trnincem pa se začnejo težave. Letos bo morda bolje, če nam uspe urediti pionirski kotiček, ki bi bil namenjen vsaj dejavnosti.

Dopisniki pionirskega odreda
osnovne šole Vavta vsa

Črnomaljski filatelisti

Članj filatelističnega društva »Oton Zupančiča v Ornomlju so 8. novembra prikazali razstavo znank. Znamke so prikazali v novih kartonih mednarodne oblike. Z nekaj serijami znank Združenih narodov so počastili 25. obletnico obstoja te organizacije.

Obiskovalci so si ogledali tudi znamke »verigarje«, stara in nova Jugoslavija, znamke z motivi prometa in druge. Na razstavi so prikazali tudi tri letnike znank iz Italije ter nekaj iz Afrike in Azije. Velik del razstave je obsegal reprodukcije del slavnih slikarjev. Prikazali so tudi nekaj znank iz Češkoslovaške.

Razstavo so si ogledali tudi člani filatelističnega dru-

štva iz Karlovca, ki so Črnomaljscem podarili plaketo karlovškega grba ter več knjižice zgodovine filatelističnega društva v Karlovcu. S svojim obiskom so jih počastili tudi Medičani.

Razstava bi bila lahko še bolj obiskana, če bi imeli za to primeren prostor in bi tudi v šolah in delovnih organizacijah bilo več krožkov. Prizadevanja filatelistev je treba pohvaliti tudi zato, ker pripravljajo razstave in potujejo zgolj na lastne stroške. Želijo si, da bi jim pri tem bolj pomagala filatelistična skupnost in da bi jim bile na razpolago rabljene znamke na pošti. V zadnjih treh letih so črnomaljski filateliski pripravili že pet večjih razstav.

Črnomaljski filateliski na razstavi

VI. 1971: tudi »Kurirček« v znamenju 30. obletnice vstaje

Kurirčkov festival v Mariboru se je sredi decembra letos že osmič sestel. Mladini sta pisali o tematiki NOB, pedagogi, kritiki in založniki mladinske literature so tudi skrbno razpravljali o dragocenih previni patriotizma v umetniških literarnih delih s tematiko revolucije, prirejane za dojemanje otrok in mladih. Ko bomo prihodnje leto slavili 30. obletnico vstaje, bo tudi vsa dejavnost Kurirčkovega festivala v ozračju ute pomembne obletnice.

Varuj se zased!

Takole je voščilo Ivanu Potrču, predsedniku festivalnega odbora KURIRČEK, ki ga je vodstvo odbora objavilo v mariborskem VEČERU

Amalija Penca, predsednica novomeškega aktiva rejnic, je tudi sama dobra krušna mati fantku in deklici. Otrokom daje zavetje, vzgojo in tisto materinsko ljubezen, ki sta jo prav v tej starosti najbolj potrebna. (Foto: Slavko Dokl)

NOVO MESTO JE DOBIL NOVO ŽENSKO ORGANIZACIJO:

Višji aktiv krušnih mater

Že na ustanovnem zboru se je včlanilo 16 rejnic – Aktiv sodi formalno k Društvu rejnic Slovenije, ki so ga spomladi ustanovili v Ljubljani – Prva predsednica aktiva je Amalija Penca iz Mokrega polja

Včasih sta mati in oče celo želela, da se znebijo kakšnih ust več pri skledi, in sta celo sama poiskala svojemu otroku nove starše. Zda se skrbi za tako sodržajo posebno občinske službe, ki običajno tudi same odločijo, kateri in digavi otroci najbolj potrebujejo urejeno življenje – v tuji hiši.

Slovenija je že pred desetimi leti – prva v Jugoslaviji – dobila tako imenovani zakon o rejništvu. Z njim so bila urejena vsa vprašanja v zvezi z oddajo otrok iz vzgojno zanemarjenih in drugih družin v pogodbeno varstvo in reje vsestransko neopore-

nim in uglednim družinam.

Kmalu pa se je v tem zakonu pokazala razpoka: nikjer ni bilo besede o tem, kakšne pravice imajo krušne matere glede na to, da so pogosto prevzele materinske obveznosti za tuje otroke. Zlasti jih je zanimalo, ali se lahko zdravstveno in pokojninsko zavarujejo, oziroma kdo naj bi v tem primeru zanje plačeval prispevke.

Zelja po varstvu pravic, za katere se krušne matere že več let potegujejo, je privedla letos spomladi do ustanovitve republiškega društva rejnic, kot pravi zakon krušnim materam. Teda so tudi

sklenili, da bodo v občinah ustanovili društvene aktivne in da lahko tak aktiv ustanovijo, če imajo v občini oziroma na območju vsaj šest rejnic.

Novomeška občina, ki ima že 23 krušnih mater, te pa v reji 26 otrok, je pogoj za ustanovitev samostojnega aktiva več kot zadovoljivo izpolnila. Ustanovni občni zbor organizacije krušnih mater iz novomeške občine so izvedli v prvi polovici decembra ob zadovoljivi udeležbi šestnajstih rejnic, ki so takoj sprejele društvena pravila in se včlanile v društvo. Glede na odziv bi mogli celo reči, da je dobila novomeška občina višji aktiv krušnih mater, čeprav takega imena za aktivne v društvenih pravilih ni.

Za predsednico so krušne matere iz svojih vrst izvolile Amalijo Penca iz Dolnjega polja, ki ima pri vzgoji tujih otrok že dovolj izkušenj in je trenutno krušna mati dvema malčkomu.

IVAN ZORAN

Ne pozabite invalidov!

V Ljubljani je bilo 16. decembra podrobno posvetovanje predsednikov komisij za vojaško vojne invalide pri OO ZZB NOV, katerega so se udeležili tudi predstavniki iz Kočevja, Ribnice in Grosuplje. Zavzeli so se za povečanje invalidnin in avdijskih dodatkov ter za večjo družbeno dejavnost invalidov, ki naj bi se izražala v občasnih srečanjih, sestah, športni dejavnosti, pošiljanju članov na oddih v Strunjan itd. Ugotovili so, da nekateri občinski odbori ZZB premalo pomagajo organizacijam VVI. Sprejeli so predlog o gradnji morakoga kopalnega bazena pri počitniškem domu v Strunjanu.

Množična proslava v Beli krajini

Po sklepu zadnje skupne seje predsedstva in izvršnega odbora RK SZDL Slovenije bo prihodnje leto velika počastitev 30. obletnice vstaje slovenskega naroda. Spominjali se je bomo s številnimi krajevnimi proslavami po vsej Sloveniji, vlasti pa še z množično prireditvijo, ki bo blizu Ormožja, kjer je delovalo glavno poveljstvo NOV.

MOJA OSNOVNA POVEZANOST

»Osnovna organizacija Zveze komunistov je prva in najstarejša vez med partijo in članstvom, so mi vbijali v glavo že v gimnaziji, to geslo sem slišal potem domala vsak teden, ga bral v časopisnih komentarjih in poslušal v va Ajskih ali televizijskih poročilih. Skratka, kaj bi vlekli: verjeti sem mu, kot navaden smrtnik začne verjeti vsaki stvari, še mu jo sistematično vbi-fajo v glavo.

Ker se mi je zdelo, da moram za to berstvo tudi sam kaj živeti, sem torej redno hodil na take sestanke. Že res, da niso bili kaj prida poposti – kvečjemu vsak mesec, – ampak hodil sem, da mi ne bi kdo očital, da sem poskušal to vez trgati.

Tudi sem si bil čisto na jasnem s drugim gestom, ki je trdilo, da dober komunist svojo pri-trženost venomer izpriča s dejanji. Vaj v zadetku sem se velikokrat vprašal, ali je to in to moje de-janje vredno komunista.

Malce mi je čiste pojme zamagljilo dejstvo, da mnogi člani niso hodili na sestanke, kaj smo bili prav veselji, kadar se nas je na takem mesečnem obracu-nu sbralo polovico. Zato sem začel razmišljati, če ni morda drugo geslo toliko pomembnejše od prvega, da ga lahko teko-ristiš tudi takole: delaj dobro in prav, na sestan-ke pa zato ne hodiš. Moje misli je še krepilo dej-

stvo, da so se na sestankih zanesljivo zbrali se-kretar, njegov namestnik, člani sekretariata, upoko-jenci in gospodinjje. Veči-na drugih, pomembnejših, ni prišla. Se posebno red-ko so hodili prosvetni de-lavci: ti pa tako vsak dan delajo pravilno in tehtno, ker vsajajo mladino v marksističnem duhu.

Tedaj se mi je posvetilo: pravzaprav sploh ne bi smel hoditi na sestanke, ker bom sicer napravil vtis, da ničesar dobrega ne naredim za našo Zve-zo komunistov, da je edi-no dobro delo, ki sem ga zmožen to, da pridem na sestanek. Ampak pest mi ni dala miru, – raje sem še naprej hodil na se-stanke.

Potem so se začele teža-ve z blagajnikom naše os-novne organizacije: stari se je umaknil, novega nis-mo mogli dobiti. Tako so mnogi v zaostanku z čla-narino za več mesecev: pet, šest ali še več. Po glavi se mi je motalo: če tega denarja posebej na-spravljajo, kako bodo čla-narino zmogli? Bodo na-jeli posojilo?

In potem, da je bila me-ra polna, je sekretar od-šel na novo službeno dol-žnost. Na sestanku smo iz-volili za sekretarja na-mestnika, ta pa na sestan-ek ni prišel. Odlej tudi sestanka nimamo več.

Zdaj me mori več stva-ri!

Prvič: ali je partijski se-stanek najstarejša vez ali ne? Če ni, je to le politič-na parola brez vrednosti.

Drugič: ali sem dolžan spravljati članarino za več mesecev nazaj, ali jo moram nositi na občinski ko-mite (včasih je tam sploh niso hoteli vzeti, zdaj pa, ko so verjetno bolj na tesnem z denarjem jo naj-brž bodo)?

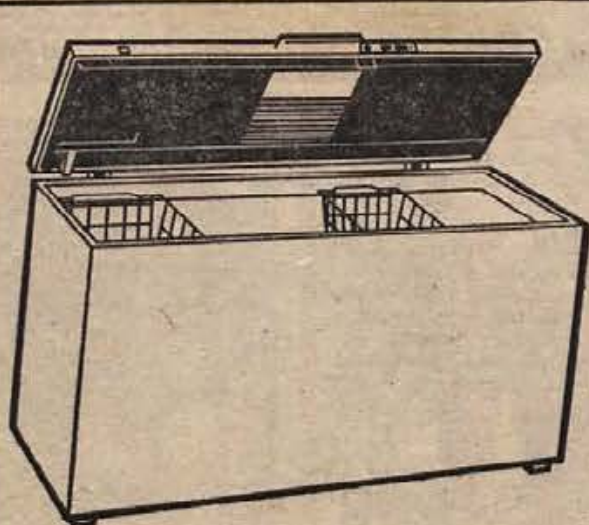
Tretjič: ali sem zdaj slab komunist, ker ne ho-dim na sestanke, ker jih enostavno ni?

Četrtič: ali bom moral plačati članarino za nazaj, če sem denar ta čas pora-bil za pametne nakupe? In še: kako jo bom pla-čal? To vprašujem načel-no, ker sem na sroč pred kratkim plačal zase na ko-miteju. Če se do treba plačati, bom torej prikraj-šan, ker sem sam za to mesec še plačal – mi bo partija denar vrnila?

In petič: ali bi še kdaj napisal kak članek (načel-no, seveda), v katerem bi se zavzemal, da mora ZK pritegniti mlade, da mo-ra delati odločno in poštno in da mora biti avant-garda naše družbe?

Pa še sklep: prosim za liter nasvet. Kaj, če raz-dvojene prepriča Cerkev in bodo vstopili v njeno nogometno moštvo, ker imajo vedno nove žoge, to-pel čaj pa tekma in boji skrbijo za svoje člane kol mi za svoje?

J. SPLIČAL

HLADILNE OMARE

za globoko zmrzovanje (260 litrov, 360 litrov in 520 litrov), hladilnike, likalne stroje, sesalce za prah, ločilce parketa in druge izdelke ELEKTROLUX, BENTONE gorilce za kotle centralnih kurjav, HUSQVARNA kotle za centralno kurjavo, motorne žage, kuhinjske nape ter druge kvalitetne švedske

izdelke lahko kupite za devize pri podjetju

ROG —

NOVO MESTO, DALMATINOVA 1.

ki opravlja tudi montažo in servis za našete izdelke,

UNIVERZAL, Ljubljana, in ROG, Novo mesto, želita svojim kupcem

Srečno novo leto

DO
31 XII.

Pripravili smo vam veliko novoletno reklamno prodajo od 21. do 31. XII.

med drugim so tudi izdelki, ki vam bodo nedvomno dobrodošli za praznovanje novega leta:

- šampanjec »Radgona cuvée«
- šampanjec »Beli Slovin«
- peneče vino »Radgonski biser«
- peneče vino »Briljant«
- rdeče vino »En starček« »Mercator«
- belo vino »Pater kletar« (zaščiten)
- belo vino, namizno, »Ptuj«
- rum »Fructal«
- vinjak »Slovin«
- piknik Kekei »Koestlin«
- mlečna čokolada »Pionir«
- kompot ananas
- kokošja instant juha »Knorr«

Izkoristite priložnost, ki jo vam ponujajo v 430 prodajalnah mercator

NOVOTEHNA, Novo mesto

objavlja prazno delovno mesto

SALDOKONTISTA

POGOJI: popolna ali nepopolna srednja šola.

Prednost imajo kandidati s prakso.

Pismene ponudbe sprejema splošni sektor 15 dni po objavi.

Občani krajevne skupnosti Mirna so nekaj dni živeli v izrednem vojnem stanju. Enote novomeške garnizije, teritorialne enote z Mirne, Mokronoga in Šmarjpete ter enote civilne zaščite z Mirne so sodelovale v vaji, ki naj bi pokazala dejanski odpor krajevne skupnosti v morebitni vojni.

Ljudje v mirenski krajevni skupnosti so z vso resnostjo vzeli vajo, saj so jo izvajali, kot bi šlo zares. Bili smo priče letalskega napada na Mirno, reševanja ljudskega premoženja, ranjencev, gašenja itd. Ni bilo zastojev, vse je delovalo zelo urejeno. Občani so se pripravili na najhladnejši sprejem napadalcev, ki so pred dnevi prestopili državno mejo, saj so naselje pripravili tako, kot bi izumrlo.

Ko so se Mirenčani z vso vnemo pripravljali na odpor, so vojaki teritorialne čete stražili vse dohode v naselje. Pomagale so jim tudi redne vojaške enote, ki so naselje varovale s težjim pešadijskim in protiletalskim orožjem.

Na obronkih Debenca, na najprikladnejših točkah, so domači fantje pričakovali sovražnike, ki so se prebijali v manjših skupinah. Domačinom so pri njihovem načrtu pomagale tudi sosednje teritorialne čete, ki so zadrževale večje sovražne enote in jim nagajale pri premikih.

Izhodišna točka čete je bila v vasi Stan. Srečal sem vojake, ki so se pred nekaj urami bili v civilu. Nisem si mogel predstavljati, da se človek lahko tako hitro prelevi v vojaka. Pomislil sem, da imamo tudi mi vendarle nekaj vojaškega v krvi. Čeprav so bili fantje vso noč na nogah, mrzab pa je tudi že kar pritiskal, so bili vsi brez izjeme dobro razpoloženi. Vendar sem imel občutek, da nekaj pričakujejo... Ni minilo pol ure od našega odhoda, ko so že streljali, seveda z manevrskimi naboji. Pokalo je precej, potem pa je vse utihnilo. Kasneje so mi povedali, da je padla v zasedo skupina sovražnikov, ki se je baje zgubila.

Tokrat je bilo vse za vajo, če pa bi šlo zares, bi v mirenski krajevni skupnosti resnični izpit opravili z odliko.

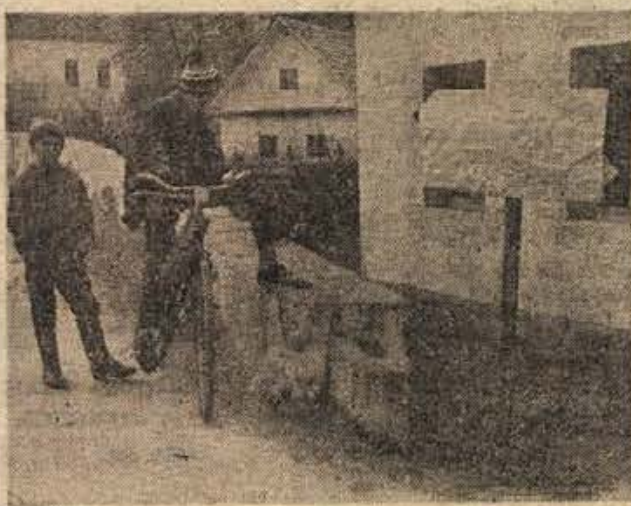

Teritorialne enote z Mirne so čakale sovražnika pod Debencem. Razdeljene so bile v manjše skupine, ker so pričakovali, da se pod Debencem zadržuje več sovražnikovih enot, sestavljenih iz ostrostrelcev. Domačini, ki so bili v teh enotah, poznajo vsak kotiček, zato so napadalci naleteli na težave. Del teritorialcev se čez poldruho uro dobijo pri Novakovi zidanci, kjer je bila tudi javka. Kdo smo našli v vasi Stan, odkoder so odhajali na bojno črto. Dogovarjali so se, da bi vedel, kaj je ta zidanka, kot ravno domači fantje, ki poznajo tam naokoli vsako stezičko! Toliko težje za napadalce.

»Po končanem letalskem napadu, ki je trajal 20 minut, so se na prizorišču dogodkov zbrale enote civilne zaščite. Gasilci so gasili požar pri skladišču tovarne DANA, sanitetna ekipa, ki so jo sestavljale Irena Plajnik, Slavka Priškovec, Verica Broje in Romana Švajger, pa je obvezovala ranjenca, ki so ležali vevprek po naselju. Dekleta so hitela obvezoovati, kajti ranjenci so bili težko ranjeni. Po dani prvi pomoči so jih odnesli v ambulanto.

Gasilci so na prizorišču velikega požara, ki ga je povzročila letalska bomba, pripeli z dvema gasilskima voziloma. Brizgalne so delovale, močni curki vode in pene so kmalu zadušili požar, ki bi lahko naredil veliko škodo. — Na sliki: ekipa prve pomoči prevažuje hudo ranjenega mladeniča na ulici na Mirni.

Mirenčani so brez izjeme sodelovali pri izvedbi vojaške vaje. Mladinci in mladinke so bili kurirji, ki so prinašali važne podatke s terena, starejši, ki so ostali doma, pa so skrbeli, da je Mirna dobila podoben izumrlega kraja; posebne enote v delovnih organizacijah so imele naloge spraviti na varno uporabljive stroje, ki bi jih sovražnik lahko uporabil. Tudi hrano in ostali uporabni material so spravili v skrišališča. Vse je šlo po načrtu.

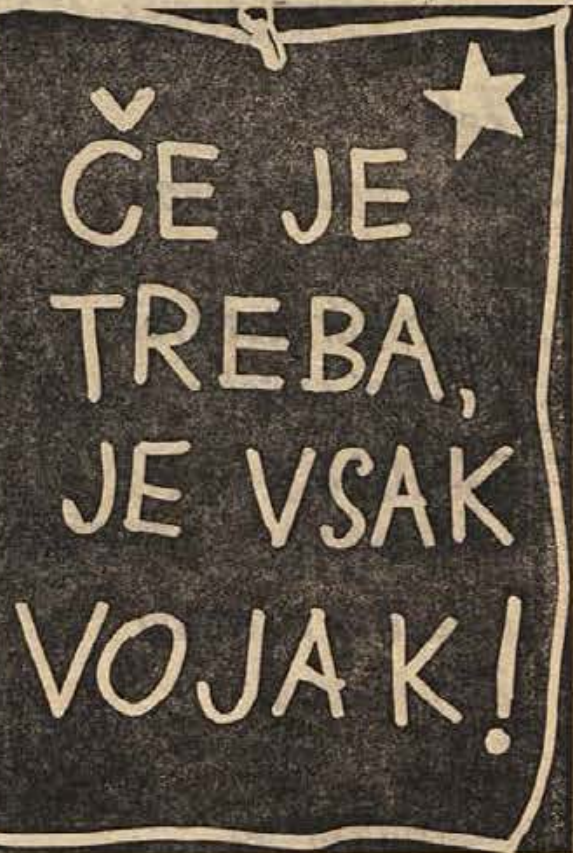
Po kraju smo v večernih urah opazili letake, ki so čakali na sovražnikove vojake. Mirenčani so jim pisali: »Vojaki, zavedajte se, da je bil vsak napadalec vedno poražen, zato pričakujete, da boste tudi vi! Poraz napadalca je sramoten.« — »Branili se bomo do zadnjega, zato nas pustite pri miru!« — »Vojaki, pojdite domov k svojim ženam, otrokom in staršem!« — »Zavedamo se, kaj je sovražnik, zato se bomo borili in branili pridobitve narodno osvobodilne borbe, naše domove in naš družbeni sistem!«

Na sliki: vse hišne številke in kašipoti so bili zgrnjeni, v pravi vojni bi jih domačim tudi zares pokvarili.

Sirena na gasilskem domu je v soboto, 19. decembra, malo pred drugo uro s tuljenjem opozorila, da se naselje pebljujejo sovražna letala. Nekaj minut nato so se v nizkem letu res prikazali jednjeni pišči. Zabobnelo je, protiletalska obramba je odprla ogenj, vendar je napadalcem uspelo odvreči več bomb in zadeti skladišče tovarne DANA. Pokazali so se ognjeni mubiji, dim se je dvignil visoko nad Mirno.

Branilci so se uspešno branili, letala so se kmalu dvignila in s tem se je njihova udarna moč zmanjšala. Pokalo je izza vsakega vogla, z okna, s stropa, bil je pravi pekel.

Na sliki: letala so priletela v nizkem letu, kmalu pa so jih branilci prisilili, da so se dvignila in odletela.

Vseljudski odpor računa tudi na otroke; o mladincih in mladinkah, ki so bili kurirji, smo že pisali. Med tistimi, ki so se vključili v igro, sta bili tudi mladi Mirenčanki Aleksa in Mojca. Srečali smo ju, ko sta nesli pismo, v katerem je bilo obvestilo za nekoga, ki ni upošteval vseh navodil o zaščiti svojega doma. Pismo sta deklici seveda skrivali; ko smo jima povedali, da jima ga ne bomo vzeli, sta nam ga pokazali. — Na sliki: Aleksa in Mojca, najmlajši kurirki.

Ko je dobil odbor za splošni ljudski odpor pri krajevni skupnosti Mirna sporočilo občinskega sveta za narodno obrambo, da je sovražnik napadel Jugoslavijo, se je sestel in razdelil naloge. Najprej so pričeli s političnimi pripravami, saj so v ta namen v vseh vaseh krajevne skupnosti sklicali sestanke z občani in jih seznanili z njihovimi nalogami. Ljudje so z zanimanjem poslušali, kakšne naloge jih čakajo, in so takoj pričeli s pripravami za bojkotiranje napadalcev. Skrili so hišne številke, kašipote, uredili zaklonišča, shranili hrano itd. Pripravili so se na najhujše.

Člane odbora Ludvika Goloba, Janeza Janežiča, Darka Krištofa, Jožeta Brateta, Franca Zuparca in Berta Skufca smo našli pri preučevanju položaja na bojišču. Ravno tedaj so risali novo sovražnikovo črto, ki se je raztezala že od Mokronoga do Svete Helene s svojo teritorialno četo, ki je zapirala vstop v Mirno pri Debencu, so imeli stalno radijsko zvezo. »Tisa« in »Kolpa« sta se oglašali vsakeh nekaj minut. — Na sliki: člani odbora spremljajo položaj na karti.

ZDRUŽENO ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

Želi

**vsem uporabnikom
železnice pri prevozu
in drugih storitvah
in vsem sodelavcem**

**SREČNO IN
USPEŠNO 1971**

kolektivi v sestavi

Združenega

železniškega

transportnega

podjetja:

Transportno podjetje Ljubljana
Transportno podjetje Maribor
Transportno podjetje Postojna
Podjetje za popraviljanje voz in strojev Ljubljana
Podjetje za popraviljanje voz in strojev Nova Gorica
Podjetje za popraviljanje voz Ptuj
Podjetje za popraviljanje voz Dobova
Podjetje za elektrifikacijo prog Ljubljana
Podjetje za obnovo prog Ljubljana
Podjetje za obnovo tirnega materiala Ljubljana
Gradbeno podjetje Ljubljana
Projektivno podjetje Ljubljana
Tiskarna Ljubljana

Gostinska organizacija Ljubljana
Zavod za investicije Ljubljana
Zavod za strokovno izobraževanje Ljubljana
Nabavni servis Ljubljana
Železniška spedicija »FERSPED«
s poslovalnicami v Ljubljani, Mariboru,
Novi Gorici, Kopru in
z izpostavami v Celju, Kranju, na Jesenicah,
v Sežani, Dravogradu, Rijeki, Herpeljah
Stanovanjski obrat Ljubljana
Stanovanjski obrat Maribor
Stanovanjski obrat Postojna
Železniški zdravstveni dom Ljubljana
Železniški zdravstveni dom Maribor
Odvetniška pisarna
Delovna skupnost uprave Združenega podjetja

NAMESTO POSAMEZNIH NOVOLETNIH VOŠČIL SO KOLEKTIVI ZDRUŽENEGA ŽELEZNIŠKEGA TRANSPORTNEGA PODJETJA LJUBLJANA NAMENILI ZA IZGRADNJO ONKOLOŠKEGA INSTITUTA V LJUBLJANI 40.100 DIN

ROJAKI!

V času vašega bivanja v domovini izkoristite možnost za nakup traktorjev in drugih kmetijskih strojev, ki vam jih nudi

agrotehnika

AGROTEHNIKA
EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA — TITOVA 38

POSLUŽITE SE NAKUPA ZA DEVIZNA SREDSTVA IZ NAŠIH KONSIGNACIJSKIH SKLADIŠČ ZA NASLEDNJE STROJE PO UGODNIH EXPORTNIH CENAH:

- KVALITETNIH TRAKTORJEV DEUTZ
- MALIH TRAKTORJEV FERRARI OD 6 do 25 KS
- ROCNIH MOTORNH KOSILNIC BCS
- MOTORNH KOSILNIC VOGEL & NOOT ZA HRIBOVITE PREDELE TER OBRACALNIKOV HEUBLITZ
- SAMONAKLADALNIH PRIKOLIC MENGELE VSEH VELIKOSTI TER DRUGIH STROJEV ZA SPRAVILO KRME
- VES ASORTIMAN STROJEV DOMACE PROIZVODNJE ZA DINARSKA ALI DEVIZNA SREDSTVA

Poslužite se naših nasvetov za mehaniziranje vašega posestva v domovini

VSE INFORMACIJE DOBITE PRI

AGROTEHNIKA
LJUBLJANA, Titova 38

POSLOVALNICE:

CELJE, ASKERČEVA 19, MARIBOR, MELJSKA 5, MURSKA SOBOTA, TITOVA 25

KONSIGNACIJA »DEUTZ«

Traktorji tip D-2506-23 KS/DIN
Traktorji tip D-3006-32 KS/DIN

KONSIGNACIJA »FERRARI«

Tip	Lit	Asch	DM	USA dol.	Carina in stroški ND
Motokultivator MC 68 (12 KS)	330.800	13.762	1.937,50	529,50	2.692,00
freza za MC 68	53.600	2.230	314,00	529,50	3.662,00
plug 1-brazdni	25.500	1.061	149,50	40,80	188,00
Motokultivator MC 60/3 (18 KS)	460.128	19.142	2.694,50	736,30	5.122,00
kosilnica	153.000	6.366	896,00	245,00	1.265,00
plug 1-brazdni	26.050	1.167	165,00	45,00	206,00
freza	67.200	2.797	394,00	100,00	499,00
Traktor tip MC 60/RT (18 KS)	938.720	39.052	5.497,50	1.502,00	10.997,00
freza	98.400	4.094	576,50	157,50	726,00
plug 1-brazdni, obr.	129.200	5.375	757,00	207,10	915,00
plug 2-brazdni	137.700	5.729	807,00	220,40	1.017,00
kosilnica	140.250	5.835	822,00	225,00	1.150,00
Traktor tip MC 60/RT (25 KS)	1.016.750	42.297	5.955,00	1.626,50	11.216,00
Traktor tip MT 65/30 (30 KS)	1.473.250	61.288	8.628,00	2.357,30	16.397,00
freza	144.000	5.991	844,00	230,50	1.064,00
plug 2-brazdni	142.800	5.941	836,50	228,50	1.021,00
prikolca s pogonom-kragdanom	390.150	16.231	2.285,00	624,30	3.141,00

KONSIGNACIJA »MENGELE«

Tip	DM	USA dol.	Asch	Carina in stroški
Samonakladalni priklopnik NICO	3.674	1.003,82	26.110	5.472 N-din
Samonakladalni priklopnik LW 16	4.075	1.113,36	28.950	6.012 N-din
Samonakladalni priklopnik LW 17	4.199	1.147,26	29.830	6.179 N-din
Samonakladalni priklopnik LW 19	4.615	1.261,00	32.800	6.739 N-din
Samonakladalni priklopnik LW 21	5.201,50	1.421,17	36.950	7.527 N-din

BCS IN PRIKLJUČKI

Tip	Lit	DM	USA dol.	Asch	Carina in stroški din
Kosilnica 13 KS 110, 127 cm bencin/petroleji z diferencialom	250.500	1.467	400,80	10.420	2.100,00
Kosilnica DIESEL 110, 127 cm navadna 8 KS	300.500	1.760	480,80	12.500	2.500,00
Snopovezalica za BCS	200.500	1.174	320,80	8.340	1.800,00
Škropilnica	160.000	936	256,00	6.856	1.300,00
Mlin Brumi	86.000	504	138,00	3.578	900,00
Žaga cirkular	35.000	205	56,00	1.456	450,00

DEVIZNI ZNESEK JE TREBA PLAČATI PREKO KATEREKOLI BANKE NA DEVIZNI RACUN PRI POLJOBANKI BEOGRAD NA RACUN LJB. 608-620-10-32015-10-57 AGROTEHNIKA.

DINARSKI ZNESEK ZA CARINO IN OSTALE STROŠKE LAHKO PLAČATE PRI BLAGAJNI NAŠEGA PODJETJA ALI PA GA NAKAZETE NA ŽIRO RACUN 501-1-691.

DRHTEČE ROKE ZA SREČNE ŠTEVILKE

Tresoče roke so potegnile iz velike škatle številko: počasi, veliko prepočasi za radovedne oči so odvijale bel košček papirja. Nato je Anton Gazvoda iz Novega mesta, ki je listek potegnil, prebral: 12950 p. Martin Kramarič in Jure Picek sta kot odmev ponovila številko. Austin IMV 1300 je dobil lastnika, še preden smo vedeli, kdo je izžrebalec...

Kolo sreče se je takrat šele začelo obračati: Dolenjska banka in hranilnica je izžrebala 80 lastnikov hranilnih knjižic, ki so imeli vsaj 2000 dinarjev vezane vloge z odpovednim rokom nad eno leto!

Austin za 1290 p

Okrog 5.400 žrebniških listčkov nagrad v skupni vrednosti je bilo v bobni sreče, ko je Dolenjska banka in hranilnica 14. decembra žrebala 80 grad.

IZŽREBANE ŠTEVILKE

Komisija, ki jo je imenovala Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto izmed svojih vlagateljev, je skupaj s predstavniki banke 14. decembra žrebala dobitke za varčevalce vezanih vlog in deviznih računov, ki so imeli do 30. novembra najmanj 2000 din na odpovedni rok nad eno leto. Izžrebane so bile naslednje vloge:

1290 p — osebni avto »Austin IMV 1300
8999 — motorna kosilnica »Alpinax
4701 pK — moped »Stomosa
1708 p — moped »Stomosa
4998 — moped »Stomosa
512 K — moped »Stomosa
1526 p — moped »Stomosa
6655 — motorna žaga »Stihle
12291 — pralni stroj »Gorenje
11.972 — televizor »Soria
5262 K — šivalni stroj »Mirna
5469 K — hladilnik
8455 — hladilnik
3928 K — fotoaparati »Zorkia
5616 K — fotoaparati »Zorkia
838 K — fotoaparati »Zorkia
14181 — fotoaparati »Zorkia
1477 p — fotoaparati »Zorkia

10 brivskih aparatov »Iskra«:
1701 p 1407 p
1003 K 1402 K
12881 1065
1680 K 1290-II K
12063 315

10 likalnikov na paro »Roventa«:
894 d 1246-II K
13564 13717
1596 p 2683 K
5033 4303 pK
13008 1301 p

42 stenskih ur:
5968 9494
3175 K 1224 p
13244 11701
14952 4632 pK
1020 d 892 M
912 d 121 dK
905 M 1316 p
5405 K 550 K
1235 p 2955 K
14061 1712 p
893 M 1710 d
12378 14700
1496 p 13650
835 K 9450
13067 6554
5918 K 10405
6274 12022
13725 11966
13731 3588 K
1692 p 903 d
7011 1114 M

Številke pomenijo hranilno knjižico, dK pa: »pa« pošte Novo mesto, »d« devizni račun Novo mesto, »K« Krško, »pK« pošta Krško, »dK« devizni račun Krško, »M« enota Metlika.

Komisijo vlagateljev so sestavljali: Novomeščana Ivan Ilo in Anton Gazvoda, Marija Špiler iz Krškega, Ignac Hočvar iz Metlike in inž. Miha Krhin iz Trebnjega. Anton Gazvoda je kot prvi potegnil številko 1290 p, ki je srečnemu lastniku prinesla prvo nagrado — austin 1300 IMV. Izredno srečne roke je bila tudi predstavnica iz Krškega, ki je skoraj vedno potegnila žrebni listek iz Krškega.

Pri Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu so imeli v začetku decembra letošnji začetku decembra letos za 9.800.486 dinarjev vezanih vlog: več kot 71 odstotkov iz novomeške občine, slabih 6 odstotkov iz Metlike, nekaj nad 2 odstotka iz Trebnjega in skoraj 21 odstotkov iz Krškega. Skupno je vrednost vlog na vpogled in vezanih vlog dosegla v začetku decembra 62.524.358 dinarjev, kar je za 10.610.803 dinarjev več kot v začetku leta. Devizni račun pri DBH so bili vredni 1. decembra 6.699.011 dinarjev, kar je skoraj za sto odstotkov več kot v začetku tega leta.

Dolenjska banka in hranilnica vas vabi: postanite tudi vi član velike družine varčevalcev, vezite svoje denarne prihranke, saj sreča ne izbiha! Morda bo ob prihodnjem žrebanju poiskala prav vas. Vsakih 2.000 dinarjev vezane vloge je ob letošnjem žrebanju predstavljalo žrebno številko. Več vložnega denarja v banki je hkrati pomenilo tudi večjo možnost za zadelek.

»Rad varčujem in tudi naprej bom ostal zvest varčevalec DBH!« je vzkliknil Jože Murn iz Dolenjskih Toplic, gozdni delavec, ki se mu je pri žrebanju nasmejnila sreča. V sredo, 16. decembra, sta mu predstavnika DBH Martin Kramarič in Jure Picek izročila ključave avtomobila austin — IMV 1300.

»Ze sedem let varčujeva in zbirava denar za hišo: z ženo še nikoli nisva ničesar zadelo in dobiček je povzročil pravi nemir v hiši. Na hišnem posvetu se bomo odločili, kaj bomo naredili z avtomobilom. Ne žena ne jaz nimava izpita!« je povedal Jože Murn.

Tak je film žrebanja za vlagatelje vezanih vlog pri DBH: na prvi sliki se komisija pogovarja o pravilih, na drugi Anton Gazvoda reže škatlo z žrebniškimi listki, na tretji je komisija pravkar začela delati, na četrti pa vsi napeto opazujejo, kdo bo dobil austina 1300.

Obrat Splošnega mizarstva v Krškem, ki so ga prizadevni člani kolektiva pomagali zgraditi s prostovoljnim delom. (Foto: J. Teppey)

To smo mi, krški mizarji

V dveh letih bo v Kostanjevici zrasel nov obrat za izdelovanje stavbnega pohištva – V njem bo zaposlenih 120 ljudi – Splošno mizarstvo Krško izdeluje po naročilu naj sodobnejšo opremo za trgovske lokale in hotele – Naročila prihajajo iz vse Slovenije

Drugo leto drugega desetletja obstoja začena kolektiv Splošnega mizarstva v Krškem z vedrim pogledom v prihodnost. S črnogledostjo so mizarji že zdavnaj obračunali. Podjetja jih zaspavajo z delom. Uveljavili so se pri velikih de-

lovnih organizacijah po Sloveniji in na Hrvaškem. Splošno mizarstvo izdeluje sodobno pohištvo (okna in vrata) ter notranjo opremo za trgovske lokale, hotele in druge poslovne prostore po naročilu.

Podjetje ima obrate v Krškem, Kostanjevici, na Prekopi in v Brestanici. Zaposluje okoli 125 delavcev. Začetek te delovne organizacije sega v prvi januar 1960. Tedaj se je mizarstva delavnica mojstra Romana Dularja spojila z mizarstvo delavnico podjetja SAVA. Ob ustanovitvi je bilo v podjetju 26 delavcev in štirje vajenci.

Začetek je bil trd in težak. Lesno skladišče in skladišče polizdelkov je bilo skoraj prazno, za obratna sredstva pa je bila na voljo zelo skromna vsota. Z veliko volje in požrtvovalnosti je kolektiv uspešno zaključil prvo poslovno leto in prekoračil sprejeto obveznost. Podjetje je imelo tedaj dva obrata. Uspeh na začetku potja je spodbudil delavce za gradnjo lastnih prostorov. Nekaj denarja je dalo podjetje, nekaj pa so si ga sposodili. Kolektiv je prispeval 900 udarniških ur za mizarstvo izdelke. V juliju 1961 se je že preselil v nove prostore.

1962. se je pripojilo mizarstvu podjetje Lipa s Prekope skupaj z obratom v Kostanjevici. Leto dni pozneje pa je stopila pod streho krškega mizarstva še delavnica v Brestanici. Združitev je nakazala nove razvojne možnosti. Začelo je samoupravljanje in pripomoglo k izboljšanju delovnih uspehov in k dvigu življenjske ravni zaposlenih.

Podjetje se je usmerilo v izdelovanje stavbne opreme in v izdelovanje notranje opreme. Stavbno opremo izdeluje Splošno mizarstvo za stanovanjske zgradbe, za šolska poslopja in razne poslovne zgradbe. To delo zavzame 60 do 70 odstotkov razpoložljivih zmogljivosti. Po letu 1963 so naročila za opremo stavb močno narasla, kar je ugodno vplivalo tudi na dohodek in sklad podjetja v minulim letu in tudi letos.

Povpraševanje po notranji opremi se je prav tako razmahnilo, tako da kolektiv komaj zmora vsa naročila. Podjetje ima že za 1971. leto podpisanih veliko pogodb.

Okna in vrata za šole ter stanovanjske stolpnice

Letos je Splošno mizarstvo prevzelo stavbno pohištvo za osnovno šolo v Brežicah, za motelj v Grosupljem, za stanovanjsko sosesko v Šiški, za hotel v Voditcah pri Sibeniku, za 15-nadstropno stolpnico v Ljubljani, za trgovsko hišo v Ogulinu in za trgovino Tekstilprometa v Zagrebu ter drugod na Hrvaškem.

V letu 1971 čaka krške mizarje izdelava stavbne opreme za dve šoli v Novem

mestu, za osnovno šolo v Krškem, za hotel Transturista v Škofji Loki in hotel na Korčuli. S pogodbenimi je zagotovljenih že 80 odstotkov proizvodnje v nastopajočem letu.

Za kruh in delo torej zaposleni niso v zadregi.

Razdrobljenost na obrate v različnih krajih povzroča včasih težave, zato kujejo mizarji načrte za nove investicije in nove izboljšave. Prav zdaj jim izdelujejo investicijski program za obrat v Kostanjevici. Obrat na Prekopi bodo zadržali za individualna naročila, ker tudi teh ne morejo odlašati. V Kostanjevici bo zrasel nov obrat v dveh letih. Prostor zanj so izbrali na levem bregu Krke v bližini podjetja Kleparstvo. V njem bodo izdelovali stavbno opremo, okna in vrata. Zaposlili bodo 120 ljudi. V Kostanjevici jih zdaj dela 27, prav toliko tudi na Prekopi. Nekaj delavcev s Prekope se bo kasneje preselilo tja, precej Kostanjevčanov bo dobilo možnost zaposliti se med mizarji. Nov obrat nujno potrebujejo, kajti stavbno opremo izdelujejo zdaj na treh krajih: v Krškem v Kostanjevici in na Prekopi. Ta razdrobljenost nujno povzroča preglavice in večje stroške. V Krškem in Brestanici se bodo potem specializirali za opremo trgovskih lokalov, hotelov in drugih gostinskih objektov.

Letos bo mizarstvo preseglo zastavljeni plan. Poslovno poročilo za obdobje januar – september kaže uspešno gospodarjenje. Zlasti tretje četrtletje je bilo zelo ugodno. Dohodek je že dosegel planirano vsoto do konca leta. In ker se je gradbena sezona zaradi ugodnega vremena podaljšala v pozno jesen in zimo, se uspešajo ob koncu leta še ugodnejših rezultatov. Vrednost letne proizvodnje (brez upoštevanja kooperacijskih del) naj bi do konca leta dosegla 5.690.000 dinarjev.

Splošno mizarstvo goji poslovno-tehnično sodelovanje s Slovenijalesom in s Splošnim obrtnim podjetjem v Krškem. Zaradi solidnosti si je pridobilo zaupanje pri velikih in uglednih podjetjih, kot so gradbeno podjetje Pionir iz Novega mesta, Obnova iz Ljubljane, Ingrad iz Celja in druga.

Kolektiv Splošnega mizarstva v Krškem želi srečno novo leto vsem občanom, poslovnim prijateljem in odjemalcem svojih izdelkov!

PRI VARČEVANJU DEVIZ VEČJE UGODNOSTI!

- Vaši prihranka, devize doma niso na varnem. Na deviznem računu pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI pa se jim ne more kaj zgoditi. Še več, dobili boste obresti!
- Pred potovanjem ali pred odhodom na delo v inozemstvo ne pozabite odpreti devizni račun, na katerega boste vlagali svoje prihranke.
- Devizni račun lahko odprete tudi s pismom iz inozemstva.
- Prihranke na deviznem računu lahko namenske varčujete za novo hišo, stanovanje in drugo.
- Za denar na deviznih računih in njegovo prosto uporabo jamči država.
- Dvigi in potogi ter nakazila deviz so mogoči v vsakem času v neomejenem znesku.
- S prihranki na vašem deviznem računu lahko razpolagajo tudi vaši najozji sorodniki, če jih pooblastite.

UGODNE OBRESTI: brez odpovednega roka 6 % (5,5 % v devizah in 0,5 % v dinarjih)

s odpovednim rokom nad 12 mesecev: 7,5 % (7 v devizah in 0,5 % v dinarjih)

Devizni račun lahko odprete pri naših poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem, kjer dobite tudi devize na potni list za službena in zasebna potovanja v inozemstvo.

TAJNOST DEVIZNIH RAČUNOV JE Z ZAKONOM ZAJAMČENA

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspoziturama v Metliki in Trebnjem.

Našim varčevalcem, poslovnim prijateljem in občanom želimo v prihodnjem letu veliko sreče in zadovoljstva!

Razpisna komisija

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

- 1. VODJA NABAVNEGA SEKTORJA**
Pogoj: visoka ali višja strokovna izobrazba z daljšo prakso na tem področju dela.
- 2. VEČ DIPLOMIRANIH EKONOMISTOV**
za delo v zunanji trgovini, prodaji in nabavi.
- 3. VEČ STROJNIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV**
za delo v konstrukciji, tehnični pripravi proizvodnje, servisni službi, proizvodnji, kontroli in vzdrževanju.
- 4. DIPLOMIRANEGA ELEKTROINŽENIRJA**
za delo v vzdrževanju.
- 5. VEČ EKONOMSKIH TEHNIKOV**
za delo v komercialni, materialni upravi in računovodstvu.
- 6. SAMOSTOJNEGA NABAVNEGA REFERENTA**
za nabavo režijskega materiala.
- 7. VEČ SKLADIŠČNIKOV**
za samostojno delo v centralnem skladišču.

Pismene ponudbe sprejema kadrovska služba. Kandidate za zaposlitev vabimo na razgovor.

Ne zamudite ugodnosti!

IZDALI SMO ZA VAS

Prepričani smo, da ste tudi vi izmed številnih kmetovalcev, ki žele umno gospodariti. Zato vas tokrat v ljubečo obveščamo, da bo časopisno založniško podjetje »Kmečki glas« letos izdalo »KMECKO KNJIŽNO ZBIRKO«.

Upamo, da ni treba posebej poudariti, kakšno strokovno vrednost ima omenjeno strokovno berilo za hitrejši napredek vašega gospodarstva. Brez sodobnih strokovnih nasvetov in predlogov za izboljšanje uspehov pri delu dandanes ne more biti nihče. Po vsej verjetnosti tudi vi ne želite zaostajati za sodobnimi zahtevami časa, zato vam bo zelo koristila vsaka izmed štirih strokovnih brošur in Kmetijski priročnik, ki jih vsebuje Kmečka knjižna zbirka. Po dobrih desetih letih imate torej spet možnost, da doblite zbirko, ki jo pripravljamo v sodelovanju z znanimi strokovnjaki.

1. Brošura HERBICIDI (kemična sredstva za zatiranje plevela), ki jo je napisala Miljeva Kač, obravnava na približno 60 straneh vse herbicide, ki so na prodaj v Jugoslaviji — njihovo uporabo in koristnost za posamezne poljščine in uničevanje plevela.

2. V brošuri DOSUSEVANJE SENA pisec Ing. Raoul Jenčič opisuje dosuševanje sene in transport oz. spravilo sene. Brošura bo obsegala približno 50 strani.

3. Inž. Janez Verblj nas v brošuri KRMLJENJE KRAV podrobno seznanja z osnovami prehrane, krmo in krmili, pripravo krme in njenim pokladanjem, s krmiljenjem krav in brejih telic. V brošuri bodo tudi krmni normativi in ocena vrednosti krmil. Obsegala bo 60 strani.

4. V brošuri PRAKTIČNO GNOJENJE nas dr. Mirko Leskošek seznanja na 130 straneh z lastnostmi organskega gnoja in mineralnih gnojil, z njihovim pomenom za prehrano rastlin, potrebami rastlin po hranilnih snoveh. Opiše nam, kako naj gnojimo travinje, poljščine, sadovnjake, vinograde in vrtove.

5. KMETIJSKI PRIROČNIK bo obsegal 300 strani. V njem bodo številni praktični nasveti za napredek kmetijstva, veterinarstva, gozdarstva in gospodinjstva. Tako bodo med drugimi tudi nasveti o zaščiti rastlin pred boleznimi in škodljivci, o selvi, kolobarjenju, živinorejski nasveti za govedorejce, prašičjerejce in perutninarje. Vseboval bo tudi nasvete o uporabi sredstev za zatiranje živalskih škodljivcev (insekticidov) v gospodarskih naslopih in hiši, razkužitvi (dezinfekciji) gospodarskih poslopij, nasvete o uporabi pralnih strojev, hladilnikov, zmrzovalnih skrin in zdravni prehrani. številni nasveti priročnika bodo pomagali pridelovalcem pri gospodarjenju z gozdovi.

Zbirka bo izšla na približno skupno 600 straneh velikosti 14 x 20 cm. Poudariti je treba, da je zbirka prva te vrste v Sloveniji, izšla pa bo ta mesec. V prednaročilu stane samo 30 dinarjev, po izidu pa bo njena cena precej višja. Vplačate po položnici na naslov: CZP Kmečki glas, žiro račun št. 501-1-125/1. Na položnici označite »prednaročilo za zbirko«.

»KMEČKA KNJIŽNA ZBIRKA« bo vaš najboljši svetovalec in pomočnik. Brez nje naj ne bo noben sodoben kmet!

V prednaročilu naročam pri časopisno založniškem podjetju Kmečki glas, Ljubljana, Miklošičeva 4, p. p. 47/1, KMEČKA KNJIŽNO ZBIRKO.

Naslov naročnika:

Ime in priimek

Kraj

Pošta

Podpis

Milenka Marinkovića privlači jo tudi grafične fotografije. Na sliki je njegov »Deček«

NAGRAJENCI SO MED NAMI

Izraz na obrazu v objektivu

Milenko Marinković iz novomeškega foto-kino kluba je v Beogradu odnesel tretjo nagrado

Koliko znanja, koliko potrpežljivosti, dela v laboratoriju, iskanja motivov, kompozicij, koliko sposobnosti je potrebno za en sam trenutek tistega, kar opazuje ljudje: za pritisek na sprožilno. Za občudovanje fotografije na razstavi. Za priznanje. Za nagrado.

Nemški foto-kino klub je dobil v Milenko Marinkoviću svojega najbolj imenitnega predstavnika in tudi nagrajenca na tako pomembni fotografski razstavi, kakršna je razstava jugoslovanskih fotografskih klubov, kjer se dejansko pojavijo vse, kar v naši fotografiji kaj pomeni. Milenko, ki je bil takrat, ko sta se pogovarjala o konjičku, ki je že zdavnaj več kot samo konjiček, še poročnik naše armade, je danes že kapetan.

»Tretji sem razstavljal zdaj — obakrat poprej tudi na beograjski razstavi. Če bi imel možnost, bi razstavljal pogosteje. Nadvse sem vesel tretje nagrade, ki mi jo je podelila žirija, še bolj pa naslova: zdaj sem fotoamater druge kategorije. V Beograd sem poslal devet fotografij; šest so jih sprejeli.«

— Vaše fotografije so bile ubrane na temo vojaškega življenja?

»Prvo sem imenoval 'V vidnem polju topa', predstavljala pa je cev topa, ki spremelja avion v zraku. Drugo sem imenoval 'Dobro jut-

ro, morje!': vojaki se umivajo v morju, sonce vzhaja — objektiv aparata je uperjen v sonce. Tretjo sem naslovil 'Na desno ravnaj!' in je govorila o pogledu manjšega vojaka, ki gleda v kolega — dvometraša. Četrto sem nadel ime 'Pogled v nebo': s tal sem fotografiral

vojaka — veličana, ki med opoldanskim počitkom v šotoru nima kam dati nog, pa jih iztegne kar iz šotora. Peta slika je nosila ime 'Vedno pripravljene', fotografiral pa sem vojaške menaške prod šotorom. Šesta je nosila naslov 'Napoleon', govorila je o presenečenem pogledu vojaka, ki je dobil v roke časopis.«

— Fotografija torej za vas ni več samo konjiček, postaja praznaprav obsedenost?

»Čeprav sem začel fotografirati čisto slučajno, me je fotografija priklenila. Veliko sem se naučil na tečaju kompozicije pri mojstru Simončiču v Ljubljani. Fotografiram tri leta: v enem mesecu posnamem tri ali štiri filme ali pa nobenega — tankšno je razpoloženo...«

— Vaša motivika je vzeta iz vojaškega življenja.

»Imam pač tak počitek, da mi je ta tema najbližja. Sicer pa najraje iščem človekov izraz na obrazu: kaj ga tišči, kaj potrebuje. Ni je bolj zgovorne besede od govornice portreta! Prav zato bi najraje slikal s teleobjektivom, da ne bi s svojo prisotnostjo motil razpoloženja na obrazu. Upam, da bo novomeški klub kmalu dobil teleobjektiv...«

— Fotografij je več vrst. Vas še priteguje?

»Priteguje me druga tehnika: čez kako leto bom morda lahko pokazal tudi barvno fotografijo. Za domačo rabo sem tako že slikal. Všeč mi je tudi grafika. Res pa je, da največ moči najdem prav v črno—beli tehniki.«

— In naslednja postaja v fotografskem razvoju?

Prihodnje poletje bom v Zagrebu razstavljal na temo 'Človek in morje'. Dve sliki sem že pripravil, do poletja se jih bo menda nabralo še kaj.«

J. SPLIČAL

„Za vas še vode nimamo!“

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Gorenji vasi so »beli« sprasevali za partizani. Domačini seveda niso nikogar videli, čeprav so bili oboroženi domači fantje še malo prej v vasi. Zdaj so »ta beli« poskusili ubrati drugačne strune: »Prinesite nam liter belega vina, prosimo!« — »Za vas nič!«, je odgovorila gospodinja. »Saj plačamo!« so še poskušali »napadalc«, a mati jih je zavrnila: »Za vas še vode nimamo!«

Zenske so loputale z vrati pred vojaki »z belimi trakci«; dobro so vedele, kdo bi to lahko bil v primeru nevarnosti. Mladinci so zakrčili vsa pota od Mirne proti Volčjim njivam z vojami in dračjem. Zatemnitev Mirne je bila popolna, vsi kačipotji so zginitili. Člani teritorialnega bataljona, katerih niso poklicali v njihove čete, ker za to ni bilo potrebe, so bili užaljeni in prizadeti! Niti enega vinjenega branilca ni bilo, ko so jih kurirji v nekaj urah ponoči sklicali in zbrali na tajnih mestih. Delo političnih organizacij, domačega štaba in organov narodne obrambe — vse je rodilo odlične sadove.

Pa še tole: malo je zdaj komunistov med kmeti. Vaja pa je pokazala tolikšno stopnjo zavesti v širokih množicah, da smo spet vsi videli: vemo, kaj je svoboda in domovina. Fašisti, če pridete: dovolj je grobov na naši zemlji za vas vse!

Narod je pripravljen.

TONE GOŠNIK

Odbor za 400-letnico kmečkih puntov

Medtem ko na sredini današnje barvne priloge našega lista obširneje poročamo o poteku prvih priprav na proslavo 400-letnice velikega kmečkega upora iz 1573, hkrati obveščamo bralce, da je bil na zadnji skupni seji predsedstva in IO republiške konference SZDL že odobren tudi načrt proslav za to pomembno obletnico. Proslave Kmečkih puntov bodo potekale na Slovenskem ob koncu 1972 do 1973, ko naj bi bila osrednja proslava v Ljubljani, vezana na začetek hrvaško-slovenskega punta 1573 na Slovenskem. Za predsednika odbora za to proslavo so imenovali Edvarda Kardeža, za sekretarja Janeza Zemljariča, v odboru pa je še 56 vidnih slovenskih javnih delavcev.

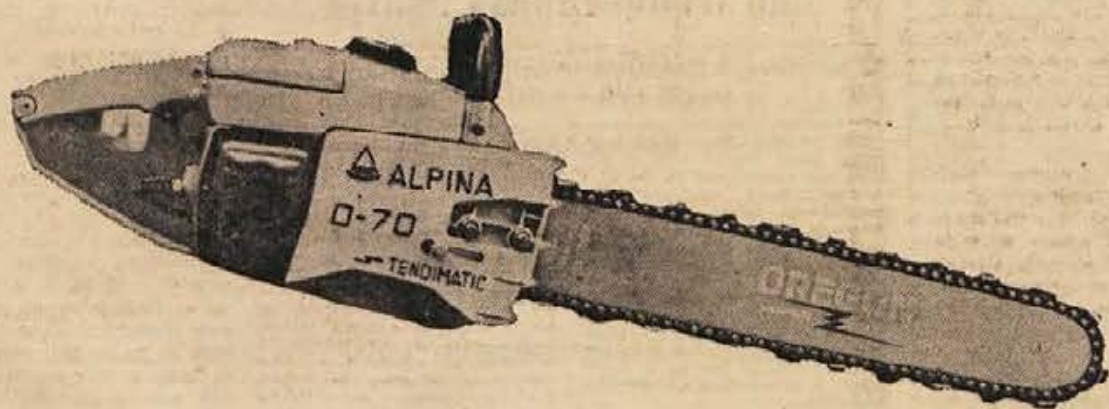
ROČNA MOTORNA ŽAGA

alpina

izredno lahka
z različnimi dolžinami meča: 35,45 in 55 cm
prostornina 70 ccm
moč 6 ali 7 KM
avtomatsko mazanje in napenjanje verige
cena od 2.988,90 do 3.851,50 din
rezervni deli in servis zagotovljeni

COSMOS

export-import, industrija in notranja trgovina
Zastopstvo tujih firm:
alpina, gibo, bertolini, alfa romeo, m. a. n. ...
Ljubljana, Celovška 32
s predstavništvom v Mariboru, Celju, Kopru in Zagrebu

Zgodovinski dogodek za kulturo

Zakon o kulturnih skupnostih in zakon o finančnih sredstvih za kulturo omogočata tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju, da lahko že skoraj ustanovijo kulturne skupnosti

Toliko pričakovani trenutek je za slovensko kulturo naposled napočil 17. decembra, ko je prosvetno-kulturni zbor slovenske skupščine sprejel zakon o kulturnih skupnostih in zakon o finančnih sredstvih za kulturo. Sami poslanci so sprejem obeh zakonov imenovali zgodovinski dogodek.

Ze sama razprava o predlogih obeh zakonov je imela slavnosten prizvok, saj so poslanci čutili, da zdaj dokončno razrešujejo vse tisto, kar je bilo vsa zadnja leta in zlasti še v dolgotrajnih pripravah na oba zakona pristožno malone v slehernem pomeniku o prihodnosti kulture v naši republiki; bolj kot kdaj prej pa je tokrat vse prevzela zavest, da z novima zakonoma dobivamo na Slovenskem prelomni mejnik, od katerega bo kultura po slej merila korake le v bolj-šo prihodnost. Sprejem teh aktov pa ni pomemben samo zategadelj, ker bodo zdaj prišle bistveno nove možno-

sti za vraščanje kulture v naše samoupravno življenje, marveč tudi zato, ker opozarja na številne pomembne naloge, ki pa bodo šele prišle.

Zdaj, ko imamo oba zakona, ki smo jih tako in tudi nestrpno pričakovali, se je nenadoma odprta možnost, da postavimo kulturo na nove osnove. Tako bomo ob ustanavljanju kulturnih skupnosti, na kar smo se na Dolenjskem pripravili (ponekod bolj, drugod manj) že pred meseci, lahko začeli govoriti o smotni, sanaciji kulture in tako poskusili nadoknaditi vsaj del tistega, česar prej ni bilo možno narediti.

Ob sprejemu novih zakonov so poudarili dejstvo, da bo šlo kulturi na bolje tudi po materialni strani. Iz re-publike pronesena sredstva bodo občinam in njihovim kulturnim skupnostim omogočila postaviti to, do zdaj zelo zapostavljeno področje na mesto, ki mu bolj ustreza. Kajpak bo to omogočeno te-daj, če bodo tudi v občinah namenili primeren delež za razvoj kulture.

V občinah in tako tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju je zdaj dana možnost, da dokončajo,

kar so se dogovorili v času, ko so čakali ta pomembna zakona, ter ustanovijo kulturne skupnosti. Zdaj tudi že vsaj okvirno vedo, kako se morajo teh vprašanj lotiti, da bo zaščoteno ne samo zakonoma, ampak predvsem kulturi.

I. Z.

Zanimiva slikarka

V Kranju so prejšnji teden odprli slikarsko razstavo italijanske umetnice Lenci Sartorelli. Slikarka daje prodnost risbi, raznotera je v motivnem svetu, kjer jo mikajo krajine, ki jih upodablja v oljih. Zelo pogosto riše rastlinski svet, največkrat povezan z izginjajočo človeško postavo. Andrej Pavlovec je zapisal, da lahko njen način likovnega sporočanja primerjamo z glasbo. Nemara je res, da taka primerjava pri Sartorellijevi najbolj ustre-

Glasbeno prebujenje?

Zborovodje in drugi glasbeni delavci iz več dolenjskih občin so po zgledu amaterskih gledaliških delavcev podprli zamisel o ustanovitvi področnega središča za glasbo v Novem mestu. Tu naj bi deloval tudi poseben odbor glasbenih delavcev, prek katerega bi dobivali zbori v posameznih občinah strokovno pomoč, hkrati pa bi bil ta odbor posrednik pri organiziranju prireditel in medobčinskih srečanj pevskih zborov. Kajpak bi bil ta odbor tudi nosilec najrazličnejših oblik medobčinskega sodelovanja na glasbenem področju.

Zamisel o utrditvi glasbenega žarišča, iz katerega bi izhajale pobude in v isti sapi šla tudi pomoč, zasluži nedvomno veliko pozornost. Večkrat je slišati, da bi v tem ali onem kraju radi peli, pa nimajo zborovodje. Tudi iz krajev, kjer ima glasbena dejavnost tradicijo, prihajajo klicni na pomoč. Mnogi so zaskrbljeni, kaj bo, ko bodo sedanji zborovodje odnehali. Zaskrbljenost je opazna v vrstah zamih pevcev in še bolj mod ljudmi, ki jim je veliko do tega, da glasbena dejavnost ne bi nazadovala.

Pobuda o načrtnejšem gojenju zborovskega petja prihaja sicer maice pozno, a ne prepozno, ker se bo dalo še marsikaj napraviti. Da pa do zdaj ni bilo (morda) niti pravega dela niti prave volje (zanimanja?) za to zvrst kulture, se je pokazalo v pomankanju nastopov za široko javnost. Pri tem kaže opozoriti na zaskrbljenost, da vsaj v osrednjem delu Dolenjske že več let ni bilo medobčinskih revij in tekmovalnih pevskih zborov, da o nastopih na republiških revijah sploh ne govorimo. Čast Dolenjske je na nedavnem republiškem tekmovalnem zborov v Mariboru rešil zbor DPD Dušan Jereb iz Novega mesta.

Če bo zasejano seme na glasbenem področju vsklilo, kot so sejevalci želeli, bo mogoče že kmalu pričati novemu razcvetu glasbene dejavnosti na Dolenjskem.

I. Z.

kultura in izobraževanje

Predstava v Severjev spomin

Spomin na pokojnega slovenskega gledališkega igralca bo Novo mesto počastilo 28. decembra zvečer v Domu kulture s celovečerno predstavo Odra mladih. Režiser Marijan Kovač in Kristina Piccolli — Barlova sta spored razdelila v dva dela. V prvem delu bodo obiskovalci videli »Igrače opolnočja«. To bo igra brez besed, na mesto katerih bodo igralci uporabili kretanje in gibe. Z »Igračami opolnočja« bo hkrati sklenjen dvomesečni tečaj iz mime in pantomime, ki ga je s člani Odra mladih imela strokovnjakinja za to področje Kristina Piccolli — Barlova. Le-ta je soavtorica tudi drugega dela celovečernega sporeda, v katerem bodo igralci Odra mladih predstavili izbor iz Lorcove lirike »Pesem hoče biti luča«.

Preložena predstava

V Novem mestu so preložili predstavo Klavudovega »Kroga s kredco«, ki ga pod vodstvom režiserja Marijana Kovača pripravljata domače amatersko gledališče. Tako bo premiera, napovedana za 18. december, šele prihodnje leto, predvidoma 15. januarja. Glavni razlog za preložitev je v tem, ker se niso bili narejeni igralški kostumi. Režiserju pa so svetovali, naj igro v nekaterih delih še izpili.

Brez priznanj ne gre več

Na nedavni prvi seji predsedstva Zveze kulturno-prosvetnih organizacij za novo-mesko občino so med drugim predlagali, da bi kulturnim skupinam za nastope na revijah oziroma srečanjih podeljevali posebna pismena priznanja, za vsako področje kulturne dejavnosti drugačno. Menili so, da bi bila taka priznanja za kulturne skupine zelo spodbudna. Na tej seji je predsedstvo sprejelo dokončno besedilo statuta zveze in za svoja nova člana sprejelo Vladimirja Bajca, ki bo posledj vodil tudi komisijo za glasbeno dejavnost in baletno vzgojo, ter režiserja Marijana Kovača, ki bo hkrati predsedoval komisiji za gledališko dejavnost. Predsedstvo je hkrati potrdilo še druge komisije, ki bodo delale pri občinski ZKPO.

Mali kulturni barometer

■ STANE SEVER UMRL — Gledališča enega ni več. Slovensko javnost je te dni presunila vesti, da je smrt trgnala iz Tuli-jinega hrana velikega slovenskega gledališkega igralca Staneta Severja. Umrl je po predstavi v Ribnici na Pohorju, kjer je v okviru gledališke enega, ki ga je ustanovil po sporu z ljubljansko Dramo, uprizoril Dostojevskega »Kroko deklet«. S Stanetom Severjem je v grob otmahnil velik in nesamenljiv umetnik, zato je presunila, ki je zasevala z njegovim odhodom s odra, toliko bolj strahna in boleča. Staneta Severja so poznali vsi sloji ljudi, tudi tisti, ki niso bili redni obiskovalci gledališča. Kajti Sever je enako prepričljivo govoril na televiziji kot z odra ali v preprostem pomenku. Dolenjsko je nekajkrat obiskal in nastopal v Novem mestu, Brezicah, Trebnjem in drugih krajih. Smrt mu je preprečila, da bi se lahko odzval še drugim, neapolnjenim vablilom.

■ NE SAMO ENA PREDSTAVA

Bela krizantema žanje uspeh

Članji kulturno-umetniškega društva Bela krizantema iz Novega mesta so 19. decembra gostovali v škofji Loki s svojim recitalom Priče in požeji zavidijski uspeh. Občinstvo so navdušili z zelo dobro mimiko, dobili pa tudi prisnanja za kompozicijsko in scenško izvedbo recitala. Skotjeločani so Belo krizantemo povabili na ponovno gtemo povabili na ponovno gostovanje.

Kaj bo z društvom?

Upravni odbor Dušan Jereb se je na seji 18. decembra resno vprašal, kaj bo s tem novomeškim društvom. Dramska sekcija je malone zamrla, orkester toliko da še dela, pevski zbor pa se je že tolikanj osamosvojil, da mu očitno ni več potrebna povezava z društvom. Ugotovili so, da so v takem stanju razlogi, da društvo ni izvedlo obnega zbora in tudi ni imelo proslave srebrnega jubileja. Ne nazadnje gre nekaj krivde za to tudi samim članom upravnega od-

bora, ki so s seaj izostajali v tako velikem številu, da odbor ni bil sklepčen. Odbor se je ob vsem tem zaskrbljeno zamislil in sklenil januarja 1971 sklicati na posvet vse člane društvenih sekcij, hkrati pa povabiti na ta se-stanek tudi predstavnike družbeno-političnega življenja. Odbor predvideva, da bi s skupnimi močmi morda le našli rešitev za to, da bi društvo poslej več ne drselo navzdol, ampak delovalo tako, kot od njega pričakujejo.

Mlakarjev svet

Samonikli slikar iz Žužemberka razstavlja

Žužemberk z razvalinami starega gradu in dolina Krke so najbolj priljubljeni motivi slikarja amaterja Franca Mlakarja, ki v drugi polovici decembra razstavlja svojih 25 olj in akvarelov v klubskih prostorih Doma JLA v Novem mestu.

Na Mlakarjevih platnih se vedno znova ponavljajo motivi žužemberškega gradu pred vojno in po vojni ter v vseh letnih časih, Krka s starimi mlini ob bregovih in penecimi se slapovi ter vrsta tihožitij. Franc Mlakar je predvsem krajinar realist. To se ga drži še iz mladosti. Sam pravi: »Verjetno sem prevelik realist, toda to mi leži. Živim na deželi, kjer je abstraktno slikanje ljudem nerazumljivo. Ljudje želijo tudi na sliki videti tako, kot je v naravi.«

Na Mlakarjevih platnih prevladujejo žive, močne in čiste barve, ki so njegova posebnost. Kadar slika zase, na platnu spreminja malenkosti v realnem svetu po svoji logiki in dopadljivosti; kadar slika po naročilu, se potrudi, da je vse tako, kot vidi oko. Takega so ljudje želeli in takega so ga sprejeli.

Franc Mlakar tokrat prvič razstavlja v Novem mestu, kljub temu pa si je pridobil že lep krog pristašev. Skromni mož v srelih letih pravi: »Nisem več mlad in ne mislim spreminjati načina slikanja.«

KPD TRIGLAV V KARLOVCU PROSLAVILO 40-LETNICO OBSTOJA

Bratske vezi z Novim mestom in Dolenjsko

Adi Gruden — duša kulturnega delovanja karlovških Slovencev — Lamutova slika kot dar in simbol trajnega sodelovanja na kulturnem področju

Kulturno-prosvetno društvo »Slovenski dom — Triglav« v Karlovcu je proslavilo 40-letnico ustanovitve. Slavnostna akademija s celovečernim kulturnim sporedom je bila v soboto, 19. decembra, v Zorin domu. Po uvodnem govoru, ki ga je imel slovenski skladatelj Drago Passek, so nastopili: društveni harmonikarski orkester »Triglav«, ženski in moški zbor »Slovenskega doma« iz Zagreba, Karlovški vokalni oktet, folklorna skupina osnovne šole Herta Turza iz Karlovca in Dolenjski oktet ter recitatorja Zvonka in Jože Falkner iz Novega mesta.

Skladatelj Drago Passek je v svojem govoru poudaril, da je prišlo do ustanovitve kulturno-prosvetnega društva »Slovenski dom — Triglav« neposredno po tem, ko so karlovški Slovenci, ki so se začeli sestajati v nekem lokalu, sklenili načrtno gojiti slovensko besedo in slovensko kulturo. Poudaril je, da so se v novo ustanovljene sekcije kmalu začeli včlanjevati tudi Hrvati in Srbi. Sekcije so imele vrsto nastopov v Karlovcu in okolici, že takoj od začetka pa so posamezne skupine gostovale onstran Kolpe, nemaleokrat v Novem mestu, s katerim je imel in ima Karlovac tradicionalne bratske vezi. Pred drago vojno je bilo društvo za nekaj let razpuščeno, spet pa je oživeo, ko je leta 1947

stopil na krilo slovenskih kulturnih delavcev v Karlovcu prizadevni Adi Gruden, ki je še zdaj društveni predsednik. Govornik Passek je Grudnu izrekel še posebno zahvalo za njegovo dolgoletno delovanje med karlovškimi Slovenci. Poudaril je, da je danes kulturna dejavnost karlovških Slovencev tako razgibana zlasti zaradi neprecenljivega Grudnovega osebnega truda.

Po pisanem kulturnem sporedu, v katerem smo slišali vrsto slovenskih pesmi, instrumentalnih skladb slovenskih in drugih ustvarjalcev ter videli slovenske ljudske ples, so društvu za jubilej čestitali predstavniki kulturnih organizacij in posamezniki. V imenu dolenjskih in belokranjskih občin je dru-

M. Kugler: DEKLICA

štvu čestital Janez Kramarič iz Crnomlja in pri tem poudaril zlasti tradicionalno bratsko sodelovanje obkoljskih občin na kulturnem področju v zadnjem času. Za tem je izročil društvu v trajen spomin Lamutovo litografijo »Novo mesto« skupni dar občinskih ZKPO iz Novega mesta, Trebnjega, Crnomlja in Metlike. Čestitke republiškega sveta ZKPO Slovenije je iz Ljubljane prinesel tainik Martin Zakonjšek. Zatem so društvu čestitali predstavniki karlovške kulturno-prosvetne skupnosti in drugi. Predsednik društva Adi Gruden pa je nato prebral še brzojavne čestitke Dolenjskega lista, Slovencev iz Bazovice in nekaterih posameznikov.

Na skupni večerji, prirejeni za nastopajoče in goste na proslavi, je beseda nanesla na nadaljnje sodelovanje s karlovškimi Slovenci, pri čemer so si obljubili, da se bodo še nadalje zvešto udeleževali kulturnih srečanj. S tem se bo še bolj razvilo tudi tako imenovano sodelovanje obkoljskih občin, katerega plod je nedvomno tudi udeležba in sodelovanje na proslavi 40-letnice društva »Slovenski dom — Triglav«.

I. Z.

ČE NE BI BILO moške nečimrnosti, ne bi imele ženske moči nad njimi.

Arhitektura slovenskega kozolca

Ive Šubic: POZIMI OB OK-
NU

Vzgojne slikanice za najmlajše

»Čebelice« Mladinske knjige roji kar naprej. Otroci so pred kratkim dobili v njej nekaj novih sladkih knjižnih daril:

Pleši, pleši, črni kos! — slovenske otroške pesmice, je ilustrirala Marlenka Stupica. Trije medvedi, Muca copatarica, Kruh, ki ga ni bilo, Pepek, Crnobela očka, Darovič z Marsa, Košček sira, Lena Terezinka — to so naslovi zadnjih čebelic. Leno Terezinko je ilustrirala Lidija Osterc, prevedel pa Cvetko Zagorski.

Kar 145 naslovov se ima pridna knjižnica »Čebelice« — tu se bo treba nekatera povestice in zgodbe ponatiskovati. Čeprav Mladinska knjiga s takim delom hiti, otroci včasih še hitreje razgrubijo dela, ki so jim ljuba.

Krojaček Hlaček

V zbirki VELIKE SLIKANICE je Mladinska knjiga v Ljubljani izdala pred kratkim deset zgodb Leopolda Sušardičana »Krojaček Hlaček«. Knjigo je opremila in ilustrirala Marienka Stupica. Hlačka in njegove dogodivščine bodo radi brali otroci, ki že dobro poznajo črke in radi gledajo podobe.

Samo da nas čas ne bi prehitel, zapišimo tu danes prav na kratko:

Cankarjeva založba je pred dnevi poslala na slovenski trg dragoceno knjigo našega rojaka, profesorja in inženirja arhitekture **Marjana Mušiča: ARHITEKTURA SLOVENSKEGA KOZOLCA** (izvirne risbe: Marjan Mušič in Marko Mušič, konstrukcijske risbe Crtomir Mihelj, fotodokumentacija Marjan Mušič in Peter Pokorn, grafična in tipografska oprema Jože Brumen, natisnila tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani).

Da nas čas ne bi prehitel — smo zapisali zategadelj, ker bomo knjigi v kratkem posvetili več prostora v našem listu. Zdaj, ko kupujemo knjige bolj kot po navadi, pa je posebno in pravično, da na najnovejše delo uglednega slovenskega arhitekta opozorimo tudi naše bralce. Dolgo, dolgo že ni nihče pri nas napisal takega slavospeva brezimnemu ljudskemu stavbarstvu kot nam je to zdaj v svoji čudoviti knjigi podaril Marjan Mušič. Bil je več kot zvest sklepni besedi v svoji knjigi:

»Namen pisca te knjige je bil, da odkriva lepoto, ki je prisotna v strogi in do-

miselni zgradbi kozolca in v miku njegovih skupin, pri tem pa vselej v prenetljivem sozvočju z obrisi pokrajine in z nenehno spremenljivim prostanstvom neba.«

In ni pretiravanje, če pravimo Mušičevi knjigi »slavospeva«: po njegovi zaslugi stoji zdaj pred nami, v naših predstavah in občut-

Živahne peruti „Sinjega galeba“

TONCEK, Franceta Bevka, DOLGONOŽCI IN POCASNI JEŽ Venceslava Winklerja, SRAKAC Franceta Forstneriča in TRI ZGODBE Smiljana Rozmana so štiri nove knjige iz zbirke Sinjega galeba, ki je z zadnjim delom že dosegla 150 knjig. Tri tu so navedene starostne stopnje, ki jih založba Mladinske knjige navaja za mlade bralce: od 9. do 13. leta. Razgibane in napete povesti so v Sinjem galebu vedno privlačevale mlad, rod, da je rad segal po »svoji« zbirki in njenih novih izdajah. Tako bo tudi s temi deli: že davno razprodane knjige Sinjega galeba preprecijivo poljubljajo tako mnenje.

ku hvaležnosti do rodov, katerih dediči smo, zaokrožena podoba slovenskega kozolca — od Starega trga pri Kolpi prek gorjanskih košenic do Velikega Orehka nad Stopičami, tja do obronkov nad Skofjo Loko in strjenih stogov v Studorju pri bohinjski Srednji vasi. In še nas popelje do Janč nad Litijo, pa spet na Podkoren, Sorško polje in še kam. Povsod tja, kjer »... krepko stoji v svoji čisti gradnji kozolec, spomenik slovenskega ljudskega stavbarstva«. Zakaj ni dovolj biti strokovnjak in dober poznavalec zgodovine stavbarstva, da napiše človek tako knjigo: biti mora hkrati tudi velik estet, poln poslušala za zlahko lepoto naše klene besede in še mora biti velik ljubitelj vsega, kar so nam zapustili prednamci v delih ljudske umetnosti. Vse to je združil profesor Marjan Mušič v knjigi, ki bo ponos sleherne police, kaj pa bo hkrati še veliko več: enkratni dokument nevsakdanje modrosti talentov, kakršne smo imeli in jih še imamo v skromnih ljudskih oblikovalcih.

STONE GOŠNIK

»Ko sem zagledal in spoznal med njimi pisatelja Cankarja, mi je srce zagorelo in ko smo se s stoli privali okoli obeh miz, se mi je posrečilo, da sem sedel k mizi zraven Cankarja...« (Tone Selškar v zgodbi Mojster in vajenec. Iz knjige FANTU SO ZRASLA USESA, Mladinska knjiga 1970. Ilustracija: Melita Vovk-Stih)

Z novih polic Mladinske knjige

Tone Selškar: Fantu so zrasla ušesa — Izbrano delo Tonea Selškara, ilustrirala Melita Vovk-Stih.

Ivan Bizjak: Svet pred domačim pragom — Spoznavanje narave in družbe za prvi, drugi in tretji razred osnovne šole. Ilustriral Ive Šubic, Ančka Gošnik-Godec in Božo Kos.

Slovenske ljudske pripovedi — Zbrala in uredila Kristina Brenkova, ilustrirala Ančka Gošnik-Godec. Uvodna beseda: dr. Milko Matičetov o »Slovenski ljudski pravljici«. 78 pravlje, zbirka ZLATA PTICA.

Ion Greanga: Romunske pravljice — Prevedel Niko Kuret, ilustrirala Gita Potokar. Izbor devetih romunskih pravljev.

SVET IN ČAS — o kulturah. AMERIKA, napisal J. N. Leonard in redakcija Time-Lifovih knjig, prevedla Mira Mihelič. — BIZANC, napisal P. Sherrard in redakcija Time-Lifovih knjig, prevedel Marjan Tavčar. Obe knjigi sta izšli v sodelovanju založb Mladinska knjiga, Ljubljana,

Mladost v Zagrebu in Zavod za udžbenike i nastavna sredstva SR Srbije v Beogradu.

Drago Košmrlj: Nevrščeni

—Zbirka PRICEVANJA. Razmišljanja o tretjem zboru neuvrščeni držav v Lusaki septembra 1970.

Dve „ljudski knjigi“ Prešernove družbe

Ze 110. in 111. delo zbirke LJUDSKA KNJIGA (Prešernova družba, 1970) je zdaj pred nami:

● roman ZELENA HISA peruanskega pisatelja Maria Vargasa Liosa (436 strani, prevedel Janko Moder), in

● roman MORSKI OREL francoskega pisca Edouarda Peissona (296 strani, prevedel dr. Branko Vrčon).

S svojevrstno pisateljsko tehniko nas M. V. Liosa popelje v neobičajni perujski svet, med njegove ljudi, polne strasti, zapletov in nevsakdanjih prigod. »Zelena hiša« je morda »najbolj pre-

senetljivo in nepozabno pričevanje mlade generacije na ameriški celini, kot je o delu dejal nobelovec M. A. Asturias.

V napeto in nevarno življenje pomorščakov sega »Morskim orlom« E. Peissona s neposrednim pričevanjem o resničnih zgodbah kitolovcev, ki lovijo svoje velikanje v antarktičnih vodah. Delo pa ni le mikovno zaradi nevarnih srečanj, temveč ima literarno vrednost zaradi pisateljeve domišljije, s katero ustvarjalno posega v življenje in nam ga slika tako, da mu sledimo s resnično verno in sodoživljanjem.

Zavrzi strah pred smrtjo

Odlomek iz romana J. M. Simmela »Kje je tvoj ohrat Abel« — Izdala Cankarjeva založba v Ljubljani 1970, prevedel Janko Moder

maj opazno se je zazibal, bržkone sem to opazil samo jaz, ker sem tudi priložnostne zaticljaje v njegovem govorenju prav gotovo edini opazil — pa še to samo zato, ker mi je sam razkril svojo skrivnost. »...se pravi, imam prevod pisma. Ne-ka mlada jugoslovanska mati, ki še zdaj živi s svojim otročičkom tukaj pri nas v Frankfurtu, mi je dala tale prevod. Tole je pismo njenega moža... zadnje. Njen mož je napisal pismo, ko so ga ujeli Nemci in je vedel, da bo prihodnji dan ustreljen. Izročil je pismo nekemu nemškemu vojaku in ta ga je prinesel tej ženski, ki je bila pozneje vpoklicana v delovno enoto, tako da je prišel njen otrok na svet v Nemčiji...« Župnik Matern se je spet malo

zazibal; videti je bil grozen, iz-žet, rumenega obraza, suktnjo je imel polno madežev, to je bilo razločno videti v luči žarometov, vendar so ga ljudje napeto poslušali in sneg je padal na nas, neslišno in neizčrpno, toliko snega...

»...Svojemu nerojenemu ot-roku je ta vojak napisal tele besede: »Moje dete, ki še spiš in zbiraš moči za boj ob rojstvu: želim ti vso srečo. Za zdaj pravzaprav še sploh nimaš po-stave, ne dihaš in si slepo. A ko pride tvoj čas, tvoj čas in čas tvoje matere, ki jo imam iz srca rad, potlej boš našel tudi moči, da se boš bojeval za zrak in svetlobo. Tvoja dediščina je bojevat se za zrak in za svet-loba in vzdržati, za to si kot otrok, rojen iz ženske, določen,

čeprav ne veš, zakaj tako...« Množica je negibno stala; Lillian me je še močneje prišla za hladno roko in zazdelo se mi je, kakor da scenerija spominja na mogočno filmsko prizorišče.

»Ohrani...« je bral župnik Matern in majčkano se mu je zatikalo, »...ohrani si ljubezen do življenja, zavrzi pa strah pred smrtjo. Človek mora imeti življenje rad, drugače je izgubljen, vendar ga spet ne sme imeti preveč rad...«

In sneg je padal, padal na vse nas, ki smo negibno stali in poslušali v tej cerkvi v razvalinah.

»Ohrani...« je bral župnik Matern, »v svojem srcu lakoto po novem spoznanju, ohrani si so-vraštvo zoper vsakršno laž in ohrani si moč, da boš podil od sebe zlo. Zdaj vem, da moram umreti, ti pa moraš biti rojen, da boš stopil na razvaline mojih zmot. Sram me je, ker

ti bom zapustil neurejen in ne-udoben svet. V mislih te poljub-ljam na čelo, da te še zadnji-krat blagoslovim. Lahko noč, dete moje — dobro jutro in jasno prebujenje...«

Matern je premolknil; imel sem občutek, kakor da se ho-juje s napadom slabosti, po-tlej je pa rekel: »Nihče ne ve, kje leži zakopan človek, ki je to napisal. Otrok, kateremu je pismo naslovil, pa živi. Živi med nami, v tej cerkvi, obenem s svojo matorjo. In kakor ta vo-jak, tako tudi jaz pravim vsem vam: Lahko noč, dragi moj! — dobro jutro in jasno prebue-nje!«

Ijudje so zapeli in Lillian me je pogledala in sva odšla. Odšla sva na dolgo pot po ulicah raz-valin in po okoliših, kjer so bile samo razvaline in sploh ni bilo nobenih ulic, in vsepovsod je sneg pokrival razvaline kakor velikanski mrtvaški prt. Prišla sva do mostu, ki je bil za pešce speljan čez železniške tise, in na sredi tega prehoda sva se ustavila in se poljubila. Lillian-na sapa je bila čista kakor sve-že mleko in ko sva se poljubila, je pripeljala pod nama lokomo-tiva mimo, tako da naju je čisto zavila v dim.

Od tu in tam

NOVO MESTO — V počastitev dneva JLA so odigrali občinsko namiznoteniško prvenstvo, na katerem je sodelovalo 87 namiznoteniških igralcev iz Novoga mesta, Otočca, Vavta vasi, Smarjete in Sentjerneja. Presenetljivo dobro igro so pokazali pionirji in pionirke. Zlati v Novem mestu, Sentjerneju in Vavti vasi nastel mlad, mnogo obetajoči namiznoteniški naraščaj, ki bo že čez nekaj let lahko tekmoval na svetovnih tekmovanjih. Med igralci so na prijetno presenetili zlasti pionir Javšek ter pionirke Novinceva, Krenova, Krvinova in Likarjeva. Rezultati: — pionirji 1. Jevšek, 2. Sveti (oba N. m.), 3. Črtalič (Smarjeta), Pionirke — 1. Novince, 2. Kren (oba Vavta vas), 3. Krvin, 4. Likar (oba Sentjernej); dami — 1. Somrak, 2. Uhl, 3. Jevšek in 4. Pezelj. (A. V.)

KOČEVJE — Kočevska dejavnost je v Kočevju precej razgibana. Prirejajo tudi občinske kratke turnirje, na katerih igrajo kočevske ekipe. V počastitev dneva JLA so odigrali tudi namiznoteniški turnir, na katerem so sodelovali člani Partizana, Sledijo mladinci Partizana in SSD gimnazija. Rezultati — Partizan (mladinci) — SSD gimnazija 49:27, Partizan (člani) — SSD gimnazija 35:31 in Partizan (člani) — Partizan (mladinci) 55:46. (A. A.)

KRSKO BUDOKAI center iz Zagreba je sponzoriral vodstvo karate kluba v Krsku, da bo prišel japonski trener Arifur Shisutake (nosilec 6. DAN-a) s soprogom, ki je nosilka 3. DAN-a. Japonski trener je pripravil za hudoznariško karate reprezentanco, ki je na sedanjem evropskem prvenstvu zasedla prvo mesto. (L. H.)

SENOVO — Ob 25. obletnici DFD Svoboda je bila na Senovem odigrana žilovska simultanka, ki jo je igral mojstrski kandidat Hinko Jazbec iz Trbovelj. Simultanka je bila odigrana na 22 deskah, rezultat pa je bil 22:0 za Jazbca. (J. K.)

ZAGREB — V društvenih prostorih Prvomajski je BUDO-KAI center organiziral proslavo ob 10-letnici karateja na Hrvaškem. Predstavniki centra so med proslavo razdelili priznanja za priponilke k razvoju tega športa na Krvinskem in v Sloveniji. Zlato značko so prejeli turisti karateisti iz Slovenije. Med njimi sta Krstina Stane Iskra in Bojan Vukčević. V tekmovalnem delu so nastopili Krstina Ljuba Božovič, Volke Kupec in lastni republikanski prvak Bojan Vukčević. Kupec je bil izločen v prvem kolu. Božovič pa je prišel do polfinala. Bojan Vukčević je v prvem srečanju svojega nasprotnika premagal, vendar ni je poškodovan palec na desni roki, zato je odstopil od nadaljnjega tekmovalja. (L. H.)

KOČEVJE — V počastitev dneva JLA so priredili rezervni oficirji tekmovalje v srednje puško. Za se tekmovalja niso udeležili strelci iz Ribnice, čeprav so obljubili sodelovanje. Zaradi tega so tekmoval samo domače ekipe. V ekipni konkurenci je zmagala Strelska družina Kočevje (Kuznik, Hočvar, Šafar) s 320 krogi; drugo mesto so zasedli rezervni oficirji (Planinc, Luž, Prezelj, Fajnič) 279 krogov. Med posamezniki (100) Tone Hočvar (108) in ki so bili najboljši Viktor Kuznik in Šafar (103). (A. A.)

NOVO MESTO — Te dni so novomeški ljubitelji GOA odigrali prvi javni turnir. Prvi turnir so si s dvema točkama razdelili Janez Komelj, France Dragan in Jože Udir; tretji pa je bil Marko Picek. (J. U.)

SENOVO — Predsednik sevske Svobode Anton Pleternik je šestletni in podelil priznanja trem najprizadnejšim šahistom, ki so v zadnjih letih dosegli najboljši uspehi; priznanja so prejeli Mirko Jankovič, Jože Jančovič in Slavko Kožar. (J. K.)

KOČEVJE — Moški in ženski oddelek gimnastike pri kočevskem Partizanu so zelo dobro obiskani, saj imajo stare vodnike dela čez glavo. Velika pridobitev za gimnastiko v Kočevju je dvočlanska družina (Reuther) in deček Blažič, ki jih je društvo dobilo po svetovnem gimnastičnem prvenstvu v Ljubljani in širnih sredstev, ki so jih prispevala kočevska podjetja. (A. A.)

NOVO MESTO — V počastitev dneva JLA so novomeški šahisti odigrali hitropotezni turnir. Prva tri mesta so si delili Škerlj, Penko in Istenič s 8,5 točke, sledijo Picek 7, Mihč 6,5 itd. (J. U.)

Namiznoteniške igralko Kočevja Nada Rački, Neva Benčina in Vesna Vovk niso slabo zaigrale v prvi republiški ženski ligi, vendar več kot zadnjega mesta v tako zahtevni konkurenci res niso moge zasesti. (Foto: S. Dokl)

Jeseni je bilo bolj slabo

Končan je prvi del republiškega namiznoteniškega prvenstva za moške in ženske. Ekipi Novoga mesta in Kočevja se v močni konkurenci nista kaj prida odrezali. Novomeščani so na sedmem mestu, igralke Kočevja pa na petem.

V zadnjem srečanju so Novomeščani gostovali v Ljubljani in izgubili srečanje s Ilirijo s 5:0. Rezultat ni realen; ko bi bili Novomeščani drugače postavili igralce, bi lahko celo zmagali. Ilirija — Novo mesto 5:0 (Petronijević — Somrak 2:1), Nišavič — Kapš 2:0, Komar — Krnc 2:1, Nišavič — Somrak 2:0, Petronijević — Krnc 2:0.

V Kočevju pa sta se v zadnjem kolu srečala Kočevje in Fužinar s Raven. Gostje so brez težav zmagali.

Kočevje — Fužinar 0:5 (Benčina — Lešnik 0:2, Rački — Petraž 0:2, Vovk — Struc 0:2, Rački — Lešnik 0:2, Benčina — Struc 0:2).

KONČNI LESTVICI MOŠKE IN ŽENSKE LIGE (JESENSKI DEL)

1. Olimpija	7	7	0	35:6	14
2. Sobota	7	5	2	28:23	12
3. Ljubljana	6	4	2	23:16	8
4. Maribor	2	4	3	26:25	8
5. Triglav	7	3	4	21:24	6
6. Ilirija	7	1	5	16:23	3
7. Novo mesto	7	1	6	13:34	2
8. Lendava	6	1	5	13:35	1

1. OLIMPIJA	4	4	0	20:1	8
2. FUZINAR	4	3	1	16:11	6
3. TRIGLAV	4	2	2	12:14	4
4. ILIRIJA	4	1	3	13:15	2
5. PARTIZAN K.	4	0	4	1:20	0

Kršan Ivan Moisan, letošnji državni prvak v speedwayju, je letos edini dojenjski športnik, ki se lahko v članski konkurenci lahko ponosa s nastopom državnega prvaka. (Foto: S. Dokl)

Novomeščanke v Subotici

Mlade novomeške telovadke Anita Gajič, Lili Plantan in Maja Doki so prejšnjo nedeljo nastopile na velikem gimnastičnem pionirskem tekmovalju v Subotici za memorial Marice in Beis Ivančević. V konkurenci 36 telovadk iz Karlova, Sremske Mitrovice, Zagreba, Zenice, Novoga Sada, Subotice, Barča, Obrenovca, Skopja in Ljubljane so se solidno uvrstile. Čeprav niso ocenjevali ekipno, bi se Novomeščanke uvrstile na 4. mesto, med šestnajstimi ekipami.

Rezultati: 1. Dabovič (Sremska Mitrovica) 36,55; 2. Doki 34,25; 14. Gajič 33,30; 19. Plantan 31,45; itd.

Na posameznih orodjih so se uvrstile takole: v preskoku Gajičeva deli 2. mesto s solidno oceno 9,20; Doki je delila tretje mesto v parterju in bila četita na bradlji; Plantanova je bila v preskoku na 9. mestu.

Novo mesto : JLA 5:3

V počastitev dneva JLA je bil odigran namiznoteniški dvoboji med Novomeščani in pripadniki JLA. Zmagali so Novomeščani s 5:3. Rezultati: Somrak — Jozič 2:0, Kapš — Krnc 0:2, Pezelj — Mačkovič 2:0, Somrak — Krnc 0:2, Pezelj — Jozič 2:0, Kapš — Mačkovič 2:0, Pezelj — Krnc 0:2, Somrak — Mačkovič 2:0. P. U.

ČESTITKA

Vsem športnikom Dolenjske in športnim sodelavcem želimo srečno in zadovoljno novo leto ter se jim zahvalujemo za sodelovanje.

SPORTNO UREDNIŠTVO DL

Marina je deklica za vse

Marina Fla je najboljša odbojkarica Brestanice in nedvomno tudi Dolenjske. Za dalj časa je gonila sila ekipe, ki se je ravno letos, ko delajo v najslabših pogojih, izmenično uvrstila. Brestančanke so v jesenskem delu tekmovalja v samem vrhu, enako seveda računajo tudi spomladi. V zadnjem času je podjuzna Marina v ekipi za vse, saj je po odstopu njunovega vodje in trenerja

Marina Fla je najboljša odbojkarica Brestanice in nedvomno tudi Dolenjske. Za dalj časa je gonila sila ekipe, ki se je ravno letos, ko delajo v najslabših pogojih, izmenično uvrstila. Brestančanke so v jesenskem delu tekmovalja v samem vrhu, enako seveda računajo tudi spomladi. V zadnjem času je podjuzna Marina v ekipi za vse, saj je po odstopu njunovega vodje in trenerja

Mirka Mikelna poleg vodilne igralkice prevzela še mesto vodje za trenerja ekipe. Vse to pa je za mlado deklico še preveč, zato poslušajmo, kako razmišlja o bodočem delu: "Igralko imamo sicerkrat kar dovolj, saj je devet stalnih odbojkaric (Fabjanič, Kuselj I in II, Mlakar, Gomiljšček, Bajc I in II, Mozar in Fla), pričakujemo pa vključitev v ekipo tudi dveh mlajših: Zajevšnikove in Ferlinove. Težave pa so s trenerjem in tehničnim vodjem. Računamo na Janka Arsenaka, ki se je vrnil od vojakov in ima veselje do odbojke. Denarja nimamo veliko, vendar nam pomagajo delovne organizacije in občinska skupščina Krško. Bude bi imela stalno pomoč in podporo od Lisce — obrat Senovo. Ker nas več deklet dela v tem kolektivu, mislim da ne bi bilo napačno, če bi nosile tudi ime te znane tovarne. Jeseni smo vadile skoraj vsak dan, rade bi pa enako nadaljevale v telovadnici, vendar Partizan ne more najti skupnega jezika s vodstvom osnovne šole v Brestanici. Nam igralkam ni posebej razumljivo, da ne dobimo prostora za vadbo, ko pa vendar Brestančani izjavljajo, da ne dovolijo, da bi njihova dekleta slabo igrala v ligi. Če ne bomo imela urejene simke vadbe, potem bodočev res ne moremo pričakovati. Ne zamajmo nas osebni spori, me želimo igrati, ker imamo veliko volje."

Pionirju najvišji naslov

Končano je ekipno kegljaško prvenstvo Dolenjske, ki ga je brez večjih težav osvojila ekipa novomeškega Pionirja. Na drugem do četrem mestu so z enakim številom točk pristali Zelezničar, Krško in Krka.

Rezultati tekmovalnih kol: Pionir — Partizan 347:334, Lučnja — Rudar 338:336, Krka — Stari devet 390:272, Iskra — Vseh de-

V Krmelju za dan JLA

V počastitev dneva JLA sta bili v Krmelju dve športni prireditvi, srečali so se šahisti in rokometisti. V šahovskem dvoboju so šahisti Krmelja porazili Mokronog s 21:15, na hitropoteznem turnirju posameznikov pa sta bila zmagovalca Perhaj (JLA) in Sribar z 9,5 točkami, sledijo Videčnik, Kos, Hočvar 8,5 itd. Pionirji in pionirke Krmelja in Trbišča pa so se srečali v rokometu. V obeh tekmah so bili Krmeljski boljji, saj so pionirji zmagali s 13:0, pionirke pa s 5:1. B. DEBELAK

vet 353:351, Rudar — Krško 351:305, Partizan — Zelezničar 371:327.

KONČNA LESTVICA:

1. Pionir	10	14	4	5044:4074	36
2. Zelezničar	18	11	7	5720:5414	22
3. Krško	18	11	7	6384:6204	22
4. Krka	18	11	7	5446:5461	22
5. Lučnja	18	10	8	5387:5317	20
6. Iskra	18	9	9	4769:4919	18
7. Rudar	18	7	11	5006:5236	14
8. Partizan	18	7	11	5294:5285	14
9. Vseh d	18	7	11	6051:6178	14
10. Stari d	8	3	5	4183:5942	6

J. M.

Garnizija Novo mesto : rezervni oficirji 5:5

V počastitev dneva JLA je bilo šahovsko srečanje med pripadniki JLA in rezervnimi oficirji. Srečanje se je končalo 5:5. Rezultati: Nestorovič — Penko 0:1, Apostolovski — Škerlj 0:1, Tasič — Šitar 0:1, Kazakovič — Tisu 1:0, Darkovič — Golež remi, Prašević — Poljanšek remi, Tatalovič — Verbič 0:1, Mikeliu — Kobaš 1:0, Dudovič — Božovič 1:0 in Bevo — Gregl 1:0. J. UDIR

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše žene, mame in stare mame

JOŽEFE LUKŠIČ

borke NOV

iz Ulice Mirana Jarca, Novo mesto

se najlepše zahvalujemo vsem darovalcem cvetja in vencev, zastopnikom ZB NOV, tov. Stibriču, tov. Klobučarju in tov. Švajgerjevi za poslovilne besede. Zahvaljujemo se dr. Vodniku za skrb v času njene hude bolezni, pevskemu zboru »Dušan Jereb«, Gorkičevim, Tomičevim, Bričičevim, Dragi Klevišar in Gutmanovim. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo v tako velikem številu spremlili k njenemu zadnjemu počitku

Zalujoči:

mož Jože, hčerki Majka in Silva, snova Jože in Janez z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža in očeta

MIRKA DAJČMANA

iz Gabra 13 pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so ga spremlili na zadnji poti ter darovali vence in cvetje. Posebna zahvala zdravnikom in sestram internega in kirurškega oddelka novomeške bolnice, ki so mu lajšali bolečine. Zahvala tudi kolektivu DINOŠ iz Novoga mesta ter ZB, SZDL Semič in društvu upokojevcem. Najlepša hvala godbi iz Crnomlja, pevcom iz Semiča ter govornikom za poslovilne besede. Vsem še enkrat topla zahvala.

Zalujoči: žena Tončka, sin Marjan in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustil dragi sin, brat in stric

MIROSLAV STARIČ

iz Mrzle luže 8

Zahvaljujemo se prijateljem, sorodnikom in sosedom za podarjene vence in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti in nam izrekli sožalje. Iskrena hvala zdravnikom kirurškega oddelka novomeške bolnice, prof. dr. Bajcu, dr. Savlju, dr. Novakovi in vsemu strežnemu osebju. Zahvaljujemo se kolektivu železniške postaje Ljubljana-Mostje za podarjeni venec, spremstvo, poslovilne besede in žalostinke ter pomoč, ki so jo naklonili. Enako se zahvaljujemo PGD Velika Loka, KUD Velika Loka za organizacijo pogreba, poslovilne besede in vence ter gospodu delkamu iz Trebnjega za poslovilne besede in opravljene pogrebne obrede.

Zalujoči: oče, mama, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

Mrzla luža, 18. decembra 1970

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta

FRANCA ŠKODA

iz Straže 26 pri Raki

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ki so ga spremlili na zadnji poti, mu poklonili cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo sosedom Grozinovim, Zabkarjevim, Šiškovim, ki so požrtvovalno pomagali med pokojnikovo boleznijo in nam tudi sicer nudili svojo pomoč.

Zalujoče hčerke: Marija, Lojzka, Anica, Ivanka in Rezi ter vnuk Franci

ZAHVALA

Ob bridki izgubi drage hčerke in sestre

MIHELCE SMOLIČ

iz Novoga mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremlili na zadnji poti, darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so sočustvovali z nami in nam izrazili sožalje, posebno pa delovnemu kolektivu Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto, pevcom in gospodu župniku.

Zalujoči: mama, brat in sestre

Orehovec, 22. decembra 1970

Prisvajal si je davke in prispevke

«Bil sem okraden,» je trdil Miklič pred sodniki, dokazi pa so govorili drugače - Sodba: 3 leta strogega zopora, obtoženi mora povrniti prilasčeni denar davčni upravi in krajevnim skupnostim, tri leta po preteku kazni ne bo smel opravljati svojega poklica

Leta in leta je Polde Miklič, davčni izterjevalec novomeške uprave za dohodke, pobiral davke in prispevke od kmetov na šentjernejskem območju. Ravnal se je po vpeljani praksi, da je denar, pobran prejšnji teden, prinesel na upravo v začetku naslednjega tedna. Veljal je za marljivega izterjevalca, njegovi odnosi do kolegov, zadolženih za druga območja, in nadrejenih so bili dobri. Tu in tam jih je že slišal, vendar le takrat, če je izterjava na njegovem območju zašepala. Kaj drugega pa mu niso imeli očitati.

Do letos so bili prepričani, da v Mikličevem delu ni nič takega, da bi bilo treba pred njim povzdigniti glas ali ga celo klicati na odgovor. Ko pa je šefinja uprave za dohodke Albina Ferbežar ugotovila, da je Miklič šele 12. januarja oddal v Novem mestu denar, ki ga je pobral že leta 1969, je hotela vedeti, zakaj se je to zgodilo. Miklič se je 19. januarja spet oglašil v Novem mestu in tedaj ga je hotela šefinja poklicati na zagovor. Naneslo pa je, da je bilo tedaj na upravi precej strank, kar je Miklič izrazil in se izmuznil. Že naslednji dan pa je na svojem domu v Šentjerneju dvema uslužbencema uprave za dohodke priznal, da mu manj ka denar. Začel je trditi, da mu je nekdo že leta 1967 vzel 40.000 dinarjev. Po njegovem naj bi se bilo to zgodilo neko soboto, ko je bil nujno poklican v Novo mesto. V času, ko je bil zdoma, naj bi bil neznanec vdrl v njegovo fotografsko delavnico v Šentjerneju in iz mizaega predala vzel denar. Ker pa izgovoru niso verjeli - vsak drug bi takoj prijavi tativno, ne pa čakal tri leta - so takoj uvedli preiskavo. Ta je že spotevka potrdila sum, zato so Mikliča suspendirali.

V preiskavi so kmalu razvzvali način, ki ga je Miklič uporabil za prilasčanje družbenega denarja. Kdaj je začel spravljati tuj denar v žep, v preiskavi niso mogli natančno ugotoviti in tudi finančni izvedenec ni vedel pravega odgovora na to vprašanje. Na dan je prišlo le, kako je Miklič prikrival primanjkljaj. To je delal tako, da je s pozneje pobranim denarjem odvajal na upravo za dohodke davščine, ki so mu jih kmetje že prej plačali. Zato je bil z oddajo denarja nenehno v zaostanku. Zakaj tako, pa so ugotovili šele v preiskavi.

Miklič si je prilastil 40 tisoč 680,20 din: 36.320 din od pobranih prispevkov in davkov v šentjernejskem okolišju, 4 tisoč 160,20 din pa od krajevnih samoprispevkov, ki jih je pobiral za krajevne skupnosti Šentjerneje, Skočjan in Orehoveca.

Protj Mikliču so zaradi tega uvedli sodni postopek. Javni tožilec ga je obtožil za kaznivno dejanje grabeža po členih 255/1 v zvezi s členom 322/II KZ, za kar je predvidena najmanjša kazen pet let strogega zopora.

Obtožen Miklič tudi na glavni obravnavi 15. decembra na novomeškem okrožnem sodišču ni priznal, da si je denar prisvojil. Vstrajal je, da mu je bil denar ukraden, prejšnji zagovor, ki ga je pripravil za preiskavo, pa je nekoliko spremenil. Vse to pa za sodišče ni bilo dovolj prepričljivo, zato ni verjelo njemu, ampak dokazom v obtožbi, in mu je tudi izrekli kazen: obsojen je bil na tri leta strogega zopora, s tem da mora vrniti prisvojeni denar, razen tega pa še tri leta po preteku kazni ne bo smel opravljati svojega poklica oziroma delati na delovnem mestu, kjer bi imel opraviti z družbenim premoženjem. Na manjšo kazen, kot je sodišče odločilo zato, ker ne gre za velik grabež in ker mora Miklič dejansko skrbeti za dve družini.

Na to, da je sodišče spoznalo Mikliča za krivega po obtožbi, so nedvomno vplivale tudi nekatere okoliščine in dejstva od leta 1967 dalje oziroma od takrat, ko naj bi se bil v sblagajnic šentjernejskega izterjevalca zaradi tativne pokazal primanjkljaj. Razprava je namreč pokazala, da si je Miklič kljub razmeroma majhnim osebnim dohodkom, ki jih je njegova fotografska delavnica le malce povečala, nekajkrat omislil življenje sva veliki nogi. Tako si je med drugim privoščil silvestrovanje celo v Opatiji, kupil je osebni avtomobil itd., skratka, imel je izdatke, ki jih njegovi dohodki iz delovnega razmerja in popoldanske obrti (fotocamater) niso mogli pokriti.

Na to, da je sodišče spoznalo Mikliča za krivega po obtožbi, so nedvomno vplivale tudi nekatere okoliščine in dejstva od leta 1967 dalje oziroma od takrat, ko naj bi se bil v sblagajnic šentjernejskega izterjevalca zaradi tativne pokazal primanjkljaj. Razprava je namreč pokazala, da si je Miklič kljub razmeroma majhnim osebnim dohodkom, ki jih je njegova fotografska delavnica le malce povečala, nekajkrat omislil življenje sva veliki nogi. Tako si je med drugim privoščil silvestrovanje celo v Opatiji, kupil je osebni avtomobil itd., skratka, imel je izdatke, ki jih njegovi dohodki iz delovnega razmerja in popoldanske obrti (fotocamater) niso mogli pokriti.

BLAGAJNICARKA VAJENSKE ŠOLE V SEVNICI OBSOJENA

Z oskrbninami si je polnila žep

Nečisto poslovanje Danice Medved odkrito ob polletni inventuri

23-letna Danica Medved iz Praprotnega št. 17 si je kot blagajničarka vajenske šole lesne stroke v Sevnici od 1. septembra 1960 do 31. julija 1969 prisvojila 15.133,20 din. Denar je jemala od vplačil za oskrbino gojencev šole, od vplačil za prodana skripta in drugih prejemkov. Razen tega je uničila blagajniška potrdila o vplačilu oskrbnine za 55 gojencev in račune petih upnikov šole.

Medvedova je prišla v to šolo 1. aprila 1968. Postala je blagajničarka, računovodkinja in knjigovodkinja. Do sredine julija 1969 je bilo njeno delo vsaj navidezno v

Drzni pohod z mladoletnikom

25-letni Marko Hudorovac je dobil za štiri kazniva dejanja štiri leta in šest mesecev strogega zopora. Okrožno sodišče mu je sodilo za izsiljevanje, telesno poškodbo s trajnimi posledicami, lažno telesno poškodbo in veliko tativno. Dejanja je Marko zagrešil v začetku julija 1970 v okolici Rake na Dolenjskem, kjer imajo Cigani svoje taborišče. Skupaj z mladoletnikom C. J. je Cigan Marko vionil v nenaseljeno hišo Ivane Turšič, od koder sta odnesla nekaj manjših reči. Nato sta v hiši Franca Jordana na Dednem vrhu zahtevala hrano, pijačo in orožje. Gospodarja je Marko napadel, da je moral zbežati in poklicati na pomoč sosedo. Ko se je kasneje Jordan približal Marku in zahteval, naj izgine, ga je le-ta udaril z motičko po glavi in ga nevarno ranil. Nato je z otroko udaril še Franca Kojana. Sodišče je po izreku kazni Marku Hudorovcu podaljšalo pripor do pravomočnosti sodbe.

S fičkom podrl pešca

16. decembra zvečer je Novomeščan Jože Pelko s preveliko hitrostjo vozil fička po novomeškem mostu in pred prehodom za pešce na kandijski strani podrl 20-letnega Jožeta Kralja in 16-letnega Olgo Lužar, oba iz Novega mesta, ko sta prečkala cesto. Pešca sta dobila pri padcu poškodbo, odpeljali so ju v bolnišnico, tam pa so ju pridržali na zdravljenju.

REZERVIRANO

Prišli smo v čase, ki jih je bilo že dolgo pričakovati. Stevilo avtomobilov in drugih vozil je tako naraslo, da je dandanašnji na cestah že prava gneča. Ni zaman onega ana Stejkov Stejuc pri Majolki dejal, da ima že skoraj vsak bodoč svoj vozilo in da bo odslej vedno več veljal isti, ki jo drobi peš. Je že tako. In človek bi se na vse nekako navadil, če bi ugodje na kolesih spremljali tudi drugi, postranski užitek. Tako pa se ti primeri, da se znajdeš v prometni zagati, iz katere ne moreš, in ne preostane ti drugega, kot da zapustiš vozilo in greš naprej - peš.

Ob cesti je stala velika hiša, ob njej je bil pločnik, ob njem pa še precej prostora.

«Semle se zrinem,» si je rekel Sirk, ki je bil poprej s svojim avtomobilom že pol ure krožil po mestnih ulicah, da bi našel primeren prostor za parkiranje. Zadovoljno je ustavil, slezal iz avtomobila in krenil v srce mesta. Vozilo je pustil, kot je bilo; vžiric z veliko hišo, nikjer nobenega znaka.

Ko se je vrnil, ga je na avtomobilu čakal skromen listek. Na njem je bilo upozorilo, da je storil prekršek, in sicer s tem, da je nepravilno parkiral. Zraven je bilo tudi vabilo, naj se zgleda na postaji milice. Značajan, kot je bil, se Sirk, na postaji ni zgledal in tako je kmalu dobil zeleno pozivnico.

«Nisem nepravilno parkiral.»

«Parkirati ste na mestu, rezerviranem za druga vozila.»

«Rezervacija ni nila nikjer vidna.»

«O, pač. Na vozišču ob pločniku je bila narisana velika črka R, pa se v krogu je bila.»

«Človek, ki pripelje po cesti, ne razbere obrabljenosti in zlizane črke na vozišču. Sicer pa črka R zame ničesar ne pomeni...»

«Kako da ne, saj je vendar jasno.»

«Meni ne. Zakaj naj bi pomenila prav - rezervirano? Zakaj ne morda - radio... ali morda Rdeči križ... ali navsezadnje restavracija?»

Zakaj neki ne?

JAKA PRAVICNIK

JAKA PRAVICNIK

POTA IN STRAŠNA POKOPIVA

DEŽURNI POROČAJO

MILIONIKI PREGNALI BE-RACE - Trebanjski milijniki so pred kratkim v Dolenjski vasi pri Čačini prijeli Djevuša Salmovca, Rastna Daljeviča in Dušana Musiča (vsi trije so iz Bijeljine), ker so v vasi boravili in se pri tem predstavljali za štrve poplav, čeprav to niso. «Poplavljenec» so predali sodniku za prekršek.

MED OBIŠKOM OB MOPED - Jože Kojlar iz Čestitice pri Otočcu se je nedavno tega s mopedom zapeljal na obisk v Lesnico. Vozilo je pustil na Siskovem dvorišču, ko pa se je hotel spet odpeljati, mopeda ni bilo več. Neznavec se je z njim odpeljal in Kojlarja odškodoval za 1.500 din.

SLABI ŽIVCI V GOSTILNI - Ahmed Karajković se je pred dnevi v Črnomlju opil. Ko je bil v švajcarski gostilni, so mu pod vplivom alkohola popustili živci in je začel masirati. Milioniki so ga odvedli in ga pridržali do iztečitve. Karajkoviča bo na zagovor poklical tudi sodnik za prekršek.

VINJEN ZA VOLANOM - Novomeški milijniki so pridržali do iztečitve Miroslava Benčina, ker je vinjen vozil osebni avtomobil poleg tega pa se tudi neupodobno vedel. Benčina se bo moral zaradi tega zagovarjati tudi pri sodniku za prekršek.

ZGORELA LESENA HIŠA - V Vitanosu je 20. decembra zgorela do tal lesena hiša št. 16. Ista Aleja Simoničič. Lastnik je rešil le nekaj preostankov. Varok za požar je raziskujejo. Škoda so ocenili na 20.000 din.

DENAR IZGINJA IZ STANOVANJ - Na novomeški postaji milice se je v zadnjem času nabralo več prijavi o tativnih delih v stanovanjih. Miliki Pečič z Mestnih njiv je bilo od 17. do 19. decembra ukradeno iz omare v spalnici 1.800 din. Lovro Kopac iz Šablje vasi, ki je denar tudi hranil v omari, je bil ob 900 din. Stanko Budman z Mestnih njiv je bilo 80 din vzeto iz torbice, ki jo je imela v predstvi. Odškodovanec so povedali, da so v času, ko jim je smonil denar, videli Ciganke, okoli hiš.

DIVJI PLES NA PRVEM SNEŽU - Prvi sneg 22. decembra je prinesel in prekršil računo marsikateremu avtomobilistu, ki svojem vozilu še ni nataknil zimskih gum ali verig. Vozil ni samo zamazalo, ampak jih je tudi vrzelo po mili volti. Nesreče so bile seveda neštetne, ubosti pa jim niso mogli niti izkuleni vomiet. Nekaj prauk je bilo v Novem mestu in drugih naseljih s gostejšim prometom, medtem ko so z avtomobilne in drugih zasneženih cest poročili tudi o pravem plesu vozil, na splošno vstopnih prometnih milijniki so na več delih avtomobiliste čisto izločili iz prometa vsa telesa vozila.

S STRAŠILNO PISTOLO MED GOSTI - Novomeški milijniki so 22. decembra prišli v hotelu Kandija Huselina Kaliternoviča, ker je strjel s strašino pištolo in vznemirjal goste. «Junak s Dnjeva zahodae bo moral tudi pred sodnika za prekršek.

NI MIHU V SAMSKEM DOMU - 22. decembra so novomeški milijniki pripravili do iztečitve delavca Marka Patkoviča, ker se je vionen pretapal v samskem domu v Briljani.

FICKU SNEH KOLESI - V noči na 22. december je neznanec ukradel s peca Načeta Komljanca iz Novega mesta zadnji kolesi. Lastnik vozila je odškodovan za 1.000 din.

Smrt zaradi poledice

21. decembra ob 17.45 se je zaradi poledenelste ceste v Mrtnovah pri Kočevju smrtno ponesrečil voznik osebnega avta Anton Osvald, sopotnika Antona Zindro pa so težko poškodovanega prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Oba ponesrečenca sta doma iz Zadolja pri Ribnici.

Do nesreče je prišlo, ko je avto zaneslo s poledenelste ceste, da se je dvakrat preobrnil in trčil v drevo. Med prevračanjem sta Osvald in Zindra padla iz avta. Osvald je - kot domnevajo - trčil še z glavo v drevo, kar je bilo zanj usodno. Na vozilu je za okoli 10.000 din škoda.

Zakaj je umrl Božič, premikač v Sevnici?

Vodja premikalne skupine Alojz Povhe, doma z Dedne gore pri Studencu, pogojno obsojen

25. oktobra 1969 v večernih urah je delala na sevnjski železniški postaji premikalna skupina, ki jo je vodil 28-letni Alojz Povhe iz Dedne gore št. 5 pri Studencu. V skupini sta bila Povhetu podrejena premikača Janes Kerne in Anton Božič. Na devetem tiru, na katerem je delal Božič, je stal pokvarjen vagon BS 31191. Na ta tir so ga med premikanjem spravili s potoega tira, da je lahko najz zapeljaj vink iz Novega mesta. Vagon BS 31191 na enem koncu ni imel odhijača, prehodna ploščad na njem pa je bila spuščena. Ko je hotel Božič ta vagon pri premikanju na devetem tiru speti s platonerjem (vagonom RS), ga je spuščena ploščad zadela v prsi. Rana je bila smrtna, zato je Božič - bil je doma iz Zurkovega dola - takoj po nesreči umrl.

Odgovorni vodja Alojz Povhe je bil obtožen, da je neposredno kriv za to nesrečo, ker Božiča v skladu s predpisi o higienskih in tehničnih varnostnih ukrepih in v skladu s predpisi, ki sicer veljajo na želenici, ni opozoril, da je v kompoziciji vagonov, ki

so jih pripravljali, za na pot, tudi pokvarjen vagon.

Obtoženi Povhe je med preiskavo vstrajal, da je bil Božič za nesrečo sam kriv, češ da je bil premalo previden. Povhe je tako trdil tudi pred kratkim na novomeškem okrožnem sodišču, kjer je odgovarjal za dejanje. Poudaril je, da je bil Božič pravilno opozorjen na nevarnost in da je pravzaprav on kršil predpise.

Sodišče je skrbno pretehtalo vsa dejstva in Povhetu izreklo kazen 10 mesecev zopora, vendar pogojno za dobo treh let. Pri odmeri kazni je upoštevalo težo dejanja in stopnjo malomarnosti obtoženega v času, ko je prišlo do tako hude nesreče.

Mopedist je umrl

19. decembra zvečer se je Alojz Mavsar peljal s mopedom od Leskovca domov v Golek. V Leskovcu ga je zaneslo, da je zapeljal s ceste, tresnil v telefonski drog in oblašal nezavesten. Med prevozom v brežiško bolnišnico je umrl.

Umrla v sploščeni „škodi“

Pri avtomobilski nesreči 16. decembra popoldne na avtomobilski cesti pri Šentjurju je umrla 26-letna Mi-helca Smolič, referentka Zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu, Slava Pavlin in Marica Ivanetič pa sta bili ranjeni. Gmotne škode je bilo za 35.000 din.

Novomeščanke so se vračale s službenega potovanja v osebni avtomobilu «škoda», ki ga je vozila Slava Pavlin. Pri Šentjurju se je Pavlinova odločila za prehitvanje italijanskega tovornjaka s prikolico tedaj, ko

je nasproti privozi tovornjak s prikolico koprskere regije. Voznik koprskega vozila Franjo Ivič je zavrl in se umikal na desno, medtem pa je novomeški osebni avtomobil še zadel v eno izmed koles. «Škoda» je potem odbilo v italijanski tovornjak. Voznik Daniele Pahor je izgubil oblast nad krmilom, zato je tovornjak s prikolico zapeljal s ceste in se prevrnil na streho. Skoraj v istem trenutku je ob njem pristala, prevrnjena na streho, tudi «škoda». Bila je močno sploščena.

Portret tega tedna

Nosilec „rumene majice“

Rumena barva je postaršarska barva, zakaj ne bi torej rekli po kolesarsko, če gre za tekmovanje. Nabitost novih naročnikov pa je tekmovanje, v katerem se od etape do etape ne ve natanko, kdo bo končni zmagovalac. »Rumeno majico« je zdaj prevzel 20-letni Božo Kuzmički s Pečja pri Sevnici, ki si obeta nabrati toliko naskoka, da jo bo nosil do konca. To pa bomo še videli, saj tudi kolesarji pravijo, da je treba čakati do cilja.

Božo je skromen, priljubljen fant, sevnjski poštar, ki si je v dveletnem službovanju nabral znanec in prijatelj kot malo. Tak je pač njegov kruh in njegov znanaj.

»Bi povedal za skrivnostni tolikšnega nenačelnega uspeha, ki je v dobro listu in zbiralcu?«

Božo je brez pomisleka odgovoril: »Tako rekoč vse ljudi poznam, vsi vedo, da zbiram, spodbujam

jo me in mi celo pomagajo nagovarjati ljudi, naj naročijo časopis. Kako bi se sicer moglo zgoditi, da sem en večer dobil v gostilni Kragl v Sevnici recni in piši 32 novih naročnikov.«

»Pa bodo vsi ti tudi ostali naročniki?«

»Kar sem jih jaz pridobil, lahko zanesljivo trdim to. To pa je odvisno tudi od vas, ki časopis pišete.«

»Ali pridobivaš nove bralce mimogrede v službi ali se morda potrudis še posebej?«

»Večino novih naročnikov sem pridobil posebej, v popoldanskem času, po službi, zavijem v Liscu ali Jutrzanjo. Tam je dosti deklet, ki kar dobro zasluži, ustvarjajo si družine. K družini pa vendar spada stalen časopis.«

»In kako je z denarjem? Je ljudem list predrag?«

»V Liscu in drugih podjetjih nimajo takih pripomb, drugače pa je povsem. Posebej ljudem povem, da se časopis v prihodnjem letu ne bo podražil. Vsakemu rečem pač tisto, kar mislim da bo vplivalo nanj, da se bo odločil. Stajercem pravim: berite kranjski časopis, kaj piše o vas.«

»Imajo bralci pripombe k pisanju?«

»Povem po pravici: večinoma ga pohvali, nekateri pa imajo tudi pripombe, da je o naših krajih v njem še premalo, da mora list še pogumneje vrtati za resnico.«

»Boš z zbiranjem še nadaljeval?«

»Bom, saj želim. Iz notranjega žepa pri sukničju je potegnil kop podpisanih naročilnic, ki jih bo uredništvu poslal te dni.

M. LEGAN

„Skakači“, srednjeveški hipiji

Prvi striptiz je bil verjetno na prižnici, izvedel pa ga je moški

Ko sva se pred kratkim z Justino Jagodič, ki zbira zgodovinsko gradivo o Velikih Laščah, pogovarjala o zgodovini Lašč, sem se spomnil:

— Letos praznujejo Lašče 500-letnico; prihodnje leto bo praznovalo Kočevje 500-letnico mesta, Nova Štifta pa 300-letnico cerkve.

— A veste, da je bila pri Novi Štifti najprej skakaška cerkva? Saj veste, kdo so bili skakači? — me je vprašala tovarišica Jagodičeva.

Priznal sem ji, da ne vem. Potem se je razgovorila:

— Skakaštvo je bilo na vrhuncu leta 1584, trajalo pa je vse do leta 1622. Začelo se je na Tolminskem, zajelo vso tedanjo Kranjsko in Stajersko, skratka vso današnjo Slovenijo.

Takrat je bila pri nas velika stiska, gospodarska kriza, verska reformacija in še Turki so vpadali. Ljudje so bili popolnoma zmedeni, prestrašeni in polastila se jih je nekakšna histerija.

Nekateri so imeli privide, drugi so se mučili. Običajno so pri tem skakali in se valjali, zato so jim ljudje rekli skakači. Nekateri so se izdajali za Kristusa, nekateri pa so trdili, da se jim je prikazala Marija in jim velela postaviti cerkev. Prav slednje se je zgodilo tudi pri Štifti.

»Skakači« so zbirali denar in postavljali kapelice, lesene cerkvice in celo samostane. Seveda so bili med njimi tudi lumpje, ki so zbirali denar za postavitev cerkve, shranili pa so ga v svoj žep. Prav zato so posvetne oblasti skakaštvo prepovedale in celo ukazale podreti že postavljene cerkve — tak je bil primer tudi z Novo Štifto — in prepovedale postaviti nove. Tako skakači niso smeli postaviti samostana na Slivnici, v Ponikvah in na Poljanah pa so skakaške cerkvice požgali.

»Skakači« so med drugim prirejali nočne sestanke in celo prave orgije. To se je dogajalo kar v cerkvah. Tako

vori, dokler ni ostal krojač nag na prižnici.

»Skakači« so seveda izgubili, ker jih je cesar Ferdinand zelo strogo kaznoval. Se počeni so se izmazali tisti, ki so morali le razovarjati ladje v pristaniščih ali pa oditi na galeje.

»Vsaka doba ima svoje skakače ali pa hipije.« je za zaključek povedala zgodovinsko resnico Justina Jagodič.

JOZE PRIMC

1543 novih naročnikov

Od 1. novembra do 25. decembra 1970 se je števílo novih naročnikov našega lista povzpelo na 1.543.

Po občinah: Novo mesto 496, Sevnica 265, Krško 240, Brežice 106, Trebnje 98, Črnomelj 81, Kočevje 45, Metlika 23 in Ribnica na Dol. 13. — Iz raznih pošt po SRS in SFRJ smo dobili 134 novih naročnikov, iz tujine pa 42.

Najboljši pismonoše v akciji: Božo Kuzmički, Sevnica — 220 novih naročnikov; Mustafa Suljagič, Novo mesto — 190, Jože Radešček, Sentjerne — 128, Martin Stopar, Podbočje — 76 in Franc Znidaršič, Novo mesto — 49 novih naročnikov ted.

Več o akciji: v prihodnji številki!

BRANILI SO SE, KOT DA BI ŠLO ZARES. V soboto, 19. decembra, so prebivalci krajevne skupnosti Mirna doživeli vojaški napad, ki so se mu z vsemi močmi postavili po robu. O vaji pišemo na 9. strani. Na sliki: predsednik občinske skupščine Trebnje Ciril Pevec v razgovoru s polkovnikoma Kraševcem in Slapnikom ter podpolkovnikom Gregoričem. (Foto: S. Dokl)

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Smolinjski zvonovi pojo

— Smolinjski zvonovi pravi milo pojov, vsikljali smo Smolinjce 10. prv. meseca nedeljni dan. Saj smo jih pa tudi željno pričakovali! Bilo nam je, kakor bi nam bili za naše srce vzeli ljube, prisrčne znanice, ko smo stare zvonove nekoliko več knjor za polovično ceno odposlali znani ljubljanski tvariči Albert Samassa, pričakujoč novih Novi zvonovi! Po osli soseski dolgo časa preje in pozneje ni bilo skoro druge govornice, kakor o novih zvonovih, ki smo jih vsakršno pričakovali. Staro in mlado se je zanimalo za nje: saj bodo večino njih spremili k sednjemu počitku, ko nam poteče ura življenja! In prišel je tisto sašeljni dan. Vnetost in zanimanje vrlih Smolinjcev je bilo pravzaprav še prevetljivo. Ne da bi povprašali, ali so zvonovi že došli ali ne, zaupali so trdnicni brzojavci, da zvonovi dojdejo 9. nov. ob 11. uri dopoldne, so se odpravili ovsenari in našli spari na kolodvor. Ali kolikoli razočaranje, ko za zaželjenim vlakom ni bilo še boji zaželjenih zvonov! Čutili so jih do popoldanskega vlaka, ali tudi tedaj hlapon ni izpolnil njih prisrčne želje. Vrnili so se žalostni domov.

■ (OSEBNE VESTI) — Gosp. dr. Milica Škerlj, avskultant v Novem mestu je imenovana sodnim pristavem v Mikronogu, in avskultant gosp. dr. Metod Dolans sodnim pristavem v Novem mestu.

■ (STOLETNICA) — največjega slovenskega pesnika Franc Prešerna slavila se je dne 3. decembra med Slovenci na prav dostojen način, kakor je po krajevnih razmerah tu in tam mogoče bilo. Najlepša čast pa se bo skazala slavnemu moški s spomenikom, ki se ima postaviti v središču Slovenije, v našem glavnem mestu Ljubljani. Spomenik bo napravil naš rojak gospod Ivan Zajec na Dunaju, ter ima biti prvi umotvor.

■ (O VOLITVAH) — Pretečeno sredo bilo je vse po naši dožeti na nogah. Bile so volitve v državni zbor, in sicer v V. ali splošno kurijo. Zmagal je s silno večino od kandidatov narodna stranice priporočen kandidat gosp. dr. Ivan Sušteršič.

■ (NOVA POSTNA ZVEZA) — med Kočevjem in Črnomeljem prične 16. t. m. Iz Kočevja gre pošta zjutraj ob 3.30 in pride v Črnomelj ob 9.30 in v Metliko ob 11. uri. Iz Črnomlja gre pošta tudi zjutraj ob 3.30 in pride v Kočevje ob 10.15. S tem je Belokranjcem vrlo vsrečeno, ker dobijo pošiljatev za pol dneva hitreje, nego doslej.

■ (S SIRAJSKO ZADRUGO) — namestitev osnovati v Trebnem. Poljedelsko ministrstvo je obljubilo dati 800 kron podpore v dveh obdobjih, ako se zadruga istinito otvori in pri trgovinskem registru okrožno sodnje v Novem mestu vpiše.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC 25. decembra 1970)

na črnem kontinentu

9. No, ostro Paradižnikovo lovsko uho ni ostalo gluho za skrito nevarnost v grmovju. Z daljnogledom je tudi on ošinil položaj in siknil skozi zobe poveleje: — Na tla! Obkoljena sva! In še je siknil: — Branila se boval Vkopava! V rokah Paradižnika in Paradižnice sta se

znali dve kratki priročni tab pesek je pričel frčati izza avrov je nastajal na plaži. Komandantu na oni strani šeči tak razvoj vojaškega polož mu ptička uhajata iz rok — le vami ju bo mogoče izvleči iz

sprejeti skupščine je izredno veliko. Petriča lo SZL se vrbrežiti gust Novote šestnašine, vidil. V jeten. se izka pustom nuzanje 15 par. shil m so e. redko lo slab ppadh. rana. a svoje i. koliko ko me bi od sebet: zdrav. Iman nje, ki tali na ko bo le pol predset ščine i nj bi tudi. In in zup.

NE H PA

Odločen sklep je trebanjska občinska na, ko je dovolila klavine v šentrupeški. Ima le rahlo pojivost: proti predpi-

Novinar Slavko Doklino mehkega srca. Pravi tudi takrat, ko gre za natika na trnek le bave...

V metliški občini so pričakovali od Egona, ki naj bi poštivil del in sindikata. Zelo smučujejo vedno je no oblečen!

Odbornik inž. Avstnar, sicer direktor časa, je bil na tretji od tih sej občinske skupščine, pa se je opravičeval mu pošlilo pri- tololetni počitek...

V Novem mestu so dali z novoletnim vo- mlako se je ob za- nih cenah podražilo za...

Znat je treba, so mi- metliški kosarkarji, ki zadnjem letu iredno smagali. Čeprav ni bi- ših od njih, ne bodo ker bo liga reorganizir- deti ta čas reklamira izdelke po televiziji...

Mnogi me sprašujejo, tobo neki sem že tuel, se niso zaprti. Da ne tovarjal vsakemu po- zaenkrat sem žio, brez tožbi!

vanstvo vpraša- bi ga lahko preteh- kakem simpoziju: ka- e Metliški ravnatelj so- št št srečno novo leto žniku občinske skup- u obratno? Na simpo- ziju morali povabiti ana Zeleta, ravnatelja...

oniški lopatici in ta. Ličen strelski poveda ni bil pov- zaja. Videl je, da še s krvavimi žrt- larkov.

Cveto Križ spet na delu

Komaj je spet začel zbirati naročnike, že je dal v koš kočevske in ribniške poštarje

Kočevski poštarji se v sedanji akciji zbiranja novih naročnikov žal niso posebno obnesli, zato smo zaprosili, za pomoč prekaljenega Cveta Križa iz Kočevja, ta je v dveh tednih zbral 15 novih naročnikov ali skoraj pol toliko kot vsi poštarji v kočevski občini v sedmih tednih. Daleč za seboj pa je pustil vse ribniške poštarje, ki so v sedmih tednih nabrali le 11 naročnikov.

Seveda je Križev uspeh še večji, če upoštevamo prezaposlenost v redni službi, da dela pri kočevski godbi in vodi svoj ansambel, ki ga je ustanovil pred letom dni. Naročnikov tako ne more nabirati druge dni, kot ob sobotah in nedeljah.

Cveto Križ meni, da imajo v kočevski in ribniški občini na podeželju že skoraj v vsaki hiši naročen Dolenjski list, to pa žal, še dolgo ni res, le v obeh občinskih središčih je naročnikov še obšutno premalo. Ljudje, ki se preselijo v Kočevje in Ribnico iz drugih občin in republik, se še po mnogih letih ne naročijo na naš časopis.

Seveda bi bilo nabiranje naročnikov po izkušnjah Cveta Križa tudi v Kočevju in Ribnici lažje, če bi objavljali napete romane, vsak teden križanke, če bi pri pisanju o kriminalu prestopnike objavljali s celimi imeni in če bi objavljali predvsem zanimivo in napeto branje.

Volkovi odnesli celo kožo

»Pufler« ni nosil krogel naravnost

Poročali smo že o šestih volkovih na Travnici gori. Pred kratkim se je zbralo 28 najboljših lovcev iz treh lovskih druženj iz ribniške občine, da bi te škodljive roparske zverine položili na dlako.

Zvedeli smo, da sta izbrane lovske veterane vodila prekaljena lovca: prvi je bil menda daleč naokoli najboljši strelca, drugi pa se ponaša, da je ustrelil že psa v drvarnici.

Vendar je bilo tudi z lovske izkušnje tako kot je z gospodarskimi: nabiramo si jih in nabiramo, pametno jih pa ne znamo uporabiti. Volkovi so prvo mnostvo zasedo kar obšli in tako bi

jabri lahko udarile le po gonjačih.

Tudi z drugo zasedo ni bilo dosti boljše. Volkovi so tekli tako blizu lovske zasede, da bi jih, kot trdi- jo nekateri, lahko s kame- njem pobili. A glej vruga! Zapadel je sneg in do ka- menja jabri niso mogli.

Le temu dejstvu in upra- vičenemu sumu, da so ode- ruški trgovci prodali rib- niškim lovcem tak spul- fer, ki ne nese naravnost, se imajo volkovi zahvaliti, da imajo še celo kožo in vse dlake, pa čeprav je po- kalo huje kot ob zadnjih skupnih vajah ribniške in kočevske teritorialne ob- rambe.

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo **CYNAR**

Ukrepijmo pravočasno! si je rekel koman- dant in dvignil roko, kar je pomenilo: ogenj! Prav v tem hipu pa se je zgodilo nekaj ne- navadnega. Zares, kaj takega se pripeti le na Bližnjem vzhodu! Klara je v preveliki vnemi ogla s svojo lopatico pregloboko v pesek in vel- časten curek nafte je brizgnil pod nebo...

»Šta ti je to: upihnuč'«

Na Mirni so med zadnjo vajo teritorialne obrambe stanovali tudi nekateri višji ofi- cirji, opazovalci vaje iz Be- ograda. Zvečer, ko so legli v sobah k počitku, pa jih je zmotilo ropotanje po oknih, kjer so imeli prenočišče. Stopili so pogledat, kdo jim ne da spati, pa so na cesti vi- deli otroke, ki so lučali ka- menčke v okna in pri tem klicali »Upihnuč! Ugasnuč!« »Pa šta ti je taj upihnuč'« je vprašal eden izmed gostov komandanta Jožeta Nagodeta. Med smehom so spoznali, da na Mirni ta večer ni bilo sa- le: tudi oni so morali zate- niti svoja okna.

»Zaklenitev« skrbi za jezik

Ce bi se varuhi slovenske- ga jezika v svojem »boju z mišne morali spoprijeli še s uradniškim jezikom, bi kljub svoji vztrajnosti prav gotovo odnehali. V različnih dvorih in poročilih, ki so podlaga novinarskega pisanja, mrgoli senetka in mala je upanja, da bi jih kdaj istre- bili. V gradivu za eno zad- njih skupščinskih sej je v obrazložitvi, zakaj so krajev- ni uradi večkrat zaprti, v po- jasnilo zapisan naslednji stav- ek: »Problem je v tem, da je vsako terensko delo ali kakršnakoli druga odsotnost iz pisarne posledica zaklenit- ve urada.«

Zemlja in kruh

Občinska skupščina Kočev- je je na zadnji seji med raz- pravo o zadržanju cen za po- samesna živila uradno upo- tovala, da zemlja ni kruh.

Dej prvega člena osnutka odloka o zadržanju cen se namreč glasi takole: »Zadr- žanje cen vseh vrst kruha in žemlje.«

Ker nekaterim odbornikom še vedno ni bilo jasno, kaj je kruh in kaj ne, oziroma za katero pecivo ali kruh so za- držane cene, je nekdo raz- ložil:

— Zemlja ni kruh, zato smo jo v odloku navedli posebej. Kifljica pa v odloku ni, zato je podvržen kontrolni

»Težka« seja

Zadnja slavnostna seja metliške občinske skupšči- ne je bila 26. novembra v tovarni BETI, kjer so po ogledu novih obratnih na- prav in oddelkov priredili za goste in vse odbornike malo modno revijo, na ka- teri so manekenke Centra za sodobno oblačenje iz Ljubljane prikazale najno- vejša blaga tovarne BETI ter njeno kvalitetno žensko perilo. Za mnoge, zlasti sta- rejše odbornike domače občine, je bila to prva mo- dna revija v življenju. Neka- terim je bilo malce nepri- jetno od blizu gledati rah- lo otekstljena vitka ljub- ljanska dekleta, nekateri spet pa so bili togi in »za- petje do kraja; revija so gledali tako resno, kot če bi glasovali za najtežji ne- pokriti občinski prora- čun...

Metliške skušnje z mo- dno revijo po sejah ObS pa bi kazalo upeljati v Novem mestu, kjer je s predzad- nje (nedokončane) občins- ke seje pobegnila med od- morom več kot polovica odbornikov po zasebnih o- pravkih.

BISTRICA OB SOTLI: Z AV- TOMOBILOM V TELEFONSKI DRUG — 10. decembra ob 22. uri je voznik dostavnega avtomobila Alojz Lojzen iz Bistriče vozel pro- ti Bistriči. V ozračju ovirano ga je sanjalo v desno v telefonski drog, da ga je preločil, ter v vetno ograjo, kjer je obstal. Na vozilu je uštevno 3000 dikozjav Bistriče.

Če bi se še enkrat rodil...

bi se želel roditi kot konj. Spoznal sem namreč člove- ka, ki je dalj časa preživel na Daljnem vzhodu, kjer se je navzel različnih celo čudnih navad, med drugim tudi vero- vanja v posmrtno, ponovno rojstvo. Pripovedoval mi je: »Če se človek prvič rodi kot siromak, se bo po smrti ponovno rodil kot bogataš. Če pa si človek pokvarjenih manir, se boš po smrti ponovno rodil kot žival, na primer krava.«

To me je prevzelo. Razmišljal sem: želel bi biti konj. Konji so pametne živali. Tudi meni so velikokrat govorili, da sem pameten in da bom v življenju uspel.

Obiskoval sem gimnazijo, bil odličen dijak, poslušal predavanja profesorja, ki je bil še bolj pameten kot jaz, ter imel pred sabo sijajne perspektive, da se bom v zrelih letih vozil v službo s kolesom kot on in zviška gledal na svoje butaste sošolce, ki so se že v šolo vozili z avtomobili, jaz pa sem se posmehoval njihovim opazkam, da se odličnjaki v življenju ne znajdejo.

Potem sem se zaposlil v veliki tovarni. Kot pameten člo- vek sem hitro ugotovil, da je direktorjeva tajnica zelo lepa ženska, in začel laziti za njo. Direktor pa (iz Pavlihe vemo, da direktorji skoraj nikoli ne vedo, kaj je prav) ni vedel, da so podjetju potrebni pametni ljudje, in je poskrbel, da so se me odkrili.

Potem sem se oženil. Moja žena je bila čudovito bitje z vsemi lastnostmi nežnega spola: lepa, ne preveč pametna, in niti opazila ni, da se je začel okrog nje smukati njen šef. Pameten človek si pač ne more dovoliti, da bi se okrog njegove žene vrteli drugi! Povzdignil sem glas in žena je dobila odpoved. Potem je vložila tožbo za ločitev, zahtevala zase stanovanje in visoke alimente in moral sem popustiti, saj pametnejši vedno prvi odneha.

Zdaj spim na klopi na železniški postaji ter honorarno prenašam bobne pri tretjerazrednem ansamblu. Ljudje pra- vijo, da sem prišel na boben, vendar jih sedaj le prenašam.

Včasih se učim brenkati na kitaro. Znam igrati na eno struno. Rad bi postal slaven muzikant, da bi bila moja sli- ka tudi v Anteni in da bi postal idol tisočev mladoletnic. Toda prijatelji pravijo, da nimam posluha.

Zato bi se želel ponovno roditi kot konj. S svojim zna- njem o glasbi bi nedvomno postal najboljši kitarist med konji in tisoče kobil bi letalo za mano.

Lahko bi postal dirkalni konj. Prav gotovo bi bil med najboljšimi, saj imam za sabo že šest mesecev vztrajnega treninga, ko iščem službo.

Lahko bi bil tudi tovorni konj. Na svojih plečih sem imel že zelo raznovrstne težave.

In če bi bil reven konj, bi se ponovno rodil kot bogat konj, na primer kot konj — direktor, in ne bi nikomur dovolil, da bi se motal okrog moje tajnice, ki bi bila zelo lepa kobila. Toda če bi se konj — mož neke moje usluž- benke, ki bi mi bila všeč, preveč razburjal, bi kobil napisal odpoved.

Toda nikdar več ne bi želel biti pameten, kajti včeraj sem spet srečal prijatelja, ki je dalj časa preživel na Dalj- nem vzhodu. Rekel mi je:

»Človek, ki je bil v življenju preveč pameten, se ponov- no rodi kot — bik!«
FRENK ANČIMER

JANEZ

Janez je bil pošten fant in pravi korenjak. Dekleta so zardevala do ušes, kadar so ga srečala na cesti ali na ple- su. Bil pa je zvit in se ni pustil kar tako ujeti v mrežo, ki so mu jo nastavljal dekleta. Osvajal je dekliška srca drugo za drugim, ko pa ga je katera hotela vpreči v zakon, se je vselej znal o pravem času umakniti. Vendar se vsak lisjak enkrat ujame, in Janez se je tudi.

Na hribčku med brajdami je stala majhna bela hišica, v kateri sta živeli Meta in njena osemnajstletna hči Rezka. Rezka je bila lepa in tega se je tudi zavedala. V Janeza je bila do ušes zaljubljena, ni pa tega nikomur niti z besedico omenila, ker je hotela imeti Janeza le zase.

Ko sta se prvič srečala, si je Janez mislil: »Ta je pa zame!« Ob pogledu na lepo deklico mu je srce začelo hitreje biti. Po kratkem pogovoru sta se zmenila za prvi sestanek. Potem je bil vsak dan lepši. Nekega večera sta se zmenila, da se pred pustom vzameta. Pripravili so svatbo in povabili vse sorodnike in prijatelje. Vsi so govorili, da sta zares lep par.

Bila je navada, da so opolnoči svatje darovali mlado- poročencema. Med sosedi je prišla k mizi tudi mlajša žen- ska z otrokom v naročju. Postavila ga je na mizo pred že- nina in rekla:

»Goljuf, lastnega otroka si zatajil! Sedaj ga imaš tu, pa ga preživljaj. Tvoj je in naj te vse življenje spominja na to, kar si storil. Lagal si mi in oblubljal, da me boš poročil, sedaj si pa drugo vzel.«

Vesela je bilo na mah konec, nevesta se je onesvestila, vsi so gledali ženina, ki je odšel iz hiše na sveži zrak.

Naslednji dan sta imela Janez in Rezka dolg pogovor in končno sta se sporazumela, da bosta otroka vzela k sebi.

Čez teden dni so našli otrokovo mater v potoku, kamor je skočila iz obupa.
JOŽE STARIHA

Lisca SEVNICA

želi sem bralcem Dolenjskega lista zdravje, srečo in mnogo uspehov v novem letu 1971.

Za odlično počutje — naši izdelki v najnovejših modnih barvah!

Jutri seja skupščine

Za jutri, 29. decembra, je sklicana seja občinske skupščine Kočevje, na kateri bodo razpravljali in sklepali o organizaciji komunalnih delovnih organizacij v občini, o začasnem financiranju proračuna, o spremembi odloka o občinskem prometnem davku od prometa blaga, plačili za storitve ter od nepremičnin in pravice, o tehničnih normativih za vzdrževanje stanovanj in o imenovanju odbora za ustanovitev kulturne skupnosti.

Več nagrajenih

Na svečani akademiji v počastitev dneva JLA v Kočevju, ki je bila 21. decembra zvečer, je govoril predsednik občinske skupščine Kočevje Miro Hegler, v kulturnem delu sodelovali pa je nastopila umetniška skupina iz Ljubljane.

Na proslavi so podelili tudi priznanja občinske Zveze rezervnih vojaških starešin in sveta za narodno obrambo zaslužnim organizacijam, delovnim skupnostim in posameznikom. Prejeli so jih: Zveza vojaških rezervnih starešin Kočevska Reka, osnovna šola Kočevje, Drago Gril, Štab za civilno zaščito Rudnik, Rajko Jenko, Jaka Lavriša, Anton Zupančič, Karel Senčur, Vinko Zajc, Anton Fabjan, Viktor Gričar, Anton Križ, Ivan Novak, Jože Novak, Franc Megle in Franc Gruden.

V počastitev dneva JLA je bilo še več športnih srečanj, predstavniki teritorialne obrambe pa so letos prvič priredili sprejem za pionirje in mladince.

Tatovi v gozdu

V dneh pred novim letom, posebno ob sobotah in nedeljah, prihaja v gozdove občine Ljubljana-Kočevje mnogo izletnikov. Sekajo si smrečice in tako napravijo v gozdovih precej škode. Seveda prihajajo predvsem takrat, ko računajo, da jih ne bodo ujeti logarji oziroma gozdarji. Za letos je že prekasno, verjetno pa bi prihodnje leto, kazalo tem sluhadarjem postaviti nekaj zased. Le tako bi jih odvabili, da ne bi več neodgovorno uničevali gozdov.

DROBNE IZ KOČEVJA

ZNACHE ZBIRAJO — V Kočevju se je zelo razvilo zbiranje značk društev, organizacij, Veliko zbirateljev je tudi med starejšimi. Vse to zbiranje je za sedaj še bolj divje oziroma slučajno, kar je škoda, saj se veliko značk zgubi. Dobro bi bilo, da bi se mladi organizirali v šoli v posebne krožke zbiralcev značk, starejši pa v svoje društvo. Druga možnost pa je, da bi ustanovili posebno sekcijo pri filatelističnem društvu, ki ima tudi še numizmatično sekcijo.

MORALNI IN MATERIALNI OBRACUN prve polharske razstave v Kočevju je s uspešnim zaključkom. Za razstavo, o kateri smo že veliko poročali, so največ prispevali v obliki dela in drugarje sami polharji, finančno pa je kril stroške pokrovitelj razstave in ostalih prireditelj — združeno kmetijsko gospodarsko podjetje Kočevje. Polharska sekcija Turističnega društva Kočevje se ponovno sodeluje pri prireditelju in vsem, ki so pri organizaciji polharskega tedna kakorkoli pomagali.

ZELO NENAVIDNO VREME za ta letni čas vpliva tudi na gozdne ptice. Kljub krmilnim in pokladanju krme na krmilnih jih še ni iz gozda. Sinice, ki so že bile po vrhovih in v bli-

Dr. Danilo Dougan, predsednik Turistične zveze Slovenije, je 21. decembra odprl na Jasnici pri Kočevju prvi motel na območju zahodne Dolenjske. Lastnik motela je podjetje AVTO Kočevje, zgradilo pa ga je kočevsko gradbeno podjetje ZIDAR. (Foto: Drago Mohar)

Kdor ustvarja, naj tudi odloča!

Gospodarskih in političnih težav ne bo toliko, če bodo o porabi sredstev odločali tisti, ki jih ustvarjajo — S tem pa se bo okrepilo samoupravljanje in izboljšali mednarodni odnosi

Na nedavnem sestanku političnega aktiva kočevske občine so razpravljali o stabilizaciji gospodarstva in spremembah političnega sistema.

Razprava je bila zelo zanimiva, čeprav je bilo iz nje čutiti, da nekateri še vedno razpravljajo o posameznih zadevah enako ali skoraj enako kot pred dvema letoma, petimi, desetimi ali več leti.

Tako so nekateri menili, da »umetno ustvarjamo nacionalne probleme« in zdaj je treba poudarjati stične točke, in ne razlik med narodi.

Prj tem pa so nekateri pozabili, oziroma premalo ali celo nič poudarjali, da nastajajo razni mednarodni, se pravi politični problemi, ne

Volitve in imenovanja

Na nedavnem občnem zboru ribiške družine Kočevje so bili izvoljeni za predsednika dr. Andrej Zagar, za tajnika Marjan Krivec, za blagajnika Alojz Skender, za gospodarja Stane Blatnik, za člana upravnega odbora pa še Jože Zorko in Herman Struna. Nadalje so bili izvoljeni za predsednika sodišča RD Marjan Bastar, za člana pa Feliks Zagar in Franc Gregorič; za tožilca RD Janca Merhar; za vodjo mladinske sekcije Alojz Gumsi, za njegovega pomočnika pa Rudolf Krese; čuvaja-kontrolorja sta Valentin Žurga in Franc Jančič; predsednik nadzornega odbora je Lado Ivanetič. Člana pa Vlado Mesarič in Alojz Jakopin; slednji je bil izvoljen tudi za delegata občnega zbora ZRD.

lini hiš, so se zapet umaknile. Verjetno najdejo v gozdu še dovolj hrane. Na krmilnicah je opaziti samo vrabce, vendar jih je letos veliko manj kakor prejšnjega leta. Ni izključeno, da je ptič manj zato, ker je tudi pri nas že čutili vpliv škropljenja dreves in drugih rastlin s kemikalnimi sredstvi proti urušcu. Možnosti sta dve: da je zato manj hrane (žuželk) ali pa da s skupljenimi žuželkami ginejo tudi ptice.

RAZPIS ZA 500-LETNICO MESTA — Turistično društvo pripravlja okroglic in razpis vsem vrtičkarjem, ljubiteljem cvetic, posameznim občanom, hišnim svetom in podjetjem za sodelovanje v tekmovanju za okrasitev balkonov, oken, okolišč hiš, vrtov itd. Razpis bo izšel čimprej, da se bodo lahko vsi uspešno vključili v tekmovanje in tako pripomogli k okrasitvi in olepšavi mesta. V prihodnjem letu bo v Kočevju več pomembnih praznov in obletic. Največja prireditelj bo vsakekor proslava 500-letnice mesta Kočevja, razen tega boeta 20-letnico slavili Planinsko društvo in Filatelistično društvo, organizirana bo Slovenska polharska razstava itd. Vse to bo pritegnilo v Kočevje veliko gostov in turistov, zato mora biti mesto še posebno lepo urejeno.

soglasja in spori predvsem oziroma celo izključno zaradi nerešenih odrazov ne pravilno urejenih gospodarskih vprašanj.

Do nacionalnih razprtij ne bi prihajalo zaradi tega, kdo bo iz tega ali onega zveznega sklada več dobil (ali v njega manj prispeval), če teh skladov ne bi bilo.

Na razpravi v Kočevju so med drugim predlagali, naj ne bi ukinali zveznega sklada ker v svetu celo po več držav za raziskovalno dejavnost, združuje denar in sile za raziskovanje, mi pa jih drobimo. Pri tem vprašanju imajo prav oboji: tisti, ki so za obstoj, in oni, ki so za ukinitvev zveznega sklada. Vsekakor pa bi bil upravičen obstoj tega zveznega sklada, če bi se zanj zbral denar na samoupravni osnovi, ne pa na etatiističnem način.

Tudi ukinitvev drugih zveznih skladov pomeni le krepitve samoupravljanja. Dolej je namreč — grobo povedano — nekdo ustvarjal, drugi pa s predpisi zbiral, delil, zapal je, da bi tisti, ki se je mu-pravljaj. Povsem razumljivo čil, da je nekaj ustvaril, to novo vrednost tudi zelo prodarno trošil, zapravljaj, vlagal.

Če pa nekdo dobi denar iz zveznih skladov (ali kod drugod: n. pr. od dedka Mrzaka), bo gospodaril s sredstvi, ki jih ni sam ustvaril, in bo posrbel, da jih bo hitro na ta

ali oni način zapravil, žal zelo pogosto popolnoma neproduktivno in zato neučinkovito. Tako nekdo z muko in napori ustvarja, drugi pa zapravljaj; nekdo najema kredite, drugi jih odplačuje itd. Vse to seveda lahko samo zavira hitrejši razvoj gospodarstva, napredek samoupravljanja in slabša mednarodne odnose. J. PRIMC

Nagrajeni trikonovci

Na slavnostni seji delavskega sveta podjetja TRIKON Kočevje, ki je bila 18. decembra v počastitev 10-letnice podjetja, so podelili pismena priznanja in nagrade devetim članom kolektiva, ki so vztrajali pri podjetju vseh 10 let. Nagradenci so: Mihaela Benčina, Frida Hočevar, Vinko Hren, Franc Hude, Biserka Jančič, Ana Kajina, Pavla Mavrin, Marija Polsek in Anica Torbar. Jubilante je skromno obdarila še mladinska organizacija v podjetju. Vsakemu je podelila spominek miniaturnega dekleta (lutke) v narodni noši.

Andrej Cetinski generalmajor

Na ukaz vrhovnega poveljnika oboroženih sil SFRJ Josipa Broza — Tita je ob letošnjem dnevu JLA napredoval v višje čine več oficirjev. Med njimi je napredoval v generalmajorja tudi narodni heroj Andrej Cetinski Lev, ki je bil rojen 30. novembra 1921 v Banji Loki pri Kočevju.

Ob napredovanju mu njegovi soborci, prijatelji in znanci prisrčno čestitajo.

Kočevje v prihodnjem letu

Dela, ki jih predvideva krajevna skupnost

Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Kočevje je bil sprejet na osnovi petletnega programa komunalnih del program za prihodnje leto.

Po tem načrtu naj bi prihodnje leto obnovili oziroma asfaltirali Roško cesto od mostu do Črnomaljske ceste, Trg svobode (stari del mesta) in del ceste proti Mahovniku.

Začeli pa naj bi tudi nekatera dela, ki bodo končana v naslednjih dveh do petih

letih. Ta dela so: obnova in asfaltiranje cest v novih zazidalnih okoliših in novega dela ceste med Torniščevo in Reško cesto (pri Seškovem domu); javna razsvetljava za Trg svobode (stari del mesta), urejanja otroških igrišč, odprtih kanalov, močvirnega zemljišča v Kidričevi ulici in skladišča za tržnico.

Ugotovili pa so, da bi bilo treba kupiti še čoln, ki bi ga potrebovala civilna zaščita, razen tega pa bi ga uporabljali tudi za čiščenje Rince. J. P.

Konec trnove poti TRIKONA

Pred tremi leti so se začeli za TRIKON lepši časi — Zelo skrbne za posodobitve opreme

Kočevsko podjetje TRIKON je 18. decembra praznovalo 10-letnico obstoja. Podjetje je postopoma nastalo iz pletilskega obrata nekdanjega Zavoda za zaposlovanje invalidov in drugih socialno ogroženih ter dela manj zmožnih oseb.

Ze iz tega naziva se da sklepati, da je moral TRIKON prebroditi res naporno pot, dokler se ni s svojimi izdelki — pleteninami in konfekcijo — uveljavil na domačem in tujem trgu. Zanimivo je, da se je najprej uveljavil v tujini.

Prve zimske težave

V kočevski občini so se za snega 21. in 22. decembra. 21. busi zamudo. Nekatere ceste decembra zvečer so posamezodseki asfaltne ceste polede-neli, zaradi česar je prišlo do hude nesreče pri Mrtricah, v kateri je izgubil življenje Anton Osvaid iz Zadolja pri Ribnici. Takoj po nesreči je začelo Cestno podjetje posipavati ceste s soljo.

Ponoči je nato zapadel sneg. Ze zjutraj so nam iz Vasi-Fare sporočili, da ni prispel šolski avtobus iz Banje loka in da zato v šoli ni pouka. Kasneje smo zvedeli, da so zaradi snega, ki ga je zapadlo komaj nekaj centimetrov, imeli nekateri avtobusi zamudo, ker cesto niso plušili. J. P.

Nezaupnica novinkam

V nedeljo, 20. decembra, je bil občni zbor ribiške družine Kočevje, na katerem so razpravljali o vlaganju rib v prihodnjem letu, čuvajski službi varstvu voda in narave, preprečevanju onesnaženja Rince in drugem. Ribiči so se med drugim odločili, da tudi v prihodnje ne bodo viagali v Rince nobenih novih rib. Amerikanski somiči so dobili trajno nezaupnico, belci pa začasno, doleci strokovnjaki ne ugotove, če ga morda le ne bi kazalo vložiti v Rince.

Več o delu naših ribičev boste lahko brali v eni prihodnjih številčk našega lista.

Posebno hitro je začelo podjetje napredovati pred tremi leti, ko je začelo posodobljati svojo strojno opremo in posvečati občutno večjo pozornost strokovnemu izobraževanju kadrov. Prav ob proslavljanju 10-letnice so svečano odprli novo parno likalnico v obratu konfekcije.

Svečanosti ob praznovanju 10-letnice se je med drugimi gosti udeležil tudi predsednik občinske skupščine Kočevje Miro Hegler, ki je v svojem pozdravnem govoru med drugim poudaril, da je TRIKON končno prebolel otroške boleznice in razvil v podjetje, ki v občini nekaj pomena. J. P.

Dedek Mraz prihaja

Občinska Zveza prijateljev mladine v Kočevju je zbrala letos pri delovnih in drugih organizacijah 16.800 din za razne novoletne prireditve za otroke. Okoli 10.000 din denarja so namenili za novoletno okrasitev mesta, blizu 5.000 din za kolektivna darila šolam, ostalo pa za kritje stroškov v zvezi z raznimi predstavami za otroke.

Gene v Kočevju in Ribnici

Pretekli torek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje		Ribnica	
	(cene v din za kg)			
krompir	0,95	0,90	1,35	
sveže zelje	2,00		1,95	
kislo zelje	3,30		3,40	
kisla repa	3,40		2,50	
ohrovt	3,50			
avetača	4,30		3,80	
spinacea	5,25		5,45	
solata	4,50		4,20	
fižol v zrnju	7,80		7,70	
čebula	3,40 in 3,80		3,50	
česen	6,90		8,40	
korenje	3,80		2,90	
petešilj	3,20		3,95	
rdča pesa	2,80		2,20	
paradižnik	6,50			
jabolka	3,20		3,30	
hruške	5,20		6,05	
grozdje	5,40		5,20	
limone	5,50		5,45	
pomararane	4,10 in 5,00	4,95 in 5,45		
mandarine	6,50		5,45	
banane	5,60		5,40	
jajca (cena za kos)	0,90		0,95	

Vedno v smrtni nevarnosti

Pred dvema letoma bi se skoraj zadušila hči — Pred dnevi je gorelo — Tudi balkon grozi

»Ko sem se 16. decembra dopoldne tukaj za mizo pogovarjal z znancom, sem opazil, da se v kotu na hodniku nekaj svetilka. Mislim sem, da odseva luč, ki jo je kdo prižgal v spalnici. Nekaj minut kasneje — ko sem spet pogledal — pa sem videl že plamen. Gorela je stragula... mi je začel pripovedovati Alojz Komerički s Trga svobode v Kočevju, star revolucionar in predvojni komunist, ki smo ga našim bralcem že predstavili.

Če ne bi bilo nikogar doma, bi hiša lahko pogorela; če pa bi se odpravil še spat, bi se lahko zadušil s dimom in še zgorile. Samo zaradi srečnega naključja torej ni prišlo do najhujšega.

Vendar to ni prvi primer, ki kaže, kako žive v nevarnosti nevarnosti prebivalci te hiše, posebno družina Komeričkega. Ze leta 1968 bi se skoraj zadušila hči Komeričkega, ki je spala v sobi. Dim je

prišel iz sosednjih prostora. Na srečo ga je Komerički, ki je bil v kuhinji, še pravi čas zavohal in tako so rešili njegovo še omamljeno hčer.

Komerički se je nato pritožil zaradi slabega stanovanja in dobil angotmilo, »da bomo za teh nekaj predvojni komunistov, ki jih je manj kot prstov na eni roki, še uredili, da bodo imeli vsaj primerna stanovanja«.

Vendar so Komeričke mu le malo izboljšali stanovanje, predvsem so pozabili na glavno: dimnik in balkonsko ograjo, ki je popolnoma dotrajala in izziva nesrečo.

»Pri stanovanjskem podjetju so vse dostej le obljubljali, nekaj pa so začeli migati spet zdaj, ko je gorelo. Čudno je tudi, da si stabe, ki neprestano v nevarnosti, da bo pogorela, ni tokrat (in menda tudi prej ne) ogledala nobena požarna ali gasilska komisija, je povedal ob zaključku Alojz Komerički. J. P.

KOČEVJSKE NOVICE

Dedek Mraz na pohodu

Kakor prateka leta, tako tudi letos v delovnih organizacijah v ribniški občini pred novim letom obdaruje dedek Mraz otroke zaposlenih staršev. Obdaritev organizirajo sindikalne organizacije, denar pa prispevajo podjetja. Zvedeli smo, da bo dedek Mraz v nekaterih delovnih organizacijah da-režljivši, kot je bil lani. Obiskuje tudi otroke v šolah in vrtcih.

Niso zadovoljni

Ignac Jerab, odbornik iz Bukovice, je na zadnji seji občinske skupščine Ribnica dobil odgovor, da je TIS Ribnica ukrenila vse, da bi organizirala prevoz šolarjev iz tega območja. Ker je šolarjev le 8, jih je premalo za avtobus, zato skušajo urediti prevoz z zasebnim kombijem, vendar doslej brez uspeha. Odbornik in prizadejni starši šolarjev s takim dogovorom niso zadovoljni. Zima je pred vrati, zato z rešitvijo prevoza za te šolarje ne bi smeli več odlašati.

Krožek za nadarjene

Za nadarjene učence 7. in 8. razreda osnovne šole v Sodražici, ki nameravajo nadaljevati šolanje v gimnaziji, so letos prvič organizirali krožek francoskega jezika. Obiskuje ga 16 učencev, krožek pa vodi predstojnik učiteljskega zbora Mladen Bavdek. Pri rednem pouku se učenci v šoli učijo izmed tujih jezikov le nemščino.

Lahko bi šlo še bolje

Z uvedbo pouka prostih sobot na osnovni šoli v Sodražici so zadovoljni učitelji, starši in učenci, čeprav vse zadeve le še niso urejene tako, kot bi bilo najbolj prav. Tako morajo zaradi neprijetnih avtobusnih zvez imeti posamezne krožke ob sicer prostih sobotah. Seveda bi se dalo vozne rešitve avtobusov, ki vozijo šolarje, prirediti tako, da bi bili krožki ob dnevih, ko je pouk. Zato pa bi morali imeti avtobusi prihod prej ali odhod kasneje. Izmed 264 učencev je vozačev polovica ali natančno 129.

Urniki je zdaj najbolj natančan sredi tedna. V petek daje učitelji učencem čim manj nalog, da so šolarji v soboto in nedeljo res prosti in da gredo lahko kam s starši. J. P.

ALI SI USPOSOBLJEN DA NUDIS PRVO POMOČ?

PRED KONFERENCAMI ORGANIZACIJ SZDL

Uvajanje delegatskega sistema

Konference do konca februarja - Za večja območja predlagajo izvolitev konference KO SZDL - Prihodnje leto 12 priznanj OF

Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze v Ribnici je na zadnji seji obravnaval osnutek pravil SZDL in poslovnika občinske konference ter izvedbo konference krajevnih skupnosti.

Posebna komisija je pripravila osnutek pravil organizacije in osnutek poslovnika občinske konference. O pravilih, ki uvajajo vrsto novosti v Socialistično zvezo in ponujajo nadaljnje ureditve dokumenta SZDL danes, bodo spregovorili tudi na letnih konferencah SZDL.

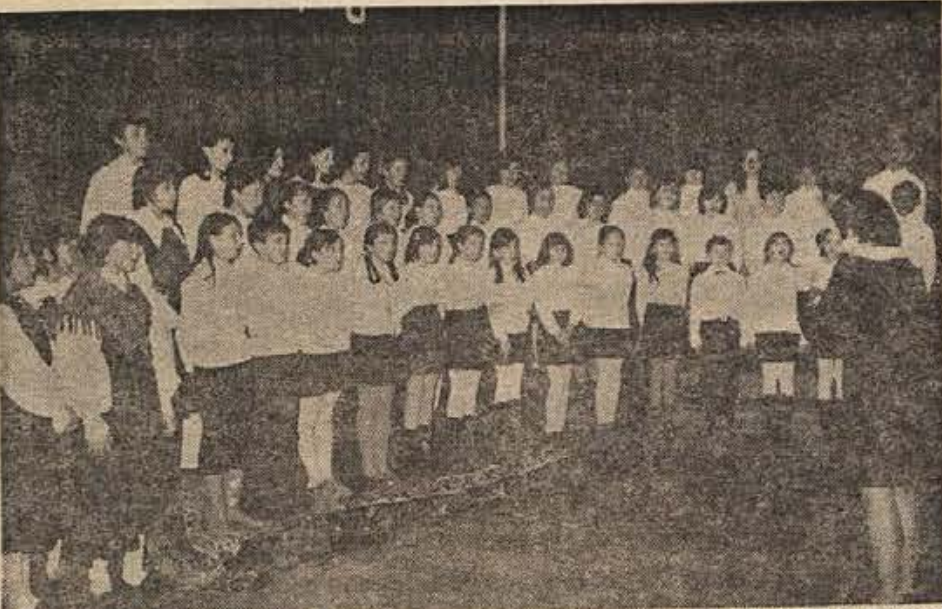
Konference krajevnih organizacij morajo biti končane do konca februarja 1971. Na konferencah bodo člani SZDL obravnavali vse zadeve, pomembne za razvoj kraja in občine. Poseben poudarek bo dan tudi delovanju krajevnih skupnosti, njihovi vlogi in pomenu, saj zadnje čase ugotavljamo, da so nekatere KS povsem zamrle. Izhodišče za delovanje SZDL kakor tudi krajevnih skupnosti naj bodo potrebe, želje in načrti občanov na določenem območju; težko si namreč predstavljamo mrtvilo KS, če po drugi strani občani opozarjajo na vrsto nerešenih vprašanj, predvsem komunalnega značaja.

Ena od novosti nadaljnega delovanja Socialistične zveze je tudi uvajanje delegatskega sistema, uvajanje konfe-

Tečajji prve pomoči

V Sodražici in Loškem potoku so imeli tečajja o nudenju prve pomoči. Bila sta dobro obiskana, trajala pa sta po 20 ur. Enak tečaj je sedaj v Ribnici, nato pa bo še v Dolnji vasi. Ti tečajji so organizirani v okviru programa priprav prebivalstva na splošni ljudski odpor.

renc krajevnih organizacij. Konference bodo uvedene za vse tiste organizacije, ki delujejo na širšem območju (Goriča vas, Ribnica, Sušje, Sodražica, Loški potok), morja tudi za območje Bukovice. Izvršni odbor je sklenil podeliti prihodnje leto dva-

V počastitev dneva JLA je bila 21. decembra v domu Partizana v Ribnici svečana akademija, na kateri so sodelovali pevski zbor osnovne šole Ribnica, učenci glasbene šole Ribnica, folklorna skupina, harmonikarji in pripadniki JLA. Na akademiji je govoril o pomenu JLA predsednik ZZRS Ribnica tov. Jamnik. Na proslavi so bili odlikovani najzaslužnejši rezervni starešine, ki so se najbolj izkazali pri organiziranju priprav na splošni ljudski odpor. (Foto: D. Mohar)

OBRAČUN NAJVEČJEGA RIBNIŠKEGA PODJETJA

Leto 1970 je bilo za INLES uspešno

Podatki kažejo, da so vse načrte dosegli in presegli

Kolektiv ribniškega INLES dosega letos še večje uspehe kot lani. V devetih mesecih so proizvedli nam. o. 80.700.000 dinarjev. To so vsekakor lepi uspehi črt za letos dosegli s 86,6 odstotka, oziroma realizacijo prizadevnega kolektiva, ki se uvršča v sam vrh stavbne industrije v Jugoslaviji.

Kakovost izdelkov in dobro organizirana prodajna mreža sta jamstvo za uspešno prodajo izdelkov. To nam potrjuje tudi podatek, da so v letnih devetih mesecih do-

segli letni načrt prodaje s 83 odstotki, kar je vsekakor razveseljivo.

Velike uspehe so dosegli tudi pri prodaji svojih proizvodov na tujih tržiščih, predvsem v Zdrružene države Amerike. Računajo, da bodo letni načrt izvoza letos v celoti izpolnili.

Pohvalno je tudi, da počasi, a vztrajno onarščajo število zaposlenih. V primerjavi z lani se je število zaposlenih povečalo za 3 odstotke, oziroma za 21 ljudi.

Osebnih dohodkov je pomembno merilo uspešnosti poslovanja podjetja. To velja tudi za INLES, kjer so poprečni osebni dohodki na zaposlenega 1.215 din in so za 22 odstotkov višji kot v istem obdobju lani. To je še posebej uspeh tega največjega podjetja v ribniški občini.

Iz vsega, kar smo povedali,

lahko razberemo, da je poslovanje podjetja INLES uspešno, saj kažejo dosežki tudi, da se je močno povečal ostanek dohodka. Tudi za bodočnost so obeti dobri. Za še uspešnejšo prodajo podjetje odpira še nova prodajna skladišča v drugih republikah in si tako povečuje obseg poslovanja.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

■ NASK AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE je zdaj bolj urejeno in čisto. Manjka mu le še razsvetljava, ki je posebno potrebna pozimi. Svetilka bi se dala brez večjih stroškov in stroškov namestiti na betonarno. Mladini pa svetujemo, da se ne vadi v lepotoju in pesnikovanju po stenah čakalnice, ampak kje drugje. Če dolgo pogrešamo zelo potrebni vozniki.

■ SOLSKO SKRBI - Predlog sveta za soistvo o ukinitvi šole na Velikih Poljanah je razumljiv, ker je šolarjev malo, vendar ni prijeten za starše. Sedemletnega otroka bodo starši pozimi le s težkim srcem pustili na dolgo pot v šolo, kamor mora otrok z avtobusom in peš.

■ KJE JE ZIMA BELA? - Prav navdušeni smo nad tako lepo zimo, saj se nam je še tako daleč odveč. Prejšnja leta smo v tem času užili že veliko mraza in mokrote ter premetali lepe kope snega. Letos nam ga pa manjka. Naši najmlajši vsako jutro prebijejo vse zasnežene ko-

Dobra beseda o »Komunalni«

KOMUNALA Ribnica opravlja tako dejavnost, ki je zelo izpostavljena kritiki občanov. Vendar pa ta kritika ni vedno pravična. Podjetje ima na skrbi vzdrževanje občinskih cest. Prav ceste pa so pogosto jabolko spora.

Ljudje trdijo, da so slabo vzdrževane. Pri tem pa ne pomislijo, da je za vzdrževanje občinskih cest (IV. reda) na razpolago razmeroma malo denarja in si mora kolektiv iskati zaslužek tudi pri drugih delih, kar pa gre na rovaš občinskih cest.

Delo cestnega delavca ni lahko. Izpostavljen je vsem vremenskim nepravilnostim. Najhujše pa je pozimi, ko morajo pluziti sneg in traja delovnik tudi do 24 ur. Pri vsem tem pa so osebni dohodki pod občinskim povprečjem in so znašali v zadnjih devetih mesecih letos 1.012 din. KOMUNALA s sredstvi, s katerimi razpolaga, skrbno gospodariti, saj ne posluša z izgubo.

Popust za borce?

Na nedavni seji sekretariata občinskega odbora Zveze borcev v Ribnici so med drugim razpravljali o gradnji borčevskih stanovanj. V zvezi s tem je bil sprejet predlog, ki ga bodo posredovali občinski skupščini, da bi bili bivši borci - graditelji zasebnih hiš, ki bodo gradili v gradbenem okolju v Ribnici, oproščeni v celoti ali delno plačila za gradbeno zemljišče. Če bo predlog sprejet, bo to bivšim borcem vsekakor dobrodošlo.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ Predavanje - 17. decembra je članom krajevnih organizacij ZK Ribnica predavala o aktualnih mednarodnih vprašanjih Mojca Držar - Murko, članica CK ZKS in znanjopolitična komentatorka RTV Ljubljana. V zelo zanimivi pripravi je vsestransko osvetlila odnose naše države z Italijo, Avstrijo in Bolgarijo.

■ Akademije - V počastitev dneva JLA, 22. decembra, je bilo v ribniški občini več slavnostnih prireditev, in sicer v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku. V ponedeljek svet je bila uspešna proslava v Ribnici. V Ribnici je bilo tudi več drugih svečanosti v počastitev dneva armade.

■ Zdravstveni - Kolektiv Pielitnice znan mraz Sodražica se z referendumom odloči za priključitev medvojni Teznelki. Zdravstveni (s 1. januarjem) je posledica premišljenega načrtovanja prihodnjega razvoja tovarne in posledica spoznanja, da lahko v prihodnje odločujoče posega na tržišče le v najtesnejšem sodelovanju bodisi s sorodnim podjetjem ali podjetjem, ki za svoje delo potrebuje njene izdelke.

■ OBRAMBNA VZGOJA - Preko sime bodo v občini izdatneje izpolnjevali načrt obrambne vzgoje prebivalstva v okviru široko

zastavljene akcije organizacije splošnega ljudskega odpora. Do sredine januarja bodo v okviru dvajsetih krajih predavanja za ne-razporejeno prebivalstvo o mednarodnem položaju in družbeni samozavesti. Predavala bosta Ciril Grič in France Grivec. V naslednjih mesecih se bo vrstila še vrsta predavanj s drugih področij obrambne vzgoje.

■ Zdravstvena sredstva - Zdravstvena sredstva gospodarskih organizacij po načelu družbenega dogovora za financiranje skupnih potreb v občini je nova oblika urejanja preteklega problema, ki je sicer samo z občinskim proračunom težko rešljiv. V začetku leta so ugotovili, da bi potrebovali za najnujnejše zadeve, za financiranje skladov od cest. O letovanju otrok blizu 400.000 dinarjev. Do 23. novembra pa je bilo vplačanih le dobrih 134.000 din. To pomeni, da bo treba v prihodnje - takšna oblika zdravljenja sredstev naj bi se ostala - uspešneje proučiti stvari in ugotoviti potrebe z možnostmi. Vsekakor pa naj bi našlo družbenega dogovora veljalo za vse delovne organizacije, sicer bodo plačevali vedno iste, večji del pa se jih bo podobnih obveznostim izogibal.

REŠETU

Pozdravljeni spet doma!

Delavcem in tujcem, ki so te dni doma na obisku, izrekamo priskrbeno dobrodošlico, obenem jih vabimo na sestanek ki ga sklicuje občinski sindikalni svet Črnomelj, za ponedeljek, 28. decembra, ob 9. uri v novem gasilskem domu v Črnomlju. Pogovorili se bomo o vašem življenju na tujem, o vsakdanjih težavah in možnostih za vrnitev domov. Vabljeni so vsi, posebnih vabil pa zaradi nepopolnih domačih naslovov ne bo mogoče raspisati.

Praznik Čolfove Micke

Najstarejša Semičanka je 19. novembra izpolnila 90 let. Micka Prešeren, po domače Čolfova, rada pripoveduje zgodbe iz mladih let, ku je morala po svetu za kruhom. Leta 1912 je bila na Dunaju, kjer je videla cesarja. Kot hišna pomočnica, kasneje samostojna kuharica v kočevskem hotelu, je doživela dolgo dobo službovanja, trdega dela in trpljenja. Med NOV je v Semiču večkrat kuhala za partizane — tečajnike podoficirske šole, njeno hrano pa so pohvalili tudi partizanski kulturniki.

Micka pravi, da v teh časih v škrabji dostikrat

ni bilo drugega kot star fižol, a se je vendarle znašla. Kljub visoki starosti je še danes čila, polna ve drine in se vedno giblje. To je po njenem najboljši recept, da ostanesh pri močeh. Se zdaj Micka rada pomaga sosedom pri kuhi. Če jo kdo vpraša za nasvet, pravi:

»Dobro jej, po pameti pij in pošteno delaj, da se neležesh spet utrujena.«

Priljubljeni Micki želijo Semičani še mnogo zdravih let, da bi lahko počastili njeno stoletnico.

M. B.

Se prejšnji četrtek so deklice iz Črnomlja na mostni ograji komaj nagreble toliko snežink, da jih je bilo za kepo. Sneg so otroci težko pričakovali. Zdaj ga je dovolj za sankanje in tudi že za smuko. (Foto: Ria Bačar)

V rudniku še manjka delavcev

Proizvodnja v Kanizarici zaostaja, povpraševanje po premogu pa je vsak dan večje — Kljub boljšim osebnim dohodkom nihče noče v jamo

Iz Zagreba, pa tudi iz Ljubljane in bližnjih ter še bolj oddaljenih krajev se vsak dan vrstijo nujni telefonski pogovori, v katerih kupci samo sprašujejo: kdaj in koliko premoga?

Novembra so nakopali 10.300 ton premoga, oktobra še okoli 3.000 ton več, a trga s tem še niso zadovoljili. Če bi imeli dovolj delovne sile v jami, bi lahko vsak mesec dali na trg okoli 13.000 ton premoga. Žal v rudniku še zmeraj manjka vsaj 50 delavcev v jami, zato letni plan ne bo v celoti izpolnjen. Računajo, da bo izpad iz proizvodnje znašal okoli 4 odstotke.

S storilnostjo skušajo nadomestiti manjkajoče, toda z glavo skozi zid na morejo. Klub temu da so letos osebni dohodki zaposlenih precej boljši, kot so bili, in znašajo v povprečju 1.470 din, še zmeraj ni dovolj, da bi z najimi pritegnili novo delovno silo. Če šteje družba rudarsko delo za 30 odstotkov težje od drugih zaposlitev, potem naj bi bile tudi plače v rudnikih temu primerne. Tako menijo rudarji in delavci

drugje, zato si iščejo manj naporno in nevarno ter bolje plačano službo. Kolektiv je vse notranje rezerve za povečanje osebnih dohodkov že porabil. Zdaj so nemočni in lahko le čakajo boljših časov. Rešitev dolgoročnega pomena vidijo v

načrtni modernizaciji proizvodnje. Dogovarjajo se za uvoz hidravličnega podpora in strojev za nakladanje na odkopih, s čimer bi nadomestili živo delovno silo. Lastnih skladov nimajo dovolj, zato nastaja vprašanje, od kod denar za modernizacijo.

Med 14 referatov različnih področij samoupravljanja je bilo nekaj zares dobrih, nekaj poprečnih in nekaj slabih. Zlasti je problematiko samoupravljanja v BELTU dobro podal Ivan Zunič, prav tako pa Janez Kramarič, ki je govoril o samoupravnem nadzoru in odgovornostih ter preprečevanju nezakonitosti in kriminalitete v gospodarstvu. Iz drugih delovnih kolektivov slika samoupravljanja še zdaleč ni bila jasna. O problematiki ni bilo besede, pač pa so nekateri le ponavljali določila statuta in prebrali organizacijo samoupravljanja.

V razpravi so bili bolj konkretni in življenjski. Ugotovili so, da je opaziti premalo odgovornosti pri samoupravnih organih. Ti se premalo zavedajo pomena in odgovornosti svojih odločitev, čeravno so včasih usodne za kolektiv in občino. Zaveza samoupravljalcev je še precej majhna, kar je bilo mogoče sklepati tudi iz udeležbe na konferenci. Od 3.700 zaposlenih v občini bi moralo biti po vabilih sodeč zbranih vsaj 80 ljudi, bilo pa jih je malo nad polovico.

Kako neki je s samouprav-

ljanjem tam, kjer sploh nimajo statuta in samoupravnih aktov, so se upravičeno spraševali. Do zdaj je namreč 21 kolektivov predložilo statute v potrditev, medtem ko 9 delovnih organizacij sploh ne da izjave, ali na tem delajo. Prav tako je samoupravljanje na šibkih nogah skoraj v vseh obratih s sedeži zunaj občine. Vzrok

NA DRUGI KONFERENCI SAMOUPRAVLJAVCEV

Nepoučenost - največja hiba samoupravljanja

Značilno za črnomaljski samoupravljaljski kongres v malem je bilo: preveč splošnega in premalo konkretnega — Delegat je Rade Vrlinič

je največ v slabi obveščeniosti v delovnih kolektivih. Iz tega izvirajo tudi nesoglasja. Tovarniška glasila ponekod sicer imajo, ne morejo pa predstavljati hitrega, točnega in stalnega obveščanja, ki je ljudem potrebno pri samoupravnih odločitvah. Tudi sklepi delavskih sklepov, nabiti na oglasnih deskah, niso dovolj. Ljudem je potrebna preprosta razlaga o uspehih in načrtih podjetja, kar naj bi dali razgovori in sestanci. Tega povsod manjka.

V razpravi so prav tako načeli vprašanje kršitve samoupravnih pravic. Tudi tam, kjer že imajo statute, ni zmeraj vse v redu. Samoupravna določila ponekod nalašč kršijo in iščejo možnosti, da bi zakon obšli, drugeje jih ne

spoštujejo iz nepoučenosti. So primeri, da mladina do 18. leta in ženske s otroki do 7. leta starosti delajo v nočnih izmenah, čeprav se pod posebnim družbenim varstvom.

Na konferenci so sklenili, da bodo samoupravljalci podprli akcijo za uvedbo novega krajevnega samoprispevka v obdobju 1972 do 1977 in družbene dogovore v delovnih organizacijah, po katerih naj bi vsak kolektiv prispeval za komunalno izgradnjo v občini 0,5 odstotka bruto produkta. V tej akciji naj bi bili zajeti tudi obrati s sedeži izven občine, kar so še posebej poudarili.

Samoupravljalce črnomaljske občine bo na zveznem kongresu zastopal Rade Vrlinič, podpredsednik občinske skupščine, ki ga je konferenca soglasno izvolila za delegata.

Viničani zmeraj bolj kritizirajo

Ni sestanka, na katerem ne bi negodovali zaradi neurejenosti trgovin in gostinstva — Gostišče v gradu ne bi smelo ostati zaprto!

Več je domačinov, ki jim ni vseeno, kako kraj napreduje, zato povsod in vedno bolj glasno opozarjajo na nepravilnosti. Namesto da bi Vinica v turističnih uslugah napredovala, doživlja neprožno. Še pred zadnjo vojno je bilo v kraju pet večjih zasebnih gostiln in vse so donosno poslovale, v dobi turističnega razcveta pa imajo le Škoinčkovo gostišče in mačhen zadrugi bife poleg mesnice. Gostišče v starem gradu so zaradi higienske neurejenosti zaprli prav ob začetku letošnje poletne sezone, jeseni pa je nehala delati še restavracija v kampu. Tako gostinstvo podjetje Črnomelj nima na Vinici čez zimo niti enega lokala.

Ni redek primer, da morajo ljudje v trgovino na hrvaško stran, medtem ko je bila še pred leti Vinica znana po dobri založenosti trgovin in so Hrvatje hodili na našo stran. Črnomaljska zadruga je že obljubila trgovsko poslovalnico, pročelje stavbe in vhod v skladišče, toda ostalo je pri neizpolnjenih obljubah. Prav tako novomeška Dolenjka še ni olepšala svoje poslovalnice, čeprav so tudi predstavniki tega podjetja dali pristanek.

Glede na razmere, kakršne so, Viničani predlagajo: če Gostinsko podjetje Črnomelj, ki ima monopol nad družbenim gostinstvom v občini, ne zmore organizirati

sodobne potrebe v sodobnih lokalih, bi morali najti drugega interesenta. Morda bi bil kdo pripravljen odkupiti grad, urediti trgovski lokal, razgledno teraso in sobe za goste? Stavba ni slaba, Nemara je to celo idealna priložnost za dobro proizvodno podjetje izven občine, ki bi tu lahko uredilo rekreacijsko središče za svoje delavce? Sredstva, vložena v preureditev gradu, bi se nedvomno kmalu obrestovala, saj ima Vinica izredno lego. V nekaj letih bo obisk gostov še veliko večji, ko bo zgrajena na hrvaški strani hitra cesta do morja.

FRANC PAVLAKOVIC

Do novega leta vsak dan razprodaja najrazličnejšega tekstilnega blaga in konfekcije po izredno znižanih cenah v poslovalnici

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ ZA ZUPANČICEV NATEČAJ se je letos prvič prijavila izralska skupina mladih iz Zilji pri Vinici. Mladinci so bili že lani zelo delavni, saj so se predstavili občanom kar s tremi prireditvami. Na tasno pobudo in z lastnimi sredstvi bodo v šoli postavili tudi nov oder.

■ FILMI IN KULTURNI VEČERJI so se po podelitvi vrttil v okviru prireditve za 22. december. Po kolih v več oddaljenih krajih so predvajali filme o življenju in delu pripadnikov JLA, medtem ko sta vojaka in mladinina pred semiškim in vinškim občinstvom nastopila s prijetnim kulturnim programom.

■ MESTO V NOVOLETNEM VZDUŠJU — Večina izločb v Črnomlju in lokalov je še okrašana za novo leto. Krajevna skupnost bo, kot je že v navadi, v mestu namestila nekaj velikih jelk na najbolj vidnih mestih.

■ SOLARJEM ZA NOVO LETO — Učenci nižjih razredov osnovne

šole v Črnomlju bodo skupno z malčki iz vrta in učenci posebne šole v Prosvetnem domu gledali pravični film »Zvezdica zaspanska«, nato jih bo obiskal dedek Mraz in jim razdelil skromna darila. Vihri razredi osemletce bodo prisostvovali zabavnemu programu, ki ga pripravljajo učenci osemih razredov, sledila pa bosta pogostitev in ples.

■ V NOCI OD PONEDELJKA na terek je v Črnomlju zapadlo okoli 10 cm snega. Glavne ulice v mestu so pluzili stranski, kjer je makadam, prvi dan še ni bilo treba očistiti.

■ V HOTELU IN V GRADU bo gostinsko podjetje organiziralo silvestrovanje. Rezervacije so še vse oddane. V hotelu, kjer bo igral jazz s pevci, stane silvestrski menu 70 din, v gradu pa so samo rezervacije sedežev po 15 din. Tu bo igral domači ansambel Zarja. V Lahnju bodo zabavo ponovili v soboto, 2. januarja.

Več skrbi modernizaciji

18. decembra je v Črnomlju zasedal zbor delovnih skupnosti občinske skupščine, na katerem so ocenjevali gospodarske uspehe v tričetrtletnem obdobju. V občini je bilo ustvarjenega za 193.589.000 din celotnega dohodka, kar je za 27 odst. več kot v tem času lani. Ugotovili so, da vse gospodarske organizacije izpolnjujejo letni plan in da z izgubo ni poslovalo nobeno podjetje. Odborniki so priporočali, naj gospodarstvo več skrbi posveča modernizaciji proizvodnje in nadaljnji rasti.

Odborniki so sklenili, da se bodo v svojih podjetjih zavezali za sklenitev družbenega dogovora, po katerem naj bi kolektivi 0,5 odst. bruto produkta namenili za uresničitev programa javnih del v obdobju od leta 1972 do 1977. Prav tako bodo podprli družbene dogovore o štipendiranju.

Črnomaljski poročevalec

Slovenski gasilski muzej v Metliki bogati svojo zbirko. Pred dnevi je dobil 3 umetniške slike iz gasilskega življenja, delo akademskega slikarja Eda Deržaja. Na fotografiji: prof. Jože Dular, ravnatelj muzeja, išče prostor za nove predmete. (Foto: Ria Bačer)

Ko se poslavljamo od starega...

Nobenega dvoma ni, da Metličani ljubijo svoje mesto. Če vprašas občana, kaj si želi, ne bo v kopici osebnih želja pozabil omeniti napredka Metlike - želja vseh je: korak naprej v letu 1971!

Spet je minilo leto: za nekatere kot blisk, drugim počas. Vsi smo si želeli veliko veselja in malo skrbi, visoke plače in nizke cene. Kako je bilo v resnici? Kaj je prineslo leto 1970 in s kakšno željo stopajo čez prag novega leta, so povedali občani Metlike:

TONCKA ZUPANIC, vajenka v Mercatorjevi samopostrežbi:

Zadovoljna sem, ker sem končala II. letnik trgovske šole in naredila praktični izpit. Moja želja je, da bi v novem letu šolanje zaključila in pridobila kvalifikacijo za poklic, ki me že od nekdaj veseli. Prav tako želim našemu mestu še več novih gradenj.

FRANC KOKOLJ, miličnik iz Metlike:

Leto 1970 si bom zapomnil. Prej vedno zdrav, sem bil bolehen in tudi dela je bilo precej. Želim, da bi bilo v letu 1971 več pametnih vozničkov na cestah, da ne bi bilo toliko nesreč, sebi pa zdravja in boljšega stanovanja. Pa še to: da bi naša Metlika napredovala!

MARIJA SLIBAR, gradbena inženirka, zaposlena na občini:

Zame je bilo letošnje leto nadvse pomembno: rodila sem sina, ki je zdrav in živahen. Veseli me tudi, da

se Metlika lepo razvija tako v gospodarskem kot v gradbenem pogledu. Svoji družini želim v novem letu predvsem zdravja, moža, da bi opravil diplomu, vsem ljudem pa mir in zadovoljstvo.

PAVLA FLAJŠMAN, trafikantka iz Metlike:

Če ne bo slabše, kot je bilo letos, bom zadovoljna. Naša Metlika uspeva, moje rože tudi, in to mi je največje veselje. Želim, da bi s pomočjo ljubiteljev ovetja naše mesto postalo kot šopek rož. Če bo v letu 1971 zdravje in mir, bo vse drugo prišlo samo od sebe. Tudi napredek. In da bi naše stranke v lokalu zapirale vrata...

FRANC JAKLJEVIČ, električar, zaposlen v komunalnem podjetju:

V letu 1970 sem se po sedmih letih vrnil v rodno Metliko. Opravi sem tudi z vojaščino in se zaposlil. Presenečen sem, koliko je bilo v tem času narejenega! Metličani, ki vsak dan spremljajo napredek, tega morda tako ne opazijo. Se imajo ljudje pripombe, a bi morali biti po mojem zadovoljni. V novem letu si želim, da bi se v kolektivu bolje počutili; nisem se namreč še docela vzel. Želim, da bi se vsi v Metliki razumeli in da bi se ob letu lahko pohvalili z nadaljnjim napredkom.

RIA BACER

Družbeni dogovori - ustaljena praksa

Delegati iz 11 delovnih organizacij so na konferenci samoupravljalcev podprli politiko občine pri pridobivanju denarja za komunalno izgradnjo - Za delegata na kongresu izvoljen inž. Julij Nemanic

Kako sta rasla metliško gospodarstvo in občina po reformi s lastno močjo in brez umetnih družbenih posegov, je delegatom lepo razložil Ivan Zele, predsednik metliške občine. Po sedanjih stabilizacijskih ukrepih bo podjetjem ostalo več denarja za modernizacijo proizvodnje, obenem pa občutijo tudi drugo plat - težave ob spreminjenih predpisih za uvoz surovin. Vendar težave niso take, da bi kogarkoli zamajale.

Občina je v razumevanjem do mladih podjetij določala prispevno stopnjo iz osebnega dohodka zaposlenih, zato plačujejo delovne organizacije v metliški občini s 3,95-odstotno stopnjo najnižji in vrstni prispevek v Sloveniji. Občina pa je od podjetij že nekaj let na drug način dobivala denar za splošne potrebe, s pomočjo družbenega dogovora. Nekaj let trajajoči

težki položaj občine in nje-nega proračuna se bo po obetih za leto 1971 še poslabšal. Povečale se bodo obveznosti do plačevanja posojil, več bo treba dati za šolsivo in zdravstveno zavarovanje kmetov, tako da računajo na 20 odstotkov slabšo proračunsko letino, kot je bila letos. Ob tem, ko bo izpada sredstev za okoli 600.000 din, pa so velike potrebe in želje po nadaljnjem napredku. Kot si podjetja prizadevajo za modernizacijo in razvoj, si tudi občina za gradnjo cest in vodovodov ter objektov splošnega družbenega pomena. Za uresničevanje sprejetega 5-letnega programa javnih del, za katerega tudi občani plačujejo samoprispevek, bo treba še naprej iskati sodelovanje podjetij. Na vidiku so torej novi družbeni dogovori med občino in delovnimi organizacijami, samouprav-

ljalci pa se bodo v svojih delovnih sredinah zavzemali, da bodo delavski sveti podprli občinsko politiko.

Na konferenci so razpravljali tudi o tem, zakaj se nekaterih gradenj v okviru 5-letnega programa lotevajo prej, čeprav bi bile druge

SPREHOD PO METLIKI

V TOREK, 15. DECEMBRA, je bila v Metliki sveta Slovenskega gasilskega muzeja, ki ima svoje prostore v metliškem gradu. Muzejski svet - v njem so združeni zastopniki gasilstva iz vseh krajev Slovenije - je izdelal delovni program muzeja na leto 1971, hkrati pa je sklical posilniti potrebna desetna sredstva. Ob tej priložnosti so si gostje ogledali tudi tovarno BETI in vinski klet.

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v Metliki je pretekli teden svoje zbirke obogatil kar tri velike umetniške slike akad. slikarja Eda Deržaja, ki prikazujejo nekdanjega nočnega čuvaja, požar srednjeveškega mesta in gašenje starega delovnega gledališča v Ljubljani. Predvideno je, da bo leti slikar prihodnje leto v oju za muzej izdelal še nekaj portretov najvidnejših slovenskih gasilcev.

SUHO VREME bresnega je minuli teden trajalo kar naprej in 15. decembra je učenka Sonja Petric z Grabrova spet našla zlate jagode. Popje magno-lij in drugega okrasnega grmovja v metliških parkih pa se je tudi

Jasli v letu 1971

V metliški občini, kjer je zaposlenih v raznih delovnih organizacijah okoli 75 odst. žensk, je problem otroškega varstva toliko bolj v ospredju. V Metliki se preseljujejo zlasti mladi ljudje, nimajo starih mam, zato so proizvajalke toliko bolj zainteresirane za gradnjo vrtocev. Za otroke od 3. do 7. leta je Metlika dobila lepo varstveno ustanovo, prihodnje leto pa bodo zgrajene jasli, kjer bo organizirano varstvo za dojenčke. Posojilo, za katerega si je prizadevala občina, je odobreno, tako da bodo začeli že spomladi sedanjostavbo vrta dograjevati.

Dobremu šoferju - nagrada

Delavski svet podjetja Mercator v Metliki je predlagal, naj bi pred novim letom nagradil s 1000 dinarji Cirila Novaka, šoferja, ki vozi že od leta 1945. Preživel je vse reorganizacije trgovskih podjetij, a še nikdar ni imel prometne nesreče. Znan je kot vester in dober šofer, ki mu v metliški občini slepa ni enakega.

Tatvine naraščajo

V samopostrežni trgovini Mercatorja v Metliki opažajo zadnje čase več tatvin. Na skrivaj jemljejo razno blago predvsem otroci, stari od 12 do 15 let, med njimi je največ deklet. Med kratkim so zalotili mlado tatlico, ki je hotela odnesti iz trgovine kar za 180 din oblačil. Med mladoletniki, ki so jih dobili z ukradenimi stvarmi, je precej otrok iz okolice, manj pa iz mesta.

Šele po novem letu

Zasedanje občinske skupščine Metlike, ki je bilo predvideno za ponedeljek, 29. decembra, odpade. Odborniki se bodo sestali šele po novem letu. Šeja je bila preložena največ zato, ker so bili podaljšani tudi rok za sprejem občinskih odlokov.

PRIMERNO ZA DARILA:

Podjetje GOSTUR v Metliki obvešča, da ima v svojih tovarniških trgovinah v Metliki in Črnomlju veliko zalogo izdelkov tovarne BETI po ugodnih cenah. Potrošnikom je na voljo tudi nov proizvod: blago diolen loft v različnih barvah in vzorcih.

Trgovina v Metliki je odprta vsak dan do 15. ure, v Črnomlju pa je delovni čas deljen: dopoldne je odprta od 8. do 12. ure, popoldne od 15. do 18. ure.

Priporoča se

»GOSTUR« - METLIKA

metliški tednik

Dva sprejema v domu JLA

Na predvečer praznika Jugoslovske armade je komandant garnizije Cerikle Franc Jordan priredil v domu JLA v Brežicah sprejem za pripadnike armade in družbeno-politične delavce iz posavskih občin. Naslednji dan je komandant Jordan povabil v dom JLA predstavnike pionirskih odredov iz brežiške občine.

Gledališče mladih iz Zagreba je gostovalo v Domu JLA 21. decembra zvečer in se predstavilo občinstvu s dramo »Okrog svetla«. S to uprizoritvijo so v Brežicah počastili dan armade.

Dva slikarja amaterja v domu JLA

V prostorih doma jugoslovske armade v Brežicah so 27. decembra zaprli razstavo amaterskih slikarjev Leonarda Poljšaka iz Sremelj in pilota — poročnika Josipa Stauberja. Vsak od njih je prikazal devet svojih del. Poljšak je v Brežicah in Posavju že znan amater, saj se ukvarja s slikarstvom celih 25 let. Njegovi pejsaži izražajo ljubezen vinogradnika do domačega kraja, ki ga slika v bogatem koloritu.

Mlajši Stauber prikratk razstavlja v Brežicah. Njegove slike so delane na steklo in spominjajo na podražke največ, odkoder je tudi sam doma. Motiv prikazujejo življenje na kmetih. Na otvoritvi je predstavil oba slikarja amaterja prof. Miro Kugler, akademski slikar iz Brežic. M. J.

RADIO BREŽICE

TOREK, 20. DECEMBRA: 16.00—17.00 — Zehnji torek v letu — zabavnoglasbena odala in v njej za vsakogar nekaj; 17.00—18.00 Mladinska oddaja: Zetje, mlade želje — novoletna oddaja za mlade.

ČETRTAK, 31. DECEMBRA: 16.00—18.00 — Poslednji večer leta skupaj — glasbo novemu naproti.

PETEK, 1. JANUARJA: 10.30—10.45 Nagovor programa in novoletni pozdravi predsednikov brežiške in krške občine; 10.45—11.15 Novoletna voščila lokalnih radijskih postaj; 11.15—14.30 — Novoletni pozdravi delovnih kolektivov.

NEDELJA, 3. JANUARJA: 10.30 — Domače zanimivosti — Poročilo s seje občinske skupščine Brežice — Teko pridobiveni nasluček — razgovor z zaposlenimi v tujini — Minute s najpopularnejšimi narodnozabavnimi ansambli in pevec zabavnih melodij — Nedeljska repertoarja — Oblika. H smo s poljane Vojzno-poboljševalnega doma Radeče — Obvestila, reklame in filmski pregledi; 12.30—14.00 Občane čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 5. JANUARJA: ODDAJA ODPADKI

NOVO V BREŽICAH

VOJAKI IN STARESINE cerkijanske garnizije so za praznik JLA pripravili samostojen kulturni in zabavni program, s katerim so obšli več krajev v Posavju. Gostovanja so napovedali v Savelju, v Krškem, Brežicah in Radečah. Na sporedu so imeli tudi enodajanko Mateja Bora Izdajalec. Ves program so tokrat nastudirali v slovenskem jeziku.

PREDSEDSTVO OBCINSKEGA SVETA Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je izoblikovalo predlog proračuna za leto 1971. Na zadnji decembrski seji je pregledalo tudi poročila prosvetnih društev. To je bilo še tudi prvo osončevanje njihovega dela. Društva bodo prejela za svojo prizadevanost denarne mesečne. Vrstni red najuspešnejših bo potrdil na seji celotni svet. ZKPO. Svet bo razdelil med društva 8.000 dinarjev. Občne zbornice so pravčasno sklicali v Arčah, Ceriklah, Dobovi, Brežicah (DPD) bratov Milavcev in tudi kapelska godba se je držala roka.

NA 25 STRANEH BO HORTIKULTURNO DRUŠTVO iz Brežic izdalo prvo številko biltena v začetku januarja. V njem bodo

V Ločah so navajeni delati skupaj

Kmetje so na lastno pobudo ustanovili strojno skupnost — Delo na poljih je tako bolje in hitreje opravljeno — Vsi imajo enake pravice in dolžnosti, vsi so enako prispevali za stroje

28 gospodarstev je v Ločah pri Dobovi pred leti ustanovilo svojo strojno skupnost. Njeno delo so letos pozivili. Vsi kmetje imajo v skupnosti enake deleže in enake dožnosti ter pravice.

Kmetovalec Anton Žibert je povedal, da ima njihova skupnost svoj žitni kombajn, sejalnico in sortirnik za krompir. Kombajn so kupili s pomočjo kredita, ki jim ga je omogočil Agrokombinat iz Krškega. Traktorjev je v vaši sedem. Imajo jih zasebni kmeti. Pobudo za strojno skupnost je dal vaški iniciativni odbor. Vanjo ni vključena cela vas, saj šteje okoli 50 gospodarstev. Do sedaj se je ta oblika skupnega vlaganja in skupnega obdelovanja dobrih obnesla. Noberih nesporazumov nimajo in so se lepo privadili delati skupaj.

Glavni vir dohodkov na tem območju je svinjereja. Čistih kmetov je v vaši okoli 20 odstotkov. Anton Žibert je tudi eden tistih, ki se je posvetil izključno gospodarjenju na kmetiji. Letos je dosegel zelo lep pridelek koruze. Pri delu je je 114,48 centa na hektar in s tem zasedel drugo mesto med tekmovalci v

občini. S koruso, ima zasebnih 4 ha površine.

V Ločah so tekmovali za dober pridelek koruze kar 4 gospodarji, in dva med njimi sta bila nagrajena. Vsa korusna polja obdelajo strojno. Žibert je povedal, da so si pomagali s stroji pri setvi, pri pobiranju in pri škropljenju, samo redčili so jo ročno. V družini sta za delo sposobna le dva člana: mož in žena; drugi tudi kaj pomagajo, vendar si morajo v času največjega dela najeti tuje ljudi. Njihovo posestvo meri 10 ha.

Anton Žibert je potožil, da kmetje niso zadovoljni s skokom cen pri gnojilih in za-

ščitnih sredstvih. Zviševanje cen je po njegovem največja ovira za večjo uporabo gnojil in zaščitnih sredstev v občini. Kmetje želijo, da bi pri zadrugi našli na večje zanimanje za odkup njihovih pridelkov. To je želja številnih majhnih posestev v njegovem okolju.

J. TEPPEY

Zimske skrbi vozačev

Ceprav je zima prišla z zamudo, nekateri cestni odseki še vedno niso usposobljeni za avtobusni promet. To najbolj občutijo otroci iz šolskega okolja Mrziva vas. Starši so v skrbeh, če bodo morali otroci preveč pešati, zato želijo, da bi bile te stvari čimprej urejene.

Udeležence dvodnevnega seminarja, ki sta ga ta mesec priredila občinska turistična zveza in delavska univerza Brežice le za gostinske in trgovske delavce, za lastnike turističnih sob, za avtobusne sprevodnike, mladičnike in vse tiste, ki prihajajo v stik s turisti. (Foto: Baškovič)

Le tako naprej, zdaj se poznamo!

Leto 1970 je bilo vredno posnemanja — Hvala vsem darovalcem!

Cas, ko se izteka leto, je najprimernejši za to, da se lepo zahvalimo vsem tistim, ki so se odzvali klicu Rdečega križa za odvzem krvi. Ravno letos se je v teh akcijah marsikaj premaknilo.

Najuspešnejša od vseh dosedanjih je bila novembrska akcija. Prišlo je 386 krvodajalcev. Z veseljem ugotavljamo, da so se tokrat uspešno vključili vanjo kolektivi, ki niso pokazali posebne prizadevnosti v preteklosti. Med tiste, katerih udeležba nas je prijetno presenetila, štejemo kolektiv Prevoza s 23 krvoda-

jalci, Agroservis s 14 krvodajalci in Jutrzanjo s 8 krvodajalci.

Med osnovnimi organizaci-

Dr. Ivan Kristan dobička

V brežiški tovarni pohištva so že v prvem polletju pokrili izgubo in začeli ustvarjati dobiček. Do konca leta si obetajo okoli 1,2 milijona čistega dohodka. Načrtovani izboljšanja delovnih uspehov ne bodo mogla do kraja uresničiti. Krivdo za to valijo na neurajne razmere v začetku leta. S spremembami v vodstvu so izboljšali delovno disciplino in tako laže prebrodili krizo. Plan za 1971. leto so že sprejeli in upajo, da ga bodo lahko v celoti uresnili.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Hrihar iz Samobora — deklico; Terezija Urbanec iz Rače vasi — Jožeta; Barica Martinko iz Drenja — Danica; Elizabeta Vračun iz Leskoveca — Martina; Nada Verstovšek iz Čurnovca — deklico; Anica Skalcar iz Podvrha — Dino; Dragica Razum iz Manje vasi — Jožeta; Marija Grgat iz Bregane — dečka; Ljudmila Brezovec iz Lastnice — Nado in Mileno; Anica Hofer iz Rud — dečka; Ivana Bržlec iz Črešja — deklico; Anica Mataušič iz Cerja — deklico.

Terjatve naraščajo

Konec septembra se je število terjatov v brežiški občini zvečalo za 30 odstotkov v primerjavi s istim obdobjem leta 1969. Podjetja so si morala pomagati s sodnimi ukrepi. Največ sodnih sklepov je bilo napravljenih za Tovarno pohištva v Brežicah (37), za Metal Jesenice (133), za Obrtno kovinsko podjetje v Dobovi (50) in za Dekorles Brežice (54). Dolžniki hromijo poslovanje delovnih organizacij in jih spravljajo v stalno zadrego za obratna sredstva.

Naslednike išče

Ludvik Metelko ali brežiški dedek Mráz (pod tem imenom ga še bolje poznajo išče naslednika za svojo novoletno vlogo. Obrnil se je že na nekaj sivečih mož in jih povabil na avdicijo, vendar kandidati ne kažejo preveč talenta in volje za občinskega dedka Mraza.

Zlatoporočenca z Bizeljskega

Slavljenec je bil v oktobrski revoluciji

Na Bizeljskem sta si pred nedavnim ponovno potrdila zvestobo v zakonu Andrej Stermeček in žena Olga, rojena Rožman. Slavila sta zlati poročni jubilej. V zakonu sta doživela mnogo težav, vendar sta jih znala z medsebojnim spoštovanjem in razumevanjem premagati.

V zakonu se je zlatoporočencema rodilo šest otrok. Štirje so še živi. Andrej Stermeček je bil med prvo svetovno vojno ruski ujetnik. Leta 1918 je sodeloval v oktobrski revoluciji in je bil tedaj celo nagrajen. Od občinske skupščine v Brežicah

prejema sedaj priznanjalo za udeležbo v revoluciji.

Tudi drugi svetovni vihar ni prizanesel jubilarju. Z družino je bil prevožen v nemško taborišče. Leta daleč od doma so počasi minevala. Pa je le prišla svoboda in vrnil se se v domače gorice.

Takoj po osvoboditvi se je Andrej Stermeček vključil v vrste ZKJ in še danes je član te organizacije. Za pol stoletja skupnega življenja sta prejela zakona veliko čestitk in dobrih želja. Tudi občinska skupščina jima je podelila lepo darilo.

redju tele šole: Cerikle s 70 odst., Artije s 40 odst., Pišce s 33 odst., Globoke s 31 odst., Brežice s 20 odst., Velika Dolina s 16 odst. in gimnazija s 16 odst. zaposlenih.

Občinska uprava se je odzvala s 30 odst. zaposlenih, Projektivni biro s 29 odst., IMV Brežice s 26 odst., Krka s 26 odst., obrtni Kamnik Skopice s 26 odst., Agroservis s 21 odst., Prevoz s 20 odst., Kovinoplast Jesenice s 16 odst., Bolnišnica s 13 odst. itd.

Vsem darovalcem in vsem tistim, ki so kakorkoli pomagali pri teh akcijah, najlepša hvala! Zlatavda velja tudi dijakom gimnazije, ki so pomagale ekipi pri odvzemu krvi.

OBČINSKI ODBOR RK BREŽICE

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Stelica Radeševič, gospodinja iz Dobove, je padla na dvorišču in si poškodovala glavo; Nada Tomšič, tuširbenka s Cateza, si je ob prometni nesreči poškodovala hrbtenico in obe roki; Ivan Horvat, učenec iz Lovčevca, si je pri padcu s traktorja poškodoval glavo; Anka Kerin, upokojenka iz Podbočja, si je pri padcu poškodovala levo nogo; Drago Rozman, učenec iz Drnovega, je padel s kolešom in si poškodoval glavo; Anton Zemljak, kmet s Pokleca, je pri faganju drv dobil notranje poškodbe; Ljudvita Čvetkovič, delavca iz Drenja, je nekdo zabodel z nožem.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Anton Kovačič, kmet iz Drnoveca, star 64 let; Ana Lopatič, gospodinja iz Ladača, stara 60 let.

TRGOVSKO PODJETJE

LJUDSKA POTROŠNJA

vabi kupce

v novo trgovino v Brežicah, ki je bogato založena z:

- elektrotehničnimi izdelki,
- železino in cementom,
- z oljnatimi barvami in laki,
- z materialom za vodovodno napeljavo in centralno kurjavo,
- z gospodinjstvi stroji in kuhinjsko posodo,
- pečmi na olje,
- barvnimi televizorji,
- radijskimi aparati,
- s steklom in porcelanom

Hkrati vas vabi v novo urejeno trgovino z živili in delicatami (v bližini Železnice) ter v salon pohištva v prtiličju Turist hotela. DOBRODOSLI!

BREŽIŠKE VESTI

Skozi priprta vrata je težko vstopiti

V krški občini primanjkuje strokovnjakov - Komunisti so priporočili delovnim organizacijam, naj jih štipendirajo in sprejemajo odprtih rok - Predlog občinski skupščini, naj ustanovi sklad za štipendiranje nadarjenih otrok

Na razširjeno sejo občinske konference Zveze komunistov v Krškem so minuli teden povabili vse člane konference SZDL, občinski sindikalni svet, predsedstvo ZB, Zveze mladine, predstavnike delovnih organizacij in skupščine. Na dnevnem redu je bila ocena gospodarjenja v zadnjih letih in izkušnje reformskega obdobja so komunisti sprejeli med svoje sklepe napolne za delo podjetij in samoupravnih organov v novem obdobju.

Gradivo kakor tudi obrazložitve Ivana Glogovška je vsebovala zelo pester sklop vprašanj, zato je razumljivo, da konferenca ni mogla dati odgovora na vse. Opozorila je predvsem na tiste pomanjkljivosti, ki bi jih delovne organizacije ob boljši zasedbi delovnih mest lahko kmalu od-

pravile. V občini manjka kar 54 delavcev z visoko izobrazbo. Trenutno štipendirajo delovne organizacije le 32 rednih in 7 izrednih študentov. Na 45 delovnih mestih delajo delavci z višjo izobrazbo, na razpolago pa je 150 delovnih mest. Podatki kažejo, da šolajo podjetja na višjih šolah le tri redne štipendiste in 8 svojih delavcev. Tudi za srednje strokovne delavce je še precej prostih delovnih mest, za katere ni štipendij. Trenutno jih manjka 97.

Te številke so že same zadosti veliko opozorilo. Konferenca je v svojih sklepih priporočila komunistom v delovnih organizacijah boljši odnos do štipendiranja in sprejemanja strokovnjakov na neustrezno zasedena delovna mesta. Podatki kažejo, da delovni kolektivi ne odpirajo vrat šolanim ljudem. Komunisti so torej odgovorni, da se bo ta odnos spremenil, kajti le od naložb v znanje je odvisno gospodarjenje v novem desetletju.

Upoštevati moramo, da so bile navedene le trenutne po-

trebe, če pa se bo gospodarstvo širilo, to ne bo dovolj.

Franc Sukovinsky je v imenu medobčinskega sveta ZK tudi opozoril na pomanjkanje izobražencev v Posavju. To svojo trditve je podkrepil s primerjavo z republiškimi poprečjem izobrazbe zaposlenih. Vsi odstotki za visoko, višje in srednje izobražene delavce so nižji od republiškega poprečja. Zato se je zavzel, naj komunisti spodbujajo kolektive za štipendiranje. Pozdravil je priporočilo za ustanovitev skla-

da, iz katerega bodo prejemali štipendije nadarjeni študentje. V razpravi je še omenil prednosti integracij, ki jih posavske občine še niso dovolj izkoristile. Zavzel se je za poglobljene samoupravne odnose. Čeravno zahtevajo veliko odgovornosti, niso neuresničljivi.

Na konferenci so sklenili posebej obravnavati kadrovska vprašanja in kmetijstvo. Kmetijstvu se bo posvetila občinska konferenca Socialistične zveze, kadrovskim vprašanjem pa Zveza komunistov.

Zbranim sta nato podala informacijo o bližnjih spremembah našega političnega sistema predsednik občinske konference SZDL Peter Markovič in član CK ZKS Franc Šetinc. J. TEPPEY

25 let Svobode na Senovem

Na Senovem so ta mesec slavili srebrni jubilej DPD Svoboda. Proslavo je obiskalo izredno veliko domačinov, ki so ponosni na kulturno prosvetno tradicijo zadnjih desetletij. Dramska skupina je ob tej priložnosti z nekaj prizori iz odigranih del obnovila svojo zgodovino. Nastopili so še pevski zbor osnovne šole, pevski zbor obrata Lisce, folklorna skupina, moški oktet in telovadci. Najzaslužnejšim pionirjem »Svobode« na Senovem so ob tej priložnosti priznali.

M. R.

Uspeh, ki je zares vreden ponosa

Prizadevanja organizatorjev decembrske krvodajalske akcije so se dobro obrestovala - V krški občini je bilo tokrat 700 darovalcev krvi

Pričakovana občinska odbora Rdečega križa, občinske konference SZDL in občinskega sindikalnega sveta v Krškem so se v decembrski krvodajalski akciji povsem izpolnila. Kri je darovalo 700 občanov.

Ze prvi dan je veliko obetal. Iz Krškega in okoliških vasi se je odzvalo 343 prebivalcev. Uspešen se ne veselijo samo organizatorji, ampak tudi sindikalni delavci v podjetjih, ki so pomagali zbirati udeležence akcije. Seve-

da pa bodo krvodajalcem za njihova plemenita dejanja hvaležni predvsem bolniki, ki jim bo kri pravnila zdravje. Posebno zahvalo zaslužijo v tovarni papirja, kjer so zbrali 155 darovalcev, v gradbenem podjetju SAVA (8 daro-

valcev), v Kovinarski (38), v Imperialu (17), pri Splošnem obrtnem podjetju (8) in v obratu Laboda (7). Prezreti pa ne bi smeli prizadevanj krajevne organizacije Rdečega križa, predvsem tiste na Zdobah. Ta je zbrala v okolišju med gospodinjami, kmeti in upokojenici kar 52 darovalcev.

Ze nekaj let zapažajo v Krškem, da zdravstveni delavci niso dovolj sodelovali v pripravah na odvzem krvi, pa tudi ne v neposredni udeležbi. Enak odnos se je ponovil tudi letos, kar ni spodbudno za pridobivanje novih udeležencev krvodajalskih akcij.

Minulo akcijo so nekateri kolektivi v celoti obšli. Med njimi je Zavarovalnica, pa tudi trgovsko podjetje Preiskrbja se z enim udeležencem ni postavilo. Več razumevanja so organizatorji pričakovali od kolektiva prevoznega podjetja Transport Krško, ki že nekaj let ne sodeluje v akciji. In ravno večina njegovih članov je v nenadni nevarnosti, saj so vsak dan na cesti.

Letošnja krvodajalska akcija je prav tako uspešna tudi v drugih krajih občine. V Kostanjevici je bil decembra 116 odvzemov krvi. Pri tem je prav, da omenimo skupino, ki obnovlja kostanjevski grad: kri je darovalo kar 13 delavcev. V Brestanici so zabeležili 190 darovalcev. Med njimi je bilo 40 dijakov tehniške srednje šole v Krškem in 50 občanov s Senovega.

Koordinacijski odbor pri občinskem odboru Rdečega križa v Krškem se še enkrat zahvaljuje vsem darovalcem krvi in se priporoča, da bi imele krvodajalske akcije tudi v prihodnje tak uspeh kot letos.

Koordinacijski odbor za krvodajalstvo pri RK v Krškem

Zakaj take razlike pri odkupnih cenah mleka

Kmetje v krški občini se še nekaj časa pritožujejo nad odkupnimi cenami mleka, ki se po njihovih zatrjevanjih prehitro menjavajo. Tržna inšpekcija je te trditve preverila in ugotovila da plačujejo Ljubljanske mlekarnice od 1. novembra 1970 dalje 1,10 din za liter kavovostnega mleka. Razlike v odkupni ceni nastajajo zaradi različne higijenske kakovosti mleka, zaradi različnega odstotka tolsče in količine vode v mleku.

Letos ne sme zmanjkati lesa

Z zalogami in dogovori za dobavo bodo v Krškem poskrbeli, da se ne bo ponovila lanska zima in njene posledice za tovarno

Lani v takem času je bila krška tovarna celuloze in roto papirja v najhujših težavah: pomanjkanje lesa je pretresalo podjetje in nevarno zamajalo sklade. Z energičnimi ukrepi so potem vozni presekali ter se s pomočjo uvoza lesa resili najhujših težav. Zdaj, leto dni pozneje, je stvar drugačna.

Količinske proizvodnje v enajstih mesecih je bilo v krški tovarni 91.930 ton: 27.832 ton celuloze, 2.221 ton lesovine 60.301 ton papirja in 1.496 ton jomspapirja. Novemberska proizvodnja je bila v 30 dneh obratovanja zelo visoka - 9.548 ton. Celotna

vrednost proizvodnje je dosegla več kot 190 milijonov dinarjev; s to številko se krška tovarna za novomeškima IMV in Krko uvršča na tretje mesto med industrijskimi podjetji Dolenjske.

Zaradi omejene proizvodnje v prvem polletju je izvoz manjši od pričakovanega. Bukove celuloze in papirja so izvozili za 1.701.000 dolarjev. Izvažali so v Italijo in Zahodno Nemčijo.

V tovarni je zdaj 1.200 zaposlenih, njihovi povprečni sebnj dohodki so 1.600 dinarjev ali za 11,6 odstotka višji od lanskih. Zapisati pa je treba, da ta tovarna ne pozna ne praznikov ne nedelj in

da stroji delajo nepretrgoma noč in dan.

Za normalno mesečno proizvodnjo potrebujejo 40-45 tisoč prostorninskih metrov lesa, predvsem smrekovine. Glede na trenutne zaloge in dogovore računajo, da se lanske težave ne bodo ponovile. Zaradi pomanjkanja lesa pozimi in spomladaj proizvodnja ne bo trpela!

J. SPLIČAL

Z asfaltom so se jim oddolžili

Prebivalci naselja Drnovo v Krškem so morali pred leti za sorazmerno majhno obškodnino odstopiti del obdelovalne zemlje Cestnemu podjetju iz Novega mesta, da si je tam postavilo asfaltno bazo. Decembra letos se je Cestno podjetje oddolžilo vaščanom in jim brezplačno asfaltiralo stometer ceste skozi naselje.

Junija 1972 hotel in motel

Kolektiv hotela Sremič za priključitev k Slavniku - Prenosišča tudi v kostanjeviškem gradu

Odkar Krčani zatrdno vedo, da bo na njihovem ozemlju zrasla jedrska elektrarna, dobivajo tudi turistični načrti tega območja oprijemljivejšo obliko. V dveh letih bodo imeli v motelu ob avtomobilski cesti in v novem hotelu na voljo nad 200 ležišč za turiste.

Leto dni pozneje bo na vrsti Kostanjevica. V gradu bodo dobili hotel z najmanj 60 posteljami. Za vse te objekte so podpisali pogodbo s koprskim podjetjem Slavnik.

Ob avtomobilski cesti bosta do prihodnjega občinskega praznika, 4. julija, zrasli dve bencinski črpalni, vsaka na eni strani cestišča. Občinska skupščina je podpisala dogovor tudi s tem podjetjem. Istra-benz je razen tega zaprosil za lokacijo v Stari vasi, kjer namerava prav tako postaviti bencinsko črpalno. Tudi ta bo verjetno dokončana prihodnje leto.

Poslovni hotel bo stal v Krškem. Slavnik obeta, da bo imel najmanj 150 prenočišč in 250 restavracijskih sedežev.

Zabave najmlajših

Šolarji s Senovega so se za letoletno praznovanje naučili tri igrice in se z njimi med 24. in 28. decembrom večkrat predstavili otrokom in staršem. Razen tega so naštirali krajši zabavni spored za spremstvo dedka Mraza po vsej občini.

Vojaki nastopili v Krškem

Krški občani so v ponedeljek, 21. decembra zvečer, počastili dan Jugoslovanske ljudske armade Program so jim pripravili vojaki cerkljanske garnizije. Na proslavi so našli le malo starejših ljudi. Prevladovala je šolska mladina, ki se je zelo navdušila nad zabavnim delom sporeda.

Novi občinski odborniki

Pred dnevi, so bile namestne volitve v štiri volilnih enotah krške občine. Zaposleni iz Imperiala in Elektra Krško so izvolili za odbornika v občinski skupščini Ivana Bračuna iz Brestanice, volivci iz kmetijskih organizacij za so izbrali za svojega zastopnika Milana Budno z Dovškega. Ivan Abram iz Dobrove bo v občinski skupščini zastopal volivce iz Kostanjevice, Malenc, Dobrave in Prekopa, Anton Bračun pa volivce z Velikega Kamna in Reštanja.

Novoletno srečanje z delavci v tujini

Po podatkih novomeškega Zavoda za zaposlovanje dela ta čas v tujini 1.011 krških občanov. Zg. tiste, ki so se med novoletnimi prazniki vrnili v domovino, je občinski sindikalni svet v nedeljo, 27. decembra, pripravil razgovor v Domu Svobode na Vidmu. Predstavniki krških podjetij, Izseljenke matice ter novomeškega Zavoda za zaposlovanje so za to priložnost zbrali podatke o tem, kakšne so možnosti za zaposlitev v domači občini.

V Kranj, Novo mesto in v zamejstvo

Moški pevski zbor sodi med najuspešnejše sekcije DPD bratov Milavcev iz Brežic. Trenutno šteje 28 pevcev. Ta krog namerava v letu 1971 razširiti še za 20 pevcev. Nastopili bodo v Kranju, v Novem mestu in Sevnici ter obiskali Prosek in Kontovel na Trzškem. Predvideno imajo tudi snemanje na ljubljanskem radiu. Zbor bo letos slavil petletnico obstoja.

KRŠKE NOVICE

NOVA PRODAJALNA. Trgovsko podjetje SADJE-ZELEENJAVA iz Ljubljane je oddavno poleg banke odprlo novo prodajalno sadja in povrtnine. Zaradi ugodnih cen ima prodajalna veliko kupcev. Nekateri občani moti le prostor te prodajalne. Postavili so jo na posejdan starega gasilskega doma, ki se je moral pred leti uamkniti bodočemu središču novega brega mesta.

SILVESTROVANJE OB STROJH. Kot vse letošnje državne praznike, tako bodo krški papirničarji tudi bližajoče se novoletne praznike preželi ob strojih in v proizvodnih obratih. Tako so sklenili v tovarni že v začetku letošnjega leta, ko so sprejemali proizvodni program. Potrške za naprednjeno proizvodnjo pa so sedaj že vedje, ker hočejo papirničarji zanesljivo doseči letni gospodarski načrt.

PASTI ZA AVTOMOBILE. Čeprav je bilo veliko besedi o starim mostu čez Savo, ki ga sedaj ni več, ga kaže ponovno omeniti. Na levi strani Save dohod na bivši most ni zavarovan. To uhko povzroči hudo nesrečo, predvsem tistim voznikom in pešcem, ki kraja ne poznajo. Bolje je pisati o nevarnosti, kot o nesreči.

KOMUNISTI SO SE SEŠTA-

LI. Pretekli torek so se sestali komunisti tovarne »Duro Salajs. Razpravljali so o 6-mesečnem gospodarjenju pod novim vodstvom podjetja, o kadrovskih spremembah v nekaterih sektorjih ter o bližnjih nalogah komunistov. Na sestanku so ugotovili za to obdobje uspešno postovanje, kar je poglavitna kolektivna skrb, predvsem pa komunistov, samoupravnih organov in novega vodstva.

PODELITEV PRIZNANJ. Eno izmed največjih del hortikulturnega društva krajevne skupnosti in turističnega društva v letošnjem letu je bila akcija NAPRAVIMO NAŠE MESTO LEPEŠE. Akcija so zaključili pretekli teden na skupni prireditvi v tomu Dvobode, kjer so s slikami in diapozitivi prikazali socialne pomanjkljivosti v akciji. Najprizadevnejše sodelavce so pohvalili in nagradili, srečanje pa so izkoristili tudi za povečanje števila članov hortikulturnega društva.

4.000 DIN ZA PRAZNOVANJE. Ne glede na to, da tovarna papirja namerava za novoletne praznike obdarovati predšolske otroke članov kolektiva, so organi upravljanja prisluhnili tudi potrebam občinske Zveze DPM pri prireditvi dedka Mraza. V ta namen so organizaciji namenili 4.000 din.

S kilometri lahko merimo globoke jarke, ki so jih izkopale za vodovodne pridne roke vaščanov iz Dolenje vasi, Pesjega, Starega grada in Libne. Na posameznih odsekih je delalo po več sto ljudi. Tako množičnega odziva že ne pomnijo, odkar so gradili železniško postajo v Libni. V vasi bo pritekla odlična pitna voda in z njo tudi zdravje. (Foto: Zupančič)

Sevnica protestira zaradi ceste

Sevnica se nikakor ne more spriznati s tem, da v osnutku načrta modernizacije cest v Sloveniji za prihodnje leto ni predvideno asfaltiranje 12 km dolgega odseka ceste II. reda med Impoljco in Krškim. Ostro so protestirali na zadnji seji občinske skupščine, na seji občinske konference SZDL, ki je bila 23. decembra, pa so celo spremeni-li dnevni red zasedanja, ker se je razprava o cestah zavlekla več ur. Udeleženci niso bili zadovoljni z obrazložitvijo predstavnika cestnega sklada Slovenije tovariša Kristana in z megljeno obljubo, da bo cesta prišla v poštev, če bo zveza popustila Sloveniji več prometnega davka od goriva. Na seji so poudarili, da vodstva družbeno-političnih organizacij ne odgovarjajo za politično stanje v občini, če se ne bodo upoštevale upravičene sevniske zahteve. Izvolili so delegacijo, ki bo z razmerami seznanila predsednika republiške skupščine. M. L.

400 din za privezane telice

V sevniški občini uvajajo koristno novost, da bi spodbudili napredek živinoreje. Vsi rejci, ki bodo imeli potrdilo, da so mlado telico pripustili k umetnemu ali naravnemu osemenjevanju in jo privezali za rejo, bodo dobili za to 400 novih dinarjev posebne premije. Opravljen bo popis plemenite za rodovnik, v občini pa bodo znova vzpostavili rodovniško službo, brez katere ni pravega napredka živinoreje.

Radio Sevnica

— SREDA, 30. DECEMBRA: 16.00 — Reklame in oglasi — Zgodilo se je v preteklosti — Novoletni glasbeni ocvati — Potovanje po našem kraju — Zahvalna glasa — Ob obletnici naše radijske postaje — Zaključek oddaje.

Fratella

SEVNIŠKI PABERKI

■ **SE KRULJEVA ULICA.** Odbornik Rudi Cimpršek je predlagal skupščini, naj bi eno izmed ulic v Sevnici ali Šmarju imenovali po zaslužnem domačinu Ernestu Kruljevi, borcu na solunski fronti, kasnejšem sevniskem županu, ki je imel med obema vojnama velike zasluge za napredek Sevnice, svojo prodanost pa je izkazal tudi ob smrti, ko je del svojega premoženja zapustil družbi. Skupščina je sprejela predlog in imenovala po pok. Kruljevi ulico, ki pelje proti Zajčji gori.

■ **ODDELEK KOMERCIJALNE SOLE.** V Sevnici so začeli delovati oddelek inariborske in komercialne sole. To bo velika pridobitev za mesto, saj je znano, kako v gospodarstvu pa tudi drugod primanjkuje ljudi z ekonomsko izobrazbo. Organizatorji upajo, da bo dovolj prijav, da bo oddelek lahko kmalu začel s delom.

■ **SE BO TREBA SEJATI.** V Sevnici so se že odločili, da pokopališča ne bodo prestavljali na desno breg Savo, marveč bodo razširili sodanji pokopališki prostor. Narejen je načrt, ki predvideva, da bi v ta namen porabili 0,7 milijona dinarjev. Ta denar bi se nekako zbrali, hujše je to, da pristojni v Ljubljani ugovarjajo, da bo pokopališče treba prestaviti, ker sodanji v nobenem primeru ne bo zadostil za nadaljnjih 50 let, kot to določa zakon o pokopališčih. V Ljubljani se seveda niso vprašali, kje naj občina dobi denar, zato bo svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve še moral razpravljati o tej zadevi.

■ **PETELIN Z DE GAULLOVO VDOVO.** Kipar samouk Rudi Štopar bo naredil delno iz lesa, delno pa iz želatinske skulpture — petelina, ki ga bo postal šeni nedavno umrlega velikega De Gaul-

Divjad ne vpraša, kje se konča gozd in začne sadovnjak ali njiva. Kmetje se spriznajo z naravnim prirastom, saj vedo, da mora tudi divjad živeti, nasprotujejo pa umetno povečanemu staležu. Na skupščinski seji v Sevnici so sklenili, da je treba pretirano množitev divjadi omejiti s pomočjo gojitvenih načrtov. Na sliki: ribezov nasad kmetijskega kombinata tik ob gozdu. (Foto: M. L.)

OB ZADNJEM ZASEDANJU OBČINSKE SKUPŠČINE V SEVNICI

Ni še zakopana „bojna sekira“

Tudi odlok, kot kaže, ne bo prinesel pravega miru med lovce in kmete — Spremeniti lovski zakon? — Zakaj ne bi kmetu povrnili stroškov zaščite?

Pričakovali smo lahko, da se bodo kmetje, ko bo prišel na vrsto odlok o propračevanju škode, ki jo na polju, v sadovnjaku in vinogradu povzroči divjad, potegnili za svoje pravice. Vnaprej smo lahko pričakovali stare obtožbe na račun lovskega zakona, ki naj bi pripomogle, da bi se vendarle kaj spremenilo v korist kmetov.

Občinski odlok, ki ga je 17. decembra sprejela občinska skupščina Sevnica, ima dober namen. Z natančnimi določili, kako, kdaj in kje je treba zavarovati polje, naj bi vnaprej preprečili spore med lovci in kmeti, razen tega pa jasneje nakazuje, kdaj ima prizadeti kmet pravico do odškodnine.

Seveda pa občinski odlok ne more mimo lovskega zakona, ki je po mnenju kmetov krivičen zato, ker so pri njegovem sestavljanju odločili lovci, ne pa kmetje. To trditve so utemeljevali z vrsto praktičnih primerov, ki kažejo, da v resnici marsikje

ni vse razloženo.

Na mestu je bilo vprašanje odbornika Zorca, če je kmet res dolžan s hrano na poljih vzdrževati umetno povečani stalež divjadi, od katere imajo lovski družine gospodarsko korist. Če je to lovsko pridobitna dejavnost, naj bi povrnili celotno škodo, sili še bolje, umetno povečevanje staleža naj bi prepovedali. Praktičen primer je gojitev fazanov v vinogradniških območjih, ki delajo obutno škodo v vinogradih.

Na pripombo inž. Zaločarja, medobčinskega gozdarskega inšpektorja, češ da kmetje ne uveljavljajo odškodnine, so prizadeti pojasnili, kako je običajno s tem. Škodo povzroča divjad vse leto, torej bi morala komisija stalno ocenjevati po terenu. Kmetu se manjših, toda številnih škod ne izplača prijavljati, ker ima s tem toliko stroškov in tako majhno upanje, da bo dobil kaj več odškodnine, da se raje spriznani s škodo.

Na nekaj pa so pri obravnavi tega vprašanja le pozabili. Sedanja določila o zavarovanju polj pravijo, da mora lastnik zemljišča vse ukrope narediti na svoje stroške. To pomeni, da ima zaradi lovskega dodatnega proizvodnega stroška, in bi bilo zato pošteno, da bi jih lovci povrnili. V sosednji trebanjski občini že imajo odlok, ki pravi, da morajo lovci dati ves material za zaščito pred divjadjo kmetom brezplačno. To določilo je zelo pomembno, saj pomaga do nujnega sodelovanja med kmeti in lovci, ki so marsikdaj na bojni nogi.

Kot že rečeno je občinska skupščina kljub nekaterim nerazriščenim stvarim predlagan odlok (objavljen bo v Skupščinskem Dolenjskem listu) vendarle sprejela, razen tega pa je sklenila predlagati republiški skupščini, naj dopolni lovski zakon z določilom, ki bo v vinogradniških

območjih omejevalo gojitev pernate divjadi.

M. LEGAN

MLADINSKO LETOVIŠČE SAMO SE V PRIHODNJEM LETU

Morje le še za tuje in premožne?

Tudi sevniški občani so prizadeti ob ukinjanju letovišča v Rovinju

Zgodilo se je to, kar so nekateri že napovedovali. Ko bodo obalne občine, hoteli in druge turistične organizacije dobili denar, bodo sčasoma izrinili od obale montažne hišice, skromnejše počitniške domove, prostore za taborjenje, skratka: vse manj bo možnosti za tiste ljudi, ki ne morejo poseči tako globoko v svoje žepce, da bi si lahko privoščili hotele.

Za večino borcev NOB in solarjev je vseeno kot strela z jasnega prišla vest, da je občinska skupščina v Rovinju sklenila ukiniti letovišče v tem kraju, kjer so si razen drugih učencev in udeležencev NOB ter njihovih družin iz tako imenovane celjske regije krepili zdravje tudi sevniški občani.

Rovinj je dobil, kot pripovedujejo, večjo vsoto mednarodnega posojila, pol toliko pa bo prispevala še naša država in začeli bodo graditi nove hotele, seveda razkošne in drage, take, ki Sevnica in drugim ne bodo dostopni. In kot v posmeh so v Rovinju pojasnili, da bi si cer tudi slovenske občine lahko gradile, vendar morajo biti to hoteli najmanj C kategorije.

Če bi prizadete občine hotele zgraditi tolikšne zmogljivosti, da bi v njih letovalo toliko ljudi, kot jih je do sedaj v počitniških hišicah, bi potrebovale najmanj poldruge milijarde starih dinarjev. Toliko denarja ne bi najbrž mogle zbrati nikoli.

V kratkem se bo napolnila v Rovinju delegacija prizadetih občin s skromnim uparjenjem, da se bo vendarle dalo kaj doseči. Zaenkrat je namreč tako, da bo letovanje

V glavnem po načrtu

Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti v sevniški občini bo imel letos predvidoma 150.700 dinarjev dohodka. V začetku leta so pričakovali, da bo vanj več prispeval dohodek od tako imenovane športne stave, vendar se to ni zgodilo. Ker pa je republiški sklad prispeval 34.000 dinarjev, zaradi tega ne bo prizadeta nobena dejavnost. Za četrtek, 10. decembra, je bil v Sevnici sklenjen upravni odbor občinskega sklada, da bi naredili nekatero manjše spremembo.

šico, zato bi radi, da bi se uredile nekatere težave glede prevoza s znižanimi cenami. Imate še kak predlog, kako bi se povečali družbeno skrb za Maistrove borce?

Čeravno nam je družba dala vse priznanje nekoliko pozno, nimam bistvenih pripomb. S pomočjo smo zadovoljni, želimo si le, da bi zdravi in zadovoljni uživali še teh nekaj let, kolikor nam jih bo naklonilo življenje. Povsem pa še enkrat: ni nam žal, da smo s pred dobrim polstoletjem odzvali klicu generala Maistra in osvobodili del Stajerske. K. ZORKO

Dotatna pomoč za cesto proti Kalu

S popravkom občinskega proračuna so v Sevnici zagotovili dodatnih 13.420 din za gradnjo ceste proti Kalu. Za to cesto je bilo že odobrenih 3.000 din, iz občinskega cestnega sklada 1.000 din, Gozdno gospodarstvo Brezice je prispevalo 7.000 din, 2.000 din pa so dolžni zbrati ljudje sami. Ker je za plačilo stroškov, ki so znašali čez 25.000 din, še precej manjkalo, je občinska skupščina dodelila dodatno pomoč.

Šale, so tudi slovenske obalne občine s svojimi zazidalnimi načrti omejile postavljanje počitniških hišic. V zazidalnem območju, ki obsega večino primernega obalnega zemljišča, je dovoljena le gradnja hotelov in drugih zidanih stavb. To pomeni, da se bo moralo ceneno letovanje umakniti ali pa se zadovoljiti s slabšimi prostori, odmaknjenimi od obale.

M. L.

Drugačen zven povsod

Da je že majhen korak naprej v praksi več preden kot velik v teoriji, je stara resnica. Kaj naj na primer počne kmet iz Govejane ali Metnega vrha z lepo zapisanimi mislimi, kako naj bi bilo v našem kmetijstvu, če sam ne občuti spremembe na bolje? Tudi pogumna graja ali odkrita beseda o storjenih napakah mu še prav nič ne pomagata, če izvenita v prazno in če ju imamo samo za oprijemljiv dokaz, da pri nas človek lahko spregovori tako, kot mišli.

Naj bo danes beseda o tistem, na zunaj morda majhnem koraku, ki pa je za kmetijstvo velik v svojem bistvu: o uvedbi odkupa mleka v lanskem letu. Kot pravijo, se je to zgodilo prvič v zgodovini sevniske občine.

Zalostno so poznanjale prazne mlečne kangle, ko se je prvi dan tovarnjak vračal s pol. Nabrajal je 67 litrov mleka, ljudje so ga z nezaupanjem gledali in komajda so nekateri verjeli, da se bo odkupovanje obdržalo.

Neprimerno bolj vesel je danes zven mlečnih posod. Samo v celjsko-mlekarno odpelje iz občine tovarnjak vsak dan 2.000 litrov mleka, nekaj sto litrov pa ga zbere še ljub-

ljanska. To je čez 2.000 dinarjev dodatnega zasluga za kmetovalce v občini — vsak dan!

Vsakodnevna bera pa bi bila še večja, če ne bi mlekarno in njih družbenje pri svojih predlogih za podražitev mleka videlo samo sebe, reči krav pa čakali na drobtine. Osem do deset tisoč litrov mleka bi po oceni kmetijskih strokovnjakov v razmeroma kratkem času lahko dajalo sevnisko kmetijstvo vsak dan, če bi bila le dovolj spodbudna cena in še bolje organiziran odkup.

S pomočjo celjske banke, ki je dala v Jugoslaviji, so ohranili posebno kmetijsko podružnico, ob sodelovanju kmetijskega sklada, kombinata in privarčevanega denarja kmetov samih, so kupili 110 bolj-ših plemenskih krav, v kratkem pa jih bodo še 40. Te dobijo kmetje na kredit. V občini uporabljajo že kakih 70 električnih pastirjev, prvi kmetje uvajajo čredenje na pašnikih in travnikih ter sodobnejše načine pravi-la krme.

Vsega tega rejskega dela pa najbrž ne bi bilo, če ne bi začeli s tistim majhnim korakom, če ne bi začeli odkupovati mleka.

M. LEGAN

SEVNIŠKI VESTNIK

Zakaj ločitev kovinarjev

V Trebnjem novo podjetje? - Danes referendum v Komunalno obrtnem podjetju o izločitvi kovinskega obrata - Svoje bo rekla tudi skupščina

Danes bo približno sto ljudi, zaposlenih v Komunalno obrtnem podjetju Trebnje, glasovalo o predlogu, po katerem naj bi kovinski obrat postal samostojno podjetje. Po razpoloženju v ko-

lektivno sodeč, lahko vnaprej trdimo, da bo predlog sprejet.

Zakaj se namerava vodstvo odločiti za ta korak? Spominimo naj na notranja nesoglasja v kolektivu pred letom dni, ki se kljub nekaterim razgovorom in sestankom niso povsem polegla. Njihov vzrok očitno ni bil samo v medsebojnem nezumevanju vodilnih ljudi v podjetju, marveč tudi v različnih interesih posameznih obratov. V svojem razvoju se je čutil utesnjenega kovinski obrat, ki je zdaj pred kot samostojno podjetje verjetno bolje posloval.

Pripravljena je obširna utemeljitev, v kateri je rečeno, da je kovinski obrat prerasel svoj prvotni namen, saj dobiva proizvodni značaj dela, posebno z usmeritvijo v izdelovanje klimatskih in prezračevalnih naprav. Nadalje so navedeni nekateri podatki, ki kažejo, da bo

stojno podjetje verjetno bolje posloval.

Dokler ni znana dokončna odločitev, medsebojni odnosi seveda še niso povsem razčiščeni. Zaenkrat je predvideno, da bo novoustanovljeno podjetje delalo v sedanjih prostorih, za katere je komunalnemu podjetju plačevalo najemnin. Za kasneje je predvidena gradnja 2.000 površinskih metrov velike proizvodne dvorane, v kateri bo imelo delo 160 ljudi, kar je več kot trikrat toliko, kot jih kovinski obrat zaposluje sedaj.

Podobno kot za izid glasovanja v Komunalno obrtnem podjetju lahko skorajda zanesljivo trdimo, da bo skupščina dala soglasje k predlaganemu ukrepu. Končno: zakaj bi obrata s povsem različno dejavnostjo silili v skupno življenje, če menita, da bi se vsakemu zase bolje godilo!

M. LEGAN

V novem obratu Komunalno obrtnega podjetja v Mokronogu. (Foto: Legan)

ZA KRAJ VELIKA PRIDOBITEV

Zrno k zrnu - pogača

V Mokronogu odprli obrat bakelitnih izdelkov - Zaenkrat le 12, v prihodnje pa 60 zaposlenih

Mokronog je v primerjavi z drugimi, njemu enakimi kraji v trebanjski občini, po vojni najmanj napredoval. Iz nekdanjega znanega trga z usnjarno je postal vas, zaenkrat nima prave sreče niti z Iskrinim obratom, ki je ob ustanovitvi pred dvajsetimi leti toliko obetal, pa dosledni doživel zaželenega razvoja.

Zaradi vsega tega je treba biti vesel tudi majhnih pridobitev, tako rekoč vsakega novega delovnega mesta. Novi obrat Komunalno obrtnega podjetja Trebnje, ki je bil te dni odprt v opuščeni dvorani opuščene sokolskega doma, za začetek zaposluje le ducat ljudi, obeta pa, da jih bo kmalu 20; ko bodo dokupili še nekaj strojev, bo do konca prihodnjega leta v njem imelo delo in zaslužek kakih 60 ljudi.

Kot je dejal na majhni otvoritveni slovesnosti, katere sta se kot gosti udeležila tudi poslanec Marjan Jenko in sodnik ustavnega sodišča SRS Jože Borštnar in Stane Koleno, direktor podjetja, je

Komunalno obrtno podjetje Trebnje vložilo v mokronogski obrat pol milijona novih dinarjev, v prihodnjem letu pa bo vrednost proizvodnje znašala že več milijonov dinarjev. Z bakelitnimi izdelki, ki so jih začeli izdelati v Mokronogu je tolikšno povpraševanje, da je celoletna proizvodnja že vnaprej prodana.

M. L.

Mokronog: žaga le v sedanjem obsegu

Kaj je z vzdrževanjem žage v Mokronogu in kako bo z njo v prihodnje, je na eni prejšnjih sej po naročilu volivcev vprašal odbornik Franc Štirn. Gradbeno opekarstvo podjetje Mirna, ki je lastnik žage, je zdaj dalo pojasnilo. V odgovoru je rečeno, da je žaga v Mokronogu zadovoljivo vzdrževana (v ta namen je bilo v zadnjih dveh letih porabljeno 30.000 dinarjev) da pa zaradi omejene količine lesa nima možnosti za povečanje zmogljivosti.

TREBANJSKE IVERI

NOVA PRODAJALNA. »Gradisce«, trebanjska poslovna enota Mercatorja, je te dni odprlo novo prodajalno z živili, urejeno v spodnjih prostorih Senčeve hiše. Hkrati s otvoritvijo je prenehala poslovati prodajalna št. 17, ki je delala v neprimernih prostorih.

NOVA TRGOVINA je dobro založena z živili in piščanci, razen tega je na primernem kraju, saj je v zahodnem delu Trebnjega, kjer se naseljuje več, trgovin pa ni.

PRIHAJA DEDEK MRIZ. Otroci še kmalu čakajo, kdaj bo prišel mednje dedek Mriz s darili. Solarji bodo imeli slovesnost v četrtek dopoldne, 31. decembra, predložitvi otroci pa v sredo popoldne, 30. decembra. Malčki pripravljajo priklupen nastop, da bodo s njim razveselili dedka Mriza in starše.

LE GORENJE POPUST. Večina prodajal se je okrajala z znaki noveletnega razpoloženja. Kupci bi bili prav gotovo še bolj zadovoljni, če bi se trgovci iskali tudi s priložnostnim popustom. Toda samo tovarna Gorenje vabi s 5-odst. znižano ceno za pralne stroje, drugič znižanj ni opaziti.

NISO USLI SNEGU. Novi, tako imenovani veliki sistem omogoča zelo naglo gradnjo, vendar pa groseljško gradbeno podjetje, ki na ta način gradi bloke v Trebnjem, vseeno ni ušlo snegu. Prvi sneg je prekril ostrasje enega izmed blokov, na drugih dveh pa še ni bilo lesa. Graditelji so lahko zadovoljni, da so imeli tako dolgo primerno vreme brez padavin.

PROSPEKT JE IZSEL. Smučarski klub, ki je zgradil smučarsko vlečnico pri motelu, je v propagandne namene izdal tudi prospekt. Razen podatkov o vlečnici in gradnji so v njem objavljeni oglas podjetij, ki so prispevala donar.

8210. To bo odslej poštna številka trebanjske pošte, odkar so tudi v Jugoslaviji po zgledu iz zahodnih delov uvedli obvezno oštevilčenje pošt.

TRIKRAT TOLIKO SMREČIC. To bo noveletnih praznovanj! Trebanjski obrat GG Novo mesto je lani prodal 11.000 smrečic, letos pa celo 32.000, kar je skoraj trikrat toliko. Ob tem pa ni vsteto Trebnje samo, kjer delajo smrečice po simbolični ceni 2 dinarja. Bolje je pa, da jih nasekajo gozdarji in dajejo napoj za stonji, kot pa da bi ljudje sami sekali po gozdu in delali mnogo večjo škodo.

GROBIŠČE NA PRISTAVI. Maršičko ne ve, da zemlja okoli Trebnja še skriva zgodovinsko pomembne ostanke anselbne in ljudi iz rimskih časov, ki zaradi pomanjkanja denarja v te namene še niso bili odkriti. Arheolog Tone Knez iz Novega mesta opozarja predvsem na veliko rimsko grobišče na Pristavi, ki eno redkih v teku stoletij ni bilo izropano, hkrati pa poziva, da bi to grobišče čimprej raziskali, in to vse naskrat.

BOLJŠI TOK ZA REPČKE. Da bi izboljšali električno napetost za Repče in še nekatere vasi, bodo obnovili daljnovod in transformator. Ker pa so z novo traso daljnovoda nekateri lastniki gozda prizadeti, je odbornik iz Darujana Mlakar na zadnji skupščinski seji sporečil njihovo željo, da bi bila trasa daljnovoda druga, kot je načrtovana. Odgovoril mu je predsednik Obs Ciril Pevec, ki je dejal, da so novo traso načrtovali strokovnjaki in da upošteva tudi napetost v sosednjo vas Vrh-trebnje.

MALO UPANJA ZA UPORABNIKE PRORAČUNSKEGA DENARJA

Samo s čarobno palico bi šlo

Sestaviti proračun - najtežje doslej - Treba bo »rezati«, toda komu?

»Doslej smo imeli vsako leto večje ali manjše težave pri sestavljanju občinskega proračuna, toda s tako težavno nalogo, kot se srečujemo zdaj, lahko rečem, da se nisimo še nikoli.« tako je na kratko ocenil položaj, v katerem se je znašla trebanjska občina, tajnik Obs Jože Godnjavec. Danes bo o proračunu razpravljala tudi občinska skupščina.

Od rabljenih avtomobilov - nič

Prodaja rabljenih avtomobilov v trebanjski občini ne bo obremenjena s plačilom prometnega davka. Odborniki so na zadnji seji občinske skupščine odklonili občinski odlok, ki je predvideval 2-odstotni prometni davek. Odločitev so med drugim utemeljevali s tem, da prodajalec že tako in tako pri prodaji rabljenega avtomobila precej izgubi. Ker v trebanjski občini prodajo na leto kakih 150 rabljenih avtomobilov, bi občinski proračun dobil nekaj nad dva milijona starih dinarjev dodatnega dohodka, če bi bil odlok sprejet.

Samo s čaranjem bi sestavljali proračuna lahko razrešili zagato. Uporabniki proračunskega denarja zahtevajo namreč za prihodnje leto kar 2,45 milijona novih dinarjev več, kot bo predvidoma vseh občinskih dohodkov, vsakdo pa utemeljuje svojo zahtevo in pričakuje, da bo denar dobil.

Toda kako naj nanj računata, če se bodo dohodki občinskega proračuna povečali v prihodnjem letu le za slabih 6 odstotkov. Stabilizacijski ukrepi, ki jih terjata zlasti gospodarstvo, bodo vplivali tudi na proračunsko porabo, saj je to njihov namen. Proračuni pa bodo, kot vse kaže, prisiljeni »stisniti pasove«.

V trebanjski občini se spr-

šujejo, kako zadovoljiti občinske potrebe, ki se z večanjem pristojnosti povečujejo. Omenimo naj samo občinski prispevek k stroškom zdravstvenega zavarovanja kmetov, kar je za kmetijsko občino velika breme, ki se ga ni mogoče otresti. Veliko težavo po drugi strani povzroča oprostitve plačevanja prispevkov od osebnih dohodkov železničarjev in zaposlenih v obratu »Modnih oblačil« ter v KZ Trebnje; zaradi tega bo proračun ob pol milijona novih dinarjev.

Da je stiska še večja, zahteva republiška izobraževalna skupnost, naj občina da za šolstvo 21 odst. več denarja kot lani.

M. L.

O POMOČI OSTARELIM IN OSAMLJENIM

Resno mišljene vkjžbe

Dediči naj vedo, da gre zares: ali naj plačujejo obveznosti ali naj ne računajo na zemljo

Na približno vsake mdesetem kmetijskem gospodarstvu v trebanjski občini živijo ljudje, ki so osamljeni in stari nad 50 let. Mnogi izmed njih so se otroci zaposlili v mestih in se odselili. Kaj zdaj? Kako zapuščenim, ostarelim ljudem, ki ne morejo več dobro obdelovati posestev, pomagati, kako preprečiti, da ne bo tistih žalostnih zgodb o dedičih, ki se potegujejo za zemljo in premoženje, hrč ko starši ali sorodniki pomro?

Davčna uprava v Trebnjem oziroma svet za finance se dobesedno duši v prošnjah za odpis prispevkov in davkov. Samo v desetih mesecih

letos jih je prejela nič manj kot 624, od katerih je 395 ugodno rešenih. Med prošnji je vse več ostarelih, osamljenih ljudi, ki imajo zemljo, vendar ne morejo plačevati obveznosti.

Občina pač nima velike, neizčrpane vreče, da bi lahko odpisovala davkatve in pomagala vevprek, zato je začela uporabljati nov način - vkjžbo na zemljišče. Ta ukrep naj bi prisilil tudi tiste otroke in svoje, ki računajo na zemljo, niso pa pripravljene poravnati obveznosti sedanjih lastnikov. Tega se bodo, kot je priporočila občinska skupščina, v prihodnje še bolj posluževali.

V Trebnjem jutri z delavci na tujem

Občinski sindikalni svet Trebnje sklicuje seštanek z delavci, ki so začasno zaposleni v tujini in so zdaj na novoletnih počitnicah v domovini. Razgovor bo jutri 29. decembra 1970, ob 10. uri v sejni dvorani občinske skupščine v Trebnjem. Sprva je bilo objavljeno, da bo razgovor skupaj za novomeško in trebanjsko občino v Novem mestu, kasneje pa je bilo odločeno, da bo za delavce iz trebanjske občine razgovor v Trebnjem.

Popit v trebanjski občini

Iz razgovora s političnim aktivom: čarobne formule za ustalitev gospodarstva ni - Ne zavedamo se še dovolj, kaj ukrepi terjajo od nas

Predsednik CK ZKS Franc Popit je 23. decembra obiskal trebanjsko občinsko, tovarno KEMOOPREMO, DANO na Mirni, obrat ISKRE v Mokronogu ter imel razgovor s političnim aktivom občine. Z njim so bili še član sekretariata CK ZKS Vlado Janžič, poslanec Marjan Jenko in sekretar medobčinskega sveta ZK Novo mesto Ludvik Golob.

S položajem občine sta gošle seznanila sekretar občinske konference ZK Roman Ogrin in predsednik občinske skupščine Ciril Pevec. V KEMOOPREMI se je Franc Popit zanimal za delo aktivna ZK, samoupravnih organov, za izobraževanje in za proizvodne načrte, ki jih je razlagal Ivan Gole, direktor podjetja.

Po kratkem ogledu novega obrata tovarne DANE so gošle obiskali obrat ISKRE v

Mokronogu, katerega prihodnost je negotova. Pogovoru se je pridružil tudi direktor tovarne za avtomatiko in elektroniko inž. Pardubsky, ki pa ni povedal razveseljivih predvidevanj glede obrata. Franc Popit je dejal, da je treba pri združevanju gospodarstva, ki je tako potrebno, dosledno pokazati jasne račune, sicer so integracije v nevarnosti.

V razgovoru s političnim aktivom je spregovoril med drugim tudi o stabilizacijskih ukrepih. Dejal je, da nikakor ne smemo pričakovati, da bodo sami po sebi odpravili težave, menil je, da se premalo zavedamo, kaj nas čaka in kaj stabilizacija terjaja od nas vseh. V dveipolurnem razgovoru je pojasnil vrsto vprašanj. O tem bomo obširneje še poročali.

M. LEGAN

Preskakujemo po tri stopnice

Novembrski izvoz industrijskih podjetij novomeške občine je bil večji kakor izvoz v vsem 1964. letu: preseženi so načrti!

Izvoz novomeške industrije je letos celo prekorčal vrednost 20 milijonov dolarjev. Za gospodarstvo, ki je še zadnje leto pred reformo stalo na stopnički treh milijonov, je to nedvomno izreden skok. V poprečju je izvoz naraščal za 33 odstotkov na leto. To je nedvomno dovolj velik dokaz za kvaliteto izdelkov, ki jih naredi v novomeški občini, naj gre za IMV, Krško, Iskre, Novoteks, Novoles ali kogarkoli drugega, ki je vpisan med izvozniki. V prvih enajstih mesecih letos je bil novomeški industrijski izvoz vreden že okrog 22 milijonov dolarjev.

Zato tudi ni nič čudnega, da je izvoz na prebivalca ob tridesetletju dosegel v Sloveniji vrednost 125 dolarjev, v Novem mestu pa 340. V narodnem dohodku občine je izvoz dosegel približno tretjino, v slovenskem dobrih 18, v jugoslovanskem pa manj kot 16 odstotkov. In kar je še bolj pomembno: skoraj devet desetih novomeških izvoza gre na konvertibilno področje!

Industrija motornih vozil je s skoraj 13-milijonskim izvozom, merjenim v dolarjih, za več kot polovico presešla lastne napovedi in odločno pomagala, da je mesec dni pred iztekom leta novomeški izvoz za četrtno večji od

Neven Cukon nagrajen

Načelnika novomeškega doma JLA, kapetan I. klase Nevena Cukona, je ob letošnjem dnevu JLA nagradila za uspešno delo komanda pete armadne oblasti v Zagrebu. Poleg Cukona sta nagrado tranzistorjski sprejemnik prejela še načelnika v Gospiću in Slavonki Požegi.

pričakovani. S svojim izvozom pa bo IMV prav gotovo tudi resen konkurent med slovensko industrijo celo za prvo mesto na lestvici izvoznikov.

Medtem ko je izvoz IMV za 209 odstotkov presejal lanskega, je Krka izvozila za 18 odstotkov več kot v prvih 11 mesecih lani. Njen izvoz je bil vreden 5,3 milijona dolarjev; dobro polovico je izvozila na konvertibilno področje. IMV je praktično vse svoje izdelke prodala na zahodnem tržišču.

Krepko je med izvozniki zasidran tudi Novoles s 2,6 milijona dolarjev vrednim izvozom, kar je za 22 odstotkov več kot lani. Ves izvoz je za konvertibilno tržišče.

Novoteks je izvozil za blizu 800.000 dolarjev. Labod pa za 365.000 dolarjev. Drugi so izvozili manj. Samo novembrski izvoz je bil vreden 3,4 milijona dolarjev — več kot pred šestimi leti izvoz v vsem letu. To pa je razumljivo, saj se je industrija v tem času modernizirala in obsežno povečala svoje zmogljivosti. Ob tem se je izboljšala tudi kvaliteta izdelkov. Prejšnji mesec so samo za 300.000 dolarjev izdelkov prodali na zahod, vse drugo pa na zahtevno zahodno tržišče.

Praznovanje kolektiva Gorjancev

V soboto, 19. decembra, je delovni kolektiv Gorjancev iz Straže praznoval na Otočcu zaključek poslovnega leta. Ob tej priložnosti so z ročnimi urami nagradili devet delavcev, ki so pri podjetju že 10 let. Priznanja so prejeli: Angelo Gatt, Ivan Gril, Alojz Ilendič, Milka Dušar, Bozi Mervar, Anica Zdravje, Slavko Zvan, Jože Marolt in Miha Hudelja. Za posebno prizadevnost pa sta prejela denarni nagradi Ivan Hribar in Jakob Rip.

O uspehih podjetja in nadaljnjem razvoju je zbranim govoril direktor Stefan Galic.

V blok ali pa graditi?

Današnje želje tistih, ki imajo denar — lasten, bančni in od podjetja, kjer so zaposleni — pa želijo dobiti streho nad glavo, so očitno v razkoraku z željami tistih, ki načrtujejo gradnjo.

Medtem ko drugi težijo za blokovo gradnjo, ker je sorazmerno cenejša, ker je potrebna manj prostora, ki postaja vse bolj dragocen, so želje občana usmerjene v individualno hišo.

Da je res tako, zgovorno potrjuje tudi podatek iz Dolenjske banke in hranilnice, kjer je ob svetovnem dnevu varčevanja 425 prebivalcev novomeške komunice imelo 8,5 milijona dinarjev pogodbenega varčevalnega zneska, s katerim bodo dobili pravico do bančnega posojila za gradnjo svoje stanovanjske hiše.

Končno menda lahko brez posebnih analiz ugotovimo, da je za nakup stanovanj v blokih odločno manj zanimanja kot za gradnjo zasebnih hiš. Gradnja za traja je mimo tega tudi za investitorje nezanimiva, saj je zaslužek —

kolikor ga sploh je — odločno manjši kot pri velikih gradnjah turističnih objektov, kakršnih je zdaj, recimo na Jadranu, ogromno.

Okus je torej sorazmerno močno navzkriž z upani načrtovalcev. Industrijska podjetja na Dolenjskem prav gotovo še niso dovolj poskrbela za stanovanjsko gradnjo svojih delavcev. Morda eden izmed redkih zglednih primerov je Novoteks, katerega delavci gradijo v Bučni vasi pravo stanovanjsko naselje. Novotek je pravzaprav prvi spoznal, da od na pol delavca, na pol kmeta tovarna ne more imeti velike koristi, zato se je odločil za gradnjo v mestu.

Ce bomo hoteli zdaj popolnoma nasprotno želje vsaj malo uskladiti, bo nedvomno potreben tudi večji vpliv delovnih organizacij na stanovanjsko gradnjo zaposlenih delavcev. Prostor namreč postaja vse bolj dragocen: kar zdaj zamujamo, čez leto ali dve ne bomo mogli kar tako nadoknaditi; da bi podirali, kar zdaj gradimo, pa tudi ne bo šlo.

V INDUSTRIJI NOVOMEŠKE OBČINE:

Ob koncu leta bo milijarda

V 11 mesecih je bila industrijska proizvodnja vredna 51 odst. več kot lani v enakem času: 930 milijonov dinarjev

Ce ne bo nepričakovano manjše proizvodnje v zadnjem mesecu, bo vrednost

Mleko spet dražje

Prebivalci Novega mesta morajo zdaj kupovati mleko, ki ga prodajajo ljubljanske mlekarne, po 15 par dražje: v pollitenu velja liter 1,75 din, v tetrapaku pa 1,85 din. Podražitev je sicer v nasprotju z odločitvijo zveznega izvršnega sveta o zmanjšanju cen, vendar pa je ob hudem pomanjkanju mleka ZIS sklenil, da lahko mleko podraža za 30 par. Ker so ga v novomeški občini letos že podražili za 15 par, so ga zdaj lahko še za 15 par.

Napak je le to, ker odborniki o takih ukrepih ne morejo odločiti sami: običajno lahko samo z zamudo dvignejo roke.

letošnje industrijske proizvodnje presejala milijardo dinarjev. V prvih 11 mesecih je namreč vrednost proizvodnje že dosegla 930.324.000 dinarjev, kar je za 51 odstotkov več kot lani v enakem času. Svojo proizvodnjo so najbolj povečali v industriji motornih vozil, kjer so naredili za blizu 367 milijonov dinarjev ali za 81 odstotkov več kot lani v istem obdobju.

V IMV in tovarni zdravil KRKA je bila novembrska proizvodnja vredna 34 oziroma 31 milijonov dinarjev, v Novoteksu je bila vredna 11 milijonov, v Novolesu pa blizu 9 milijonov. Skupna vrednost proizvodnje v 12 industrijskih podjetjih novomeške občine je novembra presejala 95 milijonov din.

V 11 mesecih sledi IMV po

vrednosti proizvodnje Krka z blizu 230-milijonsko proizvodnjo. Novoteksnova proizvodnja je vredna 110 milijonov, Novolesova pa 90. Z izjemo mirnopoškega obrata metliške Beti in novomeške Industrije obutve je povsod drugje letošnja proizvodnja večja od lanske. Prvega decembra je imela novomeška in dustrija 8.449 zaposlenih, kar je za 17 odstotkov več kot lani v istem času in za 29 odstotkov več od lanskega poprečja. Največ zaposlenih je imela IMV, in sicer 2.123; več kot tisoč delavcev pa šteje še Krka (1.414), Novoles (1.396) in Novoteks (1.100). Ker delovne organizacije še vedno zaposlujejo, bo ob koncu letošnjega leta skupno število delavcev v industriji novomeške občine zanesljivo presežilo številko 8.500.

NOVO MESTO V PODOBI

NOVO MESTO MED PRVO SVETOVNO VOJNO — Okrepčevalnica Rdečega križa na kolodvoru. Med vojno, posebno po prestopu Italije na stran Antante (Francija in Anglija, kasneje tudi ZDA), je belokranjska proga postala vojaško zelo pomembna. Po njej so vse pogostejše drdale dolge kompozicije vlakov, ki so prevažale vojaške enote in material na fronte, od tam pa dovažale ranjence in bolne. Za ene in druge je bila na postaji urejena okrepčevalnica, ki so jo vodile novomeške članice Rdečega križa. — Slika pa nam med drugim tudi pove, da je najnovejša moda z dolgimi krili pravzaprav samo dohitela to, kar so naše mame in stare mame pred 60 leti že nosile...

Previdno vožnjo!

Prvi sneg je napovedal tudi znatno težje delo avtomobilistov. V kratkem telefonskem pogovoru je prometni inšpektor pri novomeški UJV Valentin Dobnikar povedal: »V težkih pogojih, med kakršne zasnežene in zaledenele ceste vsekakor sodijo, so potrebne gume, ki imajo dober profil. Ker je varnost vožnje z zimskimi gumami za okrog 20 odstotkov večja, priporočamo zimske gume ali snežne verige, čeprav niso obvezne. Obvezne pa so verige tam, kjer to določa prometni znak.«

O dedku Mrazu pa nič...

Na današnjih novomeških straneh boste zaman iskali vsakršnega poročila o otroških praznovanjih dedka Mraza v občini. Če sodite, da je to pomanjkljivost, vedite: občinska Zveza prijateljev mladine je bila po našem mnenju najbolj poklicana, da njeni predstavniki o tem praznovanju kaj povedo. Predsednica zveze Janeza Grašiča smo zato v ponedeljek, 21. decembra, zaprosili za pogovor. Izgovoril se je, da nima časa in da bo o prireditvah povedal naslednji dan. V torek je po telefonu predsednik povedal, da skrbi za osvetlitev in da o prireditvah ne ve povedati.

Zatorej brez obvestila: če je tak postopek v skladu z vse bolj uveljavljenimi načeli javnosti in če se v tem kaže naklonjenost ali nenaklonjenost do prepotrebne obveščeni, presodite sami, dragi bralci!

83 nagrajenih v KRKI

V petek, 18. decembra, je imel delovni kolektiv tovarne zdravil Krka svečanost ob zaključku leta. Zbranim je spregovoril generalni direktor mr. ph. Boris Andrižanić in se jim zahvalil za plodno sodelovanje 83 zaposlenim, ki so v podjetju že deset let; v znak hvaležnosti pa so prejeli ročne ure in druga darila.

Proslava je obogatil pevski zbor Dušana Jeraba s samostojnim koncertom.

Gimnazija Novo mesto

III. a razred prireja v sredo, 30. decembra 1970, ob 18. uri v telovadnici gimnazije NOVOLETNO ZABAVO s sredolovom. — Nastopajo: dijaki 3. a razreda ter gostje: Edi Hrašky, Poide Ciger in ansambel s druge strani. — Vstopnica 10 din. VLJUDNO VABLJENI!

Frata je odprta

Na različne govorce in obvestila v radiu, da je planinski dom na Frati pri Brezovi rebi zaprt, sporočamo, da to ne drži: dom je odprt in doblje v njem lahko prenočite in vaša oskrba. Misliti zakonski par je v tej jeseni prevel oskrbništvu koč in si prizadeva, da bi bili gostje kar najboljje postreženi. Tudi v tej zimi bodo dostop do Frate plufili.

DOLENJSKI KOLEDAR za leto 1971 sta izdala Dolenjska turistična zveza in Kočevski tisk. Ima 18 barvnih posnetkov in naj bi služil predvsem za propagiranje turizma na tem območju. Koledar prodajajo v knjigarnah in papirnicah po 27,50 din.

Koliko denarja za kulturo?

Kulturni razvoj občine zaostaja za ekonomskim

Prav gotovo drži ugotovitev, da kulturni razvoj novomeške občine zaostaja za njegovim ekonomskim razvojem. Med različnimi vzroki za tako stanje je nedvomno tudi premajhna denarna pomoč. Družbeni protislov gospodarstva je bil namreč lani za več kot četrtno večji kot 1968.

O delegatskem sistemu

Preteklo sredo so predstavniki družbeno-političnih organizacij na posvetu izvršnih organov ter organizacij govorili o sklepu 17. seje centralnega komiteja ZKS, o spremembah političnega sistema ter o gradivu »Načela delegatskega razmerja in sistema«. Na novomeškem posvetu so sklenili, naj pri delegatskem sistemu prevladata trezna presoja in primerna priprava ustreznih stališč, ker ne gre, da bi sprejemali novosti, če ne prinašajo napredka. Podprli so tudi stališča sedemnajste seje OK ZKS.

Za olje ni skrbi

Medtem ko v številnih jugoslovanskih krajih prebivalci, ki ogrevajo stanovanja z gospodinjstvom oljem, večkrat zmrzujejo, ker olja na črpalnikih ni mogoče dobiti, so Novomeščanom zaenkrat te težave prihranjene.

In kako bo v naslednjih tednih, ko bo zima zares pokazala svoje zobe? V novomeškem skladišču Petrola so zagotovili, da so zaloge gospodinjstvskega olja za zdaj zadostne, mimo tega pa z Reke pravočasno pripeljejo nove cisterne. Za kurjavo torej ni skrbi!

Čestitke izvajalcem

Na predvečer dneva JLA je bila v Domu kulture v Novem mestu svečana akademija, ki je navdušila številne poslušalce. Izvajalci programa, učenci OS Katja Rupena in gojenec glasbene šole, so poželi veliko priznanje. Prosvetni delavci so v izvedbo programa vložili veliko naporov.

Razen te prireditve sta komandant polkovnik Jože Nagode in predsednik ObS Novo mesto Franci Kuhar priredila sprejem za pionirje in mladince osir. Ljudi iz javnega in drugega življenja. Najboljši vojak in oficirji pa so obiskali štiri delovne organizacije in doživeli pri srčen sprejem.

V slovo Vinku Beletu

Nekdanja četa minercev pri glavnem štabu narodnoosvobodilne vojske Slovenije je izgubila še enega izmed svojih tovarišev — znanega borca in aktivista, Vinka Beleta.

Novomeščani so Vinka Beleta že pred vojno poznali kot naprednega, delovnega človeka, ki je s svojo odločnostjo marsikoga usmeril na pot, ki je edina peljala v svobodo in boljše čase.

Ob razsuti stare Jugoslavije je bil eden izmed prvih, ki so organizirano pristopili ga okupatorji zaradi njegove k odporu. Že leto pozneje so dejavnosti zaprli in internirali. Ko se je leta 1943 vrnil iz internacije, ga je njegovo trdno prepričanje pripeljalo v partizanske vrste in kot oficir dočkal osvoboditev.

Večel je, da vojna še ni končana. Na trupih in rusevinah je bilo treba zgraditi novo, srečnejšo življenje. Vedel je, da tudi v tem boju s svojimi izkušnjami lahko veliko pomaga. Kot direktor komunalnega podjetja, požeje pa okrajnega gradbenega podjetja, je veliko pripomogel k napredku Novega mesta.

Težko življenje in posledice vojne so se zgrnile v mučno bolezen, ki ga je pred sedmimi leti priklenila na posteljo. Zadelo je prav njega, ki je vedno govoril, da je zdravlje največje bogastvo, ki ga človek lahko s svojim delom razdeli med vse ljudi.

19. decembra ga je posmrtna koračnica spremila na njegovi zadnji poti. Najbližji, prijatelji, vojni tovariši in znanci ne bodo pozabili človeka, ki je vse svoje moči žrtvoval za napredek.

Kaj, če bo gorelo?

Gasilsko društvo na Otočcu je že 29. junija dalo novomeškemu Zavodu za požarno varnost popraviti svojo motorno črpalko. Kaže, da se zavod bolj zanima za popravila avtomobilov, kot za težave gasilcev: kljub številnim vprašanjem črpalke do danes še ni popravljena.

Kdo bo kriv, če bo gorelo? Takrat izgovori, da ni materialna, ne bodo pomagali! M. G.

Suša v Suhi krajini

Doigotrajno sušno obdobje je povzročilo v nekaterih vaseh v Suhi krajini pravo pomanjkanje vode. Domače gasilsko društvo je prejelo vsto prijav, v katerih vaščani iz Ajdovca, Lipja, Vinkovega vrha, Križev, Vrhovega, Klopceva in Gradenca prosijo, da bi jim vodo vozili z gasilsko cisterno. Ta pa je bila dalj časa na popravilu v Novem mestu, zato prizadejni gasilci niso mogli tako ustredi. V Žužemberku in bližnjih vaseh so v soboto in nedeljo, 19. in 20. decembra, črpal vodo v vodnjake z gasilskimi cevmi.

Vojaki novomeške garnizije (na siki) so zadnje dni decembra razširjali cesto od Bučne vasi do gostilne Pugetj pod Trško goro. Cesta, ki jo bodo dokončno uredili do prihodnje jeseni, bo omogočila prevoz šolskim otrokom v novo bršlinsko šolo in turistično bolj odprla Trško goro. (Foto: S. Dokl)

ČETRTKOV INTERVJU

„Pripravljeni na gradnjo“

Marjan Simič, načelnik oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti novomeške občinske skupščine o industrijski in stanovanjski

Inž. Mirko Pečar je prejšnji teden vprašal načelnika oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti Marjana Simiča, naj pove o bodočem industrijskem in stanovanjskem razvoju Novega mesta in povezavi mesta z okoljskimi kraji, še posebej s hitro se razvijajočo Stražo.

— Tovariš Simič, kje bo torej rasla bodoča novomeška industrija?

— Za industrijo imamo zagotovljene obsežne rezervate. Tu je ves kompleks ob progi proti Straži, ki se začne pri rezervatu za tovarno zdravil Krka in gre do Straže. Drugo tako območje je v Ločni: širi se od »Laboda« in »Krke« do novega naselja v Mačkovecu in do bodoče nove ceste, ki bo povezovala avtomobilsko cesto z Bršlinom. Naslednje območje, rezervirano za razvoj industrije motornih vozil, so gotenske njive, tovarna pa se bo lahko širila še preko zdajšnje Karlovske ceste. Četrta rezervat je lokacija ob cesti Ljubljana—Zagreb na Dobruški gmajni: od odcepa v Dobruški vasi do vasi Dobrava. Ta kos je namenjen razvoju nekovinske industrije. Razumljivo pa je, da smo mislili tudi na razvoj Iskrinih obratov v Žužemberku in Sentjerneju.

— Nova industrija bo zahtevala več delavcev. Kje bodo lahko stanovali, kje gradili svoje hiše?

— Stanovanjski gradnji bo posvečen odlok o etapni gradnji, ki ga zdaj pripravljamo, čeprav smo tako gradnjo imeli že doselej. Za individualno gradnjo je zdaj namenjen prostor ob Ragovski cesti, Lebanova ulica pod šmihelskim pokopališčem in naselje Pod Trško goro pri Mačkovecu. Teče tudi postopek za pridobitev zemljišč za naselje Irča vas — Brod.

Za blokovsko gradnjo so možnosti tudi Nad mlina, kjer je mogoče postaviti 5 stolpcev, ob Ragovski cesti jih bo še 7, pozneje pa bo mogoče graditi bloke tudi na Brodu in v Bršlinu. Bodočnosti je nasiljskimi cevmi.

menjena gradnja na ragovskem polju, do potoka Šajsar. Za to območje pa bo potrebno narediti najprej geodetske posnetke, zemljišče pa komunalno opremiti.

Ko bo marca narejen urbanistični program občine, bo lahko tam veliko odgovorov na najrazličnejša vprašanja!

— Ob rasti Novega mesta rastejo tudi bližnja industrijska naselja. Se posebno hitro je razvoj Straže.

— Res je, do Straže bo potrebno čimprej potegniti bolj moderno cesto. Če bo šlo po sreči, bi jo lahko začeli obnavljati prihodnje leto.

Steer pa je jasen načrt, naj bi bodočo gradnjo osredotočili v urbanih središčih: ali v Novem mestu ali pa v večjih krajih v občini. Le tako bomo lahko omogočili komunalno ureditev in v večjih centrih tudi kulturno in športno življenje ter vse tiste storitve, ki jih zdaj še pogrešajo. Ves razpoložljivi denar bomo usmerili v tista območja, ki so predvidena za etapno gradnjo. Nujno pa je, da bodo pri naših načrtih pomagale delovne organizacije, ki naj svoje delavce v tako gradnjo res usmerjajo.

— In vaše vprašanje? — »Morda bi prometni inšpektor Valentin Dobnikar povedal, kako bi lahko v mestu organizirali promet, da bi bil varen.«

J. SPLICAL

Žužemberk: obračun gasilcev

Da je bilo letošnje delo uspešno in da so uresničili večino nalog, so ugotovili na nedavnem občnem zboru gasilskega društva v Žužemberku, na katerem so znova izvolili dosedanjí odbor društva. Sklenili so, naj gradbeni odbor poiti z gradnjo garaže pri gasilskem domu, ki bo narejena s pomočjo prispevkov občanov, krajevne skupnosti in denarja, ki ga zberajo na gasilskih veselicah. Pred kratkimi je društvo kupilo 17 novih uniform. Za novo leto so člani društva raznašali novoletne koledarje in zbirali prostovoljne prispevke, ki jih bodo porabili za nakup cevi in dograditev garaže. Na tečaj za gasilske podčastnike, ki ga bo organizirala občinska gasilska zveza, bodo poslali 12 gasilcev.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Hribar iz Dolnje Teške vode — Minka, Olga Didovič iz Lipovca — Igorja, Marija Mikec iz Mokronoga — Zorana, Stelka Humljan iz Gornjih Las — Roberta, Jožefa Pirc iz Blške vasi — Jožico, Olga Motina iz Starega trga — Ingrid, Marija Cadoš iz Balkovca — Viktorja, Alojzija Radol iz Radošev — Renato, Justa Ljudi iz Trčine — deklico, Milka Može iz Plemberka — deklico in Marija Cvelbar iz Cadrž — dečka. — Čestitamo!

Društvo upokojencev Novo mesto

Upokojenci obveščajo

Društvo upokojencev v Novem mestu bo v novem letu sklicalo članske sestanke v posameznih večjih krajih. Izvolili bodo društvene poverjenike, ki bodo skrbeli za pobiranje članarine in zbirali naročnike za Dnevnik upokojencev, ki ga bo v prihodnjem letu moral naročiti upokojenec sam. Sestanki se bodo zvrstili tako: 8. januarja ob 17. uri v Mirni peč, v gostilni Novljan in v gostilni Zadržnega doma na Uršnih selih, 10. januarja ob 9. uri v Šmarjeti v gostilni Borštinar, v Škocjanu v gostilni Maruš in v Brusnicah v gostilni Hudoklin.

Društvo želi svojim članom veliko zdravja in zadovoljstva v novem letu, poslovnim partnerjem pa obilo uspehov pri delu!

Oglašujte v DL

Za leto obnove taborništv

Prihodnje leto 20-letnica novomeških tabornikov — Gorjanski odred vabi v svoje vrste

20. decembra so taborniki odreda Gorjanskih tabornikov imeli v prostorih občinske skupščine svoj 19. občni zbor. Zbralo se je več kot 40 tabornikov od najmlajših do tistih, ki so pred 19 leti orali ledino v nastajanju te množične organizacije za mladino pri nas.

Poročila članov odredove uprave so pokazala, da se taborniki že nekaj let borijo s finančnimi težavami, zaradi česar trpi njihovo delo. Z 2000 din, kolikor so letos dobili od občinske skupščine, so komaj krili stroške za najemnino taborniške sobe. Iz težav jih je letos rešilo SGP Pionir s 5000 din, pomoči od drugod pa niso dobili. Poročila so pokazala tudi, da so taborniki kljub temu vse leto redno delali. Okrog 60 občanov je včlanjeno v treh četah in dveh klubih. To so: četa Zelenih otokov, Porečani, Četa medvedkov in čebelic ter kluba Strela in Ori-

on. Kljub pomanjkanju sotorov in taborne opreme so organizirali zimski tabor na Frati, letni v Portorožu, tri večje pohode po partizanskih poteh ter redne tedenske ali mesečne izlete in sestanke. Člani kluba Orion so z lastnim denarjem vzdrževali in začeli obnavljati taborniško kočjo na Otočcu.

Taborniki so sklenili, da bodo prihodnje leto, ko bo 20-letnica taborništv v Novem mestu, posvetili obnovi taborniške organizacije.

V gasilske tečaje

Ker se je gasilsko društvo na Otočcu precej pomladilo, so na redni letni konferenci sklenili, da bodo pet mladih kandidatov poslali v strojniški ter podčastniški tečaj. Menijo, da bo društvo potem še bolj delavno. Osnovna šola namerava kupiti kombi: če se bodo gasilci pogovorili s šolo, bodo vozili kombi tudi za svoje delo.

+ Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Alojz Novak, Martin Doblehar, Dominik Kren, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Jože Surla, član Čestnega podjetja, Novo mesto; Alojz Blažič, Milena Sitar, Mirjana Mitag, Lada Kostrevec, Stane Kastelic in Jože Klohubar, člani Novoteksa, Novo mesto; Janez Konda, upokojenec iz Geonika, Fani Čelšič in Ana Okleščan, gospodinjci z Uršnih sel; Jelka Novak, gospodinja iz Dobrodole; Vinko Flašman, član IMV Novo mesto; Pepca Gašperič, gospodinja iz Dolnje Straže; Martin Petrič, Jože Žugelj, Franc Fir, Dražgoš, Anton Plut, Alojz Kamhič, Jože Nemanjš, Jernej Črnušelj, Zvonko Žugelj, Ivan Predalič, Martin Vreščar, Vida Šuklje, Fanika Turk, Martin Kamhič in Stanko Hostič, člani IMV Suhor; Jože Turk, član Novoteksa Metlika; Matija Žugelj in Jože Kristinec, kmeti iz Dragovin; Franc Zepahar, kmet iz Seia; Marija Plut, upokojenka iz Jugorja; Marija Kuzmič, gospodinja iz Dola; Marija Perencevič, gospodinja iz Drago; Hasari Čadec, delavec iz Jugorja; Ana Plut, gospodinja iz Mačkoveca; Egon Petrič, član kolektiva SZDL, Metlika; Anica Mohar, gospodinja iz Jugorja; Marija Badovinac, gospodinja iz Seia; Zofka Šuklje in Marija Nemanjš, gospodinjci iz Berče vasi; Viktor Plut, kmet iz Mačkoveca; Tončka Uršič, gospodinja iz Prečine; Stanko Stopar, kmet iz Bučnje vasi.

Novomeška kronika

■ SNEŽNA ODEJA, ki je prekrila mesto v noči od 21. na 22. december, je padla na zamrzla tla, kar je povzročilo velike nevarnosti in nevarnosti za vozilke. Mnogi vozniki so previdno pustili avtomobile v garažah in odšli na delo pes. Delavci komunalnega podjetja uspešno spet veliko dela s čiščenjem ulic. Meščani naj tudi letos ne posegajo na svojo dolžnost in naj redno čistijo sneg s ploščnikov pred svojimi stanovanji in hišami, prav tako pa tudi delovne organizacije in trgovine pred svojimi prostori.

■ OB DNEVU JLA so pionirji osnovne šole »Kataja Rupena« pripravili v Domu kulture akosnemjjo z nadvse pastrun programom. Pionirji so bili dobro pripravljani, za kar gre zaslugi tudi šolskemu vodstvu.

■ NOVOLETNI PRAZNIKI SO PRED VRATI in mesto je odeto v slavnostno obdobje. Nešteto lučk, okrašenih in razsvetljenih hišnih ter napisov in smrečic vabi na ulice in v trgovine, ki bodo imele prav sednje dni veliko dela. Meščani, pohižite z nakupom in ne čakajte zadnjega dne! Tako boste hitreje postreženi, olajšani pa boste tudi delo prodajalčkam.

■ KDOR SE NI KUPIL nove letne smrečice, si jo še vedno lahko izbere na trdnici na Prekmurjem trgu. Prodajajo jih v različnih velikostih in po različnih cenah, ki pa so letos zelo dostopne.

■ ZARADI VELIKEGA STEVILA POTNIKOV, ki jih pričakujejo, bo podjetje Gorjanci med prazniki povečalo število avtobusov skoraj v vse smeri.

■ DRUŠTVO UPOKOJENCEV prireja tudi letos silvestrovanje v klubskih prostorih društva. Člani društva bodo lahko silvestrovali za 25 din na osebo. Silvestrski menu bo po izbiri.

■ CENE NA TRGU so bile: cvetoča 4 din, čebula 3,50 din, česen 10—12 din, fišol 7—8 din, krompir 1 din, koleraba 2 din, korenje 1 din, motovilec 12 din, ohrovt 4 din, britični ohrovt 6 din, pesa 3,50 din, por 4 din, pe-

teršij 7 din, repa 2 din, kisa repa 3,50 din, radič 4 din, endivija 5 din, špinata 6 din, zelena 2 din, kisa zelje 3,50 din, zelena 4 din, suhe fige 7 din, grozdje 3,50—6 din, bruske 5 din, jabolka 4 din, limone 5 din, orehi 3—4 din, orehi-jedra 20 din, pomaranče 5 din, suho slive 5 din, banane 5,30 din, jayca 0,75—1 din, smetana 12 din, sirček 5 din.

■ RODILA JE: Nada Kostič, Nad mlina 24 — Nebojša.

■ UMRLI SO: Vinko Belet, Kettejev drevored 1 — 61 let, Jožefa Lukšič, Mirana Jarc 20 — 63 let, Albin Hrovat, Partizanska 35 X 70 let, Dobrovo Arsovski, Irča vas 38 — 50 let, Mihelca let, Mihelca Smolčič, Orehovec — 25 let, Jože Mišič, Gotina vas 47, Milica Fabjan, K sodišču 1, Mirko Jarc, Glavni trg 15 — 73 let, Ana Jerman, Cogančica 6 — 65 let.

■ BALETNO PRAVIJICO »Mleka in jajce« bodo v Domu kulture uprizorili v okviru Zavoda za kulturno dejavnost 27., 28., 29. in 30. decembra, ob 15. uri.

— Ena razočarana gospa je rekla, da bo morala silvestrovati v tisti stari cunji, v kateri je bila še prejšnji teden: novo obleko je kupila v Vidnu (Udinah) in z njo hotela praznovati prijetljivo, in pa je kupila snakov, kerbal sta in šreb je imbral prijateljico, da bo šola zmagodavje...

Kako so se smejali Slovenci 1889

Januarja 1889 je v Ljubljani izšla prva številka »je-dinega salivnega lista na Slovenskem«, kot je zapisalo v posebnem obvestilu »P. n. gg. naročnikomle uredni-štvo. Izdajatelj in odgovorni urednik takratnega dokumen-ta slovenskega humorja je bil Ivan Zeleznikar v Ljubljani. List se je predstavil »gy. naročnikom«, da »bode redno izhajal in donasal mnogo in zanimivega gradiva in dobro pogojenih po-godb. Zato vabimo radolju-be po vsem Slovenskem na obilno naročbo na BRUS.«

Konec prvega leta je ured-ništvu in upravnistvo »Brusova« v posebnem VABILU NA NAROČBO zapisalo tole:

»Za djali so: »Ne do ga več — Zda, koncem leta »Brusa« do preči! — A so hu-do se motili! — Ki na našo polt so pili. — Baš zda, ko leto ide v kraj — Nastop »Brusa« svoj II. tečaj.

Spet brusil bo in se vrtil — Ljudi nerodne pa pestil. — Pestil jih bode in smešil — Ter uro tu in tam navil. — Ker se vedno »Brusa« treba, kakor dnevnega nam hleba.

Tako govorili so nam prijatelji in somišljeniki in ker je to tudi res, sklenili smo nadaljevati na pričetem po-tu. Program »Brusa« bode kakor doslej. Ako bodo na gotovi strani milejše strune napeli, se bode tudi naša pisava primerno spremenila. Razorožiti bodemo, kadar to stare oni, ki nam stoje na sproti.

Več nam ne treba govoriti. Pristase »odločne slovenske stranke« prosimo, da nas podpirajo tudi nadalje, da, če se niso, pristopijo v naših sotrudnikov kolo in nas tudi gmotno podpirajo... »

Ze takrat je imelo ugledno upravnistvo »Brusova« prav take tezave, kot jih ima zda uprava Dolenjskega li-sta Zaključni staroletni po-zdrav časopisa je bil takele:

»One gospode naročnike, ki so z naročnino še na dolgu nužno opominjamo, da sivar nemudoma poravnajo.

Iz prvega letnika BRUSA objavljamo nekaj odlomkov, šal in drugega humorja, da bi se mimogrede seznanili, čemu in kako so se smejali Slovenci pred 71 leti... »

»Mama, ali naj papa vzbudim? Danes mora še v nek komisijon.«

— »Le pusti ga! Če doma spi, ali pa v komisijonu, je vse jedno.«

Izpred sodišča

K preiskovalnemu sodni-ku, osivelemu v težavnem svojem poslu, pripeljali so kmetskega fanta, ki je svo-jega tekmeča s kolom po-bil. Sodnik izpraševal je delenkventa po vseh propi-sih in pravilih. Mladi ubi-jalec je tudi precj odkri-tosrečno odgovarjal in tajil ni ničesar. Sodniku, ki je že imel izredno veliko šte-tilo trdovratnih zločincev pred seboj, zdelo se je ven-der čudno, da mu obtože-nec ne gleda premo v ob-raz, temveč, da vedno po-mežikuje in skriva gleda v kot. Opazuje ga skrbno in res, obtoženčeve oči ob-račale so se vedno v isti kot, kakor da je ondu glavni »corpus delicti«.

Naravno, da je sodnik naposled sam bil zelo ra-doveden, kaj vleče obto-ženčeve oči vedno in ved-no v isti kot. Zato ga na-posled vpraša:

»No, ali imate še kaj na srce, le povejte, le!«

— »Oh, gospod, saj bi povedal, pa si ne upam.«

»Zakaj ne? Meni smete in morate povedati vse. To-rej le na dan, če vam kaj srce težila«

— »Saj bi povedal, pa mi boste gotovo zamerila!«

»Kaj še? Saj sem za to tukaj, da vas izprašujem.«

»Oh! oh! Saj ste res do-ber gospod! Pa ne vem —

»No, le hitro, le povejte, brez strahu!«

— »Ker mi, gospod sod-nik, sami prigovarjate, naj pa bo. Samo zameriti, pro-sim, da ne!«

»Nikakor ne!«

— »Prosim torej, go-spod, dajte mi čik, ki tam le na oknu ležila«

5%

POPUST
pri gotovinskem
nakupu nad 100 din
od 10. do 31. XII.

metalka
vse prodajalne
v Ljubljani, Ptuju,
Mariboru, Kamniku,
Domžalah in Metliki

Kdo ima več svetnikov

Sešla sta se nekoč srb-ski pop in židovski rabi-nec v vaški krčmi. Sezna-nila sta se in sklenila, ker tudi več izbirati ni bilo, da vzameta skupaj jedino sobo, ki je bila še na raz-polaganje, da v njej ve-čerjata in spavata.

Ko sta odvečerjala, za-čela sta se pogovarjati zdaj o tem, sedaj ob o-nem, naposled prišla sta tudi na vero. Na vrsto pri-dejo tudi svetei. Rabinec reče v šali, da imajo ži-dovi več svetcev, nega li Srbi, a srbski pop ni niti v šali dopuščal, da žid kaj tacega govori. Leté besede sem ter tja in skoro doj-de stvar do resnobe. Vi-no je že oba nekoliko bilo ugrelo in določila sta ori-ginalno stavo: vsak izmej njih narekuje svoje svet-ce na pamet, a kolikor bode svojih svetcev izre-kel, toliko sme drugemu dlak iz brade izpuliti.

Rabinec začne: Prerok Mojzes — pa izpulil popu dlako iz brade.

Pop: Sveti Jovan — ter rabinecu izpulil jedno dla-ko.

Rabinec: Abraham in I-zak — izpulil dve dlaki.

Pop: Peter in Pavel — tudi 2 dlaki.

Rabinec: Patrijarh Jakob in 12 njegovih apostolov — 13 dlak.

Pop: Jezus Kristus in 12 aposteljnov — tudi 13 dlak

Rabinec: 40 dečkov v razbeljeni peči. Ta je bila huda. Rabinec popu dlako 40 dlak. Pop metal se je po stolu, dokler ni bi-lo 40 naštetih.

A jedva je bilo to šteri-

KUHARICA: Kaj, šest krajcarjev par faje, pa tako drobnih?
BRANJEVKA: Kaj? Drobnih? Oni še tacih ne iznesó.

Utrinki modrosti

S 100 odstotki začni vsa-ko delo — in bo dober tek imelo.

Ne vihaj nosu, kader se fotografuješ.

Kar je človeku sojeno, — to pove sodišča pred-sednik.

Vsi zobni zdravniki so puščavniki, ker žive ob sa-mih koreninah.

»Kakor ti meni, tako jaz tebi, rekla je Jerinova Minka in vrnila sosedove-mu Dragotinu poljubek.

Odvetniki so kakor foto-grafi: iz negativu napravijo najlepši positiv.

Mila hčerka, nikdar ne imej drugarice, lepše od tebe.

Kdor mnogo ima, navad-no nič ne da.

Zena, ki poje in brenka in gode, gotovo kuhati zna-la ne boče.

Povej mi, kakšno unifor-mo imaš in jaz ti povem, kdo si.

Mož in žena sta jedno te-lo, a imata vsak svoje gr-lo.

Ne hodi brez denarja na davkarijo, brez nemščine ne k prostovoljskemu iz-pitu.

(BRUS, 1899)

»Smem li upati, gospodič-na, da ne pozabite tako hitro name?«

»O seveda ne! Posebno, ako mi bodete še dalje tako stopali na noge!«

Stari Roy Hunter je udobno sedel v gugalniku listal po knji-gi. Ni se mogel povsem osredo-točiti na to, kar je bral. Njegove misli so bile raztresene. Motil ga je ropot dimnika, katerega ena stran je bila porušena že nekaj mesecev in je neznosno klopotala ob najmanjši sapici.

Drugi vzrok, zaradi katerega je bil še posebej živčen, je bila yrnitev mladega Bobbyja Winter-ja v mesto. Kot njegov oče in kot stari Roy je tudi on doštudi-ral arheologijo. Vrnil se je s poti po Indiji, kjer je organizi-ral neka izkopavanja.

Bobby je bil zelo inteligenčen in odločen fant in Roy se ga je bal. Bal se je možnosti, da ho Bobby zvedel resnico o skriv-nosti smrti svojega očeta.

Roy Hunter in Richard Win-ter, Bobbyjev oče, sta bila tova-riša že na univerzi. Pred petnaj-stimi leti sta odšla v Indijo, da bi raziskala malo znano pokra-jino, v kateri naj bi bila nahaja-lišča diamantov.

Po dveh letih brezplodnega is-kanja po pragozdovih južne In-dije sta le našla kraj z določeno količino zelo lepih in dragocenih diamantov. Ni bilo kdove kako veliko nahajališče, kar pa sta naš-la, je predstavljalo izredno vred-nost.

JAMES COOK:

TRUPLO V RIBNIKU

Ves ta čas sta se Roy in Ric-hard odlično razumela. Roy je imel malce nesrečno naravo, to-da Richard, ki je to vedel, je po-gosto popuščal, tako da ni prišlo do prepira. Ko pa je minilo ob-dobje skupnega truda in odreka-nja in ko sta končno lahko uživa-la v plodovih svojega dela, je črv pohlepa začel razjedati Roya. Misel na to, kako bi bil bogat, če bi imel še Richardov del, ga je neprestano preganjala. Skušal šal se je znebiti teh grdih misli, pa mu ni uspelo. Te misli so po-stale prava mora. Nazadnje je pohlep premagal prijateljstvo. Začel je razmišljati, kako in kdaj bo ubil Richarda.

V divjini ni bilo težko ubiti človeka in to prikriti. Neke noči, ko je Richard trdno spal, je Roy vstal, se splazil k njemu in mu od blizu zasadil v vrat zastrup-ljeno puščico, edino orožje do-mačega prebivalstva. Vzel je di-

amante, ki so bili last obeh, in odšel, truplo pa pustil zverem.

Pozneje je svojim in Richar-dovim prijateljem povedal zelo prepričljivo zgodbo, da so Ric-hard ubili pripadniki nekega plemena. Isto zgodbo je povedal tudi Bobbyju, Diamantov ni ome-nil. Fant ni nič sumil. Čez nekaj let je tudi sam odšel v Indijo in Roy ni več slišal zanj.

Sedaj se je Bobby vrnil. Bil je starejši in bolj izkušen, to je bi-lo prvo, zaradi česar se je Roy bal, mimo tega pa bi Bobby v Indiji lahko na kak način izve-del resnico o očetovi smrti.

Odkar je slišal za Bobbyjevo yrnitev, je bil Roy samo doma in prevzet od črnih misli. Pred časom pa se je odločil. Z Bob-byjem bo napravil isto kot z nje-govim očetom. Ubil ga bo in nje-govo truplo vrgel v stari, zapu-ščen ribnik za hišo. Ta ribnik je bil že dolga leta obrasel s tra-vo in plevelom, vedno pa je bil

poln vode.

Nekoga dne je Bobby res pri-šel. Vstopil je, ne da bi kaj slu-til. Ko mu je pomagal slačiti plašč, mu je vrgel okoli vratu že prej pripravljeno zanko in jo za-tegnil. Fant je bil zelo močan in komaj ga je obvladal. Bobby-jevo ohlapno telo je zdrsnilo na tla.

Roy je delal hitro in spretno. Vzel je svinčeno kroglo, spomin iz vojske, in jo privezal fantu za vrat. Odprl je vrata in ga li-tro zvelkel po stopnicah dol. Ko je prišel na vrt, je pozorno pre-gledal okolico, in ko se je pre-pričal, da ga nihče ne opazuje, je zavlekel truplo k ribniku in ga vrgel vanj. Umazana voda se je kmalu spet umirila.

Vrnil se je v stanovanje, se oprhal in sedel v naslonjač zra-ven kamina. Nekrajkrat se je iz-prašal, ali je napravil vse tako, kot je treba. Nobene napake ni mogel najti. Najvažnejše je bilo,

da ga ni nihče videl, ko je šel k ribniku.

Niti sam se ni zavedal, kako dolgo je sedel, ko je zaslišal zvok gasilske sirene. Instinktivno je stekel k oknu. Zagledal je dva gasilska avtomobila, ki sta se us-tavila pred njegovo hišo. Hip nato je zaslišal močno trkanje na vhodna vrata. Stekel je in jih odprl. Eden izmed gasilcev je jezno zavpil:

— Človek, kaj nič ne opazite? Vaš dimnik je v plamenih. Lahko bi zgorela vsa hiša, vi pa bi še naprej mirno sedeli.

Zmedeno ga je gledal in ni ve-del, kaj naj odgovori. Nič mu ni bilo jasno.

Vrgel je pogled na ostale gasil-ce, ki so nekaj delali na vrtu. Nenadoma mu je pogled obstal na enem izmed njih. Dajal si je opravka pri ribniku. Ko je dojel, kaj gasilec dela, je okamenel od strahu.

Gasilec je dal črpalkino cev v ribnik. Voda je začela nezadržno vreti skozi cev proti gorečemu dimniku.

Nemočno je mahal z rokami in nogami, vpil je in prefil. V splošnem hrupu ni bilo slišati nobene njegove besede. Voda je bliskovito izginjala iz ribnika. Vsak hip se bo pojavilo golo, blatno dno...

Novoletna nagradna križanka vam ponuja 40 nagrad

Za oddih čez novoletne praznike vam danes drugi ponujamo skandinavsko križanko. Med reševalce bomo tokrat razdelili 40 nagrad:

1. nagrada — 200 din
 2. nagrada — 150 din
 3. nagrada — 120 din
 4. nagrada — 100 din
 5. nagrada — 90 din
 6. nagrada — 80 din
- in 44 lepih knjižnih daril.

Reševalce prosimo, da upoštevajo že znana navodila: izrezana križanka bo kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve nam pošljite najkasneje do petka, 8. januarja 1971, na naslov: DOLENJSKI LIST, NOVO MESTO, p.p. 33. V levi spodnji kot kuverte pripišite: KRIŽANKA. — Ne pozabite: vaš naslov mora biti obvezno napisan na belem robu križanke! Lep pozdrav vsem reševalcem križank!

Vaš DOLENJSKI LIST

Dobro opravičilo

V Sloveniji je več vasi z imenom Gaber. V eni izmed njih je pred več desetletji živel župnik, v vasi so živorila dekleta, po vaških poteh in gmajnah so se podili psi, o drugih prebivalcih pa kronika molči. V Ljubljani pa je stoloval škof.

Ko je postalo življenje dolgočasno, so dekleta napravila korak naprej v razvoju in sklenila, da dolgega skrajšajo, življenje pa ozaljšajo in posladkajo. Ta si je omislila fanta, ona je plesala dolgo in predolgo in kot kuga se je širilo po vasi zabavno življenje. Kar se nam ne zdi danes nič hudega, pa je bilo takrat velik greh, ki je se mlajšim dajal priložnost, da o grehu slišijo ali celo greh sami vidijo, starejšim pa je vzbujal mile in žalostne spomine ter hudo nevoščljivost. Tako se je vsa stvar res razpasla čez mero in splošne običaje pa je župnik sklenil, da napravi red.

Nedeljsko pridigo, okrašeno z grehom in zagroženo s kaznijo, je končal z besedami: — Gabrske punce niste vredne, da bi vas pes pomočil!

(V resnici so bile besede se malo hujše. Če vas bo kdaj pot zanesla v Gaber, vam bodo stari vaščani po-

vedali, da je župnik uporabil za pasjo močjo bolj domač izraz).

Po cerkvi je završalo, pred cerkvijo še bolj in punce so staknile glave vkup in sklenile, da si kaj takega ne dovolijo reči. Nasledek tega in še nekaterih sestankov in zborov deklet je bil, da je šla delegacija treh deklet v Ljubljano in župnika zatožila pri škofu.

Tako je moral župnik na zagovor v Ljubljano. Kako je potekal razgovor med njima, kaj je povedal župnik v svoj zagovor in kako se je mazal pred škofom, o tem nihče ne ve ničesar. Vsi pa vedo, da se je ta sestanek končal z župnikovo obljubo in sklepom, da se bo na istem mestu ob enaki priložnosti dekletom opravičil.

To je namreč župnik štrinajst dni po tisti nedelji in spotakljivi pridigi sam povedal ter se javno opravičil, in sicer takole:

— Dva tedna prej sem tule s prižnice dejal, da gabrske punce niste vredne, da bi vas pes pomočil. Zaradi teh besed pa sem bil zatožen v Ljubljani pri škofu in naročeno mi je bilo, da prav s tega mesta svoje besede prekličem in rečem, da gabrske punce ste vredne, da bi vas pes pomočil!

— Precej lepše bi bilo, ljubiča, če bi ti uspelo pregovoriti moža, da bi kupil hišo z ravno streho!

— Poglejte, gospa, kakšno veselje ima moj s snegom!

BREZ PAVLIHOVE PRATIKE ZA 1971

boste težko živeli, če ste sicer zdravi in nagnjeni k smehu, ki je zdravilo zoper vse bolezni in tegebe tuzemskega življenja! To potrjuje tudi humor, ki smo si ga za to stran sposodili danes pri tov. PAVLIHU!

Pavlihova pratika za 1971: skoraj 191 strani brezplačnih zdravil zoper vsakodnevne težave! Sezite po njej, dokler ne poidete zaloga!

	UŽIVALEGNIKOTINA	KOSILO	ZMRZNE NAVODA	KIS	DEL OČESA	OSEBNI DOHODEK	ZAVAROVANA OSEBA							
	POT ZA VOZOVE	K O L O V O Z												
	ZAPOREDJE ČRK	A B E C E D A												
		D E D E K				PREDLOG RADIUS	V			ZNOJNICA	SVETLO ANGL. PIVO	GEOM. POJEM	TURŠKI VELIKAŠ	
	ISTO /IDEM/	I D	TEŽA ZABOJA KOROŠKA	T A R A						SPAČEK BOJNI PLIN	S P A K A			
	STRELNO OROŽJE	L O K				ZDRAVNIK ZA BOLEZNI NOSI	R I N O L O G			BALKON	NAŠSAD IN DREVO		PRIPAD. FLOZOF. SOLE	ITAL. LE-TOVISKI OTOK PRI NEAP. JU
	PRVA ŽENSKA	E V A				GLASB. DELO	O P E R E T A							
	REZILO PRI SEKIRI		HEBREJSKI UČITELJ	VLADAR OBTESAN HLOD	C A R	SLOV. MATEM. 100m ²	V E G A							
	KONEC ŽIVLJENJA	S M R T	NATRIJ	N A			A R							
	DRŽAV. BLAGAJNA	E R A R	JANEZ NAPOTNIK	RADIJ	J N	RAVEN LAHKO-ILARTEK	N I V O							
	NOČNO ZABAVIŠČE	K A B A R E T				STARA DOLZ.M.	E T E R							
	LETNI ČAS	Z I M A	ASSOC. PRESS	A P	VIKTOR CAR NOVOZEL. NOJ		V U	REDNIK REKA	R E J E C					
	SEST.: J.UDIR	FRNI-KULA BES					N I K A	ŽENSKO IME	R A H E L A					
	SILICIJEV KARBID	S I L I T						+	I N	PTIČJI LEPEC AMERICIJ	L E P			
	RJAVA ŽIVAL	R J A V E C						KALCIJ	V E L I K A AFRIŠKA LUKA	D A K A B				
		D A R I L A							IZDELOV. GOSLI IZ CRE-MONE	A M A T R				

SREČNO

STILLES

SEVNICA

Kolektiv tovarne stilnega pohištva in notranje opreme čestita svojim poslovnim prijateljem in občanom za novo leto 1971!

Zavod za požarno varnost NOVO MESTO

Nudimo vam usluge v našem

NSU-PRETIS SERVISU

ter v avtokleparski in avtoličarski delavnici, za novo leto čestitamo!

JELKA RIBNICA

Kupujte v naših prodajalnah, ki so vselej dobro založene! Obiščite tudi

RESTAVRACIJO

kjer boste solidno postreženi!

Za novo leto 1971 čestitamo našim potrošnikom in gostom!

1971!

KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE SEVNICA

čestita občanom, vlagateljem, stanovalcem in sodelavcem za novo leto 1971!

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

Kolektiv želi vsem svojim gostom in kupcem obilo uspeha v novem letu 1971 in se priporoča za obisk!

KOPITARNA SEVNICA

čestita občanom in poslovnim prijateljem za novo leto 1971!

Gostinsko podjetje

MAJOLKA - Straža

s svojimi obrati SRABOTNIK Straža, LOVEC Dolenjske Toplice in z bifejem GOZD na Uršnih selih čestita svojim gostom za novo leto 1971!

STANOVANJSKO PODIETJE TREBNJE

Stanovalcem in vsem občanom čestitamo za novo leto 1971!

Združeno podjetje ISKRA KRANJ

TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV - Novo mesto

čestita za novo leto 1971!

Združeno podjetje ISKRA Kranj

Tovarna elementov za elektroni- ko Ljubljana

obrat uporov ŠENTJERNEJ in obrat keramičnih kondenzatorjev ŽUŽEMBERK

Čestitamo občanom in sodelavcem za novo leto 1971!

OBČINSKA SKUPŠČINA ČRNOMELJ

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV
Občinska konferenca ZMS
Občinski odbor RK

Čestitamo občanom za dosežene uspehe v preteklem letu in jim želimo uspešno leto 1971!

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV
Občinska konferenca ZMS
Občinski odbor RK

Čestitamo našim občanom za novo leto 1971 z željo, da bi v prihodnjem letu dosegli še lepše uspehe!

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

Našim občanom se zahvaljujemo za uspešno sodelovanje pri vseh akcijah, ki smo jih organizirali za napredek naše občine z željo, da bi bilo tudi v prihodnjem letu sodelovanje prav tako uspešno. Za novo leto čestitamo!

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski odbor RK

SLOVENIJA VINO OBRAT BREŽICE

letnik 1968

Bizeljean

RDEČE VINO

Priporočamo naša kvalitetna vina.

Za novo leto čestitamo!

Trgovsko podjetje
na veliko in malo

KRKA - BREŽICE

čestita potrošnikom za novo leto 1971 in jih še
naprej vabi v svoje prodajalne!

HOTEL SREMIČ KRŠKO

Kolektiv obvešča svoje
cenjene goste in poslovne
prijatelje, da se je združil
s podjetjem SLAVNIK iz
Kopra.
Vabimo cenjene goste, da
še naprej obiskujejo naše
lokale v Krškem in Ko-
stanjevcu, kjer vas bomo
solidno postregli.
Za novo leto

iskreno čestitamo!

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE BREŽICE

čestitamo občanom za novo leto 1971!

nama

KOČEVJE

Cenjenim potrošnikom, ki kupujejo v naši blagovnici,
želimo srečno in veselo novo leto 1971!

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV
Občinska konferenca ZMS

Občanom in vsem Posavcem želimo
srečno novo leto 1971!

OBRATNO PODJETJE

Ela

NOVO MESTO

Kolektiv čestita svojim poslovnim
prijateljem in občanom
za novo leto 1971!

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

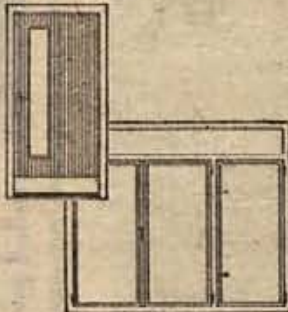

priporoča kvalitetne piščance za pečenje in
cvrtje iz lastne klavnice.

Kmetom, kooperantom, poslovnim prijateljem
in občanom želimo veselo novo leto!

- OKNA
- VRATA
- POLKNA

inles

Priporočamo naše izdelke
in čestitamo za novo leto!

ribnica

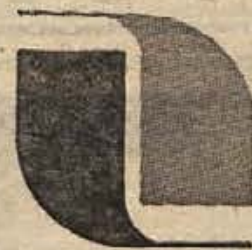
ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE

vabi cenjene goste, da za novo leto obiščejo njihove gostinske obrate
in kopališča.

Našim gostom želimo srečno novo leto!

Vsem čestitamo za novo leto 1971!

lesni kombinat NOVOLES Novo mesto - Straža

S SVOJIMI TOVARNAMI:

TOVARNA STILNEGA POHIŠTVA
TOVARNA PLOSKOVNEGA POHIŠTVA
TOVARNA DROBNEGA POHIŠTVA
TOVARNA VEZANIH PLOŠČ
ŽAGA V SOTESKI IN STRAŽI

KI VSEM PRIPOROČAJO SVOJE KVALITETNO POHIŠTVO,
POLIZDELKE IN SUROVINE

TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

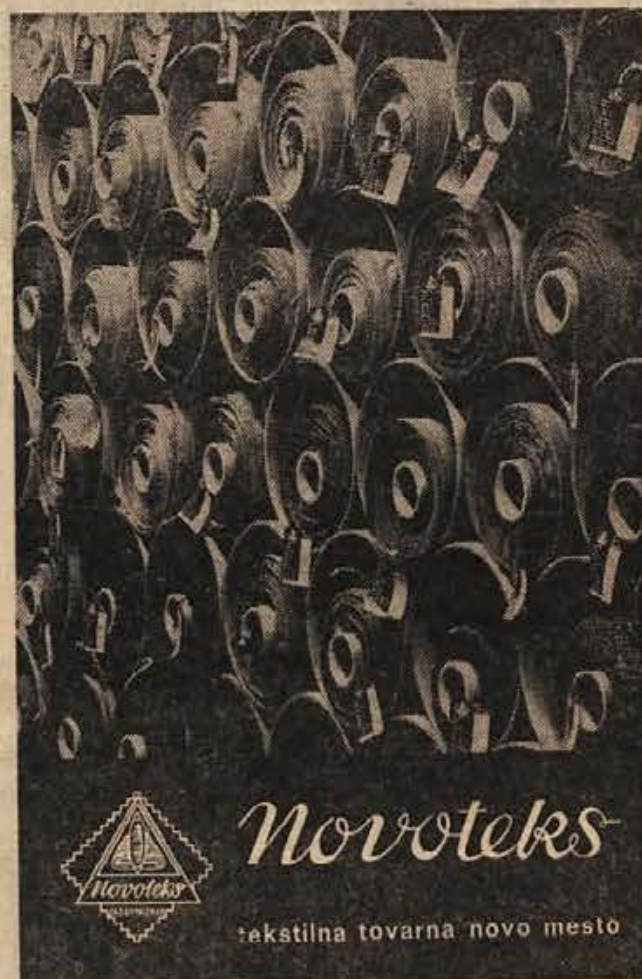
**OB NOVEM LETU ZELIMO
SVOJIM POTROŠNIKOM
IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM DOSTI
SREČE, ZDRAVJA
IN USPEHOV!**

**OBČINSKA
SKUPŠČINA
NOVO MESTO**

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV
Občinska konferenca ZMS

OBČANOM ČESTITAMO ZA
NOVO LETO 1971!

Novoteks

tekstilna tovarna novo mesto

ČESTITAMO ZA NOVO LETO 1971!

V devetih mesecih smo gradili v Poreču moderen hotel za 1.200 gostov

SGP PIONIR NOVO MESTO

je torej pravi naslov za vse gradbene storitve.

Kolektiv čestita svojim poslovnim partnerjem, sodelavcem in občanom za novo leto 1971!

HOTEL GRAD OTOČEC

vabi cenjene goste v svoje obrate. 31. decembra ter
1. in 2. januarja bo pela

JOŽICA SVETE

Našim gostom in občanom želimo
VESELO PRAZNOVANJE NOVEGA LETAI

RESTAVRACIJA KOČEVJE

vabi v RESTAVRACIJO, BIFE na Trgu 3. oktobra,
BIFE na Ljubljanski cesti in obrat JELKA na Reški
cesti.

Svojim gostom čestitamo za novo leto 1971 in jih
še naprej vabimo v naše lokale!

LJUBLJANSKA BANKA

PODRUŽNICA KOČEVJE Z EKSPOZITURO RIBNICA

želi vsem komitentom uspešno novo leto 1971.

Vaše zaupanje — naše zadovoljstvo!

OBRTNO PODJETJE

OPREMA KOČEVJE

čestita svojim poslovnim prijateljem
za novo leto!

ELEKTRO Ljubljana enota KOČEVJE

Vsem občanom in poslovnim prijateljem čestitamo
za novo leto!

Tovarna pletenin
in konfekcije

TRIKON KOČEVJE

TRIKON

čestita za novo leto 1971!

SKUPŠČINA OBČINE KOČEVJE

Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinska konferenca ZM

čestitajo občanom in delovnim kolektivom za letos
dosežene uspehe in za novo leto 1971!

ZDRUŽENO KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE KOČEVJE

ČESTITA SODELAVCEM, KMETOM, KOOPERANTOM IN OBČANOM ZA NOVO LETO 1971!

KOVINAR Kočevje

Priporočamo se za naročila in hkrati čestitamo
za novo leto 1971!

KOMUNALNO PODJETJE NOVO MESTO

Občanom čestitamo za novo leto 1971!

LJUBLJANA

PE TRGOPROMET KOČEVJE

Vabimo potrošnike v naše prodajalne, kjer bodo
solidno postreženi!

Za novo leto 1971 čestitamo!

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

Obiščite naše prodajalne mesa, prodajalno tehničnega
blaga in druge prodajalne.

Kmetom, kooperantom, sodelavcem in občanom
čestitamo za novo leto 1971!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

Priporočamo naš kvalitetni rjavi premog!

Za novo leto 1971 čestitamo občanom, našim odje-
malcem in poslovnim prijateljem in jim želimo
uspešno novo leto!

BELOKRANJSKO GRADBEN. PODJETJE
ČRNOMELJ

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

Gradimo vse vrste objektov! Za novo leto čestitamo!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED KOČEVJE

Vabimo v naše lokale in čestitamo za novo leto 1971!

Gostinsko-turistična
organizacija

GOSTUR Metlika

čestita svojim gostom za novo leto in jih vabi
v svoj obrat!

RAŠICA čestita za novo leto 1971!

**RAZGLAS ROKA ZA PRIGLASITEV
SEČNJE LESA V SEČNIH SEZONAH
1971/72 IN 1972/73**

Na podlagi določil 12. člena pravilnika o določanju količine lesa za domačo uporabo GG Brežice objavljajo gozdni obrati Brežice, Kostanjevica, Močronog, Senovo, Radeče in Sevnica

**ROK ZA PRIGLASITEV SEČNJE LESA V
SEČNIH SEZONAH 1971/72 IN 1972/73**

Gozdni posestniki, ki imajo gozdove na območju zgoraj navedenih gozdnih obratov, naj prijavijo sečnje v svojih gozdovih, kakor tudi izven gozdov v roku

od 3. januarja do 15. februarja 1971

Gozdni posestniki, ki imajo namen sekati izključno za domačo uporabo, morajo obvezno prijaviti sečnjo za dve naslednji leti skupaj.

Vsak gozdni posestnik mora ob prijavitvi sečnje izjaviti, koliko od skupno priglase kolicine lesa za sečnjo bo imel za domačo uporabo lesa za kurjavo in koliko tehničnega lesa, ter koliko je namenil za prodajo.

Priglasitve sečenj sprejemajo navedeni gozdni obrati

Priglasitev je sicer možno opraviti tudi pisмено na področni gozdni obrat, vendar pod pogojem, da lastnik gozda v pismeni prijavi navede vse podatke o gozdu ter v kakšne namene potrebuje les. V razpisnem roku so priglasitve sečenj proste vsakega plačila.

Izven razpisnega roka gozdni obrati ne bodo več sprejemali priglasitev, razen za laredne potrebe v primeru elementarnih nezdod.

Uprava Gozdnega gospodarstva
Brežice

NAGRADNO ŽREBANJE

KMETOVALCI IN REJCI PRAŠIČEV!

Podjetje Koteks Tobus je za vse prinašalce svinjskih kož tudi v letošnji sezoni pripravilo NAGRADNO ŽREBANJE s številnimi in bogatimi dobitki.

Žrebanje bo 20. aprila 1971.

KMETOVALCI IN REJCI PRAŠIČEV!

Pazljivo oderite vsakega prašiča in kožo oddajte najbližnji zbiralnici Koteks Tobus ali kmetijski zadrugi. Prejeta potrdila, ki vam dajejo pravico do udeležbe pri žrebanju pa skrbno hranite.

Izid nagradnega žrebanja bo objavljen v dnevnem tisku in po radiu.

**SKUPŠČINA OBČINE
SEVNICA**

Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca SZDL
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinska konferenca ZMS
Občinski odbor RK

Cestitamo občanom za novo leto in se zahvaljujemo za sodelovanje. Srečno 1971!

DANA

tovarna rastlinskih specialitet
in destilacija
MIRNA

razglašala
naslednja prosta delovna mesta:

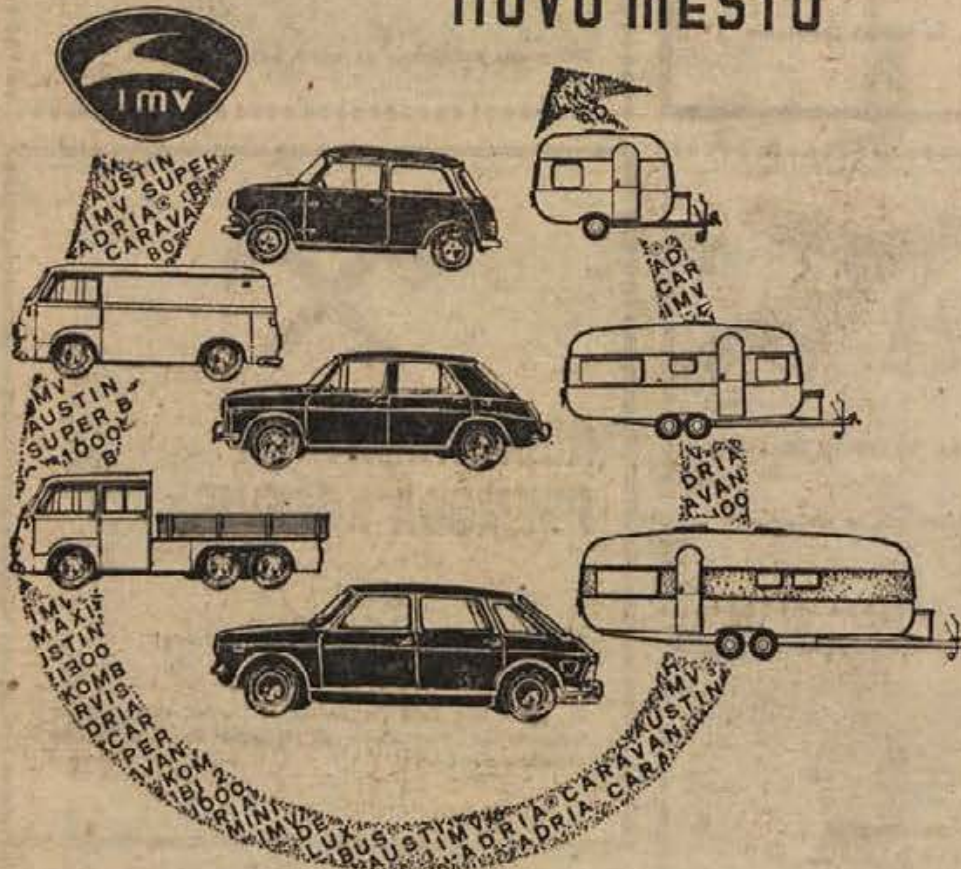
1. ŠEFA POLNILNICE (za izmensko delo)
2. VEČ KV STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV
3. KV ELEKTRICARJA
4. VEČ ŠOFERJEV
5. STROJNEGA KNJIGOVODJE
6. DVEH ADMINISTRATORJEV

POGOJI:

pod 1. kemijski ali kmetijski tehnik s prakso;
pod 2. KV strojni ključavničar — praksa zaželeno;
pod 3. KV električar s prakso;
pod 4. šola za poklicne voznike motornih vozil oz. r. c. izpit za CE kategorijo;
pod 5. ekonomski tehnik s tečajem za strojno knjiženje na stroju ASCOTA;
pod 6. dokončana ekonomska ali druga ustrezna srednja šola.

Kandidati naj posljejo svoje prošnje na upravo podjetja v 8 dneh po objavi.

**INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO**

s tovarnami
v Brežicah, Črnomlju, na Suhorju, v Semiču, na Mirni in v Belem Manastiru
želi svojim poslovnim prijateljem in občanom srečno novo leto 1971!

NOVOTEHNA,
trgovsko podjetje,
NOVO MESTO

obveščala

cenjene stranke, da avtomobilski servisa »Zastava« v Novem mestu in Metliki

30. in 31. decembra 1970 zaradi letne inventure NE BOSTA POSLOVALA.

**»KOVINAR«,
CRNOMELJ**

proda
UPORABNO NAMIZNO
STRUŽNICO (komplet)

Stružna dolžina 500 mm in premer 240 mm, isključna cena 2.500,00 din.

Ogled je mogoč vsak dan od 6. do 14. ure.

Licitacija bo v sredo, 30. decembra, ob 11. uri.

**UPRAVNI ODBOR
DELAVSKE RESTAVRACIJE
V NOVEM MESTU**

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

KVALIFICIRANA KUCHARICA
s 3-letno prakso
KVALIFICIRANA NATAKARICA
lahko brez prakse

Osebnih dohodkov po dogovoru. Nastop dela takoj ali po dogovoru.

POPUST SAMO DO KONCA LETA!

Do 31. decembra prodajamo vso žensko, moško in otroško konfekcijo z 10-odstotnim popustom.

Izkoristite ugodnost, ki vam jo nudi

BLAGOVNICA NAMA V KOČEVJU!

RADIO LJUBLJANA

■ PONEDELJEK, 28. DEC. — 8.10 Glasbena matineja s skladbenimi Blaža Arnič; 9.20 Cielbanov svet; 9.40 S pevema Gabi Novak in Ladom Leskovarjem; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki na tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Franc Suncič; Organizacija živinorejske proizvodnje v manjših in večjih skupnostih ter v sodelovanju s trgovino in predelavo; 12.40 Igra jo pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz del mojstrov lahke glasbe; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 — Vsak dan za vas; 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 18.15 — »Signalis; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Pavla Kosca; 20.00 Stereofonski operni koncert; 22.15 Za ljubitelje jazz.

■ TOREK, 29. DECEMBRA — 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — Tam in kam; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Slavko Gliha; Gospodarnost pri spravi voluminozne krme; 12.40 Melodije s filmskega platna; 13.30 Priporočajo vam... 14.10 »Moj svet je glasba; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 — Vsak dan za vas; 16.40 »Rad imam glasbo; 18.15 V torek na svidenju! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Avgusta Stanka; 20.00 Prodajalna melodij; 22.15 — Komornoglasbeni večeri.

■ SREDA, 30. DECEMBRA — 8.10 Opera matineja; 9.25 — Iz glasbenih šol; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Čuden; Vsečina in smisel specializacije; 12.40 Zvoki z glasbenih revij; 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Koncertni valčki; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 16.40 Na obisku v studiu; 17.10 Jezikovni pogovori; 18.15 Aleksander Borodin: Prolog k operi »Knez Igor; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana; 22.15 S festivalov jazz.

■ CETREK, 31. DEC. — 8.10 Glasbena matineja 9.35 S pevcem Ladijo Kodrič, Belimi vranami, Zdenko Vučković, Ninom Robičem in ansambliom Delia; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki na tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Albin Stritar; Poslušalcem kmetijskih nasvetov ob koncu leta; 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri; 13.30 Priporočajo vam... 14.10 »Moj svet je glasba; 15.30 — Glasbeni intermezzo; 16.10 Silvestrovo popoldne za mladi svet; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 — Glasbene razglednice; 20.00 — »Ta okrogli nori svet... 24.00 Srečno 1971! 00.05 Prvi ples v novem letu 1971; 01.05 »Polka je ukazana, tla so namazana; 02.00 Spomini in želje.

■ PETEK, 1. JANUARJA — 8.00 — 8.00 Srečno v noveletnem jutru; 8.05 Radijska igra za otroke — Miroslav Popović; »Novoletna noč; 8.40 Mladi pevci vam voščijo Srečno novo leto; 9.05 »Za enega budnica, za drugega uspavanka; 10.05 Novoletno dopoldne ob domačih višah; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Priljubljene jugoslovanske popevke in zabavni zvoki; 12.10 Novoletna voščila; 13.30 »Za pečjo s harmoniko; 14.05 Zvone Križnik: Medčloveški odnos v naši družbi; 15.05 V svetu opernih melodij; 16.00 Radijska igra — Jus Kozak — Milja Mejak; »Balada o ulici; 17.05 Vabilo na ples; 18.40 Zvenec kaskade; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Sturje kovači; 20.00 Novoletni koncert Simfoničnega orkestra in zbora RTV Ljubljana; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

■ SOBOTA, 2. JANUARJA — 8.05 Veseli tobogan; 9.05 »Veseli v novo leto; 10.05 Pesmi o kralju; 10.25 Perspektive našega gospodarstva; 10.45 Godala v ritmu; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Vedri zvoki s domačimi ansambli; 12.10 Novoletna voščila; 13.30 Festivali s nasmeškom; 14.05 »Še naprej v vedrem tonu... 15.20 Dva veličana slovenskega športa se poslavljata; 16.00 so domace; 16.30 Kaj so v letu 1970 najraje poslušali v desetih evropskih deželah? 18.00 J. Prevert — J. Henart; Pesnik s Seino; 18.40 Drobne podobe stikane v zvokih; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Zdobovljni Kranjci; 20.00 Zabavna radijska igra — Misha Meinek; »Kralj je mrtev; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

■ NEDELJA, 3. JANUARJA — 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Andersen — Djurdja Flere; »Srečna kraljica; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Se pomnite, tovariši... Dr. Metod Mikul; Zafetki parizanske sanite; 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Deset minut s domačimi ansambli; 14.05 Vedri zvoki s pihalnimi godbami; 14.30 Humoreska tega tedna — Slovenske humoreske; 15.05 Nedeljsko športno popoldne; 17.05 Iz opernega sveta; 17.30 Radijska igra — Dieter Waldmann; »Dubrovskije; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »V nedeljo zvečers; 22.20 Zaplešite z nami.

ko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Sturje kovači; 20.00 Novoletni koncert Simfoničnega orkestra in zbora RTV Ljubljana; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

■ SOBOTA, 2. JANUARJA — 8.05 Veseli tobogan; 9.05 »Veseli v novo leto; 10.05 Pesmi o kralju; 10.25 Perspektive našega gospodarstva; 10.45 Godala v ritmu; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Vedri zvoki s domačimi ansambli; 12.10 Novoletna voščila; 13.30 Festivali s nasmeškom; 14.05 »Še naprej v vedrem tonu... 15.20 Dva veličana slovenskega športa se poslavljata; 16.00 so domace; 16.30 Kaj so v letu 1970 najraje poslušali v desetih evropskih deželah? 18.00 J. Prevert — J. Henart; Pesnik s Seino; 18.40 Drobne podobe stikane v zvokih; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Zdobovljni Kranjci; 20.00 Zabavna radijska igra — Misha Meinek; »Kralj je mrtev; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

■ NEDELJA, 3. JANUARJA — 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Andersen — Djurdja Flere; »Srečna kraljica; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.05 Se pomnite, tovariši... Dr. Metod Mikul; Zafetki parizanske sanite; 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45 — 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Deset minut s domačimi ansambli; 14.05 Vedri zvoki s pihalnimi godbami; 14.30 Humoreska tega tedna — Slovenske humoreske; 15.05 Nedeljsko športno popoldne; 17.05 Iz opernega sveta; 17.30 Radijska igra — Dieter Waldmann; »Dubrovskije; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »V nedeljo zvečers; 22.20 Zaplešite z nami.

Iskra Commerce

To so gospodinjski aparati ISKRA-GIRMI za vsestransko uporabo!

Aparati so moderno oblikovani in opremljeni z močnimi električnimi motorji, zato so v okras stanovanju ter prihranijo moč in čas.

Gospodinjski aparati ISKRA-GIRMI opravijo vse, kar bi morala sicer gospodinja sama s težavo, z uporabo žlice, noža, metlice za stepanje snega ali z roko.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 27. decembra

9.00 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd)
9.30 PTUŠKI FESTIVAL NARODNO ZABAVNE GLASBE — (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zgb)
10.45 MOZAIK (Ljubljana)
10.50 OTROSKA MATINEJA: Čarobna pisčalka, Svet, v katerem živimo (Ljubljana)
11.36 TV KAZIPOT (do 11.55) — (Ljubljana)
SPORTNO POPOLDNE
16.20 DEDEK MRAZ VAM PREDSTAVLJA: Lovske zgodbe lastnjega Ključka (Ljubljana)
16.30 MESTEC PEYTON — serijski film (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 LEVICARJI — humoristična oddaja (Beograd)
21.20 VIDEOPON (Zagreb)
21.35 SPORTNI PREGLED (JRT)
22.05 POROČILA (Ljubljana)
Drugi spored:
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

PONEDELJEK, 28. decembra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 NEMSCINA (Zagreb)
10.45 ANGLESCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
15.35 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd)
17.50 DEDEK MRAZ VAM PREDSTAVLJA: Lovske zgodbe lastnjega Ključka (Ljubljana)
18.00 ZOOBE O TUKTUJU — mladinski film (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 ZNANOST IN MI (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 MAKSIMETER — zabavno glasbena oddaja (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 P. I. Osnov: STRICEK VANJA — drama TV Beograd (Ljubljana)
22.50 POROČILA (Ljubljana)
Drugi spored:
17.30 VEČERNI ZASLON (Sarajevo)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 LUTKE (Skopje)
18.15 TV VRTEC (Zagreb)
18.30 ZNANOST (Sarajevo)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 MAKSIMETER (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

TOREK, 29. decembra

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.40 RUSCINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.35 RUSCINA — ponovitev (Zg)
16.10 ANGLESCINA (Beograd)

16.55 L. van Beethoven: VII. SIMFONJA (Ljubljana)

17.40 DEDEK MRAZ VAM PREDSTAVLJA: Pravilica o Medžurju (Ljubljana)
18.00 P. I. Čajkovski: LETNI CASI (Ljubljana)
18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
18.35 PRVI KORAKI: Farsoni — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ŽIVLJENJE IMA PREDNOST — film o prometu (Ljubljana)
19.30 OSEBNA NEGA: Nega in kozmetika današnjega moškega (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 Ob 75 letnici prve javne filmske predstave: BRATJE LUMIERE — franc. film (Ljubljana)
21.15 EVROPA PONOČI — italijanski film (Ljubljana)
22.50 POROČILA (Ljubljana)
Drugi spored:
17.25 POROČILA (Zagreb)
17.30 KRONIKA (Zagreb)
17.45 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
17.50 RUSANKE (Beograd)
18.05 MALI SVET (Zagreb)
18.30 TELESPORT (Zagreb)
19.00 PROPAGANDNA ODDAJA — (Zagreb)
19.05 GLASBENA ODDAJA TV LJUBLJANA (Sarajevo)
19.20 TV POSTA (Beograd)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SREDA, 30. 12.

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev (Bgd)
13.00 Oberstdorf: SMUCARSKI SKOKI — prenos v barvah (do 15.30) EVR-LJ
16.45 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev (Bgd)
17.16 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd)
17.35 DEDEK MRAZ VAM PREDSTAVLJA: Kako le hotel medvedek od blizu zvezde videti (Ljubljana)
17.50 VELIKI IN MAJHNI — oddaja za otroke (Zagreb)
18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 SPORT V LETU (do 19.30) (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 POGLED NAPREJ: Naše prihodnosti (Ljubljana)
21.30 2 POSTAJ DO VEČNOSTI — L. van Beethoven — (Ljubljana)
22.30 POROČILA (Ljubljana)
19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

CETREK, 31. 12.

15.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd)
17.25 GLASBENI CIEBAN: Dedek Mraz, prinesl mi kaj (Ljubljana)
17.40 RUSANKA (Ljubljana)
18.00 CAROBNA PISCALKA — serijski film (Ljubljana)

16.20 OBZORNIK (Ljubljana)
16.35 MOZAIK (Ljubljana)
18.40 KRALJ ARENE — sovjetski film (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.45 3-2-1 (Ljubljana)
20.50 DOBRO LETO VOJCIMO — (Ljubljana)
1.30 NOVOLETNI SPORED (do oca 9.00) (Zgb, Bgd)

Drugi spored:
16.00 POROČILA (Zagreb)
16.05 NOVOLETNO VESELJE (Zg)
16.45 URICA IZ SANJ — otroški spored (do 18.15) (Sarajevo)
16.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.35 MOZAIK (Ljubljana)
18.40 KRALJ ARENE — film (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.45 SPORED ITALIJANSKE TV

PETEK, 1. 1.

9.15 POROČILA (Ljubljana)
9.20 S STARIMI PLESI V NOVO LETO (Ljubljana)
10.05 REVILIA NA LEDU (JRT) — franc.rom. film (Ljubljana)
12.15 Dunaj: NOVOLETNI KONCERT — prenos v barvah EVR
13.30 Garmisch: NOVOLETNA SMUCARSKA TURNEJA — prenos v barvah (EVR)
15.30 NOVOLETNI SPORED (od 31. 12.) (Beograd)
18.00 OBZORNIK (Ljubljana)
18.15 NADALEVANJE NOVOLETNEGA SPOREDA (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.25 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 NOVOLETNI TV MAGAZIN (Zagreb)
21.45 MOJ VOHUNCEK — amer. film (Ljubljana)
23.15 POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored:

20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

SOBOTA, 2. 1.

9.10 POROČILA (Ljubljana)
9.15 DOBRO LETO VOJCIMO — (Ljubljana)
11.00 NOVOLETNI VRTILJAK (od 31. 12.) (Skopje)
12.00 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
13.00 NOVOLETNI SPORED (od 31. 12.) (Beograd)
14.00 PALOŠEK TOM — film (Ljubljana)
15.30 PO DOMACE Z ANSAMBLIOM RICHIEJA VADNALA (Ljubljana)
16.00 HOKEJ MEDVESČAK... — prenos II. in III. tretjine — vmes prvi, 16.35 Mozaik Lj (Ljubljana)
17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
18.00 4 x SP — športna oddaja — (Ljubljana)
19.00 NOVOLETNI SPORED (od 31. 12.) (Sarajevo)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.35 3-2-1 (Ljubljana)
20.35 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA Z LJUPKO DIMITROVSKO (Skopje)
22.05 NOVOLETNA KOMEDIJA (od 31. 12.) (Zagreb)
22.45 NEPREMAGLJIVI — serijski film (Ljubljana)
23.35 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.55 POROČILA (Ljubljana)
Drugi spored:
20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

Melizirano perilo je lepše!

Kako bela in mehka je ta srajca! Oprana je v mixalu z bio-oxylanom, ki perilo melizira. Perilo je belu in mehko hkrati. Melizirano perilo je lepše!

v pralni stroj mixal ker perilo melizira!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Ponedeljek, 28. decembra — Zivko Terek, 29. decembra — Tomaž Sreda, 30. decembra — Branimir Cetrtek, 31. decembra — Silvester Poteč, 1. januarja — Novo leto Sobota, 2. januarja — Makarij, Nodolja, 3. januarja — Genoveža Ponedeljek, 4. januarja — Angela Terek, 5. januarja — Simeon Sreda, 6. januarja — Mojmir Cetrtek, 7. januarja — Valentin

KINIO

Brežice: 27. in 28. 12. ameriški barvni film »Bili je nekod zahode, 29. in 30. 12. amer. barv. film »Vsa kenu po ena roba«.
Brestanica: 1. in 2. 1. francoski barvni film »Angelika in kralje«.
Crnomelj: 29. 12. danski barvni film »Rdeči piščič«.
Kočevje — Jadran: 28. 12. ameriški barvni film »Obri se, ubijem te«, 29. 12. amer. barvni

film »V senci pištole«, 30. 12. francoski barvni film »Burne noči Lady Hamilton«, 31. 12. in 1. 1. nem. barvni film »Beli volkovs«, 2. in 3. 1. amer. barv. film »Zbogom, Columbus«, 4. 1. amer. barv. film »Beli, človek, bebis«.

Kostanjevica: 1. 1. ameriški film »Bika v Ardenih«, 3. 1. ameriški barvni film »Čas herojevs«.

Krško: 30. in 31. 12. amer. barv. film »Ta prokleti Donovan«.

Metlika: 30. in 31. 12. franc. ital. barv. film »Ni roč za agente OSS 117«.

Mirna: 31. 12. in 1. 1. span. ital. film »Joe in Navahos«, 2. in 3. 1. barvni film »Dane in Bejrutas«.

Novo mesto: 29. in 30. 12. francoski barvni film »Salakos«, 31. 12. francoski barvni film ob 15. uri »Salakos«, 31. 12. ob 17. uri nemški barvni film »Vitez Buridans«, ob 19. uri angleški barvni film »Zvezda jugs« in ob 21. uri španski barvni film »Ko vone zaides«, 4. in 5. 1. nemški barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

Ptuj: 29. 12. amer. barvni film »Vitez Buridans«.

25. do 29. 12. franc. barvni film »Gusarji Malečes«, Ribnica: 2. in 3. 1. francoski barvni film »Avantura v Istambulu«.

Sevnica: 30. 12. jug. film »Serajevski atentats«, Sentjernej: 31. 12. in 1. 1. amer. barvni film »Profesionalec«, Trebnje: Od 1. do 3. 1. franc. barv. zabavni film »Oročnik«.

TURIST HOTEL BREZICE
Glasba vsako soboto zvečer

ZAHVALA

Po dolgoletni in mučni bolezni nas je zapustil naš ljubi sin, brat, stric

LEOPOLD DEBEVC

Iskrena hvala sorodnikom za podarjene vence in cvetje. Vsem lepa hvala, ki ste ga obiskali v tako velikem številu, posebno Nosanovim in Kostrevčevim za pomoč. Hvala gospodu župniku za spremstvo do zadnjega doma.

Zalujoci: oče, mama, sestre Tinka, Mica, Tončka, Ivanka, Vera z družinami

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

ALBINA HROVATA

in Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem zdravnikom in strošnim osebjem puštnice bolnišnice, podjetjem Labod, Pionir, Hotel Metropol, IMV, Dana s Mirne ter sosedom, prijateljem in znancom za podarjene vence in cvetje, gospodu kaplanu in spremstvu za lep obred ter vsem, ki so ga sprejeli na zadnji poti. Vsem še enkrat najlepše hvala.

Zalujoci: žena Marija, sinovi Franci, Albin, Jože, Tone, Stane z družinami in Stefan, hčerke: Marija in Milka s družinami, brata z družinami ter drugo sorodstvo

V 80. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, babica, teta

ANA BLAZIČ, roj. SAŠEK

z Vel. Slatnika pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem ter znancom in sosedom za najhitrejšo pomoč. Lepo se zahvaljujemo za podarjene vence in cvetje ter vence trg. podjetju Dolenjka, podj. Žito Ljubljana, DE Pekarija Novo mesto, kolektivu IMV Novo mesto, pevcom Dušana Jereba iz Novega mesta ter vsem, ki so nam izrazili sožalje in so v tako lepem številu posojnico spremili k zadnjemu počitku. Hvala prečastitima gospodoma duhovnikoma za spremitvo ter obred in za poslovljni govor v cerkvi. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujode hčerke: Ani, Mimi, Stefka z družinami, Pepca in Francka, sestra Lujzka in brat Lojze z družino, vnuki in pravnuki

Ob nenadni smrti dobrega moža, očeta, brata, strica in starega očeta

JOZETA DRAGANA

se iskreno zahvaljujemo znancom in prijateljem, ki so mu poklonili vence in cvetje in nam izrazili sožalje. Posebna zahvala Anici Novak, družini Modic, kolektivu Industrije obute, gospodu župniku ter vsem, ki so pokojnega pospremili na zadnji poti.

Zalujoci: žena Alojzija, hčerke Angelica, Pepca in Marija ter sinova Jože in Tone z družinami

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice in tače

ANE JAKLJEVIČ

iz Svržakov pri Metliki

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki so jo sprejeli na

zadnji poti, ki poklonili cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Blenenfeldu, zdravnikom in ostalemu osebju zdravstvenega doma Metlika in skrb in prizadevnost pri lažanju bolečin v najhujših trenutkih njene bolezni. Lepa hvala tudi gospodu župniku za spremstvo.

Zalujoci: hčerke Marija Vrančič z družino, družina Jakljevič in drugo sorodstvo

Curile, Svržaki, 17. decembra 1970

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta in sina

JURIJA KLEPCA

z Boršta 1

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in spremili pokojnika na zadnji poti do preranega groba. Posebno zahvalo vsem sorodnikom sosedom in prijateljem, Niku Rožanu za poslovljne besede pred pokojnikovo hišo in gospodu župniku za Podzemlja pogrebni obred.

Zalujoci: žena, sin Julij, Lojze, Tone, hčerke Pepca, Malika, Anica z družinami

Namesto šopka na grob pokojne Milice Fabjan poklanja Zvezi slepih Novo mesto 300 din Tončka Rak iz Novega mesta. Za poklonjeni zmesek iskrena hvala Zvezi slepih Novo mesto.

OBVESTILA

Novo: praktična ščetka za čiščenje radiatorjev in vse ščetarske usluge nudijo: Ščetarstvo Armic, Tržaška 52, Ljubljana.

Sadrike vrtnice vseh vrst po konkurenčni ceni 1 sadika 6 dinarjev nudijo cenjenim strankam cvetličarna Kerin, Krško.

Genjene stranke obveščam, da bo mlin zaprt od 1. 1. do 20. 1. 1971. Mlin Rozman, Vavta vas, Straža.

ČESTITKE

Stefki Šinkovec s Potoka 5 pri Straži za dvojni praznik ter hčerki Stefki za praznik vse lepo in da bi bili zdravi in veseli še mnogo let ter obilo sreče v novem letu 1971 želijo: mama, ata, sestra Anica, Cvetka in Dragica s družino, posebno pa mož Marjan

Dragemu sinu Alojzu Majerju in njegovi družini ter sinu Martinu Majerju, ki živijo v Avstraliji, želijo srečno, veselo in uspehov polno novo leto 1971 mami in brat Jože z družino.

Vesele božične praznike in srečno ter uspehov polno novo leto 1971 želi vsem svojim cenjenim strankam Pavel Udovc, pečar-keramika, Novo mesto — Grm.

Dragima bratoma Tonetu Maliju iz Velikih Lašč in Stanku Maliju iz Ljubljane za njuna rojstna dneva obilo sreče in zdravlja želita sestra Dani in brat Janko z družinami.

Dragemu atu in staremu atu Stefanu Kapšu iz Prilgovc pri Semiču za dvojni praznovanje in srečno novo leto želita Ivanka s družino in Lojzka.

Dragemu sinu Dragu Sprajcarju, ki služi vojaški rok v Krlinu, želita srečno in zadovoljno novo leto 1971 in skorajšnje svidenje mami in ata. Čestitki se pridružuje tudi Cirila z družino.

PREKHECI

Jože Sevršek, Kočevje, se opravičuje Alojzu Kranjcu in Mariji za vse besede.

Aloja Lužar, Polhovca II. Sentjerne, prepovedujem dlati kakršnokoli škodo po mojih parcelah, posebno po gozdu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ZAHVALA

Ob koncu poslovnega leta se zahvaljujemo vsem tistim delovnim organizacijam v 9 občinah širše Dolenjske in drugod po Sloveniji, ki so tudi letos objavljale v našem listu svojo komercialno reklamo, različne razpise, obvestila in druga sporočila javnosti. Hvala tudi vsem, ki so se odločili za objavo raznih čestitk ob občinskih, državnih in drugih praznikih ali ki so na kakršenkoli drug način pomagali, da je domače pokrajinsko glasilo SZDL redno izhajalo. Znaten del dohodka, ki smo ga porabili za tiskanje našega lista in s tem za najširše obveščanje občanov, smo dobili prav iz te dejavnosti.

Prosimo vse delovne kolektive v pokrajini, da ohranijo tako naklonjenost domačemu tedniku tudi vnaprej.

DOLENJSKI LIST

Zahvala ČGP „Delo“

Od 8. maja 1953 dalje smo tiskali Dolenjski list v tiskarni Slovenskega poročevalca oz. kasneje Dela v Ljubljani. Ko z današnjo številko zaradi prehoda na časopisni ofset tisk zapuščamo tiskarno Dela in se selimo v tiskarno Ljudske pravice v Ljubljani (v njej smo naš tednik že tiskali od 4. julija 1951 do 28. aprila 1953), se zahvaljujemo kolektivu ČGP »Delos« za dolgoletno sodelovanje in mnogotero pomoč, ki so nam jo z razumevanjem nudili pri razvoju pokrajinskega glasila OF in SZDL za širša Dolenjska.

Naša zahvala velja še posebej rojaku Niku Belopavliču, generalnemu direktorju podjetja Delo, tehničnemu direktorju Marjanu Jesenovcu in kolektivom strojne ter ročne stavnice, klisarne, rotacije in ekspedita. Za prizadevanje in sodelovanje se zahvaljujemo tudi korektorski službi tiskarne Delo, kakor tudi vsem drugim, s katerimi smo v tiskarni ta leta sodelovali.

Kolektiv Dolenjskega lista

Prav je, da zveste:

Dolenjski list: po stari ceni!

Na vprašanja z vseh strani ponovno sporočamo: naročnina za Dolenjski list se po novem letu ne bo spremenila! Vse ostane po starem: polletna naročnina bo znašala tudi 1971 samo 24,50 dinarjev. Kakor doslej jo bodo dvakrat na leto pobirali v Sloveniji pismonoše, naročniki iz drugih republik in inozemstva pa morajo denar čimprej poslati sami.

■ **STALNO POVEST** v nadaljevanjih, napet kriminalni roman, različne zgodbe, dogodivščine iz zadnje vojne, vzgojni koticček, šale, krizanke

Obljubljali smo vam posebno presenečenje v novoletni številki ...

... to presenečenje obsega:

1. del časopisa, ki ga imate zdaj v rokah,
2. novico, da bo naslednji Dolenjski list vsak četrtek takšen!

Z današnjim dnevom pričnemo tiskati naš časopis v tako imenovani ofset tehniki. Ta poskusni del 52. številke DOLENJSKEGA LISTA v letniku 1970 je po obliki vzorec tistega, kar vam nameravamo zdaj pripravljati vsak teden. Prizadevali si bomo, da bo vaš list iz tedna v teden ne samo po obliki, ampak tudi po vsebini boljši in pestrejši.

Vijudno vam prosimo, da nam v januarju 1971 sporo-

čite vsa svoja mnenja o obliki in vsebini lista. Daljše in izčrpnije kritične pripombe bomo tudi primerno denarno nagradili. Oglasite se najpozneje do 31. januarja 1971. Sporočite želje glede urejevanja lista — pri povečanem obsegu in tehničnih možnostih ofset tiska jih bomo skušali upoštevati!

Lep pozdrav,

uredništvo
DOLENJSKEGA LISTA

OFSET

Tako se končno tudi Dolenjski list poslovja od stare, dobre svinčene grafike, ki je v dobrega pol tisočletja (od izuma — Gutenberg 1450) prinesla človeštvu največjo revolucijo in napredek v njegovem obstoju ter si postavila neminljiv spomenik ne samo v milijonih ton potiskanega papirja — knjigah in časopisih — ampak zlasti pri razvoju človekovega duha in svobode. Tako imenovani knjigotisk pa na žalost ne dohaja več sodobnih zahtev niti po hitrosti niti po kakovosti. Kemija, ki domala na vseh področjih tehnike izpodrina fizične postopke, je tudi v tiskarstvu, čeprav po hudi bitki s preizkušenim in z dobro vpeljanim načinom ulivanja svinčenih črk, uveljavila fotografijo.

Tako ne bomo v bodoče več topili svinca v mudele črk in stran, ampak samo tipkali in preslikali cel časopis na cinkovo ploščo, s katero bomo že neposredno tiskali list. Kakršnega ste za poskus, prvič v novi obliki, danes dobili v roke.

Ta način tiskanja se imenuje časopisna ofset rotacija, ki po vsem svetu naglo izpodrina tehniko visokega tiska (knjigotiska). Vse večje slovenske tiskarne že imajo ali pa se vsaj dogovarjajo za nakup takih tiskarskih strojev, podobno je tudi v drugih republikah: 1500 dnevnikov v ZDA se že tiska na ofset in celo moskovska Pravda s svojimi številnimi publikacijami gradi velikansko novo časopisno tiskarno z ofset rotacijami.

Prepričani smo, da bo prehod na novo tehniko zadovoljil naše bralce, saj bomo zdaj večkrat lahko tiskali tudi barvne fotografije.

NOVOMEŠKA ZIMA

(Foto: M. Moškon)

Rekli so o listu:

Ze v zadnji številki našega časnika smo poročali o 2. seji izdajateljskega sveta Dolenjskega lista. Tu objavljamo še nekaj kratkih izjav članov sveta:

LOJZKA POTRČ (N. m.): „Družbenopolitične organizacije v pokrajini naj skrbijo za ustrezno sofinanciranje stalnih občinskih strani v listu, izdajateljski svet pa je tu zato, da bo pomagal časniku k še boljši vsebini!“

Inž. JANEZ GAČNIK (Metlika): „Če bi imeli samo pol strani v listu na teden, to ne bi bilo dobro. Potrebujemo celo stran.“

SLAVKO SMERDELJ (Krško): „Potrebujemo stalno celo stran in nič manj, pa če se stroški še tako povečajo. D. l. mora biti kvaliteten, imeti mora visoko naklado, saj je domači tednik naše glavno obveščanje!“

CIRIL GRIL (Ribnica): „Glede tiskarskih stroškov ne debatiramo, ker vemo, da so visoki — toda kako povečati sofinanciranje, je odprto vprašanje v občini. S polovičko strani ne bi mogli biti zadovoljni, saj je že zdaj, na sedanji, kar preveč le drobni vesti, manjka pa komentarjev, temeljitejših ocen in pod.“

FRANC STAJDOHAR (Črnomelj): „Če vodilni ljudje v občini razumejo pomen obveščanja, se najde tudi denar za sofinanciranje. Naša glavna skrb je, kako so ljudje obveščeni. Smo tudi za novo, sodobnejšo obliko domačega lista: če bo bolj pester, bodo ljudje z njim še bolj zadovoljni!“

VIKTOR DRAGOS (Kočevje): „Glede obveščanja poti nazaj ni! Pri tem pa si v našem listu želimo več sodelovanja, več komentarjev, dialogov. List mora dobiti široko podporo nas vseh.“

JOŽE JEKE (Sevnica): „V dilemi: pol strani ali cela stran, se bomo verjetno odločili za celotno stran. S sofinanciranjem pa bodo pri nas težave.“

JANEZ GARTNAR (Trebnje): „Vse kaže, da lista ne smemo podraziti, da vsi zahtevamo dosedanji obseg komunističnih strani in da smo za modernizacijo zunanje podobe časnika. Spoznamo se bomo morali še o sofinanciranju, vidimo pa, da kolektiv lista dobro gospodarji.“

FRANCE BEG (N. m.): „Dolenjskemu listu moramo zagotoviti popolno neodvisnost glede poročanja. Če bo finančno odvisen od raznih delovnih organizacij, potem ne bo več glasilo Socialistične zveze.“

Z letošnjega zbora naivnih kiparjev Jugoslavije v Kostanjevici na Krki. Skoraj vsi med njimi sodelujejo z izvirnimi prispevki v akciji, o kateri pišemo v sredini današnje priloge (Foto: M. Moškon)

Za otroka 100, za vojaka pa 7800 dolarjev!

Najnovejša študija o stroških za izobraževanje in stroških za vojsko je pokazala, da se na svetu porabi letno 159.000 milijonov dolarjev za oboroževanje in samo 11.000 milijonov dolarjev za izobraževanje. Če primerjamo te stroške z demografskimi statistikami, bomo videli, da znašajo v svetovnem merilu stroški za izobraževanje NA OTROKA NAJVEČ 100 DOLARJEV, medtem ko znašajo letni izdatki ZA VOJAKA 7800 DOLARJEV. Torej sedemdesetkrat več za rušilno koš za konstruktivno izobraževanje. Pač po »sodobnem mnenju«: meč je močnejši od peresa! Toda v teh stvareh bi moral biti vrstni red obrnjen, ali celo ...

Navade čudne so na svetu znane: ta žveči polže, oni je banane, ta verze zlagā, onile račune, ta ženske ljubi, ta statut komune. Nekdo zavzet peha se za reformo, preklinja, ko spet dvignejo mu normo, srdit prelaga sem in tja denarje, svetnika kliče, da mu jih obvarje.

Menda reforma je, ki se usedla na živce je ljudem in ubogim snedla, kar v sebi so omike še imeli. Kako ljudje so strašno se prevzeli: je — emti tam, kjer bil je včasih amen, kjer včasih dar je bil, je danes kamen. Kar si želeli so ljudje pri Kristu, dandanes najdeš v vernem komunistu.

Različni smo, a v enem vsi enaki: ko k polnoči primaknejo se kraki ure, ki iztek nam kaže leta, vsak lepše za prihodnje si obeta in v sebi tuhta, kaj je slo narobe, mar mož je bil, mar vezal je otrobe. Kako bilo je z našimi občani, zapis naj ta Dolenjcem vsem oznani!

Boje se ponavadi bolnih živcev in čirov, drisk in hudih pivcev. A tu pri nas, da živelj ne pocrka skrbi in varje novomeška Krka. Posipe, spraye, maže in tablete uživajo ljudje zdaj kot špagete, v najboljši veri, da jim zdravje pride. Zgodi pa se, da duša jim — uide.

Mineva peto leto, kar sklenili zatrdno smo, podčrtali, pribili, da naš izvoz bo večji od uvoza, da od inflacije ne bo nas groza, da dinar trd bo, ne kot slon na vrvi. A včasih v sad zarijejo se črvi. Ko najmanj misliš, pa začne veneti. Zaman bil trud in lepi so obeti.

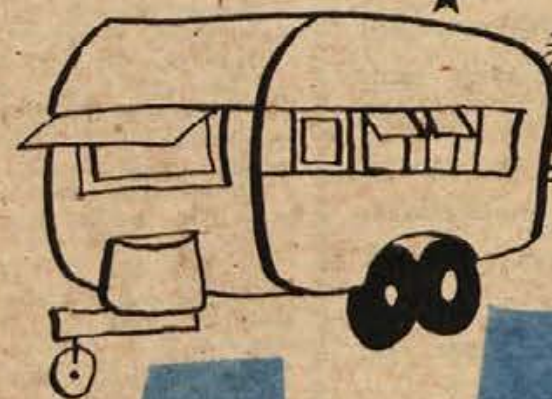
Naj ženka bo, naj starka, se devojka, želi, da mimo ji počiva dojka. Ker vrli se Dolenjci rad poigrava kar z vsem, kar ženski mati da narava, začne tovarne zidat, kjer obline zapro očem se. Ko boječnost mine, postane mojster v ženskem buzoslovju, kot večš Gorenjce je hoje po grmovju.

Veljalo je nekoč po Korotani, da smo Dolenjci cvičku vsi predani, da s pipci drezamo se v vampe suhe, da smo nadležni kot podrepne muhe ... Statistika pa, veda nezmotljiva, na laž postavi, usta kar lažnjiva o nas trde. Saj naša industrija kaj malo se v reformnih krčih zvija.

Še preden znajdeš v znanih se toplicah, kjer knajpaš se lahko kot duša v vichah, pogled čez leno Krko se ustavi, kjer deske vidiš, hlode tam v daljavi in zveš, da ravnokar bi zvezna vlada gugalne stole naročila rada, da v dar jih pošlje vsakemu, ki verje, da gospodarstvu kdaj bo zraslo perje.

Kar najti v Novem mestu je prostora, nared ob vsakem času biti mora, saj IMV prikolicice ustvarja, ki čakajo na dežju gospodarja in na prevzem po „ajzenpona“ modi, ki brez vagonov po deželi blodi. Naj klavno še zadnje bo smetišče, za IMV je dobro parkirišče.

Ze vrabec ve, da brez lesa papirja ne narediš. Kot hiše brez polirja ne spraviš dobro vkup. To so pač dejstva, ki jih vedo še oni iz zamejstva. Pri nas pa, kjer se vsakdo sam upravlja, na tuje les za dolarje odpravlja, kdor zvit je. Ko alarm zazvonijo, taisti les uvozi s provizijo.

Umika zaostalost se nesrečna: letalski center že postaja Prečna; kjer so doslej otepali le žganice in komaj vedeli so za poslance, ki v daljnem mestu vajeti držijo v barako zadnje vodovod spustijo. Kjer v hlevu videl suho si teličko, sopiri danes se v sijaju — fičko.

Da nihče prerok ni doma, je znano. Ko dano Kralju ni bilo v Ljubljano, da dela bi življenjska tam razstavil in zraven rojstva jubilej proslavil, odpre Kostanjevica vrata dvora, kjer vedno za umetnost je prostora, kjer v prenovljenih zidih samostana, umetnost kaže skrbno se izbrana.

Kot se v gostilnah zbirajo le pivci, v trebanjsko šolo romajo naivci, da javnosti bi pokazali slike. In ker pri njih ni krogov, čačk in pike, razumeš to, kar vidiš tam na steni. Čeprav so viri sredstev zamegljeni, ko za kulturo gre, pa ni bojzani, da njeni lonci bi ostali prazni.

Kot strela z jasnega je završalo, da zdaj v Dolenjskem listu bo zrcalo, kjer tudi sebe boš lahko zagledal, če boš, grdavš, se sprenevedal, v zamudi boš s plačilom članarine in če po mestu boš podil tekline. Vsak teden jagod zdaj imamo hero, a kaj, ko je jih le za skromno mero.

In zdaj, prijatelji, kozarce v roke in zaželimo si, da nam iz moke, ki zdaj jo sejemo, v naslednjem letu se speče dober kruh. Drugod po svetu naj pamet nad neumnostjo prevlada, naj vstane ta, kdor se pod jarmom pada, naj sosed bo kot brat. In brez sovraštva dosega CLOVEK nova naj junaštva!

VLADIMIR BAJC

Inženir Savo Vovk (na sliki levo) prejema priznanje za svoje 20-letno delo pri Združenem KGP Kočevje oziroma njegovih poslovnih prednikih. (Foto: Drago Mohar)

Inženir na divjem zahodu

„Bilo je 1. oktobra 1950. Direktor nas je takrat politično prepričal, naj gremo iz Kočevja na kmetijske uprave po vaseh, kjer nas potrebujejo.“

„Ženo in otroka sem naložil na lojtrski voz in smo se peljali proti Koprivniku. Dež je pršil, padal in nas zmočil do kože. Ničesar nismo imeli s seboj, še postelj ne. Šele čez mesec dni nam je sindikat priskrbel postelje, da smo vsaj za silo lahko spali kot ljudje.“

Prav tako je bilo takrat, primojduš, kot če gledate kakšen film o prvem naseljevanju ameriškega divjega zahoda,“ se spo-

minja svojih prvih dni dela pri sedanjem Združenem kmetijskem in gozdarskem podjetju inženir Savo Vovk.

Inženir Savo Vovk, ki je bil pred kratkim skromno nagradjen za 20-letno delo pri podjetju in za izredne zasluge za razvoj Združenega KGP, je zelo priljubljen med člani kolektiva. V kolektivu in občini so mu vedno zaupali posebno odgovorne naloge. Bil je tudi direktor KGP odbornik, poslanec itd. Danes je še vedno direktor kmetijskega podjetja pa tudi odbornik in predsednik občinskega zbora občinske skupščine.

„Več kot idealisti smo vsi tisti, ki smo 20 let vzdržali v kmetijstvu, medtem ko nekateri 3 krat na leto menjajo službo in gredo iz dobrega na boljše,“ je nadaljeval inženir Vovk, potem pa je malce grenko dodal:

„Pa še to zapišite, da smo dobili kot posebno nagrado za 20-letno delo v kmetijstvu zamrznjene cene!“

J. P.

Izjeme so včasih nujne

Nenavaden primer v Rožnem dolu: Anton Hutar ima zasebno trgovino z mešanim blagom, je hkrati predsednik SZDL in celo funkcionar v občinskem in republiškem merilu.

V Hutarjevi zasebni trgovinici je živahno, da je kaj. Mimogrede, ko ljudje nakupujejo, se pomenijo še o vaških težavah, sklepajo o delovnih akcijah, dajejo predloge in sploh je tu središče vsega vaškega življenja.

Mislila sem, da smo v naši družbi povsem pometli s trgovci, vi pa ste poleg tega še funkcionar? Kako je to mogoče?

„Zasebno trgovino imam šele štiri leta. Ko je nekdanje podjetje Potrošnik opustilo trgovino v Rožnem dolu zaradi premajhnega prometa, je nastalo vprašanje oskrbe prebivalstva. Pozimi smo v visokem snegu odrezani od sveta, v bližini pa ni nobene trgovine. Tako sem iz kmeta postal trgovec, veselje do tega poklica pa čutim že od rojstva.“

„Pri meni lahko kmet ali gospodinja dobi vse, kar potrebuje za vsakdanje življenje: od živil do zvezkov, perila, žarnic, žebeljev in pišč. Davka plačam veliko, a se ne pritožujem. Še zmeraj mi nekaj ostane, sicer bi kot dober trgovec to že opustil.“

In kako spravljate poklice trgovca v sklad z družbenim delom? Kakšne funkcije imate?

„Ker v strukturi funkcionarjev ni predvideno, da bi bili zastopani zasebni trgovci, povsod navajam, da sem kmet. Tako ni spraševanja in zapravljanja časa. Sij imam zares tudi kmetijo. Družbeno delo se s trgovino kar lepo ujema. Kot predsednik SZDL bi moral dostikrat od hiše do hiše, ako pa ljudje pridejo k meni, vprašate za funkcije? Vseh se na hitro ne bom spomnil. Največ časa mi vzame predsedništvo SZDL, sem pa tudi član upravnega odbora sklada kmečkega zavarovanja v novo-mestki komunalni skupnosti, sem v republiški skupščini zdravstvenega zavarovanja, sodnik porotnik okrožnega sodišča v Novem mestu pa še kaj za nameček.“

„In nikar me ne glejte kot božje čudo,“ je pristavil. „Imam kolego trgovca na Preloki, pa tudi v nekaterih drugih občinah zasebna trgovina še ni izumrla. Izjeme so povsod, pa tudi v trgovini, če je to družbi v korist.“

RIA BAČER

Življenje v peklu boleznih

»Ničesar nimam, pa bi vendar vse dala, da bi spet mogla hoditi!« Jelka Lavrič že sedemnajst let v krepkih skrivnostne boleznih

Bliža se Novo leto, ko si bomo spel vsi zaželeli zdravja in sreče in vse najlepše. Kolikokrat v letu ob različnih priložnostih to zaželimo drug drugemu in se pri tem le redkokdaj zavedamo pravega pomena teh besed.

37-letni Jelki Lavrič iz Zabje vasi 113 pomenita sreča in zdravje eno. Ze 17 let je ves njen svet sobica s posteljo, s katere ne more vstati, niti sama toliko dvigniti glave, da bi pogledala skozi okno. Vsako pomlad ob steni pod njenim oknom vzcvetajo rože, toda Jelka jih ne more videti, vsako jesen veter z drevja odnaša listje v najlepših jesenskih barvah, toda Jelka ga ne more videti. Vsaka njena želja je odvisna od njenih najbližjih sorodnikov. Bolezen multipleks skleroza jo že 17 let drži v svojih krepkih.

Leta 1952 se Jelka v ničemer ni razlikovala od svojih vrstnic. Bila je čedno dekle, polno zdravja. Kakor njene vrstnice, se je tudi ona prijavila v mladinsko brigado, ki je gradila avtomobilsko cesto Vrhniko-Logatec. V vsem je hotela biti med najboljšimi. Nič ji ni bilo pretežko. Kopalja je zemljo, nakladala na kamione, prenašala vreče cementa in se potila, toda s pesmijo so takratni brigadirji zmagovali tudi napore, ki so se zdeli nepremagljivi.

Tudi tistega dne je Jelka hotela dvigniti vrečo cementa na „ho-ruk“. Stisnila je ustnice in trdo zgrabila vrečo, takrat pa jo je nekaj zapelo v križu in močno zabolelo v glavi. Vreča je zdrsnila iz njenih močnih rok na tla, za njo pa se je zgrudila tudi Jelka. V ambu-

lahti, kjer so ji nudili prvo pomoč, nihče ni vedel, kaj ji pravzaprav je. Čez teden dni se je sicer sama vrnila domov v Stražo, kjer je takrat živila s starši, toda težko je hodila in topa bolečina v križu ni prenehala.

Potem se je pričela njena križeva pot od zdravnika do zdravnika, iz bolnišnice v bolnišnico. Povsod je dobila enak odgovor: „Skleroza multipleks – bolezen, ki ji ne poznamo izvora in nimamo zanjo zdravila.“ Jelka pa je hotela živeti, hotela je delati, saj ji je bilo komaj 20 let.

Dve leti so jo starši spremljali na zdravniške preglede in v bolnišnice, vendar brez uspeha. Jelka je jokala in obupavala. Potem so ugotovili, da ima poškodovano hrbtenico med šestim in sedmim vretencem. Desetkrat so ji punktirali hrbtenico, uživala je tablete in dobila v dveh letih okrog 800 injekcij, toda namesto da bi se ji zdravje popravljalo, se ji je slabšalo. Ni se mogla več niti postaviti na lastne noge. Začela se je tresti po vsem telesu in ni mogla več sama josti. Starši so jo tolažili, da bo ozdravela, čeprav sami v to niso verjeli, ona pa je s težavo odpirala usta in govorila: „Bojje bi bilo, da bi umrla! Tako se mucim sama s seboj in vi z mano. Vse bi odrekla!“

To so bila leta upanja in obupavanja. Kolikor se je bolezen slabšala, toliko bolj si je Jelka želela, da bo ozdravela, da bi spet mogla hoditi. Morda je le po zaslugi te svo-

„Ali misliš, da bom res še kdaj hodila?“ sprašuje Jelka mamo.

Pri devetnajstih letih Jelka ni mogla niti slutiti, kaj jo bo doletelo.

je velike želje ostala pri življenju.

Potem je lani februarja postal v njihovo hišo prvi žarek upanja. Soseda je prinesla časopis, v katerem je pisalo o sanatoriju v nemškem mestu Schoemuenzsch in Schwarzwaldu, kjer so ozdravili že okrog 6000 bolnikov s podobnimi boleznimi, kot je Jelkina. V Jelkino sobo se je naselilo upanje da bo ozdravela. Treba bi bilo zbrati le dovolj denarja za stroške zdravljenja, ki znašajo za mesec dni okrog 8000 din.

Imamo skromne dohodke,“ pravi Jelkina mama, „in težko se kaj prihranimo, vendar to nam je še edino upanje, da bo Jelka ozdravela. Vsa družina že vse leto hrani za Jelkino zdravljenje in takoj, ko bomo zbrali dovolj denarja, bo Jelka odšla v Nemčijo.“

„Ničesar nimam, pa bi vendar vse dala, da bi mogla vsaj enkrat stopiti na lastne noge,“ si želi Jelka.

A. VITKOVIC

Konj išče pravico

„Pripeljal sem vam konja, da ga podkujete!“ je dejal v pisarni oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Ribnica Alojz Lovšin, kmet iz Brez 34 pri Ribnici.

Presenečeni občinski uslužbenec najprej ni mogel do besede, nato pa je opozoril prisleka, „naj ne govori čez državo.“

Seveda nas je zanimalo, kaj je pričelo kmeta Alojza Lovšina, da se je odločil za ta korak prav v času, ko naši najvišji organi na dolgo in široko razpravljajo, kako pomagati kmetijstvu in tudi zasebnemu kmetu.

Zadeva je čisto preprosta: Alojzu Lovšinu se je zbosil konj, na vsem območju od Turjaka do Kočevja pa ni podkovaškega kovača, ki bi zakonito opravil svojo obrt. Še letos so bili v ribniški občini kovači v Ortnoku, Zlebiču in na Bregu, lani pa še v Goričih vasi, vendar jih je nekaj pobrala smrt, davki ali morda pre malo dela. Nekateri so se zaposlili v podjetju RIKO.

Konju se je okusilo kopito, da mu ga je gospodar

zavezal z žakljevino in iskal kovača. Pri nekem je bil trikrat, a ga ni dobil doma, ker je bil menda v službi ali pa se je bal, da bi ga zaradi sušmarstva zasliš kakšen inšpektor.

Nekaj dni prej se je namreč nekemu kovaču-sušmarju zgodilo tole: Pripravljal se je, da bo podkoval nekemu kmetu konja, a glej ga vraga, prav takrat je stopil na kovačevo dvorišče inšpektor! Ze je kazalo na najhujše. Inšpektor je vzel iz aktovke beležko in pisalo, da bo sušmarskega kovača kaznoval s 500 dinarji, novimi seveda.

Vendar je oko tiste človeške (ne pravniške!) pravice bedelo nad nesrečnim kovačem. Inšpektor se je namreč še nekaj časa mrščil, potem pa izjavil, da ima nesrečni kovač veliko srečo, ker se je njemu, inšpektorju zlomila

špica pri svinčniku in tako ne more napisati bloka ali morda predloga za kaznovanje.

Kovači so se torej verjetno izmikali, zaradi bojazni, da bodo kaznovani. Lovšinov konj je trpel in gospodar se je bal, da ga bo moral zaklati, če si bo konj uničil kopito. Razmišljal je, kako bo pri oranju spet presedlal iz konjske na kravjo ali volovsko vprego, kljub vsem razpravam in pisanju za napredek kmetijstva. No, takrat pa se mu je posvetila še zadnja, vendar resna misel.

5. decembra je spet obiskal s konjem nekega sušmarskega kovača – ime zaradi inšpektorjeve raje zamolčimo – in mu zagrozil:

„Ze v stari Jugoslaviji je kovač moral podkovati konja. Če ga ni hotel, je plačal kazen. Ta paragraf še vedno ni preklican!“

Na Lovšinovo srečo se je kovač šele potem, ko je že podkoval konja, spomnil:

„Tukaj pa nekaj smrdi. Kako naj bi včasih kovač plačal kazen, če ni hotel podkovati konja; saj mu da nes groze s kaznjajo, če ga hoče podkovati!“

(Pri tem je pozabil, da nima obrtnega dovoljenja.)

JOŽE PRIMC

Družabnost — 1:0 za stare, dobre čase

Silvestrovo se bliža, z njim zimski čas, čas veselja in zabav. Metliški meščani, znani veseljaki, se umikajo v zapeček. Tisti, ki so pred leti najbolj brusili pete po plesih, ostajajo doma ob televizorjih. Njih mesta v lokalnih zavzemajo mladi.

— Bili ste med Metličankami, ki so v časih pred vojno največ preplešale. Kako se je nekaj zabavala metliška mladina?

„Bili so nepozabni časi! V čitalnici so se vrstile zabave tja do pomladi. Na Silvestrovo smo se dekleta pripravljala mesec dni. Katera je šla v čitalnico na ples, je morala imeti dolgo obleko. Vsa Metlika je bila takrat kot ena družina. To se je najbolj videlo opolnoči, ko je ugasnila luč in se je začelo novo leto. Za svečnico je bila druga večja prireditve. Puncice smo dnevno in noči prej pripravljale kotiljone. Vsakemu plesalcu smo dale pu enega, potem se je videlo, kateri ima največ uspeha pri dekletih. Komaj je to minilo, že je bil predpust. Navada je bila, da je bila vsako soboto v eni od gostiln maškara. Tako smo maškiran preplešali več tednov, za zaključek pa smo imeli pustni korzo. V Metliki je bil pustni torek velik praznik. Pri nas na srezo smo ta dan dobili prosto, zapri pa so tudi trgovci in obrtniki. Vsi smo pomagali pri organizaciji.“

— Mladina se je torej znala zabavati in svobode vam po pripovedovanju sodeč tudi ni manjkalo?

„Vesolja je bilo res dovolj, ampak dekleta nismo smela na ples brez staršev. Prava sramota bi bila, če bi katera prišla v čitalnico sama s fantom.“

— Ali je vojna prekinila metliško družabno življenje?

„Vojna že, še bolj pa standard po njej. Še prva leta po vojni smo imeli v domu Partizana nekaj lepših prireditev. Zapečkarstvo se je začelo z dobo televi-

Marica Zupanič, metliška občanka še iz predvojnih časov, primerja družabno življenje nekoč in danes: „Vsi smo bili kot ena družina.“

zorzjev. Niti družinskih zabav ni več, ki so v krogu ožjih znancev trajale še do leta 1966. Zdi se mi, da ni več tiste prisrčnosti pri mladih, kakršno smo poznali mi. Včasih ni bilo zavisti, držali smo skupaj in kar smo sklenili, smo naredili.“

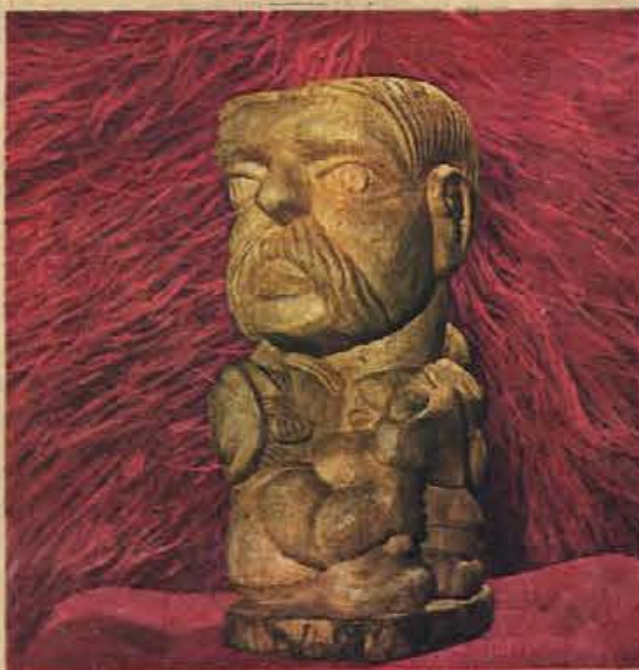
— Pa vendar najbrž mladi svet pred dobrimi 30 leti ni ves prosti čas prebil samo na zabavah in v pripravah nanje?

„Kje pa! Prav tako obvezno kot je bilo za mlade hoditi na ples in v maškare, je bilo sodelovanje pri fizkulturi. Dvakrat na teden smo se zbrali na grajskem vrtu člani, mladina in otroci. Ko je bil mestni otrok star 4 leta, je že moral k tekavdbi. Delovni pa smo bili še pri folklori in v dramatikih.“

— Če bi dajali oceno družabnega življenja nekoč in danes, kako bi se odločili? Ste imela dekleta več od mladosti kot imajo mlade zdaj?

„Ni dvoma o tem, da je bilo družabno življenje pred leti veliko bolj razgibano. Pač pa mi je bolj všeč današnji čas glede izdane ženina. Dekleta iz purgarskih družin navadno niso bila v službah in so samo čakale ženinov. Ko se je snubec pojavil, je morala iz hiše, če ji je bilo všeč ali ne. Zdaj ima večina deklet in žena svoj poklic, zato si lahko izberejo, katerega hočejo.“

R. BAČER

Nadarjeni zagorski umetnik Dragutin Belina takole vidi ljudskega vojskovođa Matija Gubca (zgoraj v barvi); za muzej naivnih slikarjev in kiparjev je izdelal tudi 3 m visokega Gubca (v sredini), takole pa vidi kmečki punt (spodaj)

Od Gubca na nebu do Tahija v peklu

Z izjemo nekaterih sveltine iz kroga naivnih umetnikov Jugoslavije sodelujejo skoraj vsi slikarji in kiparji — samouki pri ustvarjanju umetnin za muzej Matije Gubca v Stubicah — Kaj je razburilo ugledne likovne kritike in umetnostne zgodovinarje v Zagrebu? — Kaj pa glas naših umetnikov in kritikov?

Zlepa ni noben natečaj za spomenik tako razburkal hrvatskega javnega mnenja kot se dogaja to z zamislivo o spomeniku Matiji Gubcu: 1973 ga želijo odkriti v Stubici, v prelepem hrvatskem Zagorju. Blizu se 400-letnica hrvatsko-slovenskega kmečkega punta in njegov veliki vojskovođa Matija Gubec naj bi po tolikih stoletjih končno vendarle dobil zasluženi spomenik. V občini Dolnja Stubica — Gubec je bil pravi Stubičanec — naj bi stal večer spomin na krvavo vstajo, ki je priglala baklo upanja zatiranim hrvatskim in slovenskim kmetom, a bila zadušena s kronanjem „kmečkega kralja“ Gubca na zagrebškem Markovem trgu. Z obeh bregov Save in Sotle je takrat tekla hrvatska in slovenska kmečka kri. Zato se tudi Slovenci, zlasti pa še prebivalci Spodnjega Posavja, tako živo zanimamo, kakšen spomenik bo dobil Matija Gubec.

V zagrebškem Večernjem listu smo 22. novembra lahko prebrali, da 87 umetnikov (med njimi največ diplomiranih kiparjev) žal ni izpolnilo pričakovanih javnosti: upravni odbor sklada za zgraditev spomenika kmečkemu punktu se je odrekal skoraj vsem predložnim delom! Prva nagrada ni bila podeljena, drugo pa je dobil zagrebški kipar Bran-ko Ružić; podeljeni sta bili še dve enakovredni tretji nagradi. Razočaranje je bilo podobno šoku.

Večernji list je ta dan objavil tudi predlog za spomenik Matiji

Gubcu in kmečkemu punktu izven uradnega natečaja: dal ga je znani poznavalec in zbiralec naivne umetnosti novinar Gerhard Ledić, dolgoletni prijatelj in sodelavec doljenjskih galerij in delovnih taborov slikarjev ter kiparjev samorastnikov. Ljudski umetnik Feliks Čurlin je po njegovi zamisli predložil osnutek Gubčevega kipa: iz domače zemlje na bregu Samci onkraj Stubice se dviga Gubčeva glava kot velikanova prikažen, ki se je spet prebudila. Ponosno dviga desno roko z baklo, znamenjem svetlobe in svobode. Ves svet naj ve, da je

Gubec spet tu — njegov lik pre-žanja Stubico, Zagorje, Hrvatsko, Slovenijo, vso našo domovino! Na desno v travo leži Gubčeva krona in na njej petelin, pevec resnice in glasnik zmagice, simbol junakov naše davne ljudske kmečke vojne.

Gubčeva glava naj bi bila iz betona, prav tako roka: kamen, železo in bakrena pločevina bi bili glavni materiali za spomenik,

kakršnega zlepa nimamo nikjer. Gubčeva roka bi se iz baklo vredno dvigala 15 do 18 m od tal: na njenem vrhu bi bila razgledna ploščad s čudovitim pogledom na hrvatsko Zagorje. V spomenikovi glavi bi uredili stalno razstavo, v kroni bazen z vodomotom. Vse naokoli samo trava, brez stez in ograj. Gubec je rušil zidove in ograje; tudi tu naj bi dihal ves miren in veličanstven,

svoboden na prostranem travniku. V bližini stoji Oršičev dvorec. V njem bi po Ledičevi želji uredili veliko zbirko del naivnih umetnikov iz vseh krajev Jugoslavije. Ledić je v ta namen že dobil 35 del — slik in kipov — ki vsi govore o Matiji Gubcu in kmečkem punktu. Vmes so tudi dela slovenskih kiparjev ter slikarjev samoukov.

Gerhard Ledić, urednik VUS v Zagrebu, pripravlja za 400-letnico hrvaško-slovenskih kmečkih uporov zbirko slik in kipov naivnih umetnikov iz vseh krajev Jugoslavije. Nastaja čudoviti muzej prave ljudske umetnosti: doslej je zbranih že nad 140 kipov in slik, med njimi tudi dela slovenskih samoukov. Del zbirke: na sliki levo. Nekateri navici so predstavili Gubca na nebu in nasilnika Tahija v peklu. — Na vrhu od desne proti levi: Gubec kmetice Kate Vizvari. „Dogovor pod lipo“ Josipa Bičanića. „Gubec“ Draga Sminderovca. — Desno: „Gubca ženejo“, delo samouka Stjepana Skvorića. — Vse fotografije: Zlatko Šurjak. (Ponatis iz VUS, Zagreb, 2. XII. 1970, z dovoljenjem uredništva).

Slovenci in Matija Gubec

Matija Gubec in kmečki punti morajo dobiti dostojen spomenik, ne pa kakšnega nikomur razumljivega »modernejega« skrupala! — Kaj piše pisatelj Ivan Kreft o slovenskih pripravah na 400-letnico slovensko-hrvatskega kmečkega upora iz leta 1573. — Predlog Dolenjskega lista: spomladi leta 1973 pojdimo množično v zagorsko Stubico k našemu Matiji Gubcu!

Medtem ko se je vsa hrvatska kulturna javnost razburila ob spratjanju, kakšen naj bi bil spomenik Matiji Gubcu in njegovi kmečki vojski, so občinski možje v Dolnji Stubici pred dnevi zavrnili predlog kiparja Ružića, ki je sicer dobil prisojeno 2. nagrado v razpisnem natečaju. Ljudstvo je s prisrčnimi simpatijami sprejelo predlog novinarja Ledića in umetnika-samouka kiparja Čurlina, z »vrtovi« močje. Med njimi so številni umetnostni zgodovinarji, kritiki in akademiki — kar je bilo seveda pričakovati.

Nekaj pa je v vsej zadevi vendarle jasno: natečaj, v katerem je sodelovalo nad 80 poklicnih kiparjev, je propadel, z njim pa verjetno tudi sedanja »moderna« umetnost. Da je Ledičev predlog z idejo, da naj ljudskemu vojsko-

vodji postavi kip ljudski umetnik-samouk, doživel tako silovita nasprotovanja, je spet razumljivo. Toda če je Ledić res le razburil duhove in odprl pota k novim iskanjem za boljše rešitve — je svoj cilj že dosegel! In da Matija Gubec resnično ne potrebuje kake spakedrane, hipermoderne »umetnine«, je razumljivo vsakomur, ki trezno misli s svojo glavo in ki ni pozabil, da se je Gubec od kraja boril proti trdnjavam, zidovom in zatiralcem.

Pri vsji stvari je najvažnejše, kar mi piše prijatelj Ledić v zadnjem pismu: »Pomembno je le to, da bosta Matija Gubec in kmečki punt — tako hrvatski kot slovenski — dobila dostojen spomenik...«

Medtem pa nam je tudi pisatelj Ivan Kreft pred dnevi poslal okružnico, kako potekajo priprave za proslavo 400-letnice slovensko-hrvatskega kmečkega upora. Obstaja predlog, da bi jo počastili 1. maja 1973 v Vidmu ob Ščavnici z otvoritvijo nove osnovne šole, ki bi nosila ime našega kmečkega vojskovođe. Na voljo sta nam še dve leti. Pri pripravah za proslavo in na proslavi naj bi sodelovali tudi vsi še živeči člani nekdanjih Društev kmečkih fantov in deklet, člani akademskega agrarnega kluba „Njiva“ in srednješolskega agrarnega kluba „Brazda“, seveda pa tudi čimveč kmečke, delavske, srednje in visokošolske mladine in drugi.

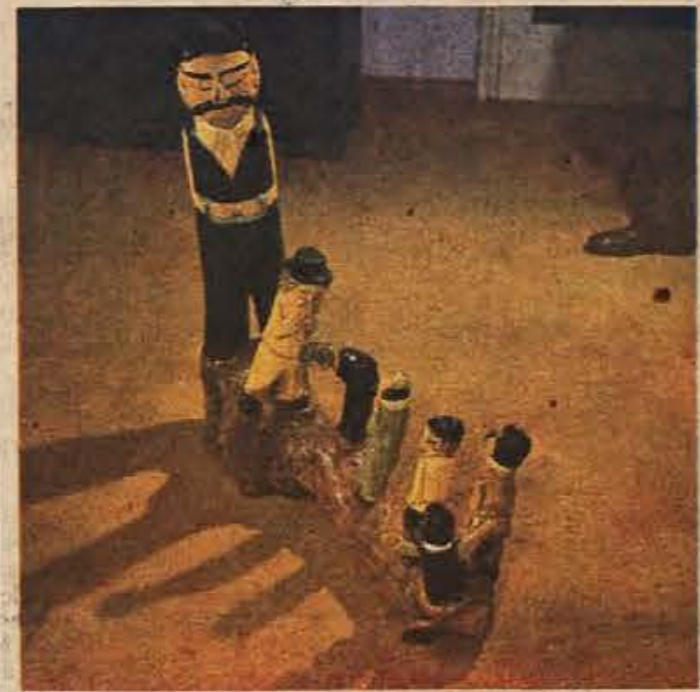
Tovariš Kreft nam med drugim sporoča, da bo literarni krožek videmske osnovne šole izdal brošuro o pomenu proslave 400-letnice kmečkega upora, ki bo v Vidmu ob Ščavnici, kjer je napredna mladina na vasi pred zadnjo vojno zgradila kulturno-prosvetni dom Matije Gubca.

Sledila hi zajetnejša zgodovinska publikacija s prikazom naprednega kmečkega mladinskega gibanja, povzeto iz zgodovinarjev o tem „Slovensko-hrvatski kmečki upori v slovenski tradiciji in politiki“, pripravili bodo likovno razstavo z motivi iz kmečkih uporov in razstavo starin zbiratelja kmeta Jožeta Čuša s posameznimi predmeti, ki so bili v kmečkih hišah, hlevih in na dvoriščih še v 16. stoletju. Posebna denarna zbirka naj bi pomagala zgraditi novo osnovno šolo v Vidmu, osrednji odbor za proslavo pa bodo sestavili v Ljubljani.

Naš predlog: skupna proslava Hrvatov in Slovencev ob Gubcu v Stubicah

O vsem tem bomo seveda še obširno poročali. Ze danes pa daje uredništvo Dolenjskega lista tudi svojo skromno pobudo: da bi se odkritja spomenika Matiji Gubcu in kmečkemu punktu v zagorski Stubici polnadi 1973 množično udeležili tudi prebivalci naših občin, posebno pa še ljudje in mladina iz vseh krajev Spodnjega Posavja! Srečanje bratov z obeh bregov Save in Sotle, potomcev naših davnih prednikov junakov, ki so tako visoko dvignili baklo upora! Dovolj časa imamo, da se na romanje v Stubico k našemu Gubcu dostojno pripravimo. Sposobni smo organizirati srečanje, kakršnega že desetletja ni bilo. Meja vzdolž Sotle in Save naj nas še bolj združi. Matija Gubec je bil in je naš resnični ljudski junak.

TONE GOŠNIK

Frančiška Petelinšek, tekstilna delavka iz Duge Rese: Matija Gubec s svojo vojsko

Cankar: »Vroč kri puntarskih kmetov...«

Drugo veliko kulturno gibanje so bili kmečki punti v šestnajstem in sedemnajstem stoletju. Vsaka ped svobode, ki si jo pribori ljudstvo, je korak naprej v kulturi. Tisti upani, v svojem obupu do blaznosti pogumni kmetje, ki so požigali graščine in ki so obežali valpte in gnali graščake pred plug, niso bili manjši delavci na polju slovenske kulture, nego Trubar in Dalmatin. — Matija Gubec, ki so ga posadili v Zagrebu na razbeljen tron ter mu dali na glavo razbeljeno krono in mu potisnili v roko razbeljeno žezlo, zasluži v vekomen spomin tron od bronu na Markovem trgu in krono od zlata. — Trubar in Dalmatin sta zapisala v knjigo spomenik slavnega svojega dela, puntarski kmetje so ga zapisali v kamnito slovensko zemljo s svojo vročo krvjo...

Zakaj doletela jih je tista usoda, ki je usoda velike večine kulturnih delavcev: poginili so v sramoti, njih delo pa so pokončali z ognjem in mečem!

(Odlomek iz Cankarjevih POLITIČNIH SPISOV: „Slovensko ljudstvo in slovenska kultura“)

IN ZA SREČNO LETO MLADO PREROKUJEMO

Mornar, kadar je najvišji dan, izmeri daljo in nebeško stran...

S plašnimi koraki trka na naša vrata novo, mlado leto: še preden smo ga spoznali, se ga vsi veselimo. Svečk na novoletnih jelkah je veliko, veliko manj, kot je naših želja. Srečo si voščimo mimogrede, s krepkim stiskom rok na ulici, na obisku, v pisarnah in delavnicah, na poljih, v tovarnah in na gradbiščih. Vsceno je, ali bo ob polnoči, ko se bo staro leto poslavljal, počil zamašek steklenice šampanjca ali domačega cvička, kokte ali česa drugega. „Da bi bilo srečno!“ bomo nazdravili – in potem vse leto upali, da se nam bodo želje izpolnile.

Richard Burton premišljuje, ali bi svoji Liz kupil helikopter ali s krznom oblečen rolls royce, Onassis ne ve, ali bi Jacqueline podaril morda kak nov otok, ladjo ali dragulj, ki ga ne bo nikoli nosila. Zelje teh, ki govore v naslednjih vrsticah, so mnogo skromnejše. Še več: morda želje niti ne obsegajo vsega, kar si vprašani pravzaprav želijo. Vprašanja so bila zastavljena na hitro, da ni bilo časa za razmišljanje – in tudi do novega leta je manjkalo še 15 dni. Nič zato: imajo pa naše želje to dobro lastnost, da so naše, človeške, uresničljive...

je ribje meso najcenejše in najbolj zdravo!

Novomeščani so vsekakor izbirčni ljudje. Pravijo, da se ne odločijo kar takoj za nakup, da prej pogledajo po trgovinah. In prav imajo, saj so cene za enake predmete v dveh sosednjih novomeških trgovinah včasih kar hudo navzkriž. JOŽICA ROZMAN, višja medicinska sestra, pravi: „Kadar se odločam za večje nakupe, grem raje v Ljubljano. Ni daleč, izbira je pa le še vedno precej večja. Novomeške trgovine sicer napredujejo, se modernizirajo, kadar se bo njihova izbira približala ljubljanski,

bom seveda raje kupovala doma. Potrežba v Novem mestu pa ni povsod najboljša; odvisna je od prodajalcev, ti pa so od trgovine do trgovine različni. Ponekod so vijudni, želijo kupcu ustreči in se potrudijo, drugje pa jim že z obraza prebereš, da komaj čakajo, da bo kupec odšel, čeprav s praznimi rokami. Torej želja za sodobnejše, bolj prijateljsko poslovanje.

In še tiha, a velika želja: da bi dobila stanovanje. Obljubili so mi ga že, možnosti, da ga dobim, so tudi: če se ta želja uresniči, mi bo 1971. leto še dolgo ostalo v najlepšem spominu.“

v dan večje. Naše ceste so že preozke, parkirišča premajhna, vse več pa je kandidatov, ki bi radi postali vozniki.

MIRKO ŽUPANČIČ je poklicni inštruktor novomeškega Avto-moto društva: „Najbolj si želim, da bi vsak, kdor se uči za voznika pri meni, naredil že prvi izpit. Za to pa je kajpak potrebno veliko vožnje. Po 14 ur predšedim ob bodočih voznikih in pazim na vsak njihov gib. Želim, da bi ne imel nobenega karambola, kot ga nisem imel doslej, da bi bili bodoči vozniki spretni in da bi se hitro učili. In še v imenu tistih, ki gredo na vozniške izpite, želim, da bi imeli kar najmanj treme, ker vem, da mnoge pokoplje prav ta nadloga.“

IVAN KAPS je gradbeni tehnik v Novem mestu: „Moje želje so vezane na avto: rad bi naredil

izpit. Šest ur vožnje imam zdaj, v decembru, za seboj; junija sem jih imel 18, potem pa sem moral vaje prekiniti. In če naredim izpit, imam še eno željo: rad bi prišel do fička, ker je ta za moj

poklic najbolj primeren. Če bo po sreči, se mi bosta obe želji v 1971. letu tudi izpolnili.“ (Kot pripombo pa naj zapišem, da je ena želja, če je šlo po sreči, izpolnjena še v starem letu. Pred stroge oči komisije je Ivan Kaps sedel še v starem letu...)

Dokler bodo na svetu kupci in prodajalci, bodo ljudje godrnjali, o tem smo lahko prepričani. Ampak, manj ko bo godrnjanja, toliko bodo nakupi večji, toliko bo naš trgovinski da-dam uspešnejši. Upajmo, da občanove novoletne želje ne bodo ostale samo želje, upajmo, da bo izbira večja, prodajalci prijaznejši, kupci manj izbirčni, nakupi pa vedno taki, kot so pred novoletnimi prazniki!

Ustavili smo se pri učiteljih in učencih. Tudi naš zadnji pogovor na sejmju novoletnih želja bo veljal učitelju in učencu. Tokrat sta oba na istem tiru novoletnih želja, upanj in pričakovanj.

MARTIN BAJUK je direktor Zavoda za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov. „Moja želja je, da bi čim uspešneje poslovali, da bi se izognili inflaciji, nekvindnosti in vsem tistim težavam, ki jih izgovarjamo s tujkami, pomenijo pa to, da podjetje slabo stoji, da delavci niso zadovoljni, ker so osebni dohodki prenizki, da podjetje ni zadovoljno, ker je ostanek dohodka premajhen, v skladih pa skoro ni sredstev. Torej: dobro poslovanje kot prvo. Kot drugo: da bi podjetje upravičilo svoje ime in tako nadaljevalo poslanstvo pri rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. To gotovo ni majhna naloga, in ko že govorimo o željah, bi želel, da bi pomagala pri takih težavah tudi družba.“

Mimo tega želim, da bi se kar najhitreje preselili na ugodnejše mesto. Tukaj, za hotelom Metropol v Novem mestu, nam je pretesno, oviramo pa tudi želje Metropola, ki se je pripojil Gorjancem in bi rad zidal. Ker smo

smi v podobnem položaju, razumemo tudi željo Gorjancev. Čimprej se preselimo, toliko bolj bo to za poslovanje nas in hotela.“

NIKOLA PADEVSKI je upravitelj novomeške tržnice. Novomeščani ga poznajo, ker sodeluje domala pri vsaki kulturni, športni in zabavni prireditvi – ne kot igralec ali tekmovalci, ki mu ploskajo gledalci, ampak kot eden izmed tistih skromnih, mnogokrat nevidnih organizatorjev: „Želim si obilo zdravja v družini. Želim si, da bi bil družinski proračun vsaj tak, kot je bil letos, cene pa nespremenjene. To se pravi – naj obdržimo današnjo življenjsko raven. Nadvse pa bi bil vesel, ko bi družbene dejavnosti bolj zaživele. Kultura in šport v našem mestu danes bolj živitarita. Mislim, da dobivajo poštrevolni amaterji premalo pohval, da so prepuščeni sami sebi. Boljši odnos do njih – tudi to je moja novoletna želja.“

Kadar pomislim na tisto tiho, brnče in boleče cviljenje svetra v zobozdravstveni ambulanti, mi gredo mravljinici po telesu. Kaj naredi takrat dr. DRAGAN ZATEZIC, ki to cviljenje poslušajo poklicno, ki ima svetre in klešče vsak dan v rokah – in v ustih pacientov? Kaj bi se o tem pogovarjali za Silvestrovo! „Ali lahko želim tudi kaj takega, kar je neuresničljivo?“ vpraša doktor. „Novo zobno ambulanto si želim iz vsega srca. Ker bi tako lahko zaposlili več ljudi, skrajšali kačaste vrste v čakalnicah, delali bolj sproščeno, bolj počasi in bolje. Zdaj nam čas sedi na vratu, nepretrgoma. Zdaj nas ljudje silijo, da hitimo: ljudje, ki z bolečimi zobmi sede pred vrati ambulante. Če bi dobili novo zobno polikliniko, bi lahko več skrbi posvečali tudi preventivi. In še: Če bi dobili nove prostore in nove sodobnejše aparate, bi

lahko še bolj ustregli ljudem. Občan, ki bi sedel na mojem stolu, bi potem trpel najmanj, kolikor bi še lahko trpel pri popravilu zob. Zaradi starih strojev zdaj več trpi. Želim si še, da oskrba z materialom ne bi bila odvisna od deviznih kvot, ampak od tega, koliko zob je treba popraviti. In končno si še želim, da bi si podobno želeli tudi občinski možje in nam pomagali.“

SILVA BRULC, dijakinja iz Stopič, si že dva meseca hodi popravljat zobe: „Granolom sem imela in še nekaj časa bom morala hoditi k dr. Kramarjevi. Želim si, da bi mi še naprej dobro delala, da bi čimprej končala, da bi ne bilo vrst in da bi lahko vedno takoj prišla na stol. In ko bom imela zobe popravljene, želim, da bi bilo novo leto srečno in zdravo in da bi bil tudi moj šolski uspeh dober.“

DRAGA SPROCA vedno rad poslušam. Posebno so mi všeč njegove pripovedi o tem, kako je pred vojno igral violino na slovesnostih v Starem gradu. In še posebej zanimiva je njegova pripoved o sobi, v kateri je strašilo, o črni magiji, o čarovnicah... No, pa to ne sodi v naš novoletni

okvir. Drago Sproca že 35 let poučuje violino in kitaro. Nešteto učencev je šlo skozi njegove roke, nešteto je nevesčim ročicam pokazal, kako je treba prijeti violino in lok, neštetokrat je sam zaigral: „Želim, da bi glasbena šola dobila boljše prostore, da bi najrazličnejše šolske in izvensolske dejavnosti manj zaposlile otroke, da bi imeli več

časa za kulturo, za glasbo. Saj končno tudi to sodi v vzgojo. Želim si še, da bi bilo med mladimi več zanimanja za violino. Nič ne rečem, tudi kitara je lep instrument, danes je celo v modi... In danes, ko je v Novem mestu le več koncertnih in sploh kulturnih prireditev, bi želel, da bi jih Novomeščani tudi obiskovali, da ne bi umetnik muzicirali, govorili prazni dvorani ali stenam, ampak da bi lahko poiskali živ stik z občinstvom.“

MILAN NOVAK je pa še učenec, v šesti razred novomeške osnovne šole hodi: „Peti razred sem izdelal s prav dobrim. Želim, da bi tudi ob polletju in na koncu leta imel lep uspeh, da bi znal vselej, kadar bi bil vprašan. Rad bi, da bi bila šolska proslava lepa, novoletna jelka v telovadnici pa velika. In končno bi rad, da bi se dedek Mraz tudi doma kaj spomnil name. Recimo: prinesel bi mi lahko smučič, ker imam stare zlomljene. Drugače se ne bom mogel smučati. Dedek Mraz lahko to kar lepo uredi.“

Take so torej želje v podjetju in v domačem gospodinjstvu. Oboji se potegujejo za enak (če ne večji) proračun: oboji so za boljše poslovanje, za to, da ne bi zmanjkalo denarja, da ne bi živeli iz roke v usta. Oboji so torej za trden, konvertibilen dinar. Nam bo to letos uspelo? Zadnjič sem slišal tole salo: „V starih časih so morali birtiti, ko so točili pivo, točiti tako dobrega, da je kovanec ostal na vrhu pene, če ga je kdo postavil in tako preskušal kakovost piva.“ je dejal gost. Gostilničar pa mi ni ostal dolžan: „Pivo je še vedno enako kvaliteto. Samo dinar, ta ni navajen, da bi ostal na nemi. Kamor ga postavite, povsod bo zdrsnil...“ In je resni ugled piva – mi bomo pa poskušali s kupnimi močmi rešiti dinar!

Koliko vrnjenega hrupa je bilo ob reči novomeške ribarnice? Koliko želja, koliko zahtev. Ribarji morajo biti, kar bomo pa kupovali ribe? so se hudovali gospodarji ANITA MAROLT, ki je pred letom v novomeški ribarnici zdelo: „Da bi imeli večjo izbiro vseh vrst rib, morskih in sladkovodnih.“ Da bi bili ljudje bolj zadovoljni, da bi jim lahko ved-

no ustregla. Da bi več ljudi vedelo, da imamo dvakrat na teden sveže ribe, da nam vsak torek in petek pripeljejo veliko pošiljko. In še želim, da bi si ljudje zapomnili, da so ribe najcenejše meso. Ob tem, ko govorimo, kako je meso drago in kako je težko živeti, je vsekakor premalo kupcev v naši ribarnici. Želim, da bi s kvaliteto rib dokazali, da

Naši inštruktorji, ki učijo občana, kako pravilno ravnati z moderno zverino, ki gre danes

po štirih kolesih, so preobremenjeni: število tistih, ki častijo avtomobilskega boga, je iz dneva

NOVOMEŠKI PONEDELJEK

Ce boste čez deset let prišli v Novo mesto na tržni ponedeljek, ne boste več srečali kmetov, da vodijo vole po novomeškem Glavnem trgu, opazovali „gibanje“ meštarjev pri Novakovi gostilni, „parkiranja“ voznikov pri Košakovi Faniki in prodajalcev predmetov s skupnim imenovalcem „kič“; našli pa boste verjetno šegavega Ribničana, izdelovalca lončenih izdelkov, če jih že ne bo do takrat davkarja zadušila in osamljene prodajalce drobnih kmetijskih pridelkov...

Prepičani pa smo, da takšnega razgibanega novomeškega tržnega ponedeljka kot ga doživljamo danes, ne boste več videli, ostal bo zapisan samo kot nekakšna folklorna posebnost iz preteklosti.

1. Udari! Ne hodi reva, saj te ne bo odnesel vrag. Pusti me! Odtrgal mi boš roko, saj si močan, da bi še volu spulil rep...

2. Ne, ne bom vzela umetnih rož! Prodajalcem papirnatih umetnih gre vedno bolj za nohte, zlasti ker tudi „pozimi cveto rožice“ – v toplih gredah!

3. „No, ja! Dvajset par boste spustili pri merici, teta!“

4. Vse kar želite lesenega dobite pri novomeškem Ribničanu, ki je dobro založen s suho robo in z okroglini za ušesom...

5. Gospa, vzemite vsaj malo kislega zelja, dam vam ga po nizki ceni... Naveličala sem se že čakati...

6. Le pohiti sive, saj vendar ne boš „parkiral“ sredi Glavnega trga...

7. Košare so prazne, v žepu je nekaj cvenka. Bo dovolj za sladkor in sol?

SLAVKO DOKL

»Franci je zlataj za vselej našu«

Oče Kočevar in mala Martina se dobro razumeta; največkrat ji pripoveduje o časih, ki jih je preživel. (Foto: S. Dokl)

Martina je smisel njenega življenja

Jesenska megla se je potuhnjeno vlekla po dolini Krke in lovila v svoj objem vrhove na bregovih reke. Z robom svojega mogočnega plašča se je dotikala tudi Vinjega vrha nad Belo cerkvijo, kjer se na strmem bregu stiska mala hišica.

Ceprav ni bilo toplo, smo na domačem dvorišču našli pletarskega mojstra Janeza Kočevarja pri delu; ravno tedaj je z rakito opletal zajetno steklenico. Kočevarjev stric je gotovo eden zadnjih mojstrov te obrti na Dolenjskem, ki žal izumira.

Kljub sedmim krizem, ki jih mož zaradi bolezni še težje prenaša, je vedno svežega duha. Spomni se vseh slabih in dobrih časov. Najbolj ga vežejo spomini na priljubljeno obrt, ki ji je posvetil 55 let življenja in ki mu je poleg skromne doma-

čije z malo zemlje nudila vir življenja.

Ob klepetanju je neumorno pletel, kot da želi dokazati, da ga prsti še vedno ubogajo. Zivahno in prepričljivo pripovedovanje je iztisnilo iz njegovih malih oči marsikatero solzo. Starega moža je najbolj presunila nečakanja smrt, ki je umrla tako rekoč na domačem pragu. Izguba ljubljene dekleta je zarezala v njem globoko rano, ki jo ne bo več zacelil čas. Celi jo le z ljubeznijo do pokojničine hčerke 6-letne Martine...

Janez vsako besedo pretehta, predno jo spregovori. Kadar pripoveduje o svojih tegobah, globoko zajame sapo, kot da bi si hotel dati poseben dušek. Z družico Marijo se namreč dobro zavedata, da bo vedno težje; ne veta kaj ju čaka na koncu. Za stare ljudi, ki najbolj potrebujejo pomoči, pri nas še marsikaj ni urejeno. Morala se bosta znajti sama. Samo kako?

O tem, kako je bilo včasih in kako živi danes, pa nam je mojster povedal:

„Oče je bil pletarski mojster v Dobruški vasi. Nam, trem sinovom, ki smo se izučili pri njemu, ni bilo težko, saj smo imeli dobrega učitelja v očetu. Veselje do pletarske obrti sem kazal že v osnovni šoli. Naredil sem

že tedaj marsikaj lepega, zato je padel v žep tudi kakšen belic. Kasneje sem poleg pletarstva opravljal še delo krovca in izdelovalca kmečkega orodja. Marsikatero slamnato streho sem prekril, pa tudi grablje sem naredil. Najbolj prijetno je bilo tedaj, ko smo hodili na sejme. Če ni bilo kupčije, je bilo pa kaj drugega...

Zdaj, na stara leta, je precej težje. Odkar so mi ubili nečakinjo, nimam nobenega človeka več, ki bi mi nabiral rakito ob Krki. Sam se še odpravim k reki, vendar je korak že tako negotov, da porabim vse preveč moči. Vsako zimo sem bil s šibami slabo založen, letos pa sem najslabše. Nikoli več ne bom spletel toliko jerbasonov, otroških posteljic, prock, cekarjev...

Z jesenjo življenja se vse počasi umirja. Res, da se ženo še ne da, saj nam mala Martina vliva železno voljo, vendar je treba misliti na vse! Brez nje bi bilo življenje brez pomena; zanjo delava in živiva.“

V pogovor se je vpletla tudi gospodinja Marija, ki ima že 79 let, vendar koš še tako spretno zavijti na izmučeni hrbet, kot da bi jih imela štirideset; življenje za-

hteva od njiju, da sta trdna. Svetel žarek, ki jima največkrat razneži zgubani obraz, je otrok, ki sta mu namenila preostali del življenja. Otroku, ki je zadnje materino toplino čutil na prsih ob ugašajočem maminem srcu, pa skušata nadomestiti najdražje na svetu — mater.

SLAVKO DOKL

Leto je minilo od tistega pretresljivega dogodka, ko sta Bečejeva dvojčka iz Trebnjega postala siroti. Smrt jima je v dveh dneh pobrala starša. Oče (70 let) je umrl za pljučnico 7. decembra, bolna mati (46 let) pa 8. decembra. Na srečo so premražena in lačna otroka ljudje pravočasno našli in jima poiskali krušno mater. Nesreča ju je zadela, ko sta bila stara komaj leto dni.

Sestega januarja je Pepca Bartoševa z Bizeljskega zvedela za tragično usodo obeh otrok, ko je prebrala Dolenjski list. „Eden bo moj,“ je tedaj sklenila na tihem in želja se ji je res kmalu uresničila.

„Kaj ste napravili potem?“

„Pogovorila sem se z možem in šla dvojčka takoj gledat. Čez mesec dni sva že prinesla Francija v hišo. Bil je rahel in občutljiv. Za štirinajst dni smo ga morali dati v bolnišnico v Brežice, da si je opomogel. Zdaj je zdrav in živahen in se lepo razvija. Škoda, da je pravkar zaspal. Lahko bi ga videli, kako pristrčen in vesel otrok je.“

Peljala me je v sobo, kjer je zavil v toplo odejo sladko spal. Nisva ga budili, saj bo še priložnost, da bo stopil pred fotoaparata.

— Zdaj mi pa še povejte, če ste že dolgo snovali načrte za posvojitev otroka?

— Po tistem, ko sta mi pri porodu umrla dva novorojenčka, sem veliko razmišljala o teh stvareh. Zelo sem si želela otroka pri hiši. Potem je prišlo staro leto 1969. V najinem domu se je zbralo precej domačih in tudi sosedov. Sedeli smo pri televizorju in veselo kramljali. Potem, ko so prijatelji

odšli, smo ostali sami domači. Mož je namesto mene začel pogovor o tem, da bi poskusili srečo s posvojenim otrokom. „Zakaj ne bi ugodili Pepci?“ je dejal, ker je vedel, da me to že dolgo muči.

Takoj naslednji dan sva obiskala otroško zdravnico dr. Ježevu v Brežicah. Upala sva, da morda ve za kakega otroka. Slišala sva za primere, ko jih matere pustijo kar v porodnišnici. Seveda nama zdravnica ni mogla ustreči. Dobro se še spominjam njenih besed, ko sva ji razložila, da želiva v hišo posvojenca.

„Dobro premislita, preden se bosta odločila, to je odgovorno dejanje!“

— Vi pa ste bili tedaj že zatrdno odločeni, kaj?

— Tako je. Razmišljanje je bilo za nama. Treba je bilo samo še najti otroka. Nisva dolgo čakala, da je prišla z njim radost v hišo. Ne bi ga dala za vse na svetu.

— Pa veste, kje je Francijev bratec?

— V Rušah. Posvojila ga je učiteljska družina.

— Jo poznate?

— Kako da ne, saj se obiskujemo. Tudi Franciju smo razložili, da ima bratec.

— Se pravi, da sta oba otroka prišla v toplo družinsko okolje, kjer ne bosta pogrešala ljubezni?

— Res je. Našega Francija imamo vsi tako radi. V veliko veselje in tolažbo nam je, meni, možu, moji materi in bratu. Ne vem, kako bi brez njega prenesli nesrečo, ki nas je zadela oktobra letos. Na križišču železniške proge in ceste je Kumrovcan zavozil v traktor, s katerim sta brata peljala premog. Eden je bil takoj mrtev, drugi brat pa bo imel posledice vse življenje. Zlomil si je hrbtenico. Zaradi tega sva z možem preselila k mami v Orešje, da ji vsaj malo pomagava. Ob otroku se bomo laže sprjaznili z usodo, ki nas je zadela.

JOŽICA TEPPEY

Pepca Bratoš: „Ob malem Franciju so udarci usode manj boleči, njegov brezskrbni smeh nam pomaga pregnati žalost. V veliko tolažbo in radost nam je prisotnost tega ljubkega otroka.“ Tudi Pepcin mož, po poklicu pismonoša, je enakih misli. Franci je našel topel dom v njuni hiši. (Foto: J. Teppy)

DOLENJSKI LIST

1x na teden!

